ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่

๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

คณิตศาสตร์

วิทยาศาสตร์

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (ประวัติศาสตร์)

สุขศึกษาและพลศึกษา (สุขศึกษา)

ศิลปะ (ดนตรี - นาฏศิลป์)

ศิลปะ (ทัศนศิลป์)

การงานอาชีพและเทคโนโลยี

การงานอาชีพและเทคโนโลยี (คอมพิวเตอร์)

ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม)

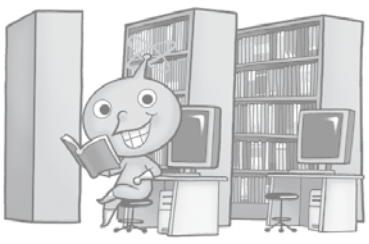

โรงเรียนวังไกลกังวล (ระดับประถมศึกษา) ถนนเพชรเกษม อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือการจัดการเรียนการสอน ทางไกลผ่านดาวเทียม

กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
สงวนลิขสิทธิ์

แนวคิดในการสอนภาษาไทย

(เรียบเรียงจาก ศิลปะการอ่านหนังสือให้เก่ง โดย ชญานินทร์)

หนังสือนี้	มีมากมาย	หลายชนิด
นำดวงจิต	เริงรื่น	ชื่นสดใส
ให้ความรู้	สำเริง	บันเทิงใจ
ฉันจึงใฝ่	ใจสมาน	อ่านทุกวัน

(บทพระราชนิพนธ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี)

ดร. ถนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล แนะนำวิธีแก้ไขการอ่านไว้ ๙ ข้อ คือ

๑. ตระหนักว่าเป็นทักษะอย่างหนึ่ง พัฒนาได้โดยอาศัยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ

๒. อ่านให้มากๆ อ่านให้บ่อยๆ อ่านหลายๆ เรื่อง อ่านเรื่องเดียวกันจากหลายๆ แหล่ง

๓. ในการเรียนการสอน ควรพัฒนาทักษะการอ่านตามลำดับง่ายไปหายาก เพราะถ้าวางพื้นฐานไว้ถูกต้องแน่นหนา การอ่านในระดับยากขึ้นจะทำได้ง่าย

๔. อ่านเมื่อพร้อม หรือต้องสร้างความพร้อมขึ้น ครูควรสร้างความพร้อมให้เด็กจากการเล่าเรื่องบางตอนในหนังสือ หรือวิธีอย่างหนึ่งอย่างใด

๕. การอ่าน คือการใช้ความรู้ทางไวยากรณ์ ไขความหมาย แล้วรวมกับความรู้ความเข้าใจที่เราสะสมไว้เกิดเป็นความเข้าใจข้อความนั้นได้

๖. การอ่านมิใช่การศึกษาภาษา แต่ภาษาเป็นสื่อให้เข้าใจความหมายของสาระ

๗. การเขียนที่ไร้ระเบียบทางภาษา ย่อมไม่พบสาระ

๘. ปัจจัยการอ่านที่สำคัญ คือตัวผู้อ่าน

๙. การอ่านมิใช่การแปลความหมาย

การคิดแบบโยนิโสมนสิการ หรือการคิดแบบแยบคายมี ๑๐ วิธี คือ

๑. การคิดแบบสืบสาวหาเหตุปัจจัย

๒. การคิดแบบแยกแยะส่วนประกอบ

๓. การคิดแบบรู้เท่าทันธรรมดา

๔. การคิดแบบแก้ปัญหา

๕. การคิดแบบเชื่อมโยงหลักการและความมุ่งหมายให้สัมพันธ์กัน

๖. การคิดแบบคุณ - โทษ และหาทางออก

๗. การคิดแบบคุณค่าแท้ คุณค่าเทียม

๘. การคิดแบบอุบายปลุกเร้าคุณธรรม

๙. การคิดแบบเป็นอยู่ในขณะปัจจุบัน

๑๐. การคิดแบบแยกประเด็น

การอ่านจับใจความสำคัญ

๑. อ่านให้ตลอดเรื่อง
๒. ตั้งคำถามว่า เป็นเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม (บางเรื่องอาจมีคำตอบไม่ครบ)
๓. ขยายความในคำตอบออกไปอีก เมื่อต้องการรายละเอียดที่จำเป็นของใจความสำคัญ

*ทำตนเป็นคนหัวใส (ฉลาดหลักแหลม) และมีจิตใจวิทยาศาสตร์ สมองที่ดี (หลวงวิจิตรวาทการ) ต้องมีองค์ประกอบดังนี้ :-

๑. คิดได้ รวดเร็ว ทันการณ์
๒. คิดถูก คิดชอบ ไม่ผิดศีลธรรม เหมาะกับเรื่องราว
๓. สามารถทำได้สำเร็จตามความคิดนั้นด้วยตนเอง
๔. มีความทนทาน ทำงานได้มาก โดยที่ไม่เหนื่อยง่าย

เมื่อฝึกฝนจิตใจให้เป็นวิทยาศาสตร์ เวลามองอะไร เห็นอะไร คิดอะไร เราจะสามารถคิดเห็นได้อย่างถูกต้องครบถ้วนถี่ ละเอียด รอบคอบ ประจักษ์ทั้งแง่ลึกและกว้าง

การอ่านหนังสือที่ฉลาด มิใช่สักแต่ว่าอ่านไปอย่างนั้น หากต้องมีการสังเกต รู้จักใช้ความคิดไปกับการอ่าน

ในการคิดการมองสิ่งที่ได้อ่าน ได้เห็น เราต้องวางแนวความคิดไว้ให้ดีเสียก่อน ดังนี้ :-

๑. หัดจด - จำ
๒. มองให้เห็นองค์ประกอบ
๓. มองให้กว้างในเบื้องต้น
๔. ทำความคิดให้แคบเข้า
๕. ตัดสินใจด้วยความสุขุมรอบคอบ

การเรียนให้ได้ผลดี ควรปฏิบัติดังนี้ :-

๑. จัดที่อ่านหนังสือในห้องเรียนและบ้าน และใช้ให้คุ้นตา
๒. จัดเวลาอ่านหนังสือและปฏิบัติตามนั้น
๓. ถ้าเหนื่อยควรหยุดพัก แต่ใช้เวลาอื่นอ่านชดเชย
๔. ควรให้รางวัลตัวเอง เมื่อทำตามกฎ
๕. อ่านหนังสือกับเพื่อน จับคู่กันเพื่อช่วยเหลือกัน
๖. ควรอ่านทบทวนเรื่องเก่า ก่อนอ่านเรื่องใหม่
๗. ก่อนอ่านเรื่องใด ให้อ่านคร่าวๆ ก่อนว่ามีเนื้อหาสาระสำคัญอะไรบ้าง ลองจดเค้าโครงย่อลงกระดาษ
๘. ตั้งคำถามเรื่องที่จะอ่าน
๙. ลงมืออ่าน เพื่อหาคำตอบ
๑๐. ฝึกอ่านเร็วทุกวัน เพื่อพัฒนาการอ่าน
๑๑. เตรียมอ่านเรื่องที่จะเรียนล่วงหน้า

๑๒. หมั่นถามและจดบันทึกขณะเรียน

๑๓. เตรียมคำถามและจดลงสมุดกันลืมทุกครั้ง

๑๔. ทบทวนเรื่องที่เรียนทุกครั้ง

๑๕. ยึดไว้ว่า “ความรู้ ต้องคู่คุณธรรม”

*ในการเรียนการสอนภาษาไทย ไม่ควรยึดหนังสือเล่มใดเล่มหนึ่งเป็นตำราแต่เพียงเล่มเดียว ครูควรทำความเข้าใจหลักสูตรอย่างถ่องแท้ กำหนดจุดประสงค์ในแผนการสอนทุกคาบและค้นคว้าเรียบเรียงให้เด็กได้เรียนตามจุดประสงค์นั้น ข้อความที่กำหนดให้อ่านควรสอดคล้องกับหลักภาษาที่ต้องการให้เด็กเรียนรู้โดยเฉพาะผู้เริ่มเรียน

ผังมโนทัศน์

ภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้

- ✍ อ่านได้คล่อง และอ่านได้เร็ว
- ✍ เข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำ กลุ่มคำ ประโยค
- ✍ เข้าใจข้อความที่อ่าน
- ✍ จดบันทึกความรู้ ประสบการณ์ และเรื่องราวที่อ่าน ฟัง และดูในชีวิตประจำวัน
- ✍ จับใจความสำคัญและหารายละเอียดของเรื่อง ตั้งคำถาม ตอบคำถาม สนทนา แสดงความคิดเห็น เล่าเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์จากเรื่องที่อ่าน ที่ฟัง ที่ดู

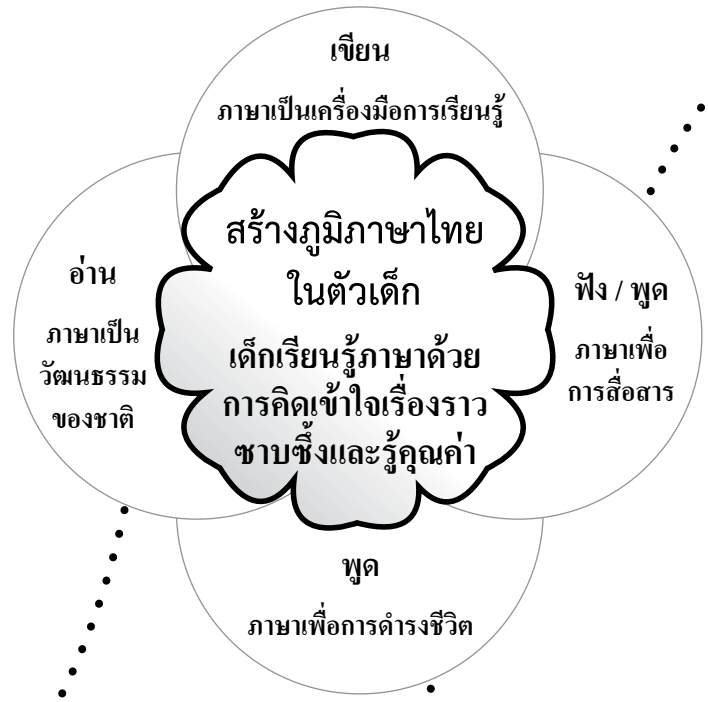

ภาษาเป็นวัฒนธรรมของชาติ

- ✍ เข้าใจว่าภาษาไทยมีทั้งภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยมาตรฐาน และภาษาถิ่น
- ✍ ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษา และความเป็นไทย
- ✍ ใช้คำคล้องจอง แต่งบทร้อยกรองง่ายๆ
- ✍ ท่องจำบทร้อยกรองที่ไพเราะ และนำไปใช้ในการพูด การเขียน
- ✍ นำปริศนาคำทายและบทร้องเล่นในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนและเล่น
- ✍ ใช้ทักษะทางภาษาได้อย่างเหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์
- ✍ มีมารยาทในการอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูด

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ระดับชั้น ป.๑ - ๓

ภาษาเพื่อการสื่อสาร

- ✍ พูดทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ ถาม - ตอบ
- ✍ ใช้ภาษาสื่อสารได้ พูด ฟัง โต้ตอบรู้เรื่อง
- ✍ พูดและเขียนแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก จินตนาการ และความต้องการ
- ✍ ใช้ทักษะทางภาษาสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับบุคคล และสถานการณ์
- ✍ มีมารยาทในการฟัง อ่าน ดู และพูด
  - ✍ การใช้ทักษะทางภาษาและเทคโนโลยีการสื่อสารเป็นเครื่องมือพัฒนาการเรียนรู้
  - ✍ การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์ ใช้อีเมลในการแสวงหาความรู้จากเว็บไซต์ต่างๆ ส่งข้อมูลข่าวสาร และเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้

ภาษาเพื่อการดำรงชีวิต

- ✍ นำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาคิดคาดคะเนเรื่องราวหรือเหตุการณ์ และกำหนดแนวทางการปฏิบัติ
- ✍ เลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ทั้งความรู้และความบันเทิง
- ✍ พูดและเขียนแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความต้องการและจินตนาการ
- ✍ นำความรู้ที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไปใช้ในชีวิต
- ✍ รักการอ่านและเขียน เพื่อให้เกิดความจรรโลงใจ ความสุขใจในการอ่าน และเขียน

ผังมโนทัศน์

ภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้

- ✍ อ่านได้คล่อง และอ่านได้เร็ว
- ✍ เข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำ กลุ่มคำ ประโยค
- ✍ เข้าใจข้อความที่อ่าน
- ✍ จดบันทึกความรู้ ประสบการณ์ และเรื่องราวที่อ่าน และในชีวิตประจำวัน
- ✍ จับใจความสำคัญและหารายละเอียดของเรื่อง
- ✍ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม สนทนา
- ✍ แสดงความคิดเห็น เล่าเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์จากเรื่องที่อ่าน ที่ฟัง ที่ดู การคิดวิเคราะห์ วิจารณ์
- ✍ ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ติดตามความเจริญก้าวหน้าของศาสตร์ต่างๆ เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกปัจจุบัน

สร้างภูมิภาษาไทยในตัวเด็ก

เด็กเรียนรู้ภาษาด้วยการคิดเข้าใจเรื่องราวซาบซึ้งและรู้คุณค่า

ภาษาเป็นวัฒนธรรมของชาติ

- ✍ เข้าใจว่าภาษาไทยมีทั้งภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น
- ✍ ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษา และความเป็นไทย เห็นคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม
- ✍ ใช้คำคล้องจอง แต่งบทร้อยกรองง่ายๆ การถ่ายทอดสืบต่อวัฒนธรรม การใช้ภาษาโน้มน้าวใจ
- ✍ ท่องจำบทร้อยกรองที่ไพเราะ บทเห่กล่อม บทกวี สุภาษิต นำไปใช้ในการพูด การเขียน
- ✍ นำปริศนาคำทาย และบทร้องเล่น บทเพลงในท้องถิ่น เพลงพื้นบ้านมาใช้ในการเรียนและเล่น
- ✍ ใช้ทักษะทางภาษาได้อย่างเหมาะสมกับบุคคล และสถานการณ์
- ✍ มีมารยาทในการอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูด

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ระดับชั้น ป.๑ - ๓

ภาษาเพื่อการสื่อสาร

- การพูดถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความต้องการ
- การพูดคุยสนทนา การพูดโทรศัพท์
- พูดทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ ถาม - ตอบ
- ใช้ภาษาสื่อสารได้ พูด ฟัง โต้ตอบรู้เรื่อง
- พูดและเขียนแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก จินตนาการ และความต้องการ
- ใช้ทักษะทางภาษา สื่อสารได้อย่างเหมาะสม กับบุคคล และสถานการณ์ การเขียนจดหมาย การใช้ภาษาในการสื่อสารมวลชน การใช้ภาษาของวัยรุ่น เข้าใจข้อมูลข่าวสาร
- มีมารยาทในการฟัง อ่าน ดู และพูด
- การใช้ทักษะทางภาษาและเทคโนโลยีการสื่อสารเป็นเครื่องมือ พัฒนาการเรียนรู้
- การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ อีเมลในการแสวงหาแหล่งข้อมูล ข่าวสาร เพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้

ภาษาเพื่อการดำรงชีวิต

- นำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาคิด คาดคะเนเรื่องราวหรือเหตุการณ์ และกำหนดแนวทางปฏิบัติได้
- เลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ทั้งความรู้และความบันเทิง
- พูดและเขียนแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความต้องการและจินตนาการ
- นำความรู้ที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไปใช้ในชีวิต
- รักการอ่านและเขียน เพื่อให้เกิดความจรรโลงใจ มีความรื่นรมย์ มีสุขภาพจิตดี

ผังมโนทัศน์หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

ภาษาเพื่อการเรียนรู้

- อ่านเรื่อง ด้วยพระบารมี ศึกษาเนื้อเรื่องเกี่ยวกับสภาพสังคม และสิ่งแวดล้อมของไทย โครงการพระราชดำริต่างๆ ด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม
- แบ่งกลุ่มศึกษาคำใหม่ อ่านคำยาก มาตรา แม่กบ แม่กน คำที่ออกเสียง อะ ออ ประโยคที่มีคำขยาย คำบอกจำนวน คำบอกลักษณนาม การอ่าน ประกาศ การอ่านโฆษณา
- เขียนแผนภาพโครงเรื่อง หาความสำคัญของเรื่อง
- เขียนแผนภาพความคิด
- อ่านในใจแล้วจับใจความสำคัญของเรื่อง
- ตั้งคำถาม ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
- อ่านออกเสียง

สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีดีด้วยพระบารมีฯ

ภาษาเป็นวัฒนธรรมของชาติ

- ฝึกมารยาทการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน การเขียน การฟัง และการดู
- สนทนาแสดงความคิดเห็น การอนุรักษ์น้ำ ดิน ต้นไม้ ป่าไม้ และสิ่งแวดล้อม
- แบ่งกลุ่มรายงานเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่
- แบ่งกลุ่มปฏิบัติ
  - ปลูกผักและพืชปลอดสารพิษ
  - ทำสารกำจัดศัตรูพืชจากธรรมชาติ
  - แยกขยะจากห้องเรียน โรงเรียน และบ้าน
- ฝึกเขียนคำคล้องจอง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ระดับชั้น ป.๑ - ๓

ภาษาเพื่อการสื่อสาร

- ✍ เขียนคำได้ถูกความหมายและตัวสะกดการันต์
- ✍ เขียนประโยค แต่งเรื่องเล่าและแสดงความรู้สึกได้
- ✍ เขียนบันทึกเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
- ✍ ทำสมุดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
- ✍ จัดป้ายนิเทศ
- ✍ ร้องเพลงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
- ✍ ช่วยกันแต่งคำคล้องจอง แล้วอ่านหน้าชั้น
- ✍ ช่วยกันแต่งคำขวัญ เกี่ยวกับอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ✍ รวบรวมภาษาสุภาพที่ใช้ในชีวิตประจำวัน จัดทำเป็นสมุดเล่มเล็ก
- ✍ อภิปรายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมด้วยภาษาสุภาพ แสดงความเข้าใจและรายละเอียดของเรื่องที่อ่านด้วยการพูดและเขียน
- ✍ วาดภาพสิ่งแวดล้อมแล้วแต่งเรื่องสั้น
- ✍ ถามและตอบเกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อม
- ✍ แบ่งกลุ่มอ่านหนังสือเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
- ✍ นิยายและวรรณคดี แล้วแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ภาษาเพื่อการดำรงชีวิต

- ✍ แบ่งกลุ่มศึกษาภาษาไทยที่ใช้ผิดบ่อยๆ ในชีวิตประจำวัน และแก้ไขให้ถูก
- ✍ ภาษาไทยที่ใช้กับสิ่งแวดล้อม นาม กริยา วลี และประโยค รวบรวมเป็นกลุ่มวลี และประโยค
- ✍ แบ่งกลุ่มเขียนปริศนาคำทายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
- ✍ เล่นการละเล่นพื้นเมือง
- ✍ ศึกษาเรื่อง สิ่งแวดล้อม จากการฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ อ่านนิยาย หนังสือพิมพ์

ผังมโนทัศน์หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

ภาษาเพื่อการเรียนรู้

- ✍ อ่านเรื่องที่กำหนดให้
- ✍ แบ่งกลุ่มศึกษา คำใหม่ อ่านคำยาก อ่านคำตามหลักภาษา (ออกเสียง อะ คำที่มีสระ -ะ ประสม คำที่ไม่มีสระ -ะ ประสม แต่อ่านออกเสียง อะ) ประโยคที่มีคำเชื่อมแสดงเหตุและผล
- ✍ เขียนแผนภาพโครงเรื่อง หาความสำคัญของเรื่อง
- ✍ เขียนแผนภาพความคิด
- ✍ อ่านในใจแล้วจับใจความสำคัญของเรื่อง
- ✍ ตั้งคำถาม ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
- ✍ อ่านออกเสียง

ภาษาเป็นวัฒนธรรมของชาติ

- ✍ ฝึกมารยาทการฟัง การพูด การเล่าเรื่อง การโต้ตอบและการรายงาน
- ✍ มีมารยาทในการใช้ห้องสมุด
- ✍ ฝึกนิสัยรักการฟัง การอ่าน การดูอย่างมีวิจารณญาณ
- ✍ เรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมประจำชาติ ประจำท้องถิ่นของตน
- ✍ รักและหวงแหน ชุมชน ท้องถิ่น บ้านเมือง
- ✍ ไม่ทำลายสิ่งของธรรมชาติและสถานที่ท่องเที่ยว
- ✍ รายงานหน้าชั้นเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน ในจังหวัดและที่ที่เคยไปเคยเห็น เกี่ยวกับความน่าสนใจ ความสำคัญได้อย่างน่าฟัง
- ✍ สนทนาแสดงความคิดเห็นวิถีชีวิตไทย
- ✍ แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ระดับชั้น ป.๑ - ๓

ภาษาเพื่อการสื่อสาร

- อธิบาย แสดงความรู้สึก ความภูมิใจในสถานที่ต่างๆ ในท้องถิ่นของตน
- มีมารยาทในการโต้ - ตอบ พูด อธิบาย
- ใช้ทักษะทางภาษา แนะนำโรงเรียน และสถานที่สำคัญต่างๆ
- ใช้เทคโนโลยี เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เทป เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนรู้
- เลือกอ่านหนังสือที่ให้ความรู้ เรื่องเที่ยวทั่วไทย นิยาย วรรณคดี
- เขียนจดหมาย เรื่องสั้น ด้วยลายมือสวยงาม สะอาด ถูกต้อง
- บันทึกเหตุการณ์ประจำวัน
- เชิญวิทยากรมาบรรยาย อธิบายเกี่ยวกับมารยาทในการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยว
- ฟังอย่างมีมารยาท ตอบ - ถามคำถามอย่างสุภาพ และสนใจใฝ่รู้
- นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังอย่างมีเหตุผล
- จัดป้ายนิเทศ

ภาษาเพื่อการดำรงชีวิต

- รวบรวมภาษาที่ใช้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- แบ่งกลุ่มเขียนปริศนาคำทายเกี่ยวกับการท่องเที่ยว สถานที่สำคัญๆ
- แต่งเรื่องเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น
- เล่นการละเล่นพื้นเมือง และรวบรวมข้อมูลการละเล่นพื้นเมืองที่เกิดรายได้ต้อนรับนักท่องเที่ยว
- แสดงละครจากเรื่องพื้นบ้านหรือแต่งเอง
- อภิปรายเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ให้คติ ความคิด
- ศึกษาเรื่องการท่องเที่ยว
- อภิปรายผลดี ผลเสียเกี่ยวกับการท่องเที่ยวไทย
- รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยว

ผังมโนทัศน์หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖

ภาษาเพื่อการเรียนรู้

แบ่งกลุ่มนักเรียน ๔ - ๕ คน

- ✍ อ่านเรื่องเกี่ยวกับประเพณีไทย วัฒนธรรม บทความที่เกี่ยวกับมรดกไทย เล่าหน้าชั้นเรียน สนทนาซักถาม
- ✍ อ่านเรื่องที่กำหนดให้จากหนังสือเรียน สรุปใจความสำคัญและข้อคิด สังเกตและจำคำยาก การสะกดคำตามมาตราแม่กด อ่านคำที่มี ฤ (เสียงรึ) อ่าน ฤๅ (เสียงรือ) อ่านคำที่ออกเสียง อะ คำที่ไม่มีสระ -ะ ประสม
- ✍ ตั้งคำถาม ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาแสดงความรู้
- ✍ อ่านในใจและอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว ร้อยกรอง
- ✍ ท่องจำบทร้อยกรอง (ความรู้มีค่า)

มรดกไทย

ภาษาเป็นวัฒนธรรมของชาติ

- ✍ ฝึกมารยาทการฟัง การพูด และนิสัยรักการอ่าน การเขียน และการดูภาษาเป็นวัฒนธรรมของชาติ
- ✍ อ่านบทร้อยกรอง คำประพันธ์ที่เกี่ยวกับมรดกไทยจากหนังสือเรียน
- ✍ แต่งคำคล้องจองที่มีความหมาย
- ✍ ใช้ภาษากลางและภาษาถิ่นถูกต้องทั้งการพูดและเขียนอย่างสร้างสรรค์
- ✍ แสดงบทบาทสมมติ เล่นละคร เกี่ยวกับประเพณีต่างๆ เช่น สงกรานต์
- ✍ ร้องเพลงเกี่ยวกับประเพณีไทย แสดงท่าประกอบเพลงได้
- ✍ สนทนาแสดงความคิดเห็น การอนุรักษ์มรดกชาติ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ระดับชั้น ป.๑ - ๓

ภาษาเพื่อการสื่อสาร

- ร้องเพลงไทยเดิม เพลงสำคัญของชาติ บอกความหมายของเนื้อเพลงได้
- แบ่งกลุ่มทำโครงงาน เรื่อง “มรดกไทย” โดยค้นคว้าจากห้องสมุด สัมภาษณ์บุคคลสูงอายุในท้องถิ่น
- เรียนรู้ศัพท์เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสาร
- จัดนิทรรศการเกี่ยวกับมรดกไทยในท้องถิ่นชุมชนที่แสดงภูมิปัญญาท้องถิ่น สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
- ฝึกพูดปลูกจิตสำนึกให้เห็นคุณค่า ชื่นชมมรดกไทย
- เขียนคำคล้องจอง บรรยายภาพ มรดกไทย
- วาดภาพความประทับใจใน “มรดกไทย”
- จัดทำสมุดภาพเกี่ยวกับ “มรดกไทย”
- ใช้ภาษาและคำศัพท์เฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นมาพัฒนาการอ่านและการเขียนในรูปแบบบูรณาการ

ภาษาเพื่อการดำรงชีวิต

- สนทนาเกี่ยวกับประสบการณ์ ความประทับใจในมรดกไทย
- ทัศนศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติท้องถิ่น ประเพณี โบราณสถาน โบราณวัตถุ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำรายงาน จัดป้ายนิเทศ
- จัดแสดงสถานการณ์จำลอง วันลอยกระทง วันสงกรานต์ เขียนคำขวัญการอนุรักษ์มรดกของชาติ
- รวบรวมบทสนทนาที่ควรใช้กับนักท่องเที่ยว

ผังบูรณาการการเรียนรู้

ภาษาอังกฤษ (ภาษาต่างประเทศ)

- Pupils think about how to take care of things in nature.
- All living things :- seeds, plants and forest, animals, water, wind and sun.
- Pupils think about the seasons changing in Thailand.
- Pupils learn about water & soil safety. And how to use trees, water and soil effectively for all.
- Pupils consider the use and beauty of nature.
- Pupils discuss how people can enjoy themselves in the environment.

สุขศึกษา และพลศึกษา

- ประโยชน์ของอาหารปลอดสารพิษ และข้าวกล้อง
- การใช้ยาสมุนไพร ยาไทย และเครื่องดื่มสมุนไพร
- การออกกำลังกายถูกวิธี สม่ำเสมอ
- นำเทคโนโลยีมาช่วยในการออกกำลังกาย

สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี ดีด้วยพระบารมีฯ

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- แผนที่ แผนผัง
- สำรวจหาข้อมูล ปัญหา
- วิเคราะห์ สังเคราะห์
- หาสาเหตุ Concept ของการเปลี่ยนแปลง
- สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ, สังคม
- การอนุรักษ์และรักษาสมดุลของระบบนิเวศน์
- เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อม

ภาษาไทย

- เขียนคำคม คำขวัญ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ศึกษา นิทาน บทความ สารคดีเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม
- เขียนรายงานการค้นคว้าจากสื่อคอมพิวเตอร์ (อินเทอร์เน็ต)
- ดูสารคดีสิ่งแวดล้อม ข่าว ภาพยนตร์ การ์ตูน พูดวิเคราะห์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ หน้าชั้นเรียน
- เล่าเรียนจากประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในชุมชน
- รวบรวม สำนวน สุภาษิต เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
- ใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง

ทุกกลุ่มสาระ

ระดับชั้น ป.๑ - ๖

การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- ✍ เกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรพอเพียง
- ✍ เกษตรปลอดภัยไร้สารพิษ
- ✍ ประดิษฐ์วัสดุจากธรรมชาติ
- ✍ เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์
- ✍ ประหยัดพลังงาน (การงานและอาหาร ฯลฯ)

ศิลปะ
- ✍ สร้างงานและแสดงผลงานศิลปะ เพื่อตระหนักในคุณค่าของธรรมชาติการอนุรักษ์ การแก้ปัญหา เช่น เพลง ละคร
- ✍ วาดภาพเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการใช้เทคโนโลยีมาช่วยงาน
- ✍ วาดภาพที่มีเรื่องราว (ชายหาด, ทะเล, ภูเขา)
- ✍ ดนตรีไทย, พื้นเมือง, สากล และเพลงเพื่อชีวิต

วิทยาศาสตร์
- ✍ ดิน น้ำ ทดลองสมบัติของน้ำ
- ✍ ตรวจสอบคุณภาพของดิน
- ✍ ตรวจสอบคุณภาพของน้ำ
- ✍ อนุรักษ์ดิน และน้ำ และแนวทางแก้ไข
- ✍ ทดลองตรวจสอบ แรง ความดัน และการนำไปใช้ประโยชน์ ไฟฟ้าในบ้านเรา
- ✍ ทดลองต่อวงจรไฟฟ้าอย่างง่ายๆ
- ✍ การใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด และปลอดภัย โดยการสืบค้นข้อมูล และทำโครงงานสำรวจการใช้ไฟฟ้า ประปาในบ้าน
- ✍ การใช้พลังงานทดแทนต่างๆ เช่น พลังงานจากชีวภาพ ไบโอดีเซล
- ✍ ทำโครงงาน

คณิตศาสตร์
- ✍ สำรวจ ตรวจสอบ พื้นที่ (ชั่ง ตวง วัด) เรขาคณิต
- ✍ ดิน น้ำ ฯลฯ โจทย์ปัญหาสิ่งแวดล้อม
- ✍ ทำโครงงานสิ่งแวดล้อม
- ✍ ทำโครงงานเกษตรทฤษฎีใหม่
- ✍ ทำโครงงาน เรื่อง “ข้าว”

หมายเหตุ ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระ ควรศึกษาแผนบูรณาการและกำหนดการสอนร่วมกัน เพื่อให้สอดคล้องกัน

ผังบูรณาการการเรียนรู้

ภาษาอังกฤษ (ภาษาต่างประเทศ)

- Pupils use imagination to create things.
- Pupils learn about the unseen places in Thailand.
- Pupils consider the useful of unseen places in Thailand.
- Pupils discuss how people can take care of places in Thailand.
- Pupils are able to tell the differences between an unseen way of life in Thailand and in other countries (e.g. culture and tradition, etc.)

สุขศึกษาและพลศึกษา

- กิจกรรมนันทนาการ การพักผ่อน การท่องเที่ยว การพักแรม การเตรียมร่างกายก่อนการเดินทาง
- ความปลอดภัย การเดินทาง บก น้ำ อากาศ
- อาหารไทยท้องถิ่น
- การเดินป่า ขี่จักรยาน ฯลฯ

เที่ยวทั่วไทย

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

- สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และศาสนา
- การใช้แผนที่ แผนผัง เครื่องมือศึกษาหาข้อมูลในพื้นที่ภาคต่างๆ ตามแหล่งวัฒนธรรมและสถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติ
- ศึกษาประวัติความเป็นมาจากอดีตสู่ปัจจุบัน
- วางแผนการท่องเที่ยวตามหลักเศรษฐกิจ เทศกาลการท่องเที่ยวภาคต่างๆ
- รักษากฎจราจรและปฏิบัติตนให้ปลอดภัย
- รู้และปฏิบัติตามกฎกติกาของแหล่งท่องเที่ยว
- เห็นคุณค่าและรักษาแหล่งวัฒนธรรม และสถานที่ท่องเที่ยว
- วิเคราะห์ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาการตั้งถิ่นฐานและการดำรงชีวิต
- ไปร่วมกิจกรรมทางศาสนา, ธรรมสัญจร
- จัดชุมนุมมัคคุเทศก์น้อย

คณิตศาสตร์

- การอ่านและการบันทึกกิจกรรม หรือเหตุการณ์ในการท่องเที่ยว
- ทิศ การอ่านแผนที่ แผนผัง
- มาตราส่วน
- การเก็บรวบรวมข้อมูล และระยะทาง ความเร็วของพาหนะ
- การอ่าน การเขียน การเปรียบเทียบแผนภูมิ
- การคิดคำนวณค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- การทำโครงงานและวางแผนการท่องเที่ยวแบบพอเพียง

ทุกกลุ่มสาระ

ระดับชั้น ป.๑ - ๖

การงานอาชีพและเทคโนโลยี

✍ การสืบค้นข้อมูล ศิลปหัตถกรรมในท้องถิ่น จังหวัด ประเทศไทย
✍ อาชีพในท้องถิ่น จังหวัด ประเทศ เช่น พืชสมุนไพร นำไปนวดคลายเส้นหรือทำเครื่องหอม สปา ฯลฯ
✍ การออกแบบผลิตภัณฑ์ กล่อง สินค้าต่างๆ ที่นำมาใส่วัสดุ เช่น การประดิษฐ์ดอกไม้ อาหาร ของใช้ต่างๆ เพื่อดึงดูดผู้บริโภค และเผยแพร่ชื่อเสียงท้องถิ่นของตน
✍ วัตถุดิบ ✍ ความต้องการของตลาด
✍ แยกแยะ - กำจัดขยะให้ถูกวิธี ✍ งานศิลปาชีพ

ศิลปะ

✍ การสร้างงานศิลปะ ดนตรี - นาฏศิลป์ ๔ ภาค ให้เห็นความสำคัญ, ความแตกต่าง ปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่าง เช่น นาฏศิลป์พื้นเมือง ฟ้อนเล็บ เพลงพื้นเมือง ลำตัด งานปั้น วาดภาพ เรื่องราวพื้นเมืองภาคต่างๆ ดนตรีพื้นบ้าน ดนตรีไทย
✍ สร้างงานศิลปะจากเศษวัสดุ

วิทยาศาสตร์

ปรากฏการณ์บนท้องฟ้า น้ำ ฟ้า ดวงดาว

✍ สำรวจตรวจสอบคุณภาพของอากาศ
✍ อากาศกับสุขภาพ
✍ พลังงาน และการเคลื่อนที่ของแสง
✍ ลมฟ้าอากาศที่มีผลต่อวัฏจักรของน้ำ
✍ การพยากรณ์อากาศในท้องถิ่น (ทดลองเกี่ยวกับ อุณหภูมิ, ความชื้นในอากาศ, บรรยากาศ)
✍ ปรากฏการณ์ลมฟ้าอากาศในท้องถิ่น ✍ โครงการฝนหลวง

ปรากฏการณ์ของโลกและเทคโนโลยีอวกาศ

✍ การเกิดกลางวัน - กลางคืน
✍ การขึ้น - ตก ของดวงดาว การดูดาว กลุ่มดาวในท้องฟ้า
✍ การเกิดข้างขึ้น - ข้างแรม ฤดูกาล
✍ ดาวเทียม, ยานขนส่งอวกาศ
✍ พาหนะท่องเที่ยวและเครื่องเทคโนโลยี บอกทาง เตือนภัย ฯลฯ

ภาษาไทย

✍ พูดแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว
✍ ศึกษาอ่านเครื่องหมายสัญลักษณ์ในแผนผัง แผนที่
✍ เขียนโฆษณาสินค้าในท้องถิ่น
✍ เขียนคำคล้องจองแต่งคำประพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยว
✍ ดูสารคดีการท่องเที่ยว
✍ เขียนเอกสารแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว
✍ เขียนบันทึกเหตุการณ์และเขียนแนะนำแหล่งท่องเที่ยวไทย
✍ อภิปรายการท่องเที่ยว ตามหัวข้อกำหนด

ผังบูรณาการการเรียนรู้

มรดกไทย

Amazing Thailand

- Their Majesties concern for people.
- Pupils learn about Amazing Thailand.
- Thai social harmony.
- Pupils consider interesting culture and festivals of Thai people.
- The Queen's projects.
- Thai wisdom : The concept of Creativity.
- Thai Custom.
- Thailand National Flag.
- Pupils think about how to take care of Thai culture.
- Pupils discuss how they can enjoy themselves in Thailand.

สุขศึกษาและพลศึกษา

กีฬาไทย

มวยไทย ตะกร้อ กระบี่กระบอง

การใช้ยาและการปฐมพยาบาล

ฝึกปฏิบัติตนเหมาะสมกับวัย ยาแผนโบราณ

ยาสามัญประจำบ้าน การปฐมพยาบาล

กีฬาพื้นเมือง

ภาคเหนือ ภาคตะวันออก

ภาคตะวันตก ภาคกลาง

อาหารไทย

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

- ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาไทย
- ชื่นชมและภาคภูมิใจในผลงานของบรรพบุรุษ
- ปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย
- อนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย
- สนับสนุนส่งเสริมภูมิปัญญาไทย
- วิเคราะห์ สังเคราะห์ ผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทางสังคม
- ประวัติความเป็นมาของชาติไทย พระมหากษัตริย์และบุคคลสำคัญ
- ศาสนพิธี
- วิเคราะห์ถึงปัจจัยของการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของชาวพุทธในปัจจุบัน และแนวทางแก้ไข นำไปปฏิบัติ และจัดทำโครงงาน
- เศรษฐศาสตร์ชาวพุทธ
- เศรษฐกิจพอเพียง

คณิตศาสตร์

- เครื่องมือและหน่วยในการวัด ชั่ง ตวงของไทย
- การประดิษฐ์ลวดลายไทย โดยใช้รูปเรขาคณิต
- โจทย์ปัญหามรดกไทย
- มุม การเรียกชื่อมุม
- การเก็บรวบรวมข้อมูลมรดกไทย
- จัดทำโครงงานมรดกไทย

ทุกกลุ่มสาระ

ระดับชั้น ป.๑ - ๖

การงานอาชีพ และเทคโนโลยี

✍ การจัดดอกไม้แบบต่างๆ
✍ งานศิลปหัตถกรรม (งานแกะสลักผักและผลไม้รูปทรงต่างๆ)
✍ การร้อยมาลัยจากวัสดุใบไม้ ดอกไม้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น
✍ งานธุรกิจควรรู้ (ทำบัญชีรายรับ - จ่าย)
✍ ทำและซ่อมแซมของเล่น ของใช้ที่ชำรุดด้วยตนเอง
✍ จัดนิทรรศการแสดงผลงาน

ศิลปะ

✍ ทัศนศิลป์ ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม นาฏศิลป์ รำวงพื้นบ้าน รำวงพื้นเมือง รำโทน รำวงมาตรฐาน ดนตรี เพลง เครื่องดนตรีพื้นเมือง ๔ ภาค จัดการแสดง
✍ การประดิษฐ์ของใช้ ของเล่น

วิทยาศาสตร์

ของเล่น ของใช้

✍ การจำแนกวัสดุของเล่น ของใช้
✍ การประดิษฐ์ของเล่น ของใช้ เพื่อการเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว

สัตว์

✍ การดำรงชีวิตของสัตว์
✍ วัฏจักรชีวิตของสัตว์ (ผีเสื้อ, ตัวไหม, ยุง, กบ ฯลฯ)
✍ การอนุรักษ์ของสัตว์ในท้องถิ่น
✍ การสืบพันธุ์ของสัตว์ (แบบอาศัยเพศ, ไม่อาศัยเพศ) ✍ การเลี้ยงสัตว์

สารในชีวิตประจำวัน

✍ การจำแนกสาร ✍ การตรวจสอบสารในชีวิตประจำวัน
✍ การเลือกใช้สารที่ได้จากธรรมชาติ ทดลองสมุนไพรกำจัดศัตรูพืช
✍ ทดลองสมุนไพรที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
✍ ตัวอย่าง ทำยาสระผมสมุนไพร, สบู่สมุนไพร
✍ การเลือกซื้อ เลือกใช้สารเคมีในชีวิตประจำวัน
✍ จัดทำโครงงาน แบบบูรณาการ
✍ ทำโครงงานเรื่องข้าว

ภาษาไทย

✍ วรรณคดีไทย
✍ นิทาน ตำนานพื้นบ้าน นิทานชาดก
✍ คำคล้องจอง บทร้องเล่น ปริศนาคำทาย
✍ วิเคราะห์คุณค่าของเพลงพื้นบ้าน เพลงไทยลูกทุ่ง
✍ ภาษาถิ่น การอนุรักษ์
✍ การละเล่นของเด็กไทย
✍ พูดอภิปรายเกี่ยวกับวิถีชีวิตคนไทยในอดีต
✍ คำไทยแท้ การใช้ตัวเลขไทย
✍ พูดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์เกี่ยวกับคุณค่าของภาษาไทยและแนวทางการอนุรักษ์
✍ เขียนเรียงความ
✍ ทักษะกระบวนการเรียนรู้
✍ อ่าน, เขียนแนะนำแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และสถานที่น่าสนใจของไทย

ผังมโนทัศน์บูรณาการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ระดับชั้น ป.๑ - ๓

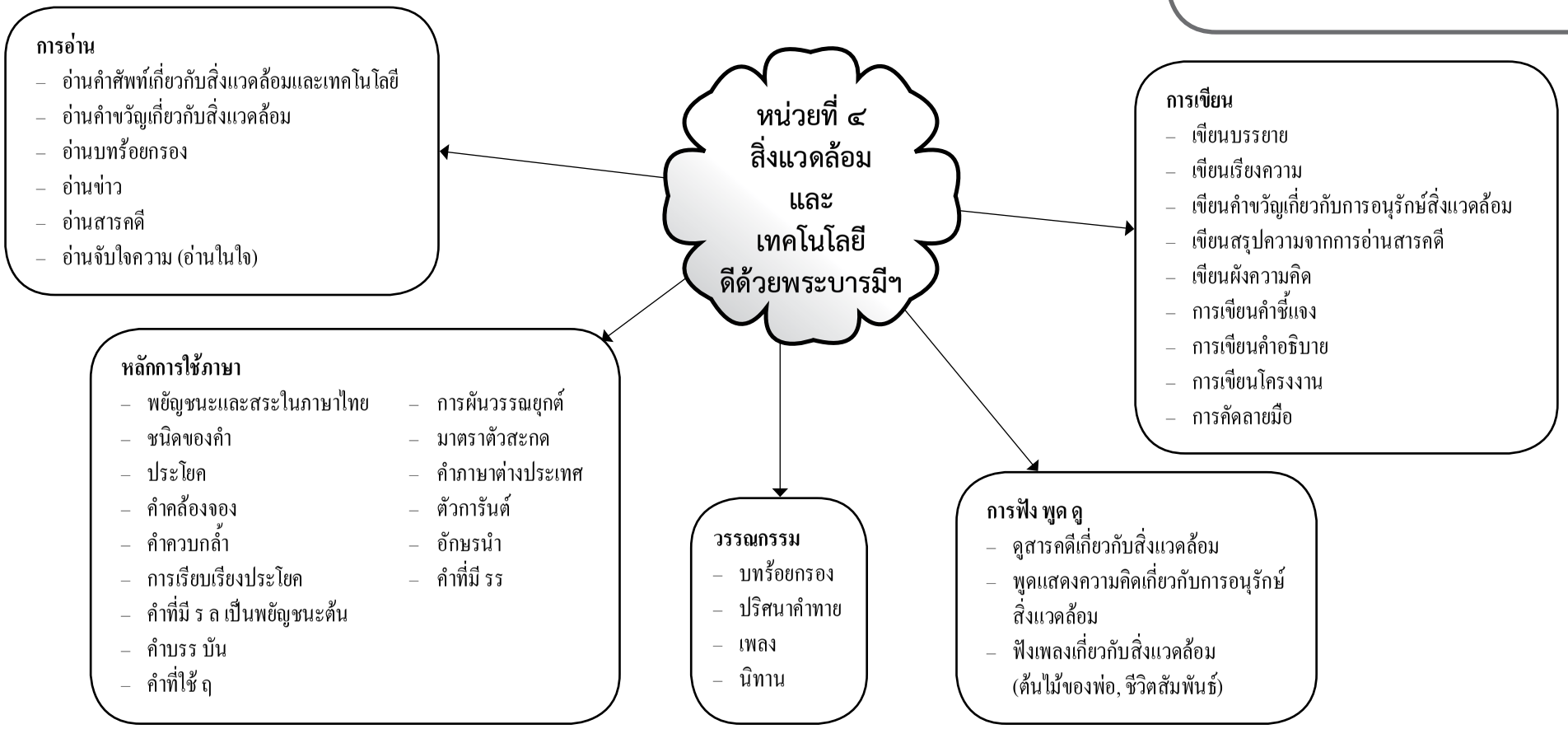

ผังมโนทัศน์บูรณาการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ระดับชั้น ป.๑ - ๓

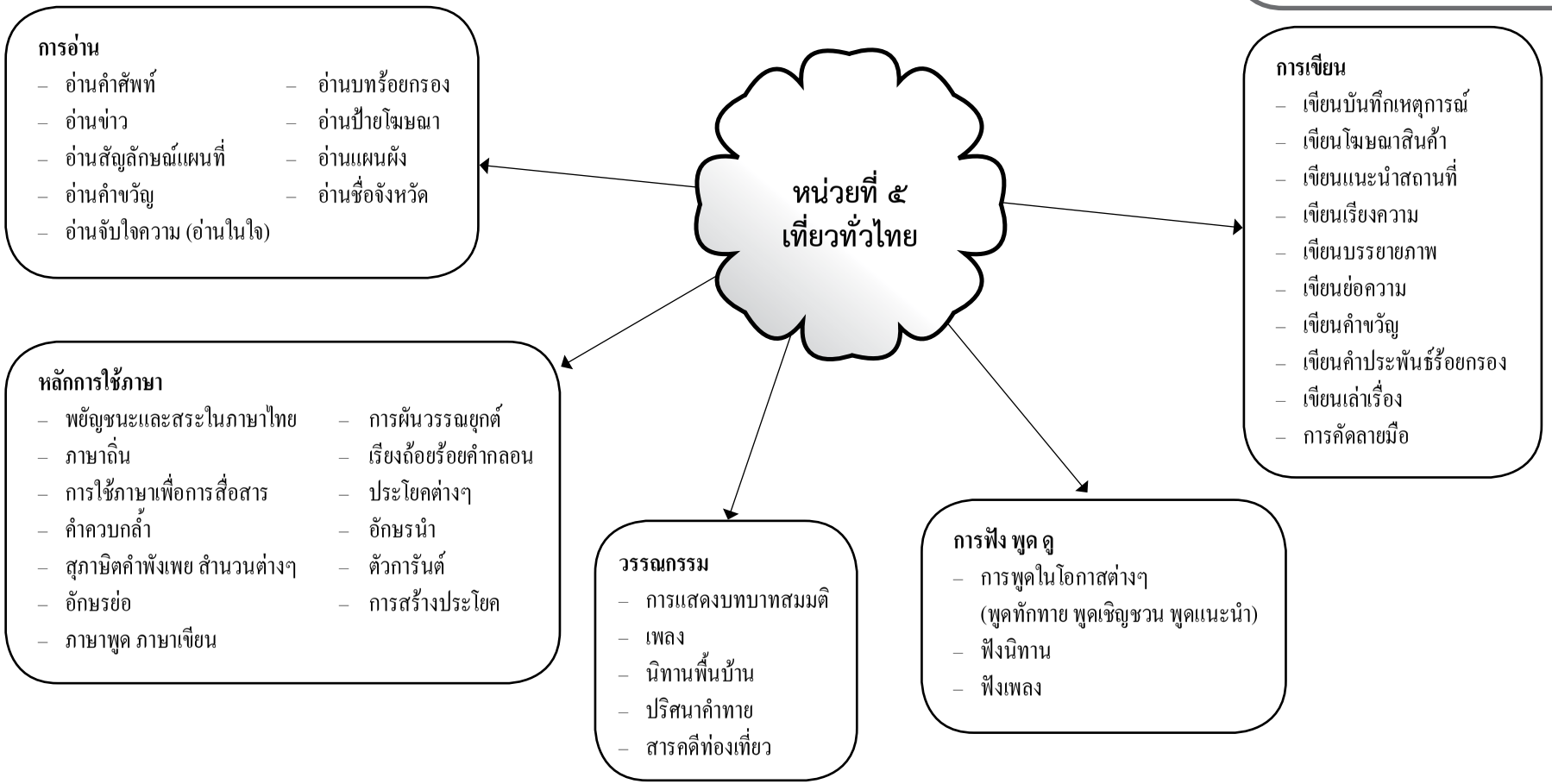

ผังมโนทัศน์บูรณาการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ระดับชั้น ป.๑ - ๓

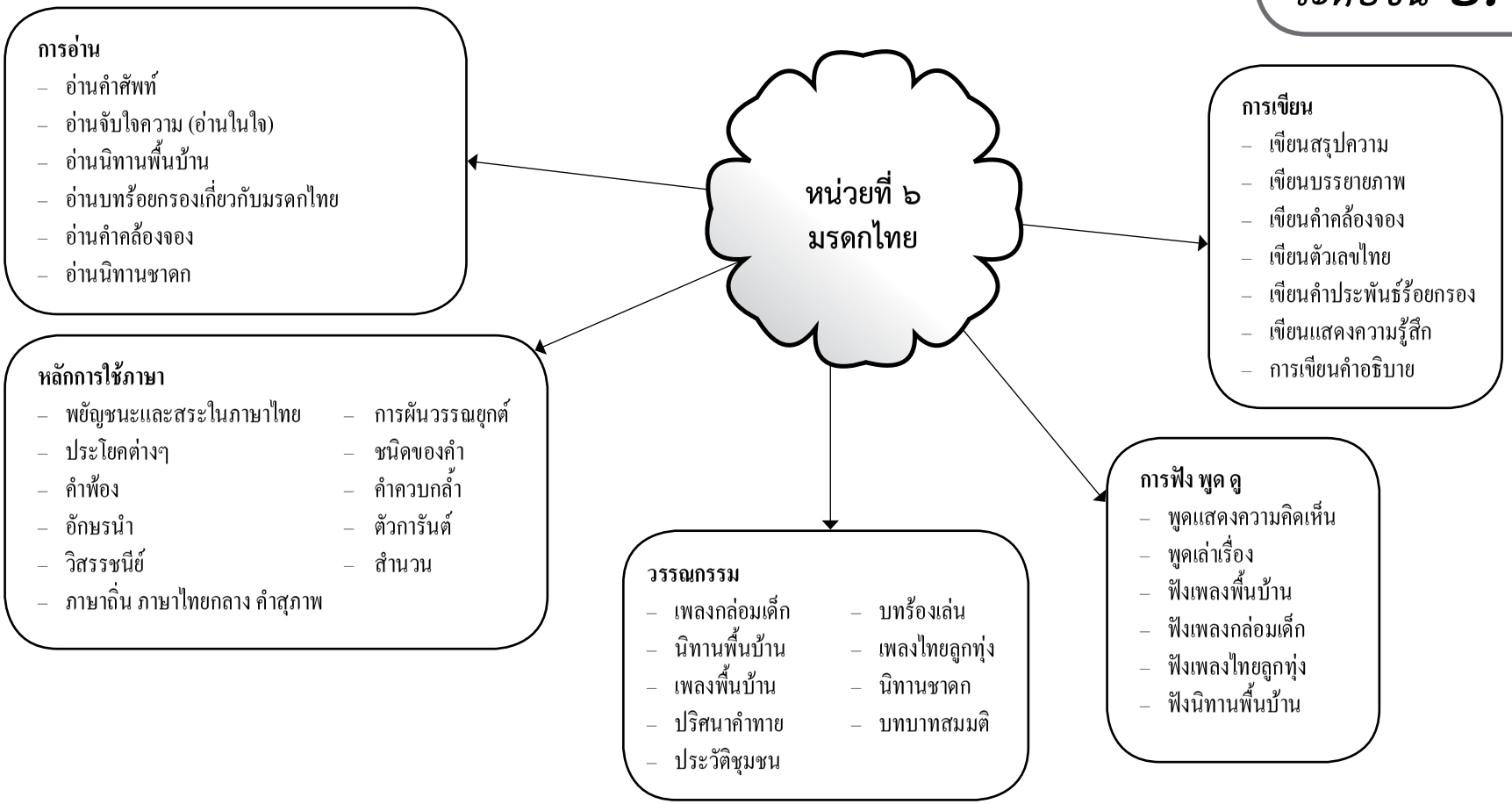

หน่วยการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

จำนวนหน่วยการเรียนรู้ ๓ หน่วย เวลา ๑๑๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๔	**สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีดีด้วยพระบารมีฯ** - เพลินใจกับการอ่าน - ไพเราะด้วยคำ	๓๘
๕	**เที่ยวทั่วไทย** - เที่ยวไปต้องระวัง - ต้องใจกันท่องเที่ยว	๓๕
๖	**มรดกไทย** - ช้างคู่เมือง - วันสงกรานต์	๓๔
	รวม	๑๑๑

กำหนดการเรียนรู้รายชั่วโมง และสิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ครั้งที่	วัน เดือน ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	เรื่องที่สอน	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องตรียม (ครู/นักเรียน)
๑	๑ พ.ย. ๕๖ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีดีด้วย พระบารมีฯ เรียนรู้สิ่งแวดล้อม	ท ๑.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๒	๔ พ.ย. ๕๖ ๑๐.๓๐ - ๑๑.๓๐ น.	๑/๖๐	พยัญชนะต้องอ่าน	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง แบบฝึกหัด
๓	๕ พ.ย. ๕๖ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	สระอะ พาสนุก	ท ๑.๑ ป. ๑/๓ ท ๒.๑ ป. ๑/๑	- กระดาษ A4 - เพลง สมุด
๔	๕ พ.ย. ๕๖ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๕	๖ พ.ย. ๕๖ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	สระอิ อยู่ไหน	ท ๔.๑ ป. ๑/๑, ๒	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๖	๖ พ.ย. ๕๖ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- กระดาษ A4 - เพลง สมุด
๗	๗ พ.ย. ๕๖ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	หึ่ง หึ่ง กับ สระอึ	ท ๑.๑ ป. ๑/๓ ท ๒.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๘	๘ พ.ย. ๕๖ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	วรรณกรรมหรรษา	ท ๕.๑ ป. ๑/๑, ๒	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๙	๑๑ พ.ย. ๕๖ ๑๐.๓๐ - ๑๑.๓๐ น.	๑/๖๐	สระอุ จุ จุ	ท ๔.๑ ป. ๑/๑, ๒	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๑๐	๑๒ พ.ย. ๕๖ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	วรรณยุกต์น่าสนใจ	ท ๓.๑ ป. ๑/๔ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- กระดาษ A4 - เพลง สมุด
๑๑	๑๒ พ.ย. ๕๖ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๔.๑ ป. ๑/๑, ๒	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๑๒	๑๓ พ.ย. ๕๖ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	คำควรรู้ (คำนำเรื่อง)	ท ๑.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๑๓	๑๓ พ.ย. ๕๖ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- กระดาษ A4 - เพลง สมุด
๑๔	๑๔ พ.ย. ๕๖ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	เพลินใจกับการอ่าน (เนื้อเรื่อง)	ท ๑.๑ ป. ๑/๘ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน

กำหนดการเรียนรู้รายชั่วโมง และสิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ครั้งที่	วัน เดือน ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	เรื่องที่สอน	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องตรียม (ครู/นักเรียน)
๑๕	๑๕ พ.ย. ๕๖ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	วรรณกรรมหรรษา	ท ๕.๑ ป. ๑/๑, ๒	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๑๖	๑๘ พ.ย. ๕๖ ๑๐.๓๐ - ๑๑.๓๐ น.	๑/๖๐	คำต้องอ่าน	ท ๔.๑ ป. ๑/๓	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๑๗	๑๙ พ.ย. ๕๖ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	เรียนรู้กับประโยค	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๕.๑ ป. ๑/๑	- กระดาษ A4 - เพลง สมุด
๑๘	๑๙ พ.ย. ๕๖ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง แบบฝึกหัด
๑๙	๒๐ พ.ย. ๕๖ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	พยัญชนะจดจำ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑, ๒	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๒๐	๒๐ พ.ย. ๕๖ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๕.๑ ป. ๑/๑	- กระดาษ A4 - เพลง สมุด
๒๑	๒๑ พ.ย. ๕๖ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	จำ จำ กับ สระอำ	ท ๑.๑ ป. ๑/๓ ท ๒.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๒๒	๒๒ พ.ย. ๕๖ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	วรรณกรรมหรรษา	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๒๓	๒๕ พ.ย. ๕๖ ๑๐.๓๐ - ๑๑.๓๐ น.	๑/๖๐	สระเอา ของเรา	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๒๔	๒๖ พ.ย. ๕๖ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	สระเอ พบ สระอะ	ท ๓.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- กระดาษ A4 - เพลง สมุด
๒๕	๒๖ พ.ย. ๕๖ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๒๖	๒๗ พ.ย. ๕๖ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	แวะ ไปกับ สระแอะ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๒๗	๒๗ พ.ย. ๕๖ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- กระดาษ A4 - เพลง สมุด
๒๘	๒๘ พ.ย. ๕๖ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	วรรณยุกต์ต้องย้ำ	ท ๑.๑ ป. ๑/๓ ท ๒.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน

กำหนดการเรียนรู้รายชั่วโมง และสิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ครั้งที่	วัน เดือน ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	เรื่องที่สอน	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องตรียม (ครู/นักเรียน)
๒๙	๒๙ พ.ย. ๕๖ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	วรรณกรรมหรรษา	ท ๕.๑ ป. ๑/๑, ๒	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๓๐	๒ ธ.ค. ๕๖ ๑๐.๓๐ - ๑๑.๓๐ น.	๑/๖๐	เรียนรู้คำ (คำนำเรื่อง)	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๓๑	๓ ธ.ค. ๕๖ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	ไพเราะด้วยคำ (เนื้อเรื่อง)	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- กระดาษ A4 - เพลง
๓๒	๓ ธ.ค. ๕๖ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๓๓	๔ ธ.ค. ๕๖ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	คำควรจดจำ	ท ๑.๑ ป. ๑/๗ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๓๔	๔ ธ.ค. ๕๖ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- กระดาษ A4 - เพลง สมุด
วันพฤหัสบดีที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๖ หยุดวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว					
๓๕	๖ ธ.ค. ๕๖ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	สุขสันต์กับวรรณกรรม	ท ๕.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๓	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง แบบฝึกหัด
๓๖	๙ ธ.ค. ๕๖ ๑๐.๓๐ - ๑๑.๓๐ น.	๑/๖๐	ซ้ำ ซ้ำ กับไม้ยมก	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๓	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง แบบฝึกหัด
วันอังคารที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๖ หยุดวันรัฐธรรมนูญ					
๓๗	๑๑ ธ.ค. ๕๖ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	เรียนรู้ประโยค	ท ๑.๑ ป. ๑/๒ ท ๓.๑ ป. ๑/๕	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๓๘	๑๑ ธ.ค. ๕๖ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๔	- กระดาษ A4 - เพลง สมุด สี
๓๙	๑๒ ธ.ค. ๕๖ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	เที่ยวทั่วไทย เพลินตากับภาพ	ท ๑.๑ ป. ๑/๓ ท ๒.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๔๐	๑๓ ธ.ค. ๕๖ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	สุขสันต์กับวรรณกรรม	ท ๕.๑ ป. ๑/๑, ๒	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๔๑	๑๖ ธ.ค. ๕๖ ๑๐.๓๐ - ๑๑.๓๐ น.	๑/๖๐	อักษรสามหมู่ต้องรู้	ท ๑.๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน

กำหนดการเรียนรู้รายชั่วโมง และสิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ครั้งที่	วัน เดือน ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	เรื่องที่สอน	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องตรียม (ครู/นักเรียน)
๔๒	๑๗ ธ.ค. ๕๖ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	สระ โอะ เ-ิง ร่า	ท ๓.๑ ป. ๑/๑, ๕	- กระดาษ A4 - เพลง สมุด สี
๔๓	๑๗ ธ.ค. ๕๖ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๔๔	๑๘ ธ.ค. ๕๖ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	หัวเราะด้วยสระเอาะ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๔๕	๑๘ ธ.ค. ๕๖ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	กระดาษ A4 - เพลง สมุด สี
๔๖	๑๙ ธ.ค. ๕๖ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	หน้างอด้วยสระออ	ท ๑.๑ ป. ๑/๓ ท ๒.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๔๗	๒๐ ธ.ค. ๕๖ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	สุขสันต์กับวรรณกรรม	ท ๕.๑ ป. ๑/๑, ๒	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๔๘	๒๓ ธ.ค. ๕๖ ๑๐.๓๐ - ๑๑.๓๐ น.	๑/๖๐	เลอะเทอะกับสระเออะ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๔๙	๒๔ ธ.ค. ๕๖ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	ไม่เบื่อกับสระเอือ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	กระดาษ A4 - เพลง สมุด สี
๕๐	๒๔ ธ.ค. ๕๖ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๕๑	๒๕ ธ.ค. ๕๖ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	สระเอพบสระออเป็น เออ	ท ๑.๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑ ป. ๑/๒	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๕๒	๒๕ ธ.ค. ๕๖ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑ ป. ๑/๑	- กระดาษ A4 - เพลง สมุด สี
๕๓	๒๖ ธ.ค. ๕๖ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	คำควรจำ (คำนำเรื่อง)	ท ๑.๑ ท ๒.๑ ป. ๑/๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๕๔	๒๗ ธ.ค. ๕๖ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	เพลินใจกับวรรณกรรม	ท ๕.๑ ป. ๑/๑, ๒	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๕๕	๓๐ ธ.ค. ๕๖ ๑๐.๓๐ - ๑๑.๓๐ น.	๑/๖๐	เที่ยวไปต้องระวัง (เนื้อเรื่อง)	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน

กำหนดการเรียนรู้รายชั่วโมง และสิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ครั้งที่	วัน เดือน ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	เรื่องที่สอน	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องตรียม (ครู/นักเรียน)
วันอังคารที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๖ หยุดวันสิ้นปี วันพุธที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๗ หยุดวันขึ้นปีใหม่					
๕๖	๒ ม.ค. ๕๗ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	ผันวรรณยุกต์หรรษา (อักษรกลาง)	ท ๑.๑ ป. ๑/๓ ท ๒.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๕๗	๓ ม.ค. ๕๗ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	เพลินใจกับวรรณกรรม	ท ๕.๑ ป. ๑/๑, ๒	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๕๘	๖ ม.ค. ๕๗ ๑๐.๓๐ - ๑๑.๓๐ น.	๑/๖๐	ประโยคต้องฝึก	ท ๒.๑ ป. ๑/๒, ๓	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง แบบฝึกหัด
๕๙	๗ ม.ค. ๕๗ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	คำควรรู้จัก (คำนำเรื่อง)	ท ๔.๑ ป. ๑/๔	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๖๐	๗ ม.ค. ๕๗ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๖๑	๘ ม.ค. ๕๗ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	คำต้องฝึกอ่าน	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๒.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๖๒	๘ ม.ค. ๕๗ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๖๓	๙ ม.ค. ๕๗ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	ต้องใจกันท่องเที่ยว (เนื้อเรื่อง)	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๖๔	๑๐ ม.ค. ๕๗ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	เพลินใจกับวรรณกรรม	ท ๕.๑ ป. ๑/๑, ๒	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๖๕	๑๓ ม.ค. ๕๗ ๑๐.๓๐ - ๑๑.๓๐ น.	๑/๖๐	อักษรสูงต้องย้ำด้วยการผัน	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๖๖	๑๔ ม.ค. ๕๗ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	อักษรต่ำต้องย้ำด้วยการผัน	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๖๗	๑๔ ม.ค. ๕๗ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๖๘	๑๕ ม.ค. ๕๗ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	คำแม่ ก กา ต้องทบทวน	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน

กำหนดการเรียนรู้รายชั่วโมง และสิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ครั้งที่	วัน เดือน ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	เรื่องที่สอน	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องตรียม (ครู/นักเรียน)
๖๙	๑๕ ม.ค. ๕๗ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๓.๑ ป. ๑/๑, ๕	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๗ หยุดวันครู					
๗๐	๑๗ ม.ค. ๕๗ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	วรรณกรรมพาเพลิน	ท ๕.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๗๑	๒๐ ม.ค. ๕๗ ๑๐.๓๐ - ๑๑.๓๐ น.	๑/๖๐	ประโยคน่ารู้	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๗๒	๒๑ ม.ค. ๕๗ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	ตัวสะกด แม่กง เดินมา	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๓.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๗๓	๒๑ ม.ค. ๕๗ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๗๔	๒๒ ม.ค. ๕๗ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	ตัวสะกด แม่กน เติมเต็ม	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๗๕	๒๒ ม.ค. ๕๗ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๓.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๗๖	๒๓ ม.ค. ๕๗ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	มรดกไทย ประทับใจด้วยภาพ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๗๗	๒๔ ม.ค. ๕๗ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	วรรณกรรมพาเพลิน เรียนรู้ภาษาสู่อาเซียน	ท ๕.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๗๘	๒๗ ม.ค. ๕๗ ๑๐.๓๐ - ๑๑.๓๐ น.	๑/๖๐	งาม งาม กับ กม	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๗๙	๒๘ ม.ค. ๕๗ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	เที่ยวสนุกกับเกย	ท ๓.๑ ป. ๑/๓	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๘๐	๒๘ ม.ค. ๕๗ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๘๑	๒๙ ม.ค. ๕๗ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	แว่วไปกับ เกอว	ท ๑.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน

กำหนดการเรียนรู้รายชั่วโมง และสิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ครั้งที่	วัน เดือน ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	เรื่องที่สอน	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องตรียม (ครู/นักเรียน)
๘๒	๒๙ ม.ค. ๕๗ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๓.๑ ป. ๑/๔, ๕	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๘๓	๓๐ ม.ค. ๕๗ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	คำนำไป (คำนำเรื่องตามภาพ)	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๘๔	๓๑ ม.ค. ๕๗ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	วรรณกรรมพาเพลิน	ท ๕.๑ ป. ๑/๑, ๒	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๘๕	๓ ก.พ. ๕๗ ๑๐.๓๐ - ๑๑.๓๐ น.	๑/๖๐	คำต้องฝึก	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๘๖	๔ ก.พ. ๕๗ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	ช้างคู่เมือง (เนื้อเรื่อง)	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๘๗	๔ ก.พ. ๕๗ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ๗	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๘๘	๕ ก.พ. ๕๗ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	ประโยคน่าสนใจ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๘๙	๕ ก.พ. ๕๗ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๓.๑ ป. ๑/๑, ๔	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๙๐	๖ ก.พ. ๕๗ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	โบกมือลาด้วย กก	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๙๑	๗ ก.พ. ๕๗ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	วรรณกรรมหรรษา	ท ๕.๑ ป. ๑/๑, ๒	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๙๒	๑๐ ก.พ. ๕๗ ๑๐.๓๐ - ๑๑.๓๐ น.	๑/๖๐	ค้นพบกับแม่ กบ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๙๓	๑๑ ก.พ. ๕๗ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	จดจำด้วย กด	ท ๑.๑ ป. ๑/๔	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๙๔	๑๑ ก.พ. ๕๗ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๙๕	๑๒ ก.พ. ๕๗ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	กลาง สูง ต่ำ ผันได้	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง

กำหนดการเรียนรู้รายชั่วโมง และสิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ครั้งที่	วัน เดือน ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	เรื่องที่สอน	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องตรียม (ครู/นักเรียน)
๙๖	๑๒ ก.พ. ๕๗ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๓ ท ๒.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๙๗	๑๓ ก.พ. ๕๗ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	คำนำไป (คำนำเรื่องตามภาพ)	ท ๑.๑ ป. ๑/๓ ท ๒.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
วันศุกร์ที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ หยุดวันมาฆบูชา					
๙๘	๑๗ ก.พ. ๕๗ ๑๐.๓๐ - ๑๑.๓๐ น.	๑/๖๐	คำพาสนุก	ท ๓.๑ ป. ๑/๔	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๙๙	๑๘ ก.พ. ๕๗ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	สงกรานต์น่าสนใจ (เนื้อเรื่อง)	ท ๓.๑ ป. ๑/๔	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๑๐๐	๑๘ ก.พ. ๕๗ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๑๐๑	๑๙ ก.พ. ๕๗ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	วรรณยุกต์กับคำ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๑๐๒	๑๙ ก.พ. ๕๗ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๑๐๓	๒๐ ก.พ. ๕๗ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	สัญลักษณ์เรียนรู้	ท ๓.๑ ป. ๑/๑, ๒	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๑๐๔	๒๑ ก.พ. ๕๗ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	วรรณกรรมหรรษา	ท ๕.๑ ป. ๑/๑, ๒	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๑๐๕	๒๔ ก.พ. ๕๗ ๑๐.๓๐ - ๑๑.๓๐ น.	๑/๖๐	ตามหาคนเก่ง	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๑๐.	๒๕ ก.พ. ๕๗ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	พยัญชนะไม่ลืม	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๑๐๗	๒๕ ก.พ. ๕๗ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	
๑๐๘	๒๖ ก.พ. ๕๗ ๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	๑/๖๐	ย้ำ ย้ำ กับ สระ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง

กำหนดการเรียนรู้รายชั่วโมง และสิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ครั้งที่	วัน เดือน ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	เรื่องที่สอน	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องตรียม (ครู/นักเรียน)
๑๐๙	๒๖ ก.พ. ๕๗ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	๑/๖๐	กิจกรรมเสริมภาษาไทย	ท ๑.๑ ป. ๑/๖ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง
๑๑๐	๒๗ ก.พ. ๕๗ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	เพลินใจกับประโยค	ท ๑.๑ ป. ๑/๖ ท ๔.๑ ป. ๑/๑	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง หนังสือเรียน
๑๑๑	๒๘ ก.พ. ๕๗ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	๑/๖๐	วรรณกรรมพาเพลิน เรียนรู้ภาษาถิ่น	ท ๕.๑ ป. ๑/๑, ๒	- สมุด บัตรคำ - สี เพลง

ผังวิเคราะห์ประเด็นการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ระดับชั้น ป.๑ - ๓

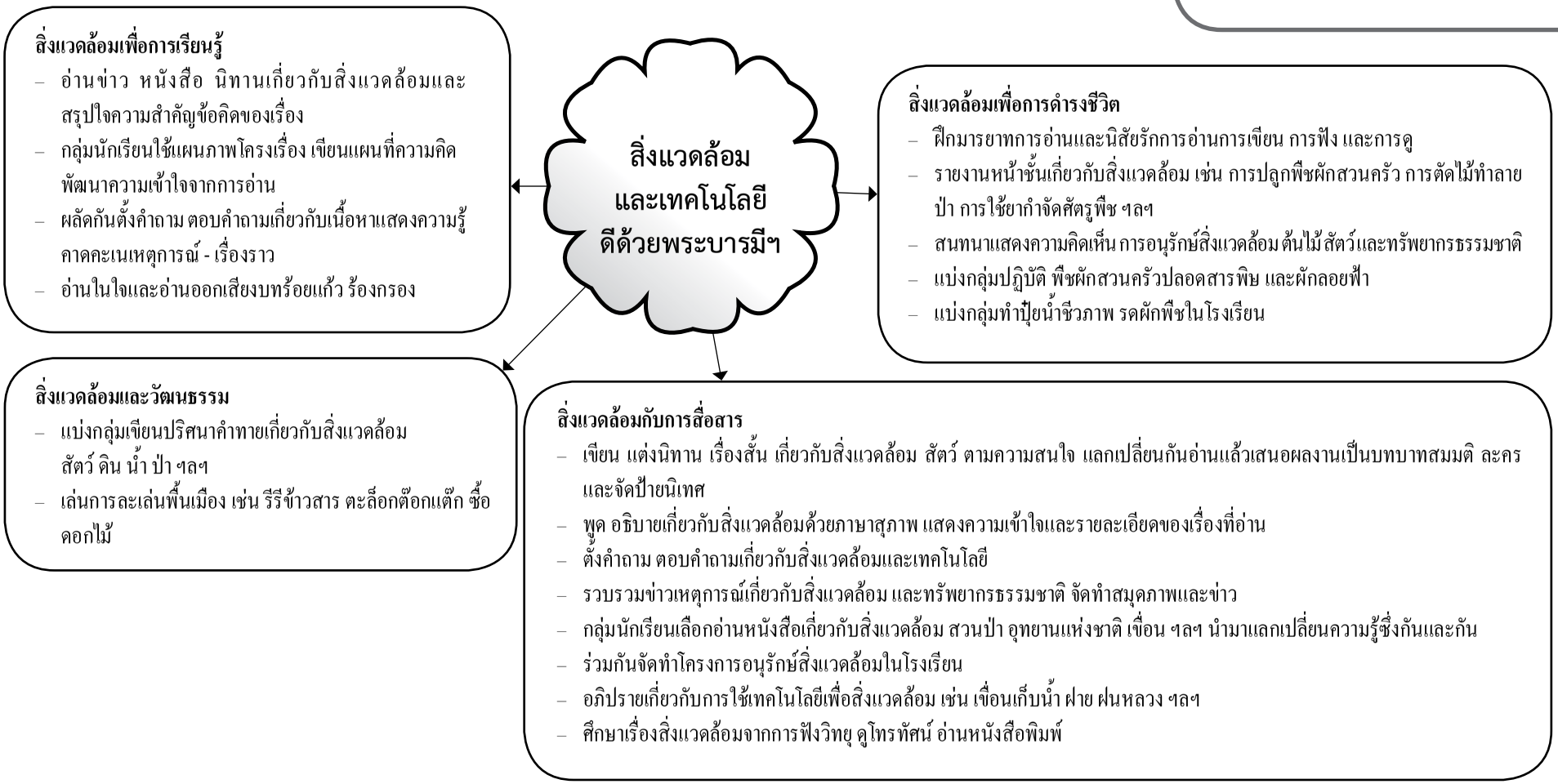

ผังวิเคราะห์ประเด็นการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ระดับชั้น ป.๑ - ๓

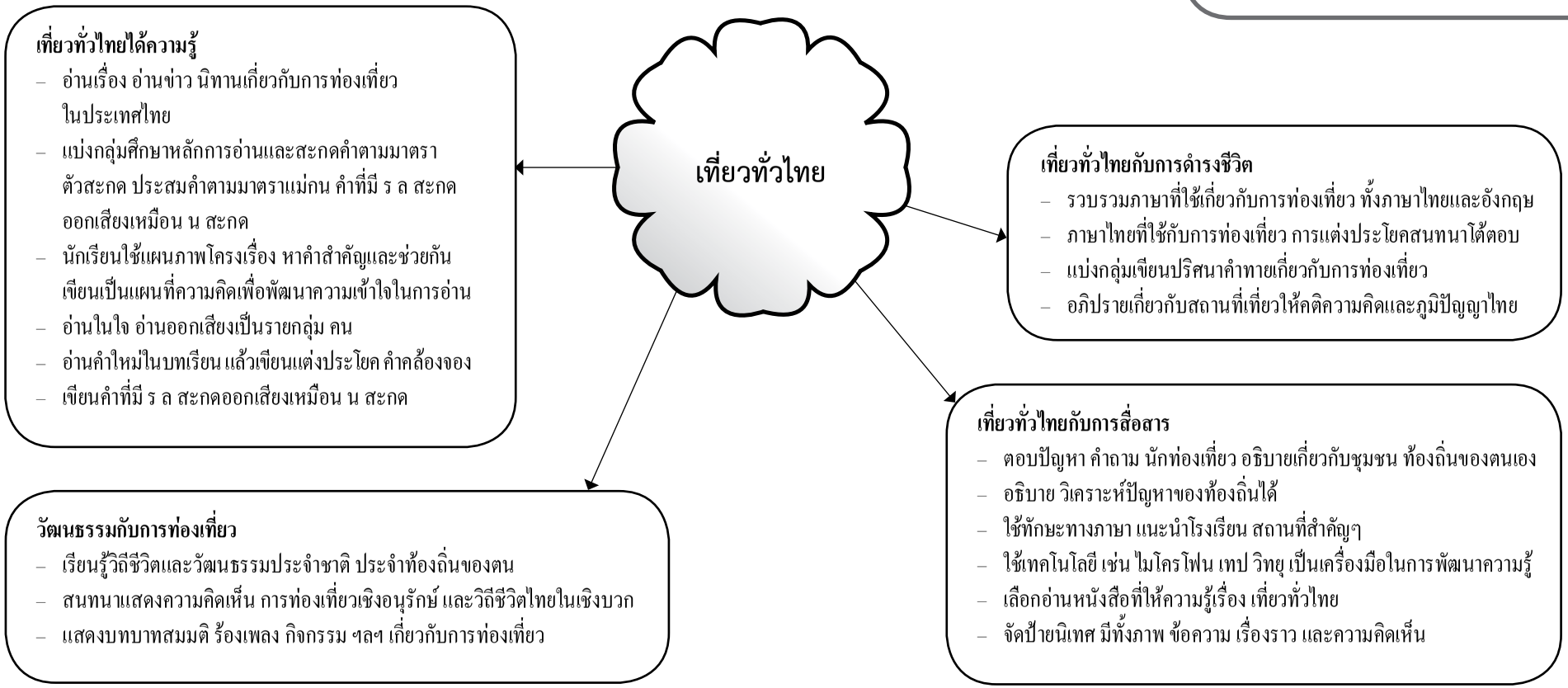

ผังวิเคราะห์ประเด็นการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ระดับชั้น ป.๑ - ๓

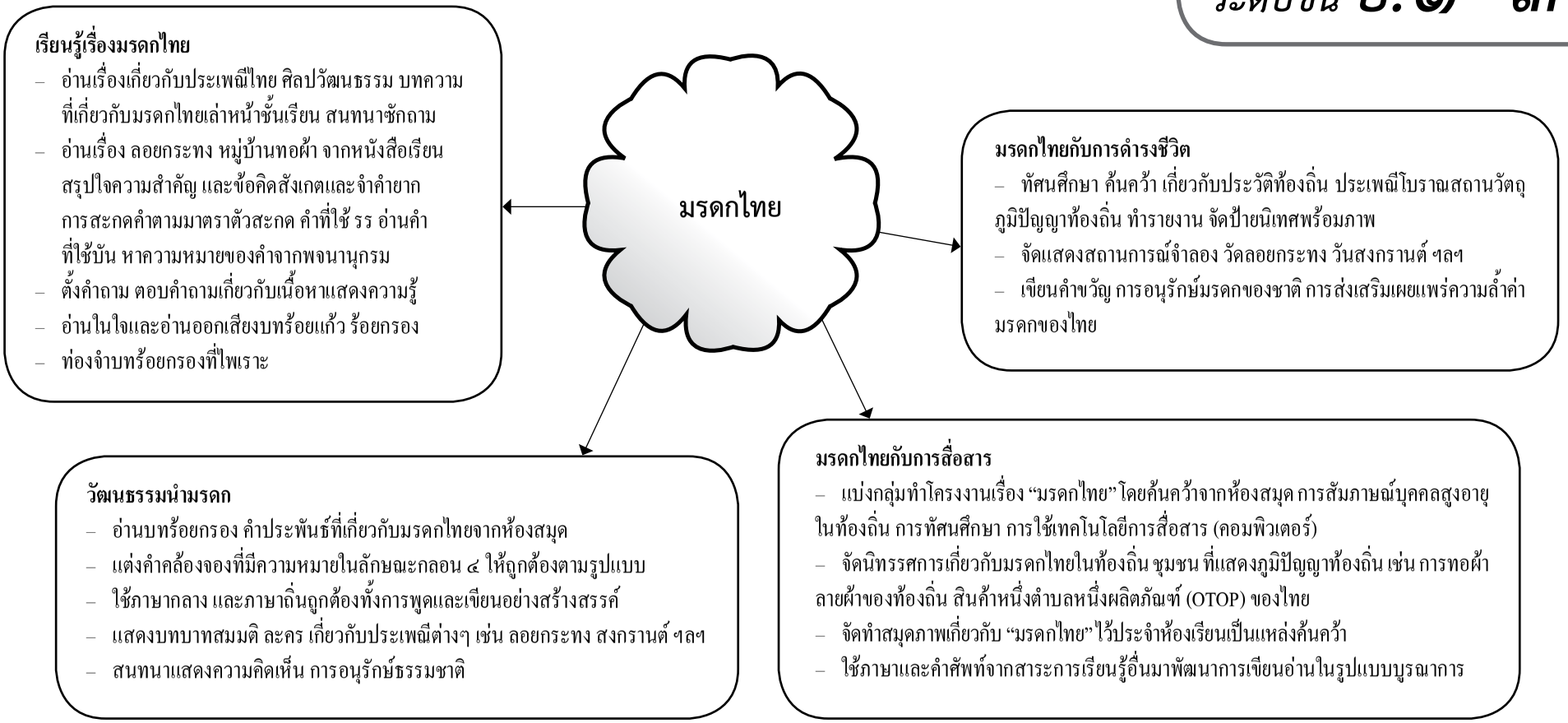

ผังวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้

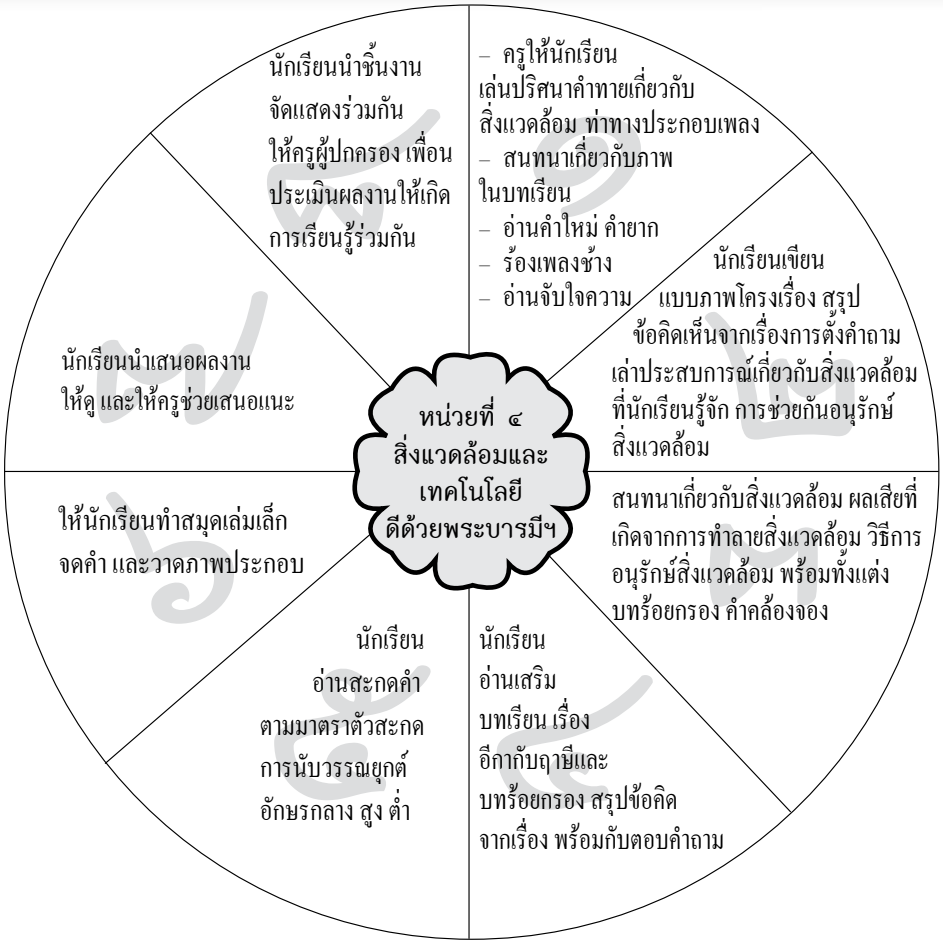

ผังวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้

ภาษาไทย
- อ่าน/เขียนคำใหม่
- อ่านสะกดคำตามมาตราตัวสะกด ผันวรรณยุกต์
- เขียนแผนภาพโครงเรื่อง อภิปรายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
- เขียนคำคล้องจอง/อ่านคำ
- ทำสมุดเล่มเล็ก สมุดนิทาน
- ปริศนาคำทายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
- แต่งประโยคเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
- วาดภาพความหมายของคำ

สังคม
- คุณธรรม จริยธรรมในการอยู่ร่วมกัน
- การทำงานร่วมกัน
- การมีน้ำใจไม่เอาเปรียบ

สิ่งแวดล้อม
และเทคโนโลยี
ดีด้วยพระบารมีฯ

ศิลปะ
- วาดภาพประกอบ
- ร้องเพลงเกี่ยวกับ “สิ่งแวดล้อม”

อังกฤษ
- เขียนคำศัพท์
- แต่งประโยค

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี ดีด้วยพระบารมีฯ ระยะเวลาในการสอน ๖ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ

ป. ๑/๒ บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ บอกและเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และเลขไทย

ป. ๑/๔ ต่อคำคล้องจองง่ายๆ

๒. สาระการเรียนรู้

๑. ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

๒. หลักภาษาที่ใช้

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ฟัง อ่าน เรื่องเกี่ยวกับดิน น้ำ ลม ไฟ พระอาทิตย์ พระจันทร์ ป่าไม้ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา และคำคล้องจองได้

๒. สนทนาถาม - ตอบ เกี่ยวกับเรื่องราวที่อ่านได้ และมีมรรยาทในการฟังและพูด

๓. อ่านเรื่อง “นั่งชิงช้าร้องเพลงช้าง” และจับใจความสำคัญตามเหตุการณ์ได้

๔. อ่านสะกดคำ จำคำ ได้ตามหลักภาษา อ่านสระเอีย สระโอะ ได้ถูกต้อง อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่ประสมสระเอีย สระโอะ และคำที่มี ง สะกดได้

๕. ฟังพูดจับใจความสำคัญได้ถูกต้อง เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่อ่านได้

๖. เขียนประโยคและข้อความสั้นๆ ได้

๗. วิเคราะห์เรื่องราวที่อ่านและฟังได้ คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้

๘. อ่าน เขียนคำใหม่ในบทเรียน ได้ ๓๔ คำ (ทุกบทเรียนควรรวบรวมคำใหม่ ให้ได้ครบตามหลักสูตร)

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งกลุ่มนักเรียน ๔ - ๕ คน ๑. กลุ่มนักเรียน กล่าวคำทักทายกันอย่างสุภาพ “สวัสดี” สนทนากิจกรรมที่ปฏิบัติระหว่างปิดเทอม เช่น การเดินทางไปตามสถานที่ต่างๆ บางคนช่วยพ่อแม่ทำงาน ทำสวน ทำไร่ ทำประมง ฯลฯ สังเกตการพูดจาสุภาพ กิริยาที่เหมาะสม ครูซักถามเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวกับอากาศ ดิน น้ำ ลม ไฟ อิทธิพลของพระอาทิตย์ กลางวัน กลางคืน (พระจันทร์) น้ำขึ้น น้ำลง ป่าไม้ สัตว์ ฯลฯ ๒. ครูตั้งหัวข้อเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้กลุ่มนักเรียนช่วยกันเขียนผังความคิด เช่น ช่วยกันสรุป น้ำ คือ ชีวิต 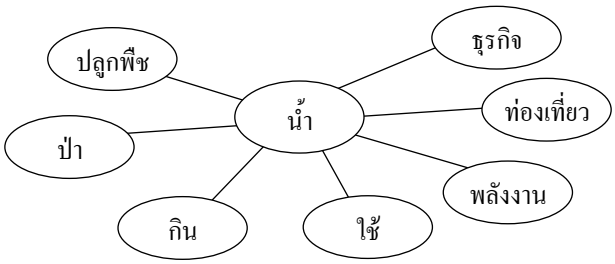 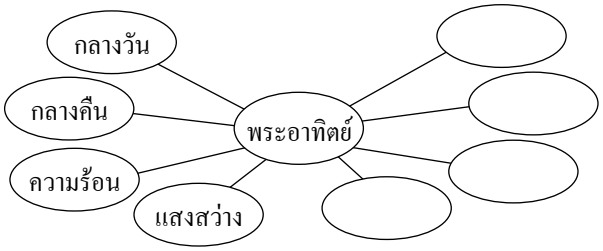 แต่งเรื่องสั้นๆ เกี่ยวกับ น้ำ ดิน พระอาทิตย์ สัตว์ อภิปราย เกี่ยวกับเรื่องที่เขียน * สะกดคำและแจกลูก ร้องเพลง ประกอบท่าทาง แต่งคำคล้องจอง เกี่ยวกับ น้ำ ดิน พระอาทิตย์ สัตว์ ฯลฯ เช่น น้ำคือชีวิต เราคิด กินใช้ หากไม่มีน้ำ เราทำ อย่างไร มีแต่น้ำใจ คนไทย ช่วยกัน ไม่ตัดต้นไม้ ทำลาย ป่าเขา *(สุทธาสินี วิเวกานนท์)* พระอาทิตย์ คู่กับ พระจันทร์ กลางวัน คู่กับ กลางคืน	- บัตรคำ - หนังสือ นิทาน อ่านเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ภาพ ดิน น้ำ ลม ไฟ พระอาทิตย์ พระจันทร์ สัตว์ ต้นไม้ ฯลฯ ผังมโนทัศน์เรื่องสิ่งแวดล้อม - บัตรสะกดคำ - แผนภูมิ การแจกลูก เช่น กะ กา กิ กี กง กัง กาง กิง กัน เกน กิน กีน - แผนภูมิการออกเสียงคำที่ประสมด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด โดยมีเสียงสระเป็นหลักแล้วเปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้น ดัง จัง บัง ปัง ริน ริม ริก ริบ - เพลงพื้นเมือง “แห่นางแมวขอฝน” นางแมวเอย มาร้องแป้วแป้ว ข้าวหม้อทะนน ขอฟ้าขอฝน รดแมวข้ามั่ง .... - สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน ฉบับเสริมการเรียนรู้ เล่ม ๑๒ - ภาพช้าง, ข่าวหนังสือพิมพ์ เรื่อง ช้างไทย

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
อาทิตย์ ให้แสง ยั่งยืน ทุกชีวิต ฟื้นชื่น แสงแดด *(สุทธาสินี วิเวกานนท์)* อ่านคำคล้องจ้องและสนทนาเกี่ยวกับประโยชน์และอิทธิพลของน้ำ และพระอาทิตย์ ๓. นักเรียน และครู ช่วยกันคิด เขียนแผนภาพความคิด ดังตัวอย่าง (อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความคิดและประสบการณ์ของนักเรียน) ซึ่งครูให้ทุกคนเล่าเรื่องไปเที่ยวระหว่างปิดภาคเรียน แต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนลงแผนภูมิ และให้ตัวแทนรายงานหน้าชั้น พร้อมอธิบายแผนภูมิ ทุกคนร่วมกันอภิปราย ตั้งข้อสังเกต และช่วยกันเพิ่มเติมตามความคิด และประสบการณ์ เลือกผลงานที่ทุกคนยอมรับ จัดป้ายนิเทศ พร้อมวาดภาพประกอบ 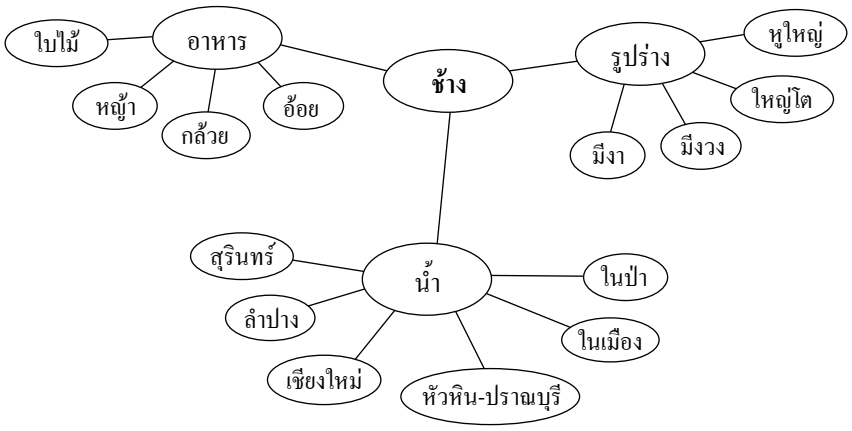 ๔. ร้องเพลง “ช้าง ช้าง ช้าง” ทำท่าทางประกอบเพื่อให้เกิดบรรยากาศขณะทำงานร่วมกัน ๕. สนทนาเกี่ยวกับ “ช้าง” และสิ่งแวดล้อมช่วยกันตั้งคำถาม และตอบคำถาม เช่น – เหตุใดช้างจึงไม่อยู่ในป่า ถ้าป่าขาดช้างจะเป็นอย่างไร – นักเรียนเคยเห็นช้าง และเคยนั่งหลังช้าง ดูการแสดงของช้างหรือไม่ – ทำไมคนจึงรักช้าง ถ้าเมืองไทยไม่มีช้างไทยจะรู้สึกอย่างไร – ช้างในประวัติศาสตร์มีบทบาทอย่างไร, ปัจจุบันมีบทบาทอย่างไร พยายามให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันคิด ตั้งคำถามและตอบคำถาม คำถามใดยังตอบไม่ได้ ครูให้นักเรียนไปทำโครงงาน เพื่อค้นคว้าหาคำตอบ ไม่ควรรีบเฉลย เพื่อให้นักเรียนได้คำ ควรให้โอกาสทุกคนได้คิดถาม - ตอบ ใครไม่ถาม - ตอบ ควรกระตุ้นเป็นพิเศษ และจดสังเกตไว้เพื่อติดตาม ควรให้ศึกษาเรื่องช้างที่ใกล้ตัว เช่น ช้างที่โรงแรมหัวหิน ช้างที่ปราณบุรี ฯลฯ	– ฝึกเขียนแผนภาพความคิดตามประสบการณ์ของนักเรียน เรื่องช้าง ภาพช้าง หรือรูปปั้นช้าง – แผนภูมิการผันวรรณยุกต์ เช่น ชาง ช่าง ช้าง ไม ไม่ ไม้ ครูอธิบายเปรียบเทียบการผันอักษรกลาง **หมายเหตุ** ช้างเป็นสัตว์คู่บ้านคู่เมืองไทยมาแต่โบราณ ปัจจุบันช้างไทยลดน้อยลงมาก และมีปัญหาต่างๆ จึงควรให้เด็กได้เรียนรู้ – เพลงปั้นเมฆ ปั้นเมฆเสียก่อน มีละครสามวัน หัวล้านชนกัน ฝนก็หลั่งลงมา ..... – ทำโครงงานค้นคว้าความรู้เรื่องช้าง นอกห้องเรียน – การสอนภาษาไทยโดยใช้ประสบการณ์ทางภาษา ๑. สร้างประสบการณ์ร่วม ๒. กระตุ้นให้คิด ๓. บันทึกข้อความ ๔. อ่านข้อความที่บันทึก ๕. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและเขียน

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๖. นักเรียนช่วยกันแต่งคำคล้องจองตามประสบการณ์ของนักเรียนเอง เช่น ช้าง ช้าง ช้าง ช่างน่าสงสาร ช้าง ต้องเดินทางตามถนน แสนกลัวรถยนต์ ตามถนนวิ่งขวักไขว่ แดดก็ร้อน รถก็ไล่ ต่างวิ่งขวักไขว่จนช้างมึนงง ควาญใช้ตะขอสับลง ช้างร้องเสียงหลง ช่างน่าสงสารช้างเอย *(สุทธาสินี วิเวกานนท์)* * อาจใส่ทำนองร้องเป็นเพลงได้	- แผนภูมิคำคล้องจอง - การสอนภาษาไทยโดยใช้หนังสือเรียน (เล่มใดก็ได้) ๑. นำเข้าสู่บทเรียน ๒. สอนคำใหม่ทบทวนคำเก่า ๓. บอกจุดประสงค์ของการอ่าน ๔. อ่านในใจและอ่านออกเสียง ๕. จัดกิจกรรมฝึกฝนทักษะทางภาษา
การสอนโดยใช้ประสบการณ์ทางภาษาจากหนังสือเรียน ๖.๑ สร้างประสบการณ์ทางเนื้อหา - ครูให้ดูบัตรภาพ และแผนภูมิในบทเรียนแล้วสนทนาเกี่ยวกับภาพ “นั่งชิงช้าร้องเพลงช้าง” ให้ทุกคนช่วยกันอ่านบทเรียนช้าๆ พร้อมกับดูภาพประกอบการเล่าเรื่อง	- บัตรภาพ บัตรคำ - แสดงบทบาทสมมติและช่วยกันอภิปราย
- กระตุ้นให้คิด ให้ช่วยกันตั้งคำถาม - ตอบคำถามเพื่อให้นักเรียนคิดเกี่ยวกับบทเรียน ฟังและอภิปรายร่วมกัน นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามท้องเรื่องเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องในบทเรียน - นักเรียนช่วยกันสรุปความคิดจากเรื่องที่ฟังและดู (บทบาทสมมติ) แล้วผลัดกันเล่าเรื่องด้วยคำพูดของนักเรียนเอง ครูคอยแก้ไข ติชม กลุ่มช่วยบันทึกการเล่าของนักเรียนลงแผนภูมิ (ไม่จำเป็นต้องเหมือนในหนังสือ) - แต่ละกลุ่มช่วยกันอ่านข้อความที่บันทึกในแผนภูมิ (ไม่จำเป็นต้องเหมือนในหนังสือ) - คัดลอกแผนภูมิแล้ววาดภาพประกอบระบายสี อ่านแผนภูมิอีกครั้ง คัดข้อความลงสมุด หัดอ่านคำใหม่จากบัตรคำ และแถบประโยค	- การสอนโดยใช้วิธีการทางหลักภาษา ๑. ฝึกสะกดคำให้คล่อง ๒. สังเกตการวางพยัญชนะ ๓. สอนความหมายของคำโดยใช้ภาพหรือท่าทางประกอบ ๔. นำคำที่สะกดแล้วมาอ่านเป็นคำ ๕. นำคำที่อ่านได้แล้วมาใช้ฟัง พูด อ่าน เขียน - จัดทำหนังสือเล่มเล็กเป็นหนังสืออ่านในห้องเรียน
๖.๒ สร้างประสบการณ์การสะกดคำปากเปล่า นำคำใหม่ในบทเรียนที่สะกดคำตามแบบฝึกหัด อ่านสะกดคำ และแจกลูกในเรื่อง “นั่งชิงช้าร้องเพลงช้าง” อ่านสระ เอีย, โอะ, เอือ	- ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับเด็ก - ฝึกสะกดคำจนคล่อง - ฝึกสะกดคำและแจกลูก

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
อ่านสะกดคำ และแจกลูก (ใช้บัตรคำและแผนภูมิ) สระเอีย สระโอะ สระเอือ ตามลำดับดังนี้ :- – อ่านคำจากบัตรคำ และรู้ความหมาย – สะกดคำปากเปล่า เพื่อเข้าใจระบบเสียงสะกดคำ สะกดเป็นกลุ่ม, จับคู่ และรายคน – สังเกตคำ สังเกตคำพร้อมดูรูปคำ และสังเกตการวางสระ พยัญชนะ ตัวสะกดและวรรณยุกต์ – เขียนคำที่สะกดลงสมุด – ประเมินผลการสะกดคำ ๗. ร้องเพลง สระ เอีย, โอะ, เอือ ทำท่าทางประกอบ ควรแทรกทุกครั้งที่มีการหัดอ่าน เพื่อช่วยให้เด็กสนุกสนาน และจำได้เร็ว ๘. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนแนวคิดของเรื่องลงแผนภูมิ ตามความคิดเห็นของตนเอง 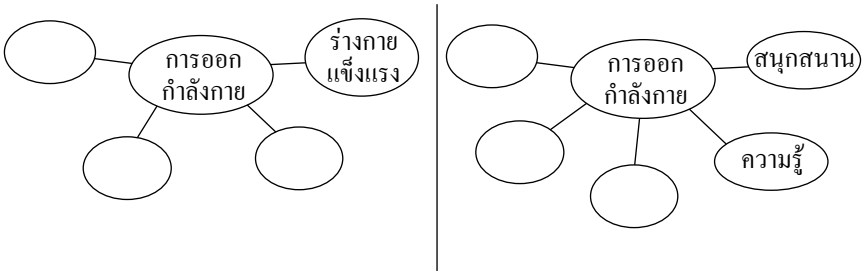 ๙. เล่นเกมทายปัญหาสระเอีย :- เกีย เจีย เดีย เตีย เมีย เปีย เอีย – ใครชื่อมีสระเอียยกมือขึ้น – กลุ่มใดเขียนคำสระเอียได้มากที่สุด – ของใช้อะไรบ้างที่มีสระเอีย – เขียนคำสระเอียพร้อมความหมาย และวาดภาพประกอบ – ผันสระเอียอักษร กลาง สูง ต่ำ ๑๐. เล่านิทานที่มีสระเอีย/โอะ/เอือ ฝึกสังเกตการใช้คำและสระในนิทาน พร้อมเน้นคุณสมบัติที่ต้องการเน้น ๑๑. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำโครงงานเรื่องช้าง โดยศึกษาจากโครงการพระราชดำริ ที่เกี่ยวข้องกับช้างในเขต จ. ประจวบคีรีขันธ์ ช่วยกันคิดขอบเขตเรื่องที่จะศึกษา เช่น	– ผันวรรณยุกต์อักษรกลาง คำที่มี ง สะกด – ผันวรรณยุกต์อักษรสูง คำที่มี ง สะกด – ฝึกอ่านออกเสียง – ผันวรรณยุกต์อักษรต่ำ คำที่มี ง สะกด – ฝึกเขียนสะกดให้ถูกต้องและทำแบบฝึกหักจากหนังสือและฝึกหัดของ ป. ๑ – ร้องเพลงประกอบท่าทาง – คำพังเพยเกี่ยวกับธรรมชาติ • น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า • น้ำมาปลากินมด น้ำลดมดกินปลา • น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย • บัวไม่ให้ช้ำ น้ำไม่ให้ขุ่น • ปากเหยี่ยว ปากกา ฯลฯ – ให้นักเรียนคิดเกมเอง เล่นกันเพื่อทบทวนสระที่เรียนไปแล้ว – สำนวนไทย • ช้างตายทั้งตัว เอาใบบังไปปิด • เห็นช้างขี้ ขี้ตามช้าง • ดูช้างให้ดูหาง ดูนางให้ดูแม่ • ดูช้างให้ดูหน้าหนาว ดูดาวให้ดูหน้าร้อน – ทำโครงงานเรื่องช้างนอกห้องเรียน – สร้างสวนป่าจำลอง

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
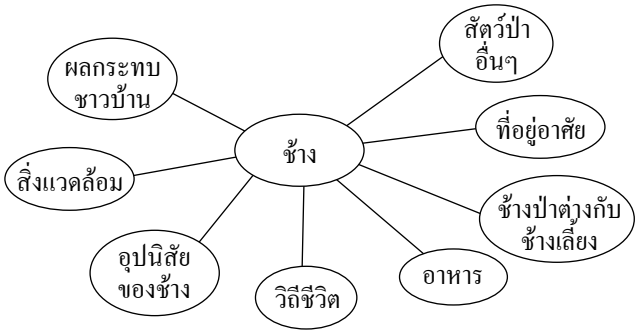 แล้วให้สรุปมารายงานหน้าชั้น ครั้งต่อไป ๑๒. เล่นเกมแข่งขันการอ่านคำ เพื่อฝึกการอ่านคำให้คล่องอย่างสนุกสนาน (ดูภาคผนวก) ทำแบบฝึกหัดที่ ๑๔ ข้อ ๑-๓ ๑๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำแผนภูมิ การอ่านจากประสบการณ์ ดังนี้ – วาดรูปช้าง – นักเรียนร้องเพลงช้าง – ช่วยกันบอกลักษณะของช้าง – ช่วยกันแต่งคำคล้องจองเกี่ยวกับช้าง – เขียนข้อความลงแผนภูมิ – ฝึกอ่านแผนภูมิ และทำท่าทางประกอบ – คุณสมบัติของช้างที่ดี **ช้างพลาย** ช้างเอ๋ย ช้างพลาย ร่างกายกำยำล่ำสัน กินไผ่ ใบดกตกมัน ดุดันโดยหมายว่ากายโต มนุษย์น้อยหนักหนายังสามารถ เอาเชือกบาศคล้องติดด้วยฤทธิ์โง่ อย่าถือดีดังช้างทำวางโต จะยืนโซติดปลอกไม่ออกเอยฯ *(ดอกสร้อย สุภาษิต)* ๑๔. ทบทวน ๑๕. สอนซ่อมเสริม ๑๖. ประเมินผล ๑๗. ให้การบ้าน	– การสอนภาษาไทย โดยอ่านหนังสือเป็นรายบุคคล ๑. เลือกหนังสือ ๒. ตั้งจุดหมายและวางแผน ๓. ปฏิบัติ ๔. ทำกิจกรรมหลังการสอน ๕. เสนอผลงานและประเมินผลงาน – แผนภูมิเพลง “ช้าง” – เล่นเกมแข่งขันอ่านคำ – ทำแบบฝึกหัด เล่มที่โรงเรียนกำหนด – แต่งเรื่องช้าง วาดภาพประกอบ – แต่งคำคล้องจอง – จัดทำสมุดเรื่อง “ช้าง” ไว้อ่านและค้นคว้า – ข้อทดสอบ

ภาคผนวก

ความรู้สำหรับครู

มาตรา คือ แม่บทแจกลูกอักษรตามหมวดคำที่มีตัวสะกด หรือออกเสียงอย่างเดียวกัน แบ่งเป็น ๘ มาตรา หรือ ๘ แม่ คือ

มาตรา ก กา หรือ แม่ ก กา คือ พยางค์ที่ไม่มีตัวสะกด

มาตรากน หรือ แม่กน คือ พยางค์ที่มีตัว น สะกด หรือตัวอื่น ซึ่งมีหน้าที่เหมือนตัว น สะกด ได้แก่ ตัว น ญ ณ ร ล ฬ

มาตรากง หรือ แม่กง คือ พยางค์ที่มีตัว ง สะกด หรือนิคหิต ซึ่งทำหน้าที่เหมือน ตัว ง สะกด

มาตรากก หรือ แม่กก คือ พยางค์ที่มีตัว ก สะกด หรือตัวอื่นซึ่งทำหน้าที่เหมือน ตัว ก สะกด ได้แก่ ตัว ก ข ค ฆ

มาตรากด หรือ แม่กด หรือพยางค์ที่มีตัว ด สะกด หรือตัวอื่น ซึ่งทำหน้าที่เหมือน ตัว ด สะกด ได้แก่ ตัว ด จ ฉ ช ซ ฌ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ต ถ ท ธ ศ ษ ส

มาตรากบ หรือ แม่กบ คือ พยางค์ที่มีตัว บ สะกด หรือตัวอื่น ซึ่งทำหน้าที่เหมือนตัว บ สะกด ได้แก่ ตัว บ ป พ ฟ ภ

มาตรากม หรือ แม่กม คือ พยางค์ที่มีตัว ม สะกด หรือนิคหิต ซึ่งทำหน้าที่เหมือนตัว ม สะกด

มาตราเกย หรือ แม่เกย คือพยางค์ที่มีตัว ย และ ว สะกด

มาตรา หรือ แม่ทั้ง ๘ นี้ มีวิธีแจกลูกต่างๆ กัน

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี
ดีด้วยพระบารมีฯ ระยะเวลาในการสอน ๖ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ

ป. ๑/๒ บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน

ป. ๑/๓ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

๒. สาระการเรียนรู้

๑. การหาใจความสำคัญ และรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน

๒. การหาคำสำคัญ หรือการใช้แผนภาพโครงเรื่อง หรือแผนภาพความคิดพัฒนาความเข้าใจการอ่าน

๓. คำใหม่และคำยาก

๔. การผันอักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี น สะกด

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. วาดภาพ แสดงความหมายของคำ, ข้อความที่อ่านได้ และตอบคำถามได้

๒. เขียนแผนภาพความคิดได้ และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้

๓. อ่านในใจ และอ่านออกเสียงตามบทเรียนได้ มีมารยาทในการอ่าน

๔. อ่าน - เขียนคำใหม่ในบทเรียนได้ ๓๔ คำ

๕. อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่ประสมสระอึ สระเอาะ และคำที่มี น สะกดได้

๖. ผันอักษรสูง ไม่มีตัวสะกด อักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำ คำที่มี น สะกดได้

๗. บอกความหมายของเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์สำคัญที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม ๑. ร้องเพลงช้าง และทำท่าทางประกอบ อ่านเนื้อเพลง และทำความเข้าใจความหมาย ๒. เกมฝึกหัด ใครตอบได้มากเป็นผู้ชนะ ให้แข่งกันตอบเป็นกลุ่มๆ – ช้างมีรูปร่างลักษณะอย่างไร (ฝึกสังเกต) – ช้างกับเสือต่างกันอย่างไร (เปรียบเทียบ) – สัตว์ตัวใดมีอะไรบ้าง (ทบทวนความจำ) – สัตว์ป่าหมายถึงสัตว์ชนิดใด (บอกคำจำกัดความ) – ช้าง ม้า วัว ควาย สัตว์ชนิดใดใหญ่ที่สุด (คำตามบ่งชี้) – เราควรมีมูลนิธิคุ้มครองช้างหรือไม่ เพราะเหตุใด (คำถาม ถามนำ) – ใครเคยเห็นช้างบ้าง (คำถามเร้าความสนใจ) – เพราะเหตุใด เราจึงต้องคุ้มครองช้าง (คำถามระดับสูง ให้อธิบาย) – ช้าง เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมอย่างไร (ครูพยายามตั้งคำถามให้นักเรียนคิดตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก ถ้านักเรียนตอบไม่ได้ ให้ค้างไว้ก่อน คราวหน้าให้มาตอบ โดยครูจดคำถามไว้ ไม่ควรใจร้อนตอบแทนนักเรียน) ๓. เขียนแผนภาพความคิดหลังจากตอบคำถามและสนทนาอภิปราย ดังตัวอย่าง เช่น (อาจเปลี่ยนแปลงได้ ตามความคิดและประสบการณ์) 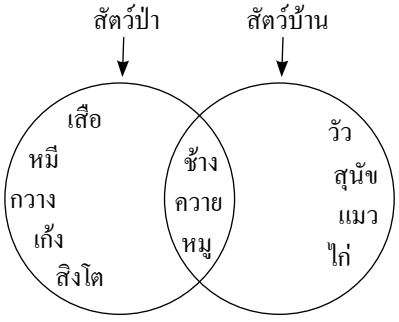 พยายามให้เด็กใช้ความคิด เขียนด้วยตนเอง ๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มรายงานโครงงานหน้าชั้นเรียน ช่วยกันสรุปเรื่องราว ข้อคิดเห็น เขียนลงแผนภูมิ และสมุดงาน วาดภาพประกอบเก็บไว้ฝึกอ่านและจัดแฟ้มสะสมงาน	– ภาพช้าง หนังสือนิทานเกี่ยวกับสัตว์ป่า และช้าง – การสอนภาษาไทยโดยใช้ประสบการณ์ทางภาษา – เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนโดยสร้างประสบการณ์ทางภาษาให้เด็ก <u>คิด</u> <u>ฟัง</u> <u>พูด</u> <u>อ่าน</u> และ<u>เขียน</u>เป็นหลัก โดยให้สัมพันธ์กับการพูด ฟัง และเขียน – ตำนาน นิทาน และเรื่องราวของจังหวัดต่างๆ เช่น - ทุ่งวัวแล่น - จ. ชุมพร - อ่าวพระนาง - จ. กระบี่ - เขาตาม่องล่าย - จ. ประจวบคีรีขันธ์ - ภูเขาอกทะลุ - จ. พัทลุง – แผนภาพความคิดที่นักเรียนช่วยกันคิดติดบอร์ด – สร้างประสบการณ์ร่วม – ใช้รูปภาพ สนทนาเกี่ยวกับภาพ หรือเล่าเรื่อง-อ่านเรื่องให้ฟัง – กระตุ้นให้คิด ซักถาม ใช้คำถามนำให้คิดและอภิปรายร่วมกัน – ให้นักเรียนช่วยกันเล่าตำนาน นิทาน เรื่องราวของจังหวัดของตนเอง – ผลงานนักเรียน – บันทึกข้อความ – ให้เล่าเรื่องที่ฟัง บันทึก

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๕. เชิญวิทยากร/ผู้ปกครอง มาเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องช้างและสิ่งแวดล้อม ให้นักเรียนซักถามการตั้งคำถามคุณครูควรฝึกให้นักเรียนตั้งคำถามหลากหลาย ดูตัวอย่างข้อ ๒ ที่ผ่านมาในแผนนี้ และจัดหาหนังสือเกี่ยวกับช้างหลายๆ เล่มให้นักเรียนอ่าน	ข้อความลงแผนภูมิ – ฝึกอ่านข้อความเป็นรายกลุ่ม/คน
๖. ฝึกอ่านในใจ จับใจความสำคัญ และตอบคำถาม – อ่านคำใหม่จากบัตรคำจนคล่อง – อ่านออกเสียงคำและประโยคใต้ภาพตามบทเรียน (บัตรภาพ) แล้วสนทนา จากภาพ – ช่วยกันคิดคำถามเตรียมไว้แต่ละกลุ่ม ให้นักเรียนอ่านออกเสียง เพื่อเตรียม คิดคำตอบ เช่น – นักเรียนควรวิ่งเล่นเวลาใด – การวิ่งเล่นเวลาแดดร้อนจะเป็นอย่างไร – การวิ่งเล่นมีประโยชน์อย่างไร ฯลฯ – กำหนดเวลาให้แต่ละกลุ่มอ่านในใจ – แต่ละกลุ่มตอบคำถามปากเปล่า และลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน – ทุกคนช่วยกันสรุป เขียนแผนภูมิ แล้วฝึกอ่านจนคล่อง – คัดลงสมุด พร้อมวาดภาพประกอบ – ทำแบบฝึกหัดที่ ๑๔ ข้อ ๔ - ๗ และใบงาน	– บัตรคำใหม่ – จัดกิจกรรมส่งเสริมฯ – ลอกข้อความและวาดรูปประกอบ – คัดลอกข้อความไปอ่านฝึกฝน – อ่านบัตรคำ แถบประโยค และสะกดคำ – ทำบัตรคำ ใช้ภาพประกอบอภิปราย – คำถาม – แผนภูมิ แถบประโยคคำถาม – อ่านเพิ่มเติมจากหนังสืออื่นๆ – ทำหนังสือ เพิ่มเติมด้วยกัน
๗. อ่านสะกดคำ และแจกลูกในบทเรียนฝึกอ่านสะกดคำ และแจกลูกจากแบบฝึกอ่านในบทเรียน (ใช้บัตรคำ) – นักเรียน อ่านสระ เ◌ีย สระ โ◌ะ และสระ เ◌ือ จากบัตรคำ – เขียนพยัญชนะ เติมสระ เช่น เปีย เมีย เลีย โปะ โละ ฯลฯ – ให้แต่ละกลุ่มอ่านสะกดคำ – ฝึกอ่านจากแบบฝึกอ่าน – เติมคำลงในช่องว่าง แล้วเขียนลงสมุด (คำ โต๊__, โป๊__ไฟ ฯลฯ) บ้านฉันมี_____หลายตัว ฯลฯ	– บัตรสระ บัตรคำ เพลง สระเอีย สระโอะ สระเอือ – ฝึกอ่านสำนวนไทย ● ขุดดินกินหญ้า ● ขุดบ่อล่อปลา ● ขี้หดตดหาย ● เข้าด้ายเข้าเข็ม ● เข้ารกเข้าพง ● ไข่ในหิน ● เค็มเป็นเกลือ ● โคมลอย
๘. เล่นเกมสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี ง สะกด เช่น เตีย__ เลีย__ เสีย__ (ดูภาคผนวก)	
๙. ฝึกอ่านสะกดคำ ฝึกอ่านเป็นคำ ฝึกอ่านใต้ภาพ ฝึกอ่านคำใหม่ โดยคิดเกมต่างๆ ช่วยฝึกเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เช่น เกมระบายสีกลีบดอกไม้, เกมอัศวินการอ่าน ฯลฯ	
๑๐. ฝึกอ่านผันวรรณยุกต์ อักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี ง และ น สะกด ตามแผนภูมิ โดยใช้เกมฝึกอ่านต่างๆ ช่วยให้สนุกสนาน	– แผนภูมิวรรณยุกต์ อักษรกลาง สูง ต่ำ – แผนภูมิ บัตรคำ

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๑๑. ฝึกเขียนคำคล้องจองแข่งขันระหว่างกลุ่ม ทาแป้ง - แต่งตัว, ลูกโป่ง - โอ่งน้ำ, ค่าจ้าง - อ่างน้ำ ฯลฯ กลุ่มใดตอบและเขียนได้เร็ว และมากกว่าชนะ ควรได้รางวัล คัดคำคล้องจองลงสมุดฝึกอ่านประจำห้องเรียน	● นกมีหู หนูมีปีก ● น้ำไหล ไฟดับ ● บ้านนอก คอกนา – แผนภูมิ ประโยคคำคล้องจอง
๑๒. นำคำเหล่านี้มาแต่งคำคล้องจอง โดยช่วยกันแต่ง, แต่งเป็นกลุ่ม, จับคู่ และรายคน เช่น ลุงเส่ง เอาเงาะใส่เข่ง อย่าทำเบ่ง หาเกรงไม่ ลุงเม้ง ทำถูกใจ ยกกุ้งแห้ง ให้ฟรีฟรี – ลูกค่าง ค้าง อยู่บนกิ่งคาง – ลูกข่าง ขวาง อยู่ข้างบน ฝึกแต่งบ่อยๆ เด็กจะพอใจ ให้อ่านออกเสียงไปด้วยขณะช่วยกันแต่ง ให้การบ้านทุกคนไปแต่งที่บ้านกับคุณพ่อคุณแม่มาส่งครู	– อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่มี ง สะกด – แผนภูมิ คำใหม่ แถบประโยค
๑๓. อ่านออกเสียงบทเรียน เรื่องนั่งชิงช้าร้องเพลงช้าง – อ่านคำใหม่ และให้รู้ความหมายของคำใหม่ – อ่านบทเรียนคนละวรรคต่อกันจนจบ – จับคู่ ผลัดกันอ่าน-ฟัง – ถ้าอ่านไม่คล่องให้จับคู่กับคนเก่ง/ครู – ฝึกอ่านที่บ้าน และเวลาว่าง – ผลัดกันเขียนตามคำบอก – จัดกิจกรรมภาษาไทยวันละคำ ๕ คำ	– อ่านหนังสือเพิ่มเติมจากเล่มอื่นๆ เช่น หนังสือ ก กา เล่ม ๑ (ในห้องสมุดครู ร.ร.วังไกลกังวล)
๑๔. ฝึกการใช้ภาษา ฟัง พูด และแต่งประโยค – แต่ละกลุ่มอ่านบัตรคำแล้วแต่งประโยคปากเปล่า – เขียนประโยคลงแผนภูมิ, ลงสมุดฝึกอ่าน – ทำแบบฝึกหัดที่ ๑๔ ข้อ ๘ - ๑๐ และใบงาน	– บัตรคำ แผนภูมิ ประโยค
๑๕. สร้างประสบการณ์ การสะกดคำ เพื่อสะกดคำที่ประสมสระอึ และสระเอาะและแจกลูกคำที่ประสมสระอึ มี ง สะกด	– กติกาการเล่นเกม ตารางบันทึกพฤติกรรมนักเรียน
๑๖. เล่นเกมแข่งขันการอ่าน (บัตรคำ + แถบประโยค) และตารางบันทึกพฤติกรรมการอ่าน ใครอ่านได้มากให้ทำเครื่องหมาย ★ ในตารางบันทึกพฤติกรรม	– แผนภูมิ แผนภาพความคิด
๑๗. เขียนแผนภาพความคิดจากบทเรียน ตามแนวคิดดังนี้:- 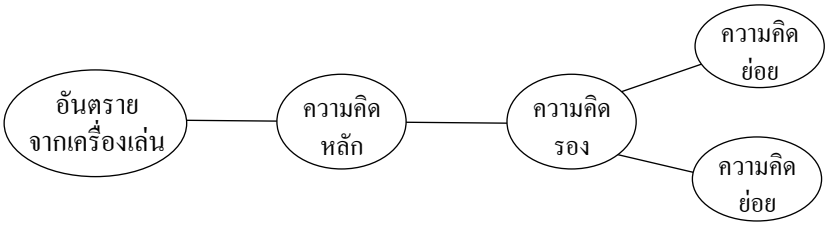 	– หนังสือนิทาน – แผนภูมิบทร้อยกรอง – บทเพลงสระ – ข้อทดสอบ

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดเกี่ยวกับบทเรียนในหัวข้อเรื่องอันตรายจากการเล่นชิงช้า หรือเครื่องเล่นสนามอื่นๆ หรืออันตรายจากสัตว์เลี้ยงและสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ฯลฯ – อ่านบทเรียนเรื่องนั่งชิงช้าร้องเพลงช้าง – สนทนาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ – ช่วยกันตั้งคำถามให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น – ช่วยกันสรุปเป็นแนวปฏิบัติ – คิดเกี่ยวกับบทเรียนในหัวข้อ “การออกกำลังกาย” – คิดว่าการออกกำลังกายมีวิธีการอย่างไร และมีประโยชน์อย่างไรบ้าง – ช่วยกันแผนภูมิ – คัดลงสมุด – กิจกรรมอื่นๆ เช่น ฝึกออกกำลังกายก่อนเรียน/หลังเรียน ฝึกระมัดระวังการเล่นในสนามเด็กเล่น กลางแจ้ง ข้างถนน ฯลฯ ๑๘. อ่านบทร้อยกรองเรื่อง แตงโมหายไปไหน – ฝึกอ่านบทร้อยกรอง ปลูกฝังการรักภาษาไทย – อ่านในใจ (ตามแบบการอ่านในใจ) – แต่ละกลุ่มอ่านคนละวรรค จนจบ – ส่งเสริมการท่องจำบทร้อยกรองที่ไพเราะ และมีความหมายสอนใจ – หาคำสัมผัสจากบทร้อยกรอง แล้วคัดลงสมุด ๑๙. ร้องเพลง สระเอีย, สระโอะ และสระเออ ทำท่าทางประกอบ ๒๐. ทบทวน ๒๑. สอนซ่อมเสริม ๒๒. ประเมินผล ๒๓. ให้การบ้าน	การเลือกหนังสืออ่านเพิ่มเติม – ตามความสนใจและความสามารถของแต่ละคน อ่านเรื่องใดบ้าง ให้บันทึกไว้ ครูเป็นที่ปรึกษา – ตั้งจุดหมายและวางแผนในการอ่าน อ่านแล้วจะทำกิจกรรมอะไรบ้าง จะใช้เวลาอ่านนานเท่าใด จะให้จบในกี่วัน – ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ และเสนอผลการอ่านกับครูทุกๆ ๒ วัน ครั้งละ ๕ นาที โดยจัดกลุ่มมาพบครูทุกคนเสนอผลการอ่านและบอกแนวคิด – คำคล้องจอง ● บุกป่า ฝ่าดง ● ปีกกล้า ขาแข็ง ● พ่อแจ้ แม่อู ● ไม้หลัก ปักเลน ● ยิงนก ตกปลา ● รู้มาก ยากนาน ● อิ่มหมี พีมัน

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี
ดีด้วยพระบารมีฯ ระยะเวลาในการสอน ๖ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ

ป. ๑/๒ บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน

ป. ๑/๓ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

๒. สาระการเรียนรู้

๑. การใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาแสดงความรู้ ความคิด คาดคะเนเหตุการณ์เรื่องราว

๒. แนวทางการปฏิบัติจากการอ่าน

๓. การอ่านในใจและออกเสียงบทร้อยแก้ว ร้อยกรอง

๔. คำใหม่และคำยาก

๕. การผันอักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี น สะกด (ตามมาตรา แม่ กน)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ฟัง, พูดและเขียน แสดงความเข้าใจ ของเรื่องได้ทุกขั้นตอนอย่างมีมรรยาท

๒. บอกคำสำคัญและข้อความที่อ่านได้

๓. อธิบายเรื่องที่อ่านเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมได้

๔. อ่าน เขียน คำใหม่ในบทเรียนได้ ๓๔ คำ

๕. อ่านและเขียนสระอัวะ เออะ เอียะ และพยัญชนะ ซ ได้ถูกต้อง

๖. อ่านและใช้ไม้ยมกได้ถูกต้อง

๗. อ่านสะกดคำ แจกลูก ผันอักษรต่ำไม่มีตัวสะกด และอักษรกลาง อักษรสูง อักษรต่ำที่มี ม สะกดได้ (ตามมาตรา แม่ กม)

๘. อ่านเขียนคำใหม่และบอกความหมายได้ ๒๔ คำ

๙. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด

๑๐. ท่องบทอาขยานได้

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม ๑. เล่นกิจกรรม “บ่วงเสน่หา” เน้นเรื่องความสามัคคี ไม่เห็นแก่ประโยชน์ตน เคารพความคิดเห็นของกันและกันและมีมนุษยสัมพันธ์ ๒. เป็นการแสดงบทบาทสมมติ เปิดเทปเพลง “นกกระจาบ” เนื้อร้อง ศ. ฐะปะนีย์ นาครทรรพ) “ใกล้ธารน้ำใส หมู่ไม้สะพรั่ง เสียน้ำไหลหลั่ง ฟังวังเวงใจ ดอกไม้อร่าม แสนงามทั่วไป ชูช่อไสว ประดับวนา” ฯลฯ (ดูภาคผนวก) ผู้แสดงประมาณ ๑๕ - ๒๐ คน ร้องเพลง, เปิดเทปเพลง “นกกระจาบ” หรืออ่านช้าๆ ทำท่าทางประกอบเพลง แม่นกจะบินออกมาก่อน และลูกนกจะบินตามออกมาตามเนื้อเพลง นายพรานออกมาพร้อมตาข่าย ล่อนก นกทุกตัวจะแหวกตาข่าย บินหนี เมื่อถึงเพลงตอนที่ ๕ ๓. จบเพลงให้ผู้แสดงนั่งรวมกลุ่มกับเพื่อนอภิปรายข้อคิดจากการแสดง ถาม - ตอบ ปากเปล่า และเขียนลงแผนภูมิ ๔. คำถาม เช่น – นักเรียนได้รับข้อคิดอะไรบ้างจากการชมการแสดง (เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ฯลฯ) – นายพรานควรดักนกหรือไม่ เพราะเหตุใด – การแตกสามัคคี มีผลเสียอย่างไร – นกกระจาบ ตาข่าย นายพราน เปรียบได้กับอะไร – คุณธรรมที่ได้รับจากกิจกรรมนี้ มีอะไรบ้าง ฯลฯ ๕. ขั้นสรุป ช่วยกันตั้งคำถาม – ถ้าธรรมชาติขาดต้นไม้และสัตว์ เช่น นก จะเป็นอย่างไร – ถ้าเราขาดความสามัคคีจะเป็นอย่างไร – เราจะร่วมกันแก้ไขอย่างไร – สนทนาเกี่ยวกับพระบรมราโชวาท “รู้รักสามัคคี” หมายความว่าอย่างไร ๖. ข้อเสนอแนะ “เตรียมสื่อ เช่น ตาข่าย, เทป, หุ่นต้นไม้, ดอกไม้ – ควรมีการฝึกซ้อมหลังกล้อง – ถ้าร้องเพลงไม่ได้ ให้อ่านช้าๆ ชัดๆ แทน (ให้มีทำนองเพลงประกอบเสียงคลอเบาๆ) – ผู้แสดงประกอบด้วย แม่นก ๑ คน ลูกนก ๑๐ - ๑๕ คน	– กติกาการเล่นเกม – บทเพลง – เทปเพลง “เพลงไก่แจ้” ฮา-เอ้อ ไก่แจ้ เหอ ว่ายน้ำ ต้อแต้มมาขอเมีย ขันหมาก ลอยเสีย เอาโหรขอเมีย ละไก่แจ้ *(พัชรี ศิริภิบาล)* – เนื้อเพลง – เพลงกล่อมเด็ก เพลงฝนตก ฮา...เอ้อ...ฝนตก เหอ ตกลงมาสุมสุม ไม้ไผ่กอหนุ่ม แตกพุ่มขึ้นมากลางกอ ถ้าที่ได้เป็นช้าง จะเข้าไปง้างเอาสักหน่อ แตกพุ่มขึ้นมากลางกอ สองหน่อเรียงเรียงเอ้อเหอกัน *(จาก จ. พัทลุง)* – แผนภูมิคำถาม – แผนภูมิสรุปข้อคิดเห็นจากคำถาม – สื่อต่างๆ – บทเพลงกล่อมเด็ก “ลูกแม่” ฮา...เอ้อ...ลูกแม่ เหอ ลูกแม่พ่อหอยสังข์ แม่ห้ามเจ้าไม่ฟัง ว่าอย่าไปเล่นน้ำบ่อ บ่อเงินบ่อทองและบ่อแก้ว พลัดลงไปแล้วเอาผ้าห่อ

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
นายพราน ๑ คน หุ่นต้นไม้ - ดอกไม้ ๕ - ๗ คน – เปิดเทปเพลงฟังตนสรุป หรืออ่านเนื้อเพลงพร้อมกัน เพื่อความไพเราะของภาษาและเกิดความซาบซึ้งเข้าใจคุณธรรมที่แฝงอยู่ในเรื่อง – ครูนำสนทนาทบทวนได้อีกหลายครั้ง เพื่อปลูกฝังคุณธรรม	แม่ห้ามว่าอย่าลงเล่นบ่อ หอยสังข์ไม่ฟัง...เอ้อ...เหอ...แม่ *(สังข์ทอง)*
๗. เขียนแผนภาพความคิด วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา “การแสดงความสามัคคี” 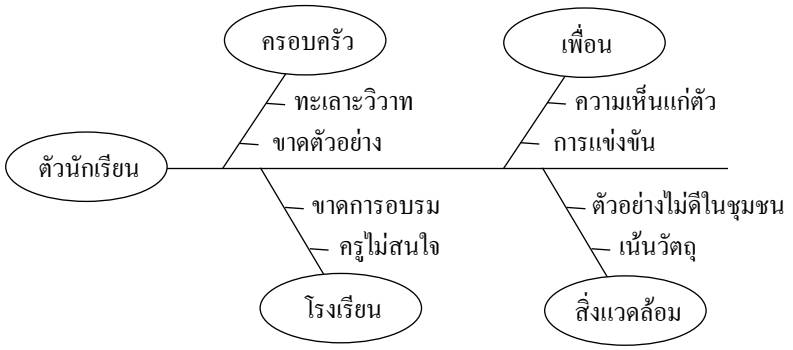 *พว.*	– แผนภูมิ แผนภาพความคิด ทำกิจกรรมหลังการอ่าน – เขียนเรื่องย่อ ทำบทละครจากเรื่องที่อ่าน – เขียนข้อคิด ผังความคิดจากเรื่องที่อ่าน – วาดภาพแล้วเขียนคำบรรยายประกอบ
อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความคิดและประสบการณ์ของนักเรียน ๘. นักเรียนช่วยกันเขียนแผนภาพความคิด ของเรื่อง/ประสบการณ์ (อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามประสบการณ์ของนักเรียน) 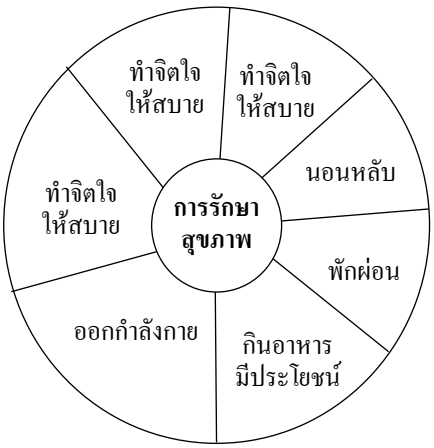 	– แผนภาพความคิด – หาความหมายของคำในพจนานุกรม – อภิปรายเรื่องที่อ่านกับเพื่อน – เล่าเรื่องและบอกข้อคิดในเรื่องที่อ่านให้เพื่อนฟัง – คัดและเขียนคำหรือข้อความที่นักเรียนชอบ – สารานุกรมไทย ฉบับเสริมการเรียนรู้เล่ม ๒ “โภชนาการ”
๙. การสร้างประสบการณ์ทางภาษาในบทเรียน (๑) การสร้างประสบการณ์ทางเนื้อหา – ฟังเรื่องในบทเรียน แล้วเล่าเรื่องถาม-ตอบ อ่านและเขียนแผนภูมิจากเรื่องที่เล่าได้ – ให้ดูภาพ (บัตรภาพ) ในบทเรียน แล้วสนทนาเกี่ยวกับภาพ – อ่านบทเรียน	– แผนภูมิ คำถาม – เสนอผลงานและประเมินผลงาน นำกิจกรรมที่ทำมาเสนอให้ครูและเพื่อนทราบและประเมินผลงานนั้น – เล่นกีฬาพื้นเมืองไทย เป็น

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
– ตอบคำถามปากเปล่า เพื่อจับใจความสำคัญ เช่น แก้วตื่นนอนแล้วทำอะไร – เมื่อกล้าไม่สบาย แม่กับพ่อ ทำอย่างไร – ใครเฝ้าดูแลแก้ว ฯลฯ – แต่ละกลุ่มช่วยกันเล่าเรื่อง และเขียนลงแผนภูมิ – อ่านข้อความในแผนภูมิ – คัดข้อความลงสมุด แล้วอ่านทบทวน ๑๐. การสร้างประสบการณ์การสะกดคำ เพื่อสะกดคำที่ผสมสระ อึ และ สระ เอาะ และแจกลูกคำที่ประสม สระ อึ มี ง สะกด (๑) นักเรียนดูบัตร สระ [อึ] และ [เ–าะ] แล้วอ่านออกเสียง อึ, เอาะ (๒) ใช้บัตรพยัญชนะเติมที่สระ [ตึ] อึ ทึ เกาะ, เจาะ ฯลฯ และสะกดคำ (๓) นักเรียนสังเกตการวางรูปสระ [เอาะ] ซึ่งมีหลายรูปประกอบกัน คือ [เ–], [–า], [–ะ] รวมกัน เป็น [เ–าะ] อ่านว่า [เอาะ] (๔) แต่ละคน เขียนคำ ตึ อึ หึ เกาะ ฯลฯ ลงในสมุด สังเกตการวางสระให้ถูกที่ (๕) นักเรียน ดูบัตรคำ ที่มี ง สะกด เช่น ขึง ถึง ผึง ฯลฯ นักเรียนอ่านสะกดคำทุกคำ (๖) ทำแบบฝึกหัดที่ ๑๕ ข้อ ๑ - ๓ และทำในใบงาน (๗) อ่านสระอัวะ เออะ และเอียะ บนกระดานจนคล่อง (๘) ฝึกอ่านพยัญชนะ ซ และอ่านไม้ยมก “ๆ” ๑๑. ร้องเพลง สระ อึ และ สระ เอาะ ทำความเข้าใจเนื้อเพลง อ่านเนื้อเพลง ร้องทบทวนจนเข้าใจความหมาย ทำท่าทางประกอบไปด้วยขณะร้อง ๑๒. กิจกรรม ครื้นเครง เล่นเกม นักเรียนร่วมกันร้องเพลง ทำกิจกรรมประกอบจังหวะ เพลงที่เกี่ยวข้องกับนิทาน – อ่านเนื้อเรื่องในหนังสือนิทานอีสป – อภิปรายข้อคิดที่ได้จากนิทาน ฝึกตอบคำถาม ตั้งคำถามจากเนื้อเรื่อง – เล่นเกมฝึกทักษะทางภาษา ฟัง พูด อ่าน เขียน เกี่ยวกับนิทานเรื่องที่กำหนดไว้ – ทำบัตรคำเกี่ยวกับเกมที่นักเรียนเล่น – ตัวอย่าง นิทานอีสป เรื่อง แม่ปูกับลูกปู วาดภาพ ระบายสี จัดทำ	การออกกำลังกายสมานสามัคคี แบบเศรษฐกิจพอเพียง – กีฬาพื้นเมืองไทย ๑. กระโดดเชือกเดี่ยวและหมู่ ๒. กาฟักไข่ ๓. ขว้างตะกร้อ ๔. ขี่ม้าชนกัน ๕. ขี่ม้าส่งเมือง ๖. ชักเย่อ ๗. ซ่อนหา ๘. ตั้งเต ๙. ตี่จับ ๑๐. เตย ฯลฯ *จากกีฬาพื้นเมืองไทย ภาคกลาง รศ. ชัชชัย โกมารทัต* – แผนภูมิสรุปคำถามคำถาม – บัตรสระ อักษร – อ่านผันวรรณยุกต์อักษรต่ำ (ซ) คำไม่มีตัวสะกด ซา ซ่า ซ้า – อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่มี ม สะกด เช่น จาม คีม ยืม เจียม กุม แกม – ฝึกสะกดคำจนคล่อง จอ-อา-มอ-จาม – นิทาน – อ่านผันวรรณยุกต์อักษรกลางคำที่มี ม สะกด – นิทานอีสป และภาพ

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
สมุดนิทานสำหรับห้องเรียน ๑๓. ทบทวน, คัดลายมือ ๑๔. สอนซ่อมเสริม ๑๕. ประเมินผล ๑๖. ให้การบ้าน	– ข้อทดสอบ

ภาคผนวก

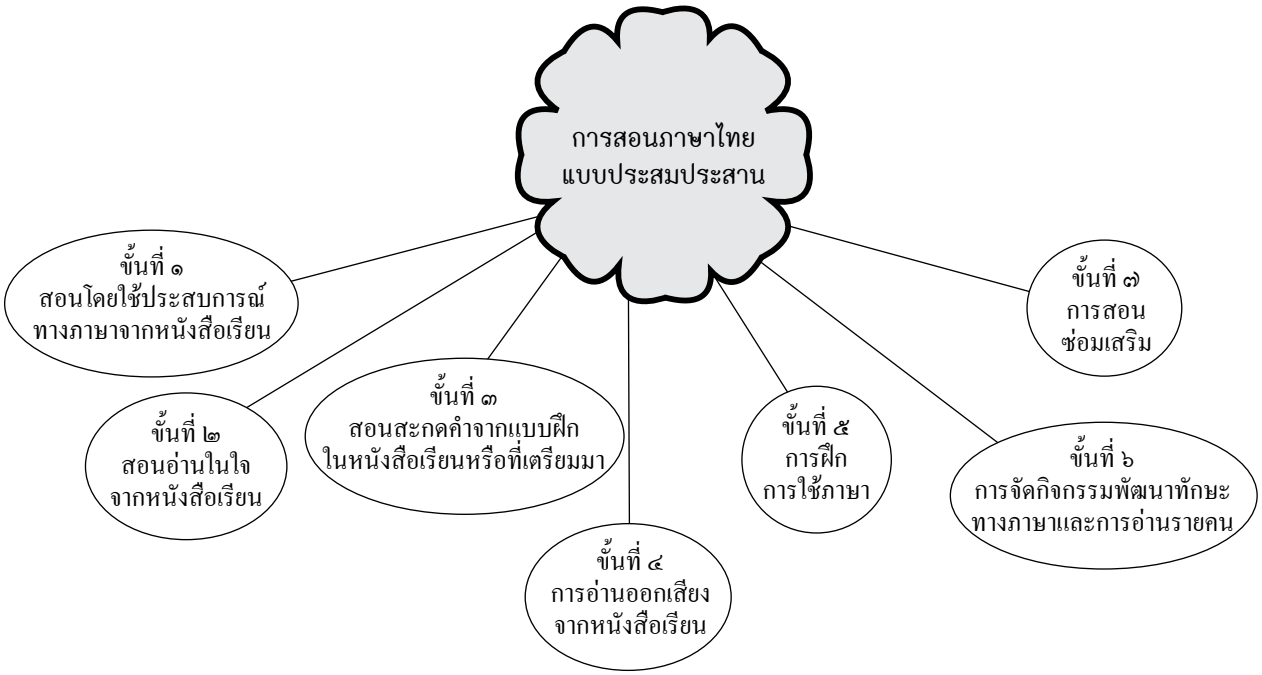

หมายเหตุ จากคู่มือครูชั้นประถมปีที่ ๑ เล่ม ๒ ตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี ดีด้วยพระบารมีฯ ระยะเวลาในการสอน ๖ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองตามความสนใจ

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๕ คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

ป. ๑/๖ อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอ และนำเสนอเรื่องที่อ่าน

ป. ๑/๗ บอกความหมายของเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์สำคัญที่มักพบเห็นในชีวิตประจำวัน

ป. ๑/๘ มีมารยาทในการอ่าน

๒. สาระการเรียนรู้

๑. การหาคำสำคัญหรือการใช้แผนภาพโครงเรื่องหรือแผนภาพความคิดพัฒนาความเข้าใจการอ่าน

๒. การท่องจำบทร้อยกรองที่ไพเราะ

๓. คำใหม่และคำยาก

๔. การผันวรรณยุกต์อักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี ง สะกด

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. พูด, เขียน แสดงความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านได้ และมีมรรยาทในการฟังและพูด

๒. เขียนแผนภาพโครงเรื่องได้

๓. ท่องจำบทร้อยกรองที่ไพเราะได้

๔. เขียนคำคล้องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมได้

๕. อ่าน เขียน และเข้าใจความหมายคำใหม่ ๒๔ คำ

๖. อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่มี ง สะกดได้

๗. ผันวรรณยุกต์อักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี ง สะกดได้

๘. คัดบรรจงตัวเต็มบรรทัดได้ถูกต้อง

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม ๑. ร้องเพลง “จับมือกันไว้” เนื้อร้อง พิพิธ พุ่มแก้ว จับมือกันไว้ให้มั่นคง เพื่อความยืนยงสามัคคี รักกันปรองดองเหมือนน้องพี่ เพื่อความสามัคคีร่วมกัน โกรธกันมันร้ายเป็นสิ่งเลว เปรียบดังเปลวเพลิงร้อนไฟมั่น เผาใจให้มีความไหวหวั่น จับมือยิ้มให้กันเป็นสิ่งดี ทำท่าทางประกอบเพลง จับมือเป็นวงกลมสองชั้น คุณครูคิดท่าทางได้เอง ๒. อ่านเนื้อเพลง และสนทนาความหมายของเนื้อเพลง สรุปข้อคิด เรื่องทบทวนได้ เพื่อสอน คุณธรรม “ความสามัคคี” ๓. อ่านในใจบทเรียนเรื่อง “กล้าไม่สบาย” เพื่อฝึกอ่านในใจ จับใจความสำคัญ และตอบคำถาม หรืออ่านเรื่องในบทเรียนที่สอดคล้องกัน (๑) อ่านออกเสียงคำใหม่ จับใจความสำคัญและตอบคำถาม (๒) อ่านคำและประโยคใต้ภาพ ในบทเรียน (๓) ตั้งคำถาม ดังนี้ :- – พ่อไก่ และแม่ไก่ พาลูกไปหากินที่ไหน – วันนี้กล้าเป็นอะไร – ใครดูแลกล้า ฯลฯ (๔) กำหนดเวลาให้อ่านในใจ (๕) ตอบคำถามปากเปล่า และลำดับเหตุการณ์ก่อน - หลัง จากเรื่องที่อ่าน (๖) ช่วยกันสรุปเขียนลงแผนภูมิ แล้วฝึกอ่านจนคล่อง (๗) ทำแบบฝึกหัดที่ ๑๕ ข้อ ๔ - ๗ (๘) อภิปรายสาเหตุของการไม่สบาย เช่น เป็นไข้หวัด ไข้หวัดนก โรคซาร์สที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ๔. อ่านสะกดคำ และแจกลูกในบทเรียนเพื่อฝึกการสะกดคำและแจกลูกจากแบบฝึกอ่านในบทเรียน (ใช้บัตรคำช่วย) (๑) อ่านสระ [อึ] และสระ [เอาะ] (บัตรสระ) จนคล่อง และจำรูปสระได้ (๒) ทบทวนการสะกดคำโดยติดบัตรคำ [ตึ] [อึ] [หึ] [เกาะ] [เจาะ] [เบาะ] [เหาะ] [เงาะ] [เราะ] บนกระดาน ให้นักเรียนฝึกสะกดคำ	– เนื้อเพลง – การอ่านบทร้อยกรอง เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและคุ้นเคยกับบทร้อยกรอง แบ่งวรรคตอนให้ถูกต้องกับลักษณะคำประพันธ์ ฝึกอ่านกับเพื่อนและอ่านตามลำพัง ส่งเสริมให้จำบทที่ไพเราะ – บัตรคำใหม่ – บัตรภาพ และคำใต้ภาพ – แผนภูมิ คำถาม – กำหนดให้นักเรียนอ่านที่บ้านอ่านกับเพื่อน – อ่านให้ครูฟัง – แผนภูมิ ลำดับเหตุการณ์ – การอ่านและฟังบทร้อยแก้ว-ร้อยกรองที่ไพเราะเป็นประจำตั้งแต่เพลงกล่อมเด็กไปจนถึงบทประพันธ์เฉลิมพระเกียรติ – บัตรสระ – บัตรคำ

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
(๓) อ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่ประสมสระอึ และ สระ เอาะ อ่านเป็นกลุ่ม, จับคู่, รายคน (๔) ทำแบบฝึกหัดที่ ๑๕ ข้อ ๘ และใบงาน (๕) อ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่ประสมสระ อึ มี ง สะกด และฝึกอ่านเป็นคำ ฝึกสะกดคำจนคล่องอ่านเป็นกลุ่ม, จับคู่, รายคน ครูคอยกำกับอย่างใกล้ชิด เพื่อช่วยแก้คำผิด (๖) อ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี น สะกดแล้วฝึกอ่านเป็นคำ เป็นประโยค ตั้งแต่ จาน, พาน ฉัน เล่น กับ เพื่อนสนุกดี (๗) อ่านผันวรรณยุกต์ อักษรสูง ไม่มีตัวสะกด ผา ผ่า ผ้า จนคล่อง (๘) อ่านผันวรรณยุกต์ อักษรกลาง คำที่มี ง สะกด จนคล่อง เขียนแผนภูมิฝึกอ่านและผัน (๙) อ่านผันวรรณยุกต์ อักษรสูง คำที่มี ง สะกด จนคล่อง และชวนกันเขียนแผนภูมิฝึกผัน (๑๐) อ่านผันวรรณยุกต์ อักษรต่ำ คำที่มี ง สะกดจนคล่อง และช่วยกันเขียนแผนภูมิฝึกผัน (๑๑) อ่านเป็นคำ ตั้งแต่ ผ่า ผ้า จนถึง นึ่งข้าว (๑๒) อ่านผันวรรณยุกต์ อักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี น สะกด จนคล่อง อ่านเป็นคำ และเป็นประโยค แล้วคัดลงสมุด ตั้งแต่ “น้องไปโรงเรียน” จนถึง “น้องก็เชื่อฟัง” (๑๓) ทำแบบฝึกหัดที่ ๑๕ ข้อ ๙ ๕. อ่านออกเสียงบทเรียนเรื่อง กล้าไม่สบาย เพื่อให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตนในการอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง และจำคำได้แม่นยำ (๑) อ่านบัตรคำใหม่ และบอกความหมาย (๒) อ่านบทเรียนคนละวรรค ต่อกันจนจบ (๓) อ่านเป็นกลุ่ม, จับคู่ (๔) นักเรียนที่อ่านไม่คล่อง อ่านกับครูและคนเก่งเป็นกลุ่ม/รายงาน (๕) ฝึกอ่านบทเรียนที่บ้าน (๖) อ่านนิทานและหนังสืออ่านประกอบ ๖. การใช้ภาษา ฝึกการใช้ภาษา ในการฟัง พูด และ แต่งประโยค (๑) อ่านบัตรคำใหม่ และแต่งประโยคปากเปล่า ช่วยกันเขียนลงแผนภูมิ อ่าน แก้ไข และลอกลงสมุด (๒) ทำแบบฝึกหัดที่ ๑๕ ข้อ ๑๐ และใบงาน ๗. กิจกรรมพัฒนาทางภาษา เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษา ด้านการฟัง พูด เขียน และใช้ภาษา	– ใบงาน – บัตรคำ – บัตรสระ – วรรณยุกต์ เพลงนกเอี้ยง เจ้านกเอี้ยงเอย ขนปีกเจ้าเกลี้ยงหางกลม จับอยู่ที่ท้ายสนม เอวกลมเจ้าคนเดียวเอย – บัตรคำใหม่ – บัตรสระ – แถบประโยค – อ่านคำใหม่ในบทเรียน ๑) คำคุ้นตา คือ คำที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวัน เช่น คำว่า พ่อ แม่ พี่ น้อง ลุง ป้า น้า อา ปู่ ย่า ตา ยาย ยืน นอน นั่ง เดิน กิน ไปหา ฉัน เรา โรงเรียน มือ ขา ตา จะ เป็นต้น ๒)คำพื้นฐานเป็นคำที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ส่วนใหญ่จะมีงานวิจัยคำพื้นฐานสนับสนุนว่าคำใดเป็นคำพื้นฐานในระดับชั้นใด ป.๑ มีประมาณ ๔๕๐ คำ

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
(๑) เล่นเกม แข่งขันการเรียงลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง (บัตรคำ) จัดทำเป็นชุด ๓ ชุด ๖ คำ คือ ตื่นนอน เก็บที่นอน กินข้าว แปรงฟัน อาบน้ำ แต่งตัว หรือมีคำอื่นๆ มากกว่านี้ก็ได้ (๒) แบ่งนักเรียนเป็น ๓ กลุ่มๆ ละ ๖ คน แจกบัตรคำ กลุ่มละ ๑ ชุด (๓) ให้สัญญาณ แต่ละกลุ่มออกไปเรียงบัตรคำ (๔) กลุ่มไหนเสร็จก่อน ถูกต้อง ชนะ (๕) เกมแข่งขันการเขียนคำ ครูแจกกระดาษ กลุ่มใดเขียนถูกต้องมากกว่าชนะ	– บัตรคำ, แผนภูมิความคิด
๘. เขียนแผนภาพความคิดเกี่ยวกับบทเรียน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันเขียน ช่วยกันคิดว่าเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม อย่างไรบ้าง 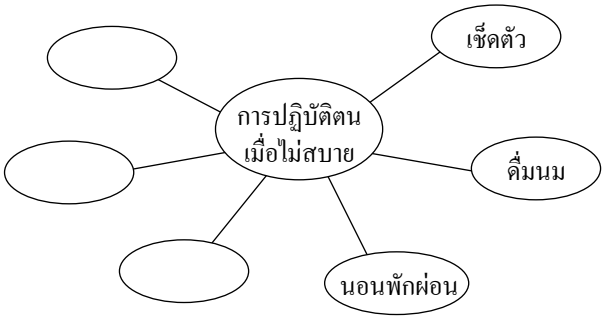 ช่วยกันอภิปราย พอใจ/ถูกต้อง คัดลงสมุด	เพลง “ความรัก” ใจของหนูนี้มีความรัก หนูเพิ่งรู้จักว่ารักนั้นเป็นอย่างไร หนูรักคุณพ่อคุณแม่เต็มหัวใจ รักกว่าใครใครที่ในโลกนี้ หนูรักคุณครูผู้สอนทุกอย่าง ความรู้กว้างขวาง เพราะครูท่านจู้จี้ ท่านสอนเช้าเย็นให้หนูนี้เป็นเด็กดี หนูรักน้องพี่และเพื่อนของหนูทุกคน *(พัชรี ศิริภิบาล)*
๙. ร้องเพลงแปรงฟัน และทำท่าทางประกอบเพลง อ่านเนื้อเพลง ทำความเข้าใจ ความหมาย คัดเนื้อเพลงลงสมุด วาดภาพระบายสีประกอบ	– เพลงเจ้าทองดี เจ้าทองดีเอย แม่จะพัดวีให้เจ้านอน เจ้าทองดีอย่าขี้อ้อน นอนเถิดนะพ่อคุณเอย นกเขาเอย ขันแต่เช้าจรดเย็น ขันเถิดแม่จะฟังเสียงเล่น เช้าเย็นเจ้าคนเดียวเอย
๑๐. เล่นเกมต่างๆ (ดูภาคผนวก) เพื่อทบทวน (แผนภูมิเกม) – อ่านคำใหม่ในบทเรียน – คัดคำใหม่ – เขียนตามคำบอก – เขียนเล่าเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์สั้นๆ	– เพลงกล่อมเด็กแม่ร้องด้วยความรักลูก ต้องการให้นอนหลับสุขภาพดี ท่วงทำนองเนิบนาบช้าๆ เต็มไปด้วยศิลปะ
๑๑. อ่านเสริมบทเรียน เรื่อง “ช่วยกันทำน้ำผึ้ง” (แผนภูมิ) – อ่านเป็นกลุ่ม, จับคู่, รายคน – เล่าเรื่องให้เพื่อนฟัง – ฝึกอ่านกับเพื่อนและครู – วาดภาพระบายสีตามเรื่อง และเขียนคำบรรยาย – คัดข้อความส่งครู	– แผนภูมิ “ผึ้งกับผีเสื้อ”
๑๒. ร้องเพลงทบทวนสระต่างๆ ที่เรียนมาแล้ว (บทเพลง)	
๑๓. อ่านบทร้อยกรองเรื่อง “ผึ้งกับผีเสื้อ” สนทนาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม – อ่านในใจ เป็นการสำรวจการอ่านก่อน – อ่านเป็นกลุ่ม, จับคู่, รายคน	– บทร้องกรองที่ไพเราะ

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
– ท่องบทร้อยกรองเป็นกลุ่ม – หาคำสัมผัสจากบทร้อยกรอง – คัดบทร้อยกรองลงสมุดและวาดภาพระบายสีประกอบ – แต่งคำคล้องจองตามความคิดของนักเรียนเอง ๑๔. แสดงบทบาทสมมติ ตามบทร้อยกรอง ๑๕. ทบทวน – คัดลายมือ ๑๖. สอนซ่อมเสริม ๑๗. ประเมินผล ๑๘. ให้การบ้าน	เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม – อุปกรณ์แสดงบทบาทสมมติ – ข้อทดสอบ

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี ดีด้วยพระบารมีฯ ระยะเวลาในการสอน ๖ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ ตอบคำถามและเล่าเรื่องที่ฟังและดูทั้งที่เป็นความรู้ และความบันเทิง

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ

๒. สาระการเรียนรู้

๑. ใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาแสดงความรู้ ความคิดคาดคะเนเหตุการณ์เรื่องราว

๒. แนวทางการปฏิบัติจากการอ่าน

๓. การเลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ทั้งประเภทความรู้และบันเทิง

๔. มารยาทการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

๕. คำใหม่และคำยาก

๖. การผันอักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี ม สะกด

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ถาม - ตอบ เรื่องที่กำหนดให้อ่านได้ บอกใจความสำคัญ และรายละเอียดเรื่องที่อ่านได้

๒. เลือกอ่านหนังสือที่มีประโยชน์ มีนิสัยรักการอ่านและมีมารยาทการอ่าน

๓. อ่าน เขียน และรู้ความหมายคำใหม่ ๓๔ คำ

๔. อ่านและใช้ไม้ยมก “ๆ” ได้ถูกต้อง

๕. อ่านสะกดคำ แจกลูกอักษรต่ำ ไม่มีตัวสะกด และอักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี ม สะกดได้

๖. แสดงความคิดเห็น และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้

๗. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม ๑. ร้องเพลง “โรงเรียนของเรา” ประกอบท่าทาง ๒. นักเรียนช่วยกันเขียนแผนภาพความคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ก่อนไปโรงเรียน อย่างไรบ้าง (ถาม - คิด - ตอบ) ให้บูรณาการกับสิ่งแวดล้อม เพื่อฝึกคิด สังเกต จดจำ รักธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม 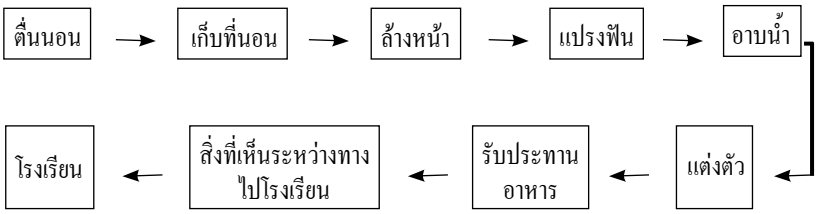 (อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความคิด เป็นเหตุเป็นผล เป็นการเรียงลำดับก่อน - หลัง ของเหตุการณ์ ควรอธิบายกับใครทำอะไรก่อนหลัง ควรไม่ควรอย่างไร) ๓. การสร้างประสบการณ์ทางภาษาในบทเรียน (๑) การสร้างประสบการณ์ทางเนื้อหา ฟังเรื่องในบทเรียนแล้วเล่าเรื่อง ตอบคำถามเขียนและอ่านแผนภูมิจากเรื่องที่เล่าได้ – นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านบทเรียน – ช่วยกันถาม - ตอบ คำถามปากเปล่า เพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง – ช่วยกันเล่าเรื่องที่ฟัง เป็นคำพูดของนักเรียนเอง – ช่วยกันเขียนประโยค - ข้อความลงในแผนภูมิ – อ่านข้อความที่เขียนจนคล่อง – รายงานแผนภูมิที่เขียนหน้าชั้นทุกคน ช่วยกันแก้ไข ปรับปรุง ชมเชย – วาดภาพระบายสี จัดป้ายนิเทศ ไว้ฝึกอ่าน – ทำแบบฝึกหัดที่ ๑๖ ข้อ ๑. ๔. สร้างประสบการณ์การสะกดคำเพื่อสะกดคำ คำที่มี ม สะกด – อ่านบัตรคำ ยอม รุม ลืม ส้วม อุ้ม ให้ทุกคนฝึกอ่าน - เขียนบนกระดานดำ/แผนภูมิ – ฝึกสะกดคำ – คัดคำที่อ่านลงสมุด ๕. นักเรียนช่วยกันอ่านคำร้อยกรอง “เจ้าเนื้ออ่อน” พร้อมแสดงบทบาทสมมติ (ใช้ตุ๊กตา) อ่านทำนองเสนาะ แล้วทำท่าทาง	เหมือนโรงเรียนต้นทาง – บทเพลงประจำโรงเรียน – แผนภูมิจากผังความคิด “เด็กน้อย” เด็กเอ๋ยเด็กน้อย ความรู้เรายังด้อยเร่งศึกษา เมื่อเติบใหญ่เราจะได้มีวิชา เป็นเครื่องหาเลี้ยงชีพ สำหรับตน ได้ประโยชน์หลายสถาน เพราะการเรียน จงพากเพียรไปเถิดจะเกิดผล ถึงลำบากตรากตรำก็จำทน เกิดเป็นคนควรหมั่น ขยันเอยฯ – แผนภูมิคำถาม – สรุปเรื่องที่เล่า – เรื่องประกอบภาพ – อ่านไม้ยมก “ๆ” และเข้าใจความหมาย เช่น ดำๆ ดีๆ ไวๆ – ผันอักษรต่ำ ไม่มีตัวสะกด – สะกดคำและแจกลูกคำที่มี ม สะกด – บัตรคำ – ผันอักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี ม สะกด – แผนภูมิคำร้อยกรอง “เจ้าเนื้ออ่อน”

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
กลุ่มอื่นๆ เตรียมบทร้องกล่อมเด็ก มาร้องเห่กล่อม (ครูควรสั่งงานล่วงหน้า และให้เด็กฝึกซ้อมกับผู้ปกครอง เช่น <u>จันทร์เจ้าขา</u>) จันทร์เจ้าขา ขอข้าวขอแกง ขอแหวนทองแดง ผูกมือน้องข้า ขอช้างขอม้า ให้น้องข้าขี่ ขอเก้าอี้ ให้น้องข้านั่ง ขอเตียงตั้ง ให้น้องข้านอน ขอละครให้น้องข้าดู ขอตุ๊ดตู่มาร้องตั๊บแก หรือ <u>แม่ใครมา</u> แม่ใครมา น้ำตาใครไหล ได้เบี้ยสองไพ ติดก้นแม่มา ๖. ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ แล้วช่วยกันแต่งคำคล้องจอง เช่น น้องเอยน้องรัก อย่าร้องนะ พี่จะกล่อม อยากได้สิ่งใดพี่ยอม พี่จะกล่อมน้องนอน นอนเถิดหนาคนดี จันทร์เจ้าขา ขอให้น้องข้า เป็นเด็กดีดี รักพี่รักน้อง รักผู้รักคน รักสัตว์รักของ ไม่ชอบแกล้งลอง ข้าวของเสียหาย ต้นไม้วอดวาย เพราะหมดคนดี *(สุทธาสินี วิเวกานนท์)* แต่ละกลุ่มช่วยกันแต่ง ครูไม่ควรคาดหวังให้นักเรียนแต่งอย่างไม่มีที่ติ พอให้มีคำคล้องจองก็ยอมได้ เพื่อให้เด็กเกิดกำลังใจ และชอบบทร้อยกรอง ๗. จัดทำสมุดภาพระบายสีและเขียนคำอธิบายภาพ (ตามคำคล้องจอง) คำประพันธ์ที่อ่านและเล่นบทบาทสมมติ) เพื่อเก็บไว้เป็นสมุดฝึกอ่าน และเขียนความคิดเห็นเกี่ยวกับเด็กรักธรรมชาติ เช่น พระจันทร์ สัตว์ ฯลฯ ประกอบ ๘. คุณครูให้นักเรียนที่รวบรวมบทกล่อมเด็กมาล่วงหน้า มารายงานหน้าชั้น อาจเชิญวิทยากรหรือพ่อแม่ ผู้ปกครอง มาร่วมด้วย เพื่อเด็กจะได้ทราบถึงภูมิปัญญาไทย เกี่ยวกับบทกล่อมเด็กทั้งของภาคกลาง และท้องถิ่นที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน	– แผนภูมิ “จันทร์เจ้าขา” – อุปกรณ์แสดงบทบาทสมมติ – การสอนคำพื้นฐานและคำคุ้นตา ๑) เป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และคำพื้นฐานจะสอนให้อ่านเป็นคำ โดยไม่ต้องสะกดคำ แต่จะนำมาสอนอ่านบ่อยๆ ใช้พูด ใช้เขียนบ่อยๆ เพื่อให้จำคำได้แม่นยำ ๒) คำคุ้นตาและคำพื้นฐานจะสอนความหมายของคำโดยอ่านคำประกอบรูปภาพ หรือทำท่าทางประกอบเพื่อบอกความหมาย สอนอ่านเป็นประโยค เพื่อใช้คำแวดล้อมบอกความหมายของคำ ๓) สอนโดยการสะกดคำ ๔) คำบางคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด จะสอนโดยให้อ่านคำประกอบภาพ ๕) จัดกิจกรรมส่งเสริมการจำคำ เช่น เล่นเกม ฯลฯ – สมุดระบายสี – วิทยากร ผู้ปกครอง

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำสมุดภาพประกอบบทกล่อมเด็ก เก็บไว้อ่านประจำห้องเรียน ให้ทุกคนฝึกอ่าน ฝึกร้องบทร้อยกรองนั้นตามสำเนียงของถิ่นนั้นๆ	– สมุดภาพ – บทกล่อมเด็ก
๔. นักเรียนอ่านแผนภูมิ สนทนา ความรักพ่อแม่และครูมีต่อนักเรียน ลูกรัก ดังดวงใจ พ่อแม่ไย ยังฝากฝัง ครูเล่า เฝ้าระวัง ทั้งสอนสั่ง และดูแล คิดว่าลูก ในอุทร เจ้าเนื้ออ่อน ยังป้อแป้ ครูเจ้า ไม่ยอมแพ้ ถึงใช่แม่ แท้ลูกศิษย์ *(สุทธาสินี วิเวกานนท์)* เพื่อให้นักเรียน เข้าใจบทบาทของพ่อแม่และครู ให้ทุกคนช่วยกันเขียนแผนภาพความคิด 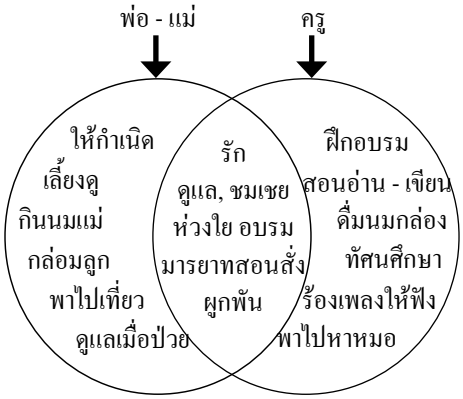 *พว.* แผนภาพความคิดนี้ อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความคิด และประสบการณ์ของนักเรียน คุณครูอาจตั้งคำถาม ให้นักเรียนคิด เช่น (๑) จากบ้านมาโรงเรียน นักเรียนมีใครที่รักนักเรียนและนักเรียนรัก (๒) บ้านกับโรงเรียน ต่างกันอย่างไร (๓) บ้านกับโรงเรียน มีส่วนที่เหมือนกันอย่างไร (๔) จากบ้านมาโรงเรียน นักเรียนเห็นอะไรบ้าง (๕) นักเรียนเกิดความคิดอย่างไรบ้าง ฯลฯ	– แผนภูมิบทกล่อมเด็ก – พัฒนาความสามารถทางภาษา ฟังนิทาน เรื่องราว ดูภาพ ดูวีดิทัศน์ ดูสิ่งต่างๆ รอบตัว แล้วนำมาพูดคุยกัน นักเรียนบอกเรื่องราวเป็นภาษาของนักเรียน คำที่นำมาเขียนเป็นพื้นฐาน – แผนภูมิ - แผนผังความคิดดังตัวอย่าง – สร้างความคุ้นเคยกับหนังสือ – ดูรูปภาพ ฟังเรื่อง ซักถาม ฝึกการใช้หนังสือในห้องสมุด ตั้งไข่ล้มต้มไข่กิน ตั้งเอ๋ยตั้งไข่ จะตั้งไยไข่กลมก็ล้มสิ้น ถึงว่าไข่ล้มจะต้มกิน ถ้าตกดินเสียก็อดหมดฝีมือ ตั้งใจเรานี้จะดีกว่า อุตส่าห์อ่านเขียนเรียนหนังสือ ทั้งวิชาสารพัดเพียรหัดปรือ อย่าดึงดื้อตั้งไข่ร่ำไรเอย – แผนภูมิคำถาม – สร้างความเข้าใจเรื่องที่ฟังเพื่อนำไปสู่การอ่าน – ฟังเรื่องต่างๆ เป็นการสร้างประสบการณ์ – ร้องเพลง – แผนภูมิบทเพลง – สร้างความสามารถในการพูดและเขียน

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๑๐. ร้องเพลงรักร่วมใจ ทำนองเพลงรำวง พร้อมรำวงประกอบเนื้อเพลง อ่านเนื้อเพลง และทำความเข้าใจความหมาย ชวนกันมา ชื่นอุราเราร้องร่ายรำ อย่าระกำ ร้องรำกันให้สุขใจ ชื่นแสนชื่น เริงระรื่นสดใส สุขสมใจ เราได้รำร้องร่วมกัน มงแซะ มงแซะ แซะมง ตะลุ่มตุ้มมง (ซ้ำ) ๑๑. เล่นเกม ฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียน เกมการอ่านและเขียน (๑) แจกกระดาษ ให้วาดภาพตัวละคร และเขียนข้อความที่ตัวละครพูด (๒) แสดงผลงานของตน (๓) ให้ดาว หรือคะแนน กลุ่มที่ทำได้ดีที่สุด (๔) รวบรวมทำสมุดฝึกอ่าน ๑๒. ทบทวน – คัดลายมือ ๑๓. สอนซ่อมเสริม ๑๔. ประเมินผล ๑๕. ให้การบ้าน	– อ่านจากประสบการณ์ – ฟังเรื่อง ฟังเพลง แล้วสนทนาพูดคุย – สร้างแผนภูมิ กติกา การเล่นเกม – อ่านบัตรคำ แผนภูมิ – แผนภูมิ กติกา การเล่นเกม – กระดาษ – ดาว เครื่องหมาย – สมุด – ข้อทดสอบ

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี
ดีด้วยพระบารมีฯ ระยะเวลาในการสอน ๖ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ

ป. ๑/๒ บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน

ป. ๑/๓ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ ฟังคำแนะนำ คำสั่งง่ายๆ และปฏิบัติตาม

ป. ๑/๔ พูดสื่อสารได้ตามวัตถุประสงค์

ป. ๑/๕ มีมารยาทในการฟัง การดู

๒. สาระการเรียนรู้

๑. อ่าน และเขียนคำได้ถูกความหมาย และสะกดการันต์ถูกต้องใช้ความรู้และประสบการณ์ เขียนประโยค ข้อความ และเรื่องราวแสดงความคิด ความรู้สึก ความต้องการ และจินตนาการ รวมทั้งใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน

๒. คำใหม่และคำยาก

๓. การผันวรรณยุกต์อักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี ม สะกด

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อ่านออกเสียงและอ่านในใจบทร้อยแก้ว ร้อยกรองได้เร็ว และพูดตอบคำถาม วาดภาพ แสดงความเข้าใจได้ และมีมรรยาทในการอ่าน และพูด, ฟัง

๒. เขียนคำได้ถูกต้องและเข้าใจความหมาย ๓๔ คำ พร้อมทั้งเขียนเลขไทยได้

๓. อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่มี ม สะกดได้

๔. ผันวรรณยุกต์ อักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี ม สะกดได้

๕. พูดแสดงความคิดเห็น และความรู้สึกจากเรื่องที่ฟัง, อ่าน, ดูได้

๖. ฟังคำแนะนำง่ายๆ และปฏิบัติตามได้

๗. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดได้

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม	
๑. ร้องเพลง “รักร่วมใจ” และอ่านบทกลอน “ลูกรักดังดวงใจ”	เหมือนโรงเรียนต้นทาง
๒. อ่านในใจบทเรียนเรื่อง “ไปโรงเรียน”	– แผนภูมิเพลง
ฝึกอ่านในใจ จับใจความสำคัญ และตอบคำถาม	
(๑) อ่านบัตรคำใหม่ในบทเรียน	– บัตรคำใหม่
(๒) อ่านคำใต้ภาพในบทเรียน	– บัตรภาพ
(๓) อ่านประโยคใต้ภาพ	– แถบประโยค
(๔) ช่วยกันคิดประโยคคำถามเขียนลงแผนภูมิ ดังนี้	– แผนภูมิคำถาม
– กล้ากับจอมวิ่งเล่นเวลาไหน อากาศเป็นอย่างไร	
– ถ้าวิ่งเล่น เวลาแดดร้อนจะเป็นอย่างไร	
– การวิ่งเล่นมีประโยชน์อย่างไร	
– นักเรียนชอบเล่นบริเวณใดในโรงเรียน เพราะเหตุใด	
(๕) กำหนดเวลาให้นักเรียนอ่านในใจ	– แผนภาพ
(๖) นักเรียนตอบคำถามปากเปล่า และลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน	– แผนภูมิเรื่องที่นักเรียนอ่าน
(๗) นักเรียนช่วยกันสรุป เขียนบนแผนภูมิและกระดานดำ แล้วฝึกอ่านจนคล่อง	
(๘) คัดจากแผนภูมิลงสมุด พร้อมวาดภาพระบายสีประกอบ	– แผนภูมิ
๓. อ่านสะกดคำ และแจกลูก ในบทเรียนเพื่อฝึกอ่านไม้ยมก ผันอักษรต่ำไม่มีตัวสะกด สะกดคำ และแจกลูกคำที่มี ม สะกด ผันอักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี ม สะกด ในแบบฝึกอ่าน	– กระดาษ สี – บัตรอักษร – บัตรสระ
(๑) อ่านสระ และพยัญชนะ	– บัตรวรรณยุกต์
– นักเรียนอ่านสระอัวะ เอือะ และ เอียะ บนกระดานดำจนคล่อง	– บัตรสระ
– ดูบัตรคำ [ซ] ให้นักเรียนอ่านแล้วฝึกอ่านบทเรียน (ควรเขียนให้ดู)	– บัตรคำ – แผนภูมิ
(๒) อ่านไม้ยมก	– สร้างความเชื่อมั่นและความสามารถในการอ่านและเขียน
– ครูเขียนไม้ยมก “ๆ” บนกระดาน นักเรียนออกเสียงตามครู ไม้-ยะ-มก	– อ่านหนังสือง่ายๆ
– ไม้ยมก ใช้เขียนหลังคำเพื่อใช้แทนคำที่อ่านซ้ำ	– ช่วยกันวาดภาพ
– ดูแผนภูมิต่อไปนี้แล้วอ่านออกเสียง ดำๆ ดีๆ เพื่อนๆ นิ่งๆ เด็กๆ ไวๆ	– เขียนคำประกอบภาพ – ทำหนังสือเล่มใหญ่

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
– นักเรียนอ่านคำไม้ยมก ในบทเรียน – ทำแบบฝึกหัดที่ ๑๖ ข้อ ๖	
(๓) อ่านผันวรรณยุกต์อักษรต่ำ (ซ) คำไม่มีตัวสะกด – เขียนคำ บนกระดาน (พร้อมเตรียมแผนภูมิไว้) ซา ซ่า ซ้า ซี ซี่ ซี้ โซ โซ่ โซ้ เซา เซ่า เซ้า – นักเรียนผันคำตามที่ครูเขียน + แผนภูมิ – นักเรียนฝึกอ่านคำในแผนภูมิ – ฝนตก ซา แล้ว – ตู้แก้วมีโซ่ ผูกไว้ – ฟันบนหักไป ๒ ซี่	– แผนภูมิ – แผนภูมิ
(๔) อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่มี ม สะกด – อ่านตามบัตรคำต่อไปนี้ จาม คีม ยืม เจียม กุม แกม – นักเรียนฝึกสะกดคำจนคล่อง – แบ่งกลุ่มนักเรียนฝึกสะกดคำ และฝึกอ่านเป็นคำจากแบบฝึกอ่านจนคล่อง	– บัตรคำ
(๕) อ่านผันวรรณยุกต์ อักษรกลาง คำที่มี ม สะกด – ฝึกอ่านผันวรรณยุกต์ จากแบบฝึกอ่าน – ฝึกอ่านเป็นคำ ตั้งแต่คำ ก้าม, จิ้ม จนถึง ป้อม, อ้อม (๖) อ่านผันวรรณยุกต์ อักษรสูง คำที่มี ม สะกด – ฝึกอ่านผันวรรณยุกต์ จากแบบฝึกอ่าน – ฝึกอ่าน เป็นคำ ตั้งแต่คำ ห่าม, ห้าม จนถึง สุม, สุ่ม (๗) อ่านผันวรรณยุกต์ อักษรต่ำ คำที่มี ม สะกด – ฝึกอ่านผันวรรณยุกต์ จากแบบฝึกอ่าน – ฝึกอ่านเป็นคำ ตั้งแต่คำ ก้าม, ข้าม จนถึง อ้อม, โน้ม จากแบบฝึกอ่าน – อ่านคำใต้ภาพ แล้วคัดคำลงสมุด – อ่านคำว่า กินอิ่ม จนถึง ป้าแช่มแกมีฝีมือย้อมผ้าสี โดยให้อ่านเป็นกลุ่มและรายคน – ทำแบบฝึกหัด ๑๖ ข้อ ๗ - ๘	– แผนภูมิ – จำพยัญชนะและสระ – เล่นเกมการจำพยัญชนะ สระ ออกเสียงอ่าน **วิธีการ** – อ่านชื่อตนเอง – ชื่อเพื่อนในชั้น – ชื่อครู – ชื่อโรงเรียน – อ่านบัตรคำสิ่งของในชั้นเรียน เช่น ประตู หน้าต่าง ฯลฯ
๔. ร้องเพลงสระ อัวะ, เอือะ, เอียะ ทบทวนความหมาย + จำการเขียนสระ	– แผนภูมิ “เพลง”
๕. เล่นเกม ทบทวน การอ่านคำใหม่, ฝึกสะกด แจกลูก, ผันวรรณยุกต์ อักษรสูง กลาง ต่ำ เป็นการทบทวนอย่างสนุกสนาน (ดูภาคผนวก)	– แผนภูมิ “เกม” – สร้างความคุ้นเคยกับเสียง

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๖. การอ่านออกเสียงบทเรียน เรื่อง ไปโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนอ่านออกเสียงได้ถูกต้องจำคำได้แม่นยำ และปฏิบัติตนในการอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง	ของคำ คำที่เหมือนกัน โดยการแจกลูก
(๑) อ่านบัตรคำใหม่ และบอกความหมายของคำใหม่	- แผนภูมิ
(๒) ฝึกอ่านออกเสียงกับครูเป็นกลุ่ม, รายบุคคลจนครบ	กา ตา มา ยา ลา
(๓) จับคู่กันอ่าน (ผู้ที่อ่านไม่คล่อง อ่านกับครูและเพื่อนที่เก่งหลังห้อง)	ม้า ค้า ช้า น้า ท้า
(๔) ฝึกอ่านบทเรียนที่บ้าน	กัน ฉัน มัน ทัน อัน
๗. การใช้ภาษา เพื่อฝึกการใช้ภาษาในการแต่งประโยคและการเขียนประโยคได้ถูกต้อง	
(๑) เขียนคำว่า กางเกง โรงเรียน รองเท้า ซื้อเสื้อ ไหว้ สะอาด บนกระดาน/แผนภูมิให้นักเรียนอ่าน	- บัตรคำใหม่
(๒) กลุ่มนักเรียน เลือกคำกลุ่มละ ๕ คำ นำมาแต่งประโยค กลุ่มละ ๕ ประโยค	- บัตรคำ - แถบประโยค
(๓) แต่ละกลุ่ม ส่งตัวแทนออกมาอ่านให้เพื่อนฟัง แล้วให้เพื่อนๆ ช่วยพิจารณาว่าถูกหรือผิด ถ้าผิดให้แต่งใหม่	
(๔) คัดประโยค ที่ช่วยกันแต่งลงสมุด แล้ววาดภาพระบายสีประกอบ	
(๕) แต่ละกลุ่มรวบรวมจัดทำเป็นสมุดอ่านประจำห้อง	- สมุดอ่าน
(๖) ทำแบบฝึกหัด ที่ ๑๖ ข้อ ๘ - ๑๐ และใบงาน	- ใบงาน
๘. กิจกรรมพัฒนาทักษะทางภาษา และการอ่านรายบุคคล	
เล่นเกม อ่าน และ เขียน	- แผนภูมิเกม
เกมผันวรรณยุกต์	- แผนภูมิวรรณยุกต์
กิจกรรมเติมวรรณยุกต์	
๙. การคิดเกี่ยวกับบทเรียน เติมคำที่เกี่ยวข้องที่คิดได้ลงในแผนภาพความคิด	- แผนภูมิจากผังความคิดของเด็ก - สร้างความสามารถในการใช้ภาษา - เล่นเกมทางภาษา - แนะนำชื่อตนเอง - สร้างความสามารถในการจัดลำดับความคิด - ฟังนิทาน เรื่องราวและจัดลำดับเหตุการณ์ก่อน-หลัง เขียนแผนภูมิ
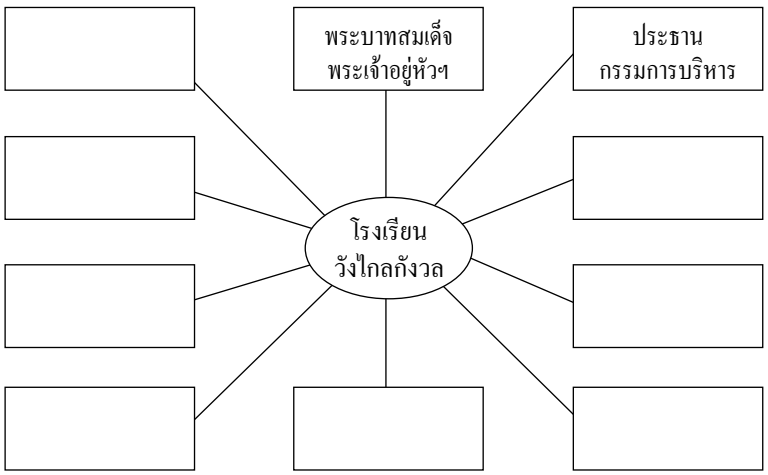	
เขียนตามความคิดและประสบการณ์จากการสนทนาซักถาม และอ่านค้นคว้าและครูช่วยแนะนำให้ลำดับความสำคัญ	- นิทาน หนังสืออ่านประกอบ

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๑๐. การอ่านรายบุคคล โดยอ่านเสริมบทเรียน เรื่องพูดดีขายดี เพื่อฝึกอ่าน, และปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน (๑) อ่านกับเพื่อนเวลาว่าง อ่านที่บ้านกับผู้ปกครอง อ่านกับครูนอกเวลาเป็นรายคน (๒) นักเรียนอ่านบทอ่านเสริม/หนังสือนอกเวลา วาดภาพประกอบ แล้วเขียนบรรยายสั้นๆ อาจทำเป็นกลุ่ม แล้วแต่ละกลุ่มแสดงผลงานหน้าชั้น กลุ่มใดวาดสวยและเขียนถูกต้อง จัดป้ายนิเทศ (พยายามให้ได้ติดทุกเล่ม) ควรมีเรื่องและข้อคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ให้มี **โครงการหยุดทุกงานอ่านทุกเล่ม** ต่อเนื่องแล้วเก็บสถิติยอดนักอ่านไว้ประจำห้องเรียน ๑๑. ทบทวน – คัดลายมือ ๑๒. สอนซ่อมเสริม ๑๓. ประเมินผล ๑๔. ให้การบ้าน – ควรสื่อให้โรงเรียนปลายทางทราบและทำไปพร้อมกัน	– สร้างความสามารถในการแยกแยะเสียงและภาพ – สังเกต เสียง ภาพ ตัวอักษร และแยกแยะได้ – นิทาน หนังสืออ่านประกอบ – ภาพวาด บทความ – ป้ายนิเทศ – สร้างความสามารถในการทำตามคำสั่ง – เล่นเกมทำตามคำสั่ง – สร้างความสามารถในการทำงานร่วมกันและความสามารถทางสังคม – ใบงาน กิจกรรม – ใบงาน – ข้อทดสอบ – ฝึกกล้ามเนื้อมือและสายตาเพื่อสร้างความพร้อม – ฝึกกระบวนการคิดอย่างมีระบบ – ตั้งคำถาม - ตอบ

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี
ดีด้วยพระบารมีฯ ระยะเวลาในการสอน ๖ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ

๒. สาระการเรียนรู้

๑. การเขียนคำถูกต้องความหมายและตัวสะกดการันต์

๒. การเขียนประโยค ข้อความ และเรื่องราว การเขียนแสดงความคิด ความรู้สึก ความต้องการ และเขียนจินตนาการ

๓. บทร้อยกรองและคำใหม่

๔. การผันวรรณยุกต์อักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี ย สะกด

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ฟังและอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว, ร้อยกรองได้คล่องและถูกต้อง และมีมารยาท

๒. เขียนคำให้ถูกต้องตามความหมายและสะกดการันต์ได้ ๓๔ คำ

๓. อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่มี ย สะกดได้ ผันวรรณยุกต์อักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี ย สะกดได้

๔. พูดแสดงความคิดเห็น และแสดงความรู้สึกได้อย่างมีมารยาท

๕. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดได้ถูกต้อง สวยงาม

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม	เหมือนโรงเรียนต้นทาง
๑. ร้องเพลง ตรงต่อเวลา ทำท่าทางประกอบเพลง อ่านเนื้อเพลง และทำความเข้าใจความหมายของเพลง	– แผนภูมิเพลง
๒. นักเรียนช่วยกันเขียนแผนภาพความคิด เกี่ยวกับการมีระเบียบวินัยในโรงเรียน	– แผนภาพความคิดที่นักเรียนช่วยกันคิดและเขียน
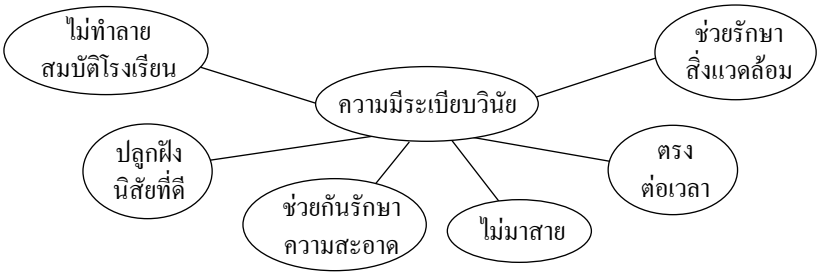	
(การเขียนอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความคิดและประสบการณ์)	
๓. สร้างประสบการณ์ทางเนื้อหา เมื่อฟังเรื่อง ก่อนถึงเวลาเรียน แล้วเล่าเรื่องที่ฟัง ตอบคำถาม และอ่านแผนภูมิจากเรื่องที่ฟังได้	
(๑) อ่านหรือเล่าบทเรียนเรื่อง ก่อนถึงเวลาเรียน ให้นักเรียนฟังพร้อมกับดูภาพในบทเรียนประกอบการเล่าเรื่อง	
(๒) นักเรียนตอบคำถามปากเปล่าเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น	
– กล้า แก้ว และเพื่อนมาโรงเรียนเวลาใด	
– ครูมาโรงเรียนเวลาใด	
– ใครไม่เคยมาโรงเรียนสาย	– แผนภูมิคำถาม
– ใครคอยดูแลนักเรียนหน้าโรงเรียน	– แผนภูมิบทสรุปจากการอ่าน
– นักเรียนมาถึงโรงเรียนแล้วไหว้ใคร	– แผนภูมิคำถาม
(๓) นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องที่ฟังหรือครูถามนำเพื่อให้นักเรียนตอบ	
(๔) ครูเขียนประโยคหรือข้อความที่นักเรียนเล่าหรือตอบบนกระดานดำ/แผนภูมิ	– แผนภูมิบทสรุป – แผนภูมิประโยค
(๕) นักเรียนอ่านข้อความจากแผนภูมิ	– ทักษะความพร้อมที่ควรพัฒนา
(๖) คัดข้อความลงสมุด แล้วฝึกอ่าน	
(๗) นักเรียนเขียนลงแผนภูมิ เพื่อฝึกอ่าน	– การฟัง การพูด
(๘) ทำแบบฝึกหัดที่ ๑๗ ข้อ ๑ - ๒ และใบงาน	– การฟังเสียง จำแนกเสียง
๔. การสร้างประสบการณ์ สะกดคำ เพื่อฝึกสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี ย สะกด ให้คล่องปาก และจำคำได้	– การสังเกตภาพและอักษร – สังเกตจากซ้ายไปขวา
(๑) ครูเขียนคำที่มี ย สะกด ซึ่งเป็นคำในบทเรียน เช่น คำว่า ชาย, สาย, คอย, เคย, เฉย, เลย บนกระดาน/แผนภูมิ	– การจัดหมวดหมู่ประเภทสิ่งของ
(๒) อ่านผันวรรณยุกต์อักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี ย สะกด นักเรียนฝึก	– การอ่าน เขียน ตัวอักษร

นกเอ๋ยนกกระจาบ
เห็นในพงลงคาบค่อยเพียรขน
มาสอดสอยด้วยจงอยปาก
ของตน
ราวกับคนช่างพินิจคิดทำรัง
ช่างละเอียดเสียดสลับออก
ซับซ้อน
อยู่พักร้อนนอนร่มได้สมหวัง
แม้นทำการหมั่นพินิจ
คิดระวัง
ให้ได้ดังนกกระจาบไม่หยาบ
เอยฯ

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
สะกดคำและอ่านจนคล่อง (๓) คัดลงสมุดและฝึกอ่าน ๕. ร้องเพลง การสะกดคำ ทำท่าทางประกอบ ทำความเข้าใจความหมายของเนื้อเรื่อง ๖. ร้องเพลง “งานสิ่งใด” เนื้อร้องและทำนอง บัณฑิต บุณยาคม งานสิ่งใด งานสิ่งใด แม้ใครละเลยทิ้งปล่อย มัวแต่คอย เฝ้าแต่คอย หวังคอยแต่เกี่ยงโยนกลอง ไม่มีเสร็จ ไม่มีเสร็จรับรอง จำไว้ทุกคน เราต้อง ช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน ร้องเพลงแล้ว ลองช่วยกันตั้งคำถาม และตอบ เช่น – นักเรียนรู้สึกอย่างไร เมื่อได้ทำงานเสร็จ – นักเรียนคิดว่าการให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม จำเป็นหรือไม่ อย่างไร – การฟังความเห็นซึ่งกันและกัน มีผลต่อการทำงานหรือไม่ อย่างไร ฯลฯ ๗. ฟังนิทาน เรื่อง “ยายกับตาปลูกถั่วปลูกงาให้หลานเฝ้า” แผนภูมินิทาน และภาพประกอบ (ภาพนายพราน หนู แมว หมา ไม้ ไฟ น้ำ ตลิ่ง ช้าง แมลงหวี่, บัตรประโยคซ้ำๆ) สอนเรื่องความรับผิดชอบ การช่วยเหลือกันและกัน – เตรียมผู้ฟัง และตกลงกติกา – เริ่มเล่านิทาน โดยใช้คำซ้ำ และภาพประกอบ – นักเรียนช่วยพูดคำซ้ำๆ พร้อมกับเล่าต่อเนื่องกันไป – เล่าจบ นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิด โดยตอบคำตอบ และให้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมด้วย ตัวอย่างคำถาม : – เรื่องนี้มีตัวละครใครบ้าง – สถานที่ของเรื่องที่ไหน – ทำไมถั่วงาจึงหายไป – เป็นความผิดของใคร – หลานแก้ไขปัญหาอย่างไร – ให้บอกสิ่งที่แพ้กันเป็นคู่ๆ เช่น นายพรานกับธนู ฯลฯ – เรื่องนี้ให้ข้อคิดคุณธรรมเรื่องอะไรบ้าง ๘. นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง การใช้ไม้ม้วน อ่านพร้อมกัน อ่านเป็นกลุ่มๆ จับคู่ แล้วทำความเข้าใจความหมาย และคัดลงสมุดวงรอบ ❍ คำ ที่ออกเสียง สระใอ	– ความคุ้นเคยในการอ่านคำพื้นฐานและคำคุ้นตา – ความสามารถในการรู้ความหมายของคำ – การอ่านและเขียนคำ – การใช้หนังสือ – การทำงานและการเล่นร่วมกับผู้อื่นได้ – การคิด การฟังนิทาน และเรื่องราวตามวัย – สื่อ – บัตรคำ บัตรภาพ – แผนภูมิ เพลง เทปเพลง – แผนภูมินิทาน – ทัศนศึกษารอบๆ โรงเรียน – สนทนาอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง – แผนภูมิกติกา – คำถาม – ครูเขียนเรื่องที่นักเรียนเล่าลงแผนภูมิ – แผนภูมิคำถาม – ครูเขียนคำตอบลงกระดานดำ/แผนภูมิ – นักเรียนช่วยกันทำบัตรคำและแถบประโยค และอ่านควบคู่ไปกับแผนภูมิ – นักเรียนคัดลอกลงสมุด – แผนภูมิประสบการณ์ – แผนภูมิร้อยกรอง

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
ผู้ใหญ่หาผ้าใหม่ ให้สะใภ้ใช้คล้องคอ ใส่ใจเอาใส่ห่อ มิหลงใหลใครขอดู จะใคร่ลงเรือใบ ดูน้ำใสและปลาปู สิ่งใดอยู่ในตู้ มิใช่อยู่ใต้ตั่งเตียง บ้าใบ้ถือใยบัว หูตามัวมาใกล้เคียง เล่าท่องอย่าละเลี่ยง ยี่สิบม้วนจำจงดี ๙. อ่านคำร้อยกรองต่อไปนี้ ตามขั้นตอนการอ่านและสังเกตคำที่ใช้ไม้มลายออกเสียง สระไอ ชาวไร่ไถนา เดินมาพบไข่ มะเฟืองมะไฟ ลำไยหวานดี จุดไต้ไม้ไผ่ อยู่ไหนพาที แม่ไก่ตัวนี้ ไข่ที่บันได *(อัชชา แสงอัสนีย์)* ๑๐. การอ่านในใจบทเรียนเรื่อง ก่อนถึงเวลาเรียน เพื่อฝึกการอ่านในใจจับใจความสำคัญ และตอบคำถาม (๑) อ่านคำใหม่จากบัตรคำจนคล่อง (๒) อ่านคำใต้ภาพ ในบทเรียน (๓) เขียนประโยคคำถามบนกระดาน/แผนภูมิ เช่น นักเรียนเก็บหนังสือไว้ที่ไหน ฯลฯ ให้นักเรียนตอบคำถาม (๔) แนะนำวิธีการอ่านในใจที่ถูกต้อง (๕) อ่านในใจบทเรียน และหาคำตอบคำถามจากแผนภูมิ (๖) ตอบคำถามปากเปล่า และลำดับเหตุการณ์ก่อน - หลัง จากเรื่องที่อ่าน (๗) เขียนเหตุการณ์จากเรื่องลงแผนภูมิ เป็นกลุ่มๆ แล้วฝึกอ่าน (๘) กลุ่มช่วยกันวาดภาพ คนละ ๑ ภาพ ตามเรื่องที่อ่าน แล้วเขียนคำบรรยายภาพด้วยภาษาตนเอง ช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง แล้วทำรูปเล่ม เป็นสมุดฝึกอ่าน (๙) ทำแบบฝึกหัดที่ ๑๗ ข้อ ๓ - ๕ และใบงาน ๑๑. การอ่านสะกดคำและแจกลูกในบทเรียนอ่านพยัญชนะ ย และสะกดคำที่มี ย สะกด ผันวรรณยุกต์อักษรสูง กลาง ต่ำ คำที่มี ย สะกด ในแบบฝึกอ่าน (๑) อ่านพยัญชนะ ย สังเกตข้อแตกต่างจาก บ ครูเขียน บ ย ให้นักเรียนดูข้อแตกต่าง และอ่านพยัญชนะทั้งสองตัวให้ถูกต้อง (๒) อ่านสะกดคำ และแจกลูกที่มี ย สะกด	- ลักษณะของแผนภูมิประสบการณ์ ๑) เขียนเป็นประโยคใจความเดียวสั้นๆ ๒)แต่ละเรื่องควรมีความยาวไม่เกิน ๘ ประโยค ๓)ใช้คำซ้ำ ประโยคซ้ำ ๔)เขียนประโยคให้แยกเป็นคำๆ และมีภาพประกอบ - แผนภูมิบทร้อยกรอง - เพลงพวงมาลัย

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
– ดูบัตรคำ กา_ จา_ ตา_ จุ_ ปุ_ ตุ_ ฯลฯ – อ่านคำไม่มีตัวสะกด – เขียน ย ท้ายคำทีละตัว แล้วสะกดคำ – นักเรียนสะกดคำจนคล่อง แล้วจึงอ่านโดยไม่สะกดคำ – ครูเขียนคำ เตย เคย ซึ่งเป็นสระลดรูป แล้วเขียน สระเออ ให้นักเรียนอ่านสะกดคำจากนั้นเติม ย หลังคำ เป็น เตอย เคอย ให้นักเรียน แล้วให้สังเกตคำเขียนที่ตัด อ ออก – นักเรียนสะกดคำปากเปล่าจนคล่อง แล้วจึงอ่านเป็นคำและอ่านคำใต้ภาพ แล้วคัดลงสมุด – อ่านผันวรรณยุกต์ อักษรกลาง สูง ต่ำ คำที่มี ย สะกด – อ่านผันวรรณยุกต์ในบทเรียน แล้วอ่านเป็นคำ – คัดคำที่อ่านลงสมุดตามลำดับ – อ่านประโยคและวาดภาพประกอบ – ทำแบบฝึกหัด ที่ ๑๗ ข้อ ๖ - ๘ ๑๒. ทบทวน – คัดลายมือ ๑๓. สอนซ่อมเสริม ๑๔. ประเมินผล ๑๕. ให้การบ้าน	แบบฝึกอ่านจนจำรูปสระได้ ๒)อ่านสะกดคำและแจกลูก – ครูเขียนสระ เ-ีย สระ โ-ะ สระ เ-ือ บนกระดาน/แผนภูมิให้นักเรียนอ่าน – ครูเขียนพยัญชนะเติมที่สระ เช่น เปีย เมีย เสีย, โปะ โละ ให้นักเรียนอ่านสะกดคำ – นักเรียนฝึกสะกดคำและผันวรรณยุกต์ – ฝึกอ่านเป็นคำตั้งแต่ ข่าง ข้าง ... กี่แห่ง, กุ้งแห้ง – อ่านเป็นกลุ่ม รายคน – นำคำมาแต่งประโยคปากเปล่าแล้วเขียนลงแผนภูมิ – อ่านผันวรรณยุกต์อักษรต่ำคำที่มี ง – ข้อทดสอบ

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี ดีด้วยพระบารมีฯ ระยะเวลาในการสอน ๖ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองตามความสนใจ

๒. สาระการเรียนรู้

๑. การเขียนคำได้ถูกความหมายและตัวสะกดการันต์

๒. การเขียนประโยคข้อความและเรื่องราว การเขียนแสดงความคิด ความรู้สึก ความต้องการ และจินตนาการ

๓. มารยาทการเขียน

๔. บทร้อยกรองและคำใหม่

๕. การผันวรรณยุกต์อักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี ว สะกด

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ท่องจำบทร้อยกรองที่ไพเราะได้ อ่าน เขียนได้ถูกต้อง

๒. เขียนเรื่องที่กำหนดให้และแสดงความคิดเห็นได้ถูกต้อง

๓. อ่าน - เขียนคำใหม่และบอกความหมายได้ ๒๘ คำ

๔. อ่านสะกดคำและแจกลูก คำที่มี ว สะกดได้ และผันวรรณยุกต์อักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี ว สะกดได้

๕. ฟังพูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกอย่างมีมารยาท

๖. คัดตัวบรรจงได้ถูกต้อง สวยงาม

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม	เหมือนโรงเรียนต้นทาง
๑. ร้องเพลงสระเออ และสระเอีย เป็นการทบทวน ทำท่าทางประกอบ	– แผนภูมิ บทเพลง
๒. ร้องเพลง “สวัสดี ครูขา” และทำท่าทางประกอบ สนทนาความหมายของเนื้อเพลง	
๓. กิจกรรม “มาเชิดหุ่นกันเถอะ” เพื่อฝึกอ่านจับใจความ ท่องจำบทตัวละคร และ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน	– แผนภูมิ เกม อุปกรณ์เชิดหุ่น
(๑) ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับสลากเรื่องที่จะเชิดหุ่น	– อ่านสะกดคำและแจกลูก คำที่มี ว สะกด เช่น ดาว เอว เดียว หิว
(๒) กลุ่มช่วยกันอ่านเนื้อเรื่องทำความเข้าใจเพื่อเขียนบทพากย์ของตัวละคร	
(๓) ครูตรวจแก้ไขให้ถูกต้อง	
(๔) ทำหุ่นถุงกระดาษตามเนื้อเรื่องที่แต่ละกลุ่มต้องเชิด	– ผันวรรณยุกต์อักษรกลาง คำที่มี ว สะกด กาว ก่าว ก้าว ก๊าว ก๋าว
(๕) ตัวแทนกลุ่มจับสลากวันที่ ๘ เชิดหุ่น กำหนดสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง จนกว่าจะครบทุกกลุ่ม	
(๖) แต่ละกลุ่มถามคำถามจากเนื้อเรื่อง หลังจากที่เชิดหุ่นแล้วประมาณ ๒ - ๓ ข้อ	– ผันวรรณยุกต์อักษรสูง คำที่มี ว สะกด เช่น ขาว ข่าว ข้า
(๗) นักเรียนทุกคนเขียน คำถามลงสมุด โดยเขียนชื่อกำกับทุกครั้ง	
(๘) เรื่องที่เชิดหุ่น อาจได้จากนิทานอีสป เช่น เรื่องราชสีห์กับหนู, กระต่ายตื่นตูม, นกอินทรีกับหมาจิ้งจอก, เด็กเลี้ยงแกะ ฯลฯ	– แผนภูมิ นิทาน
๔. กิจกรรมตั้งคำถาม โดยใช้หมวก ความคิด ๖ ใบ (ความคิด ๖ แบบ)	– แผนภูมิ กิจกรรม ตั้งคำถาม
หมวกสีขาว แสดงถึงความเป็นกลาง หมายถึง ตัวเลข และข้อเท็จจริงต่างๆ เช่น เรามีข้อมูลอะไรบ้าง	– ผันวรรณยุกต์อักษรต่ำ คำที่มี ว สะกด เช่น เคียว เคี่ยว เคี้ยว
หมวกสีแดง แสดงถึงความโกรธ อารมณ์ หมายถึง การมอง ด้านอารมณ์ และความรู้สึก เช่น เรารู้สึกอย่างไร	– เพลงพวงมาลัย
หมวกสีดำ แสดงถึงความมืดครึ้ม หมายถึง เหตุผลด้านลบ เหตุผลในการปฏิเสธ หมวกสีดำ เป็นการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นการคิดแบบช่วยไม่ให้ตัดสินใจที่เสี่ยงเช่น อะไรคือ จุดอ่อน, อะไรคือสิ่งที่ยุ่งยาก ฯลฯ	เอ้อระเหยลอยไป ลอยไป ก็ลอยมา ลอยมาพรุ่งนี้ มาด้วยกันกับพี่เธอจ๋า พวงเจ้าเอ๋ยมาลาของข้า อยู่พวงเดียวเอย (อาจแต่งเนื้อเพลงใหม่ เกี่ยวกับเพื่อน, โรงเรียน, สิ่งแวดล้อม)
หมวกสีเหลือง แสดงถึงความสว่างไสว และด้านบวก หมายถึง เหตุผลด้านบวก ความมั่นใจ เหตุผลในการยอมรับ ตัวอย่างเช่น จุดดีคืออะไร, ผลดีคืออะไร	
หมวกสีเขียว แสดงถึงความเจริญเติบโต ความสมบูรณ์ คือหมายถึงความคิดสร้างสรรค์ และความคิดใหม่ๆ หลบหลีก มุมมองเก่าสู่ความคิดใหม่ คำถามเช่น ถ้าจะให้สิ่งนี้ดีขึ้นจะต้องเปลี่ยนแปลงอย่างไร ฯลฯ	– เพลงจ้ำจี้มะเขือเปราะ จ้ำจี้มะเขือเปราะ กะเทาะหน้าแว่น

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
หมวกสีฟ้า ความเยือกเย็น ท้องฟ้า ซึ่งอยู่เหนือทุกสิ่งทุกอย่าง จึงหมายถึงการควบคุมและจัดระเบียบ กระบวนการและขั้นตอนการใช้หมวกสีอื่นๆ ตัวอย่าง เช่น การคิดอะไรที่ต้องการขั้นตอนต่อไปคืออะไร ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเรื่อง “ก่อนถึงเวลาเรียน แล้วฝึกคำถามตามความคิด ๖ แบบ (หมวกความคิด ๖ ใบ) ตัวอย่างเช่น หมวกสีขาว : มีใครมาโรงเรียนบ้าง หมวกสีแดง : ถ้าเรามาโรงเรียนสายจะรู้สึกอย่างไร หมวกสีดำ : ถ้านักเรียนมาโรงเรียนสายควรจะทำอย่างไร หมวกสีเหลือง : ใครไม่เคยมาสายเลย หมวกสีเขียว : ถ้าเรารักโรงเรียน เราควรทำอย่างไรบ้าง หมวกสีฟ้า : เมื่อเราไปถึงโรงเรียน เราควรทำอะไรบ้าง	พายเรือออกแอ่น อาบน้ำท่าไหน อาบน้ำท่าวัด เอาแป้งที่ไหนผัด เอากระจกที่ไหนส่อง เลียบๆ มองๆ นกขุนทอง ร้องวู้
วิธีการ ครูอาจให้นักเรียน เตรียมกระดาษสีต่างๆ (๖ สี) แล้วทำหมวกง่ายๆ ใส่ เมื่อตั้งคำถามให้ถามตามสีหมวก ครบรอบแล้ว เปลี่ยนหมวกกัน เพื่อให้ทุกกลุ่ม ทุกคน ได้คิดคำถามแบบหมวก ๖ ใบ	– แผนภูมิเรื่องที่อ่าน
๕. ให้นักเรียนทุกกลุ่ม อ่านเรื่อง “โมโห วัว” แล้วตั้งคำถามแบบหมวก ๖ ใบ	
๖. ร้องเพลงวัว และทำท่าทางประกอบ	– บทเพลง
๗. อ่านบทร้อยกรอง “สวัสดีครูขา” และร้องเป็นเพลง ทำท่าทางประกอบ	– บทร้อยกรอง
๘. บทกลอน “แม่งู” และเล่นแม่งู แม่งูเอ๋ย กินน้ำบ่อไหน กินน้ำบ่อหิน บินไปก็บินมา กินน้ำบ่อโศก โยกไปก็โยกมา กินน้ำบ่อทราย ย้ายไปก็ย้ายมา กินหัว หรือกินหาง กินกลาง ตลอดตัว แต่ละกลุ่มจับสลาก ใครจะได้เล่นกิจกรรมใด แม่งู มอญซ่อนผ้า โพงพาง ไอ้เข้ไอ้โข่ง เล่นสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ตามลำดับ และ ถาม - ตอบ ตามแนวคิดหมวก ๖ ใบ จดลงสมุด กลุ่มที่เล่นเตรียมตั้งคำถามไว้ด้วย กิจกรรมนี้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอย่างไร ทำไมคนไทยโบราณจึงคิดบทร้อยกรองเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	– บทกลอน – เล่นกิจกรรมพื้นบ้านประจำท้องถิ่น – คิดแต่งกลอนพื้นบ้าน – ให้โอกาสเด็กๆ ช่วยกันแต่งกลอนง่ายๆ เกี่ยวกับสัตว์ที่นักเรียนชอบ – สมุดจดควรบอกวันเดือนปีที่แต่งกลอน – กติกาเล่นเกม
๙. เล่นเกม กัปตันสมองไว (ดูภาคผนวก) เพื่อให้นักเรียนสามารถระบุคำชนิดต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว และสามารถนำความรู้ต่างๆ ตามที่ได้เรียนไปแล้วมาใช้ในการแข่งขันทบทวนได้อย่างสนุกสนาน	
๑๐. อ่านออกเสียงบทเรียนเรื่อง ก่อนถึงเวลาเรียน	– บัตรคำใหม่

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
– ฝึกอ่านคำใหม่ และรู้ความหมาย – ฝึกอ่านออกเสียงเป็นกลุ่ม จับคู่ รายคน	
๑๑. การใช้ภาษา ฝึกใช้ภาษาในการแต่งประโยค การเล่าเรื่อง การเขียนประโยค	– แถบประโยค
(๑) การเล่าเรื่องจากภาพ (ภาพเกี่ยวข้องกับบทเรียน/กิจกรรมในโรงเรียน)	– แผนภูมิภาพ คำถาม
– เตรียมภาพไว้ตามจำนวนกลุ่ม	– การละเล่นของเด็กไทยควรฟื้นฟู :-
– ให้แต่ละกลุ่มจับสลากจะได้ภาพใด	● หมากเก็บ
– ให้กลุ่มช่วยกันเล่าเรื่องปากเปล่า	● ขายของ
– ช่วยกันเขียนลงแผนภูมิ ช่วยกันตรวจทางแก้ไข	● โพงพาง
– รายงานหน้าชั้น	● มอญซ่อนผ้า
– ใครเขียนและเล่าได้ดีที่สุดมีรางวัล	ฯลฯ
(๒) การฝึกพูด	
– ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม จับคู่ เล่นบทบาทสมมติ ทักทาย ด้วยคำสนทนาที่สุภาพ	– บทสนทนา
– เขียนบทสนทนาลงแผนภูมิ แล้วอ่าน	– แผนภูมิ
– ตรวจทาน แก้ไข ฝึกพูดและอ่าน	
– ทำแบบฝึกหัด ๑๔ ข้อ ๔ และใบงาน	– แบบฝึกหัด
๑๒. เล่นเกม ซ่อนหาคำ ฝึกอ่าน - เขียน ใช้บัตรคำ ๑๐ บัตร ไปซ่อนไว้ นักเรียนแต่ละกลุ่มหาบัตรคำ ใครหาได้ก่อน และเขียนลงกระดาษถูกต้องมากที่สุดชนะ	– เกม

ภาคผนวก

เพลงเกี่ยวข้าว

เกี่ยวเถิดหนาแม่เกี่ยว อย่ามัวแลเหลียว
เคียวจะบาดมือเอย

คว้าเถิดหนาแม่คว้า รีบตะบึงไปถึงคันนา
จะได้พูดจากันเอย

ฝ่ายวิชาการ หอสมุดกลาง ๐๕

การฝึกอ่านในใจ จับใจความสำคัญ และตอบคำถาม

(๑) อ่านออกเสียงคำใหม่ จับใจความสำคัญและตอบคำถาม
(๒) อ่านคำและประโยคใต้ภาพ
(๓) ครูเขียนคำถามบนกระดาน/ชูแถบคำถาม เพื่อให้นักเรียนคิดหาคำตอบ
(๔) ครูกำหนดเวลาให้นักเรียนอ่านในใจ
(๕) นักเรียนตอบคำถามปากเปล่า และลำดับเหตุการณ์ก่อน - หลัง
(๖) ครู นักเรียน ช่วยกันสรุปเขียนแผนภูมิบนกระดาน แล้วฝึกอ่านจนคล่อง

หัดอ่านและฟังคำประพันธ์ (เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม)

กาจับกาฝากต้น ตุมกา
กาลอดกาลากา ร่อนร้อง
เพกาหมู่กามา จับอยู่
กาม่ายมัดกาซร้อง กิ่งก้านกาหลง ฯ

ตาเสือเสือผาดผ้าย หนีทาง
กวางแนบหูกวางฟาน ฟีดเร้น
ช้างน้าวหมู่บงทราง ซอนอยู่
ช้างลอดอ้อยช้างเหล้น ป่าลี้ลับดง ฯ

ลางลิงลิงลอดไม้ ลางลิง
แลลูกลิงลงชิง ลูกไม้
ลิงลมไล่ลมติง ลิงโลด หนีมา
แลลูกลิงลางไหล้ ลอดเลี้ยวลางลิง

(ลิลิตพระลอ)

ช้อนกุ้ง

กุ้งฝอยชักฝูง
กรีดฟองฟ่องฝอย
ดีดตัวขึ้นหย็อย
สุดแรงร่วงผล็อย
เคลื่อนฝูงฟ่องฟ้อนย้อนน้ำ

(เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

หมายเหตุ ถ้าอ่านยังไม่ได้ ให้ฝึกฟังบ่อยๆ เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งในภาษาไทย

ผังวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้

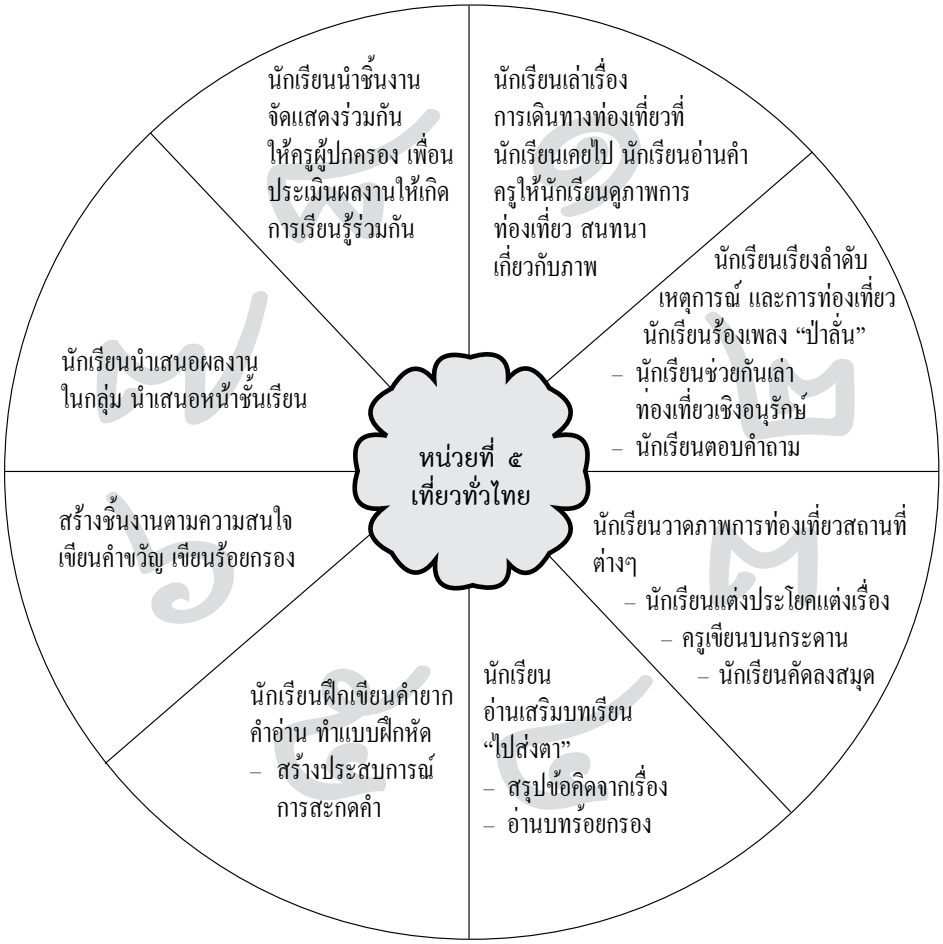

ผังบูรณาการการเรียนรู้ต่างกลุ่มสาระ

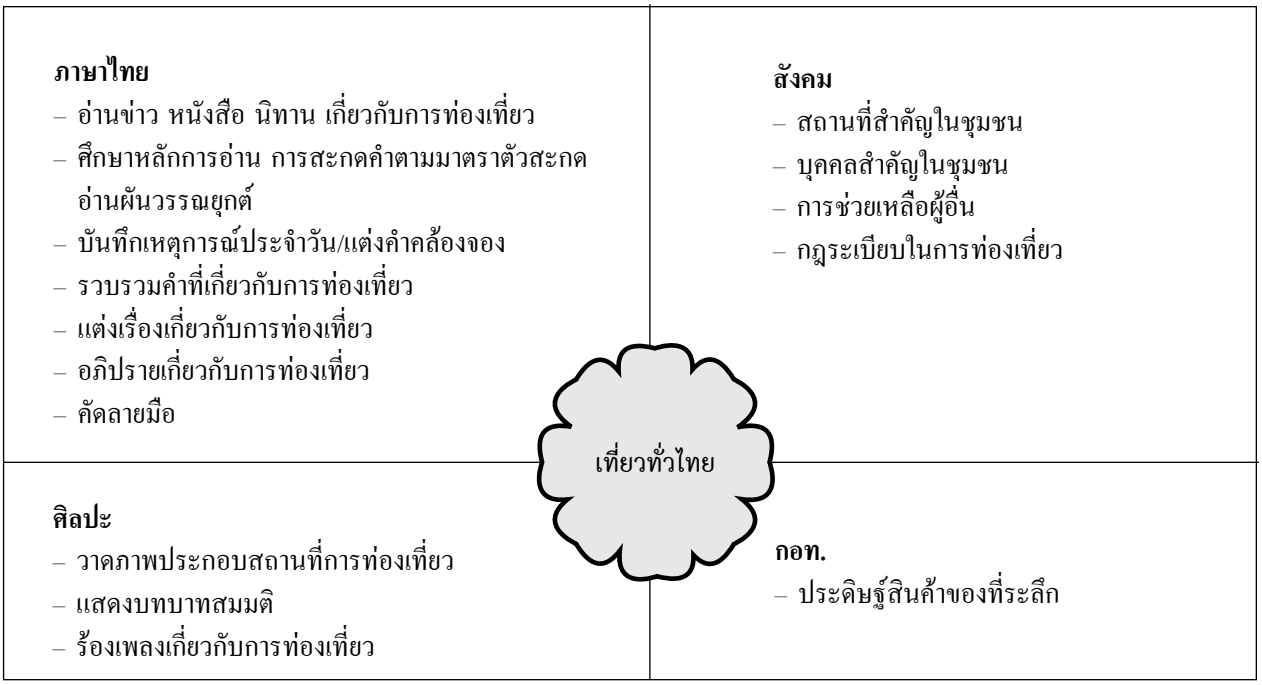

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เที่ยวทั่วไทย

ระยะเวลาในการสอน ๕ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ

ป. ๑/๒ บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน

ป. ๑/๓ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

๒. สาระการเรียนรู้

๑. การใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน

๒. มารยาทการเขียน

๓. นิสัยรักการเขียน

๔. การอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์

๕. คำใหม่และคำยาก

๖. การผันวรรณยุกต์อักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี ว สะกด

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ร่างข้อความที่เขียนด้วยภาษาตนเองได้ถูกต้อง

๒. เลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ได้

๓. นักเรียนอ่านและบอกสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน ในจังหวัดและในประเทศได้

๔. นักเรียนทัศนศึกษาสถานที่สำคัญ และอธิบาย เขียนเล่าประกอบวาดภาพระบายสีได้

๕. อ่าน เขียน และเข้าใจความหมาย คำใหม่ ๓๔ คำ

๖. อ่านสะกดคำและแจกลูก คำที่มี ว สะกดได้ และผันวรรณยุกต์อักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี ว สะกดได้

๗. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

๘. ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

๙. อ่านหนังสือที่สนใจอยู่เสมอ

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม	เหมือนโรงเรียนต้นทาง
๑. ร้องเพลงความซื่อสัตย์ และเพลงประจำชุมชน/ท้องถิ่น เพื่อแนะนำท้องถิ่นของตน (เช่น เพลงที่บรรยายถึงหัวหิน) เนื้อร้องและทำนอง *สุเทพ โชคสกุล* ความซื่อสัตย์ เป็นสมบัติของคนดี หากว่าใครไม่มี ชาตินี้ เอาดีไม่ได้ มีความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอดถมไป คดโกง แล้วใคร จะรับไว้ร่วมทำงาน – ประกอบท่าทาง อ่านและสนทนาถึงความหมายของบทเพลง เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน	– แผนภูมิเพลง
๒. เขียนแผนภาพความคิดเรื่อง เข้าแถวซื้ออาหาร 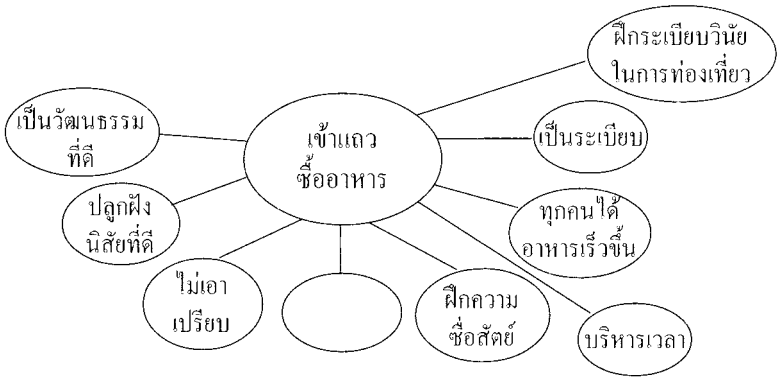 (อาจเปลี่ยนเปลี่ยนได้ตามความคิดเห็นและประสบการณ์ ซึ่งควรอภิปราย) ให้แต่ละกลุ่ม เขียนเรียบเรียงข้อความหลังจากยกร่าง)	– แผนผังความคิด – ฝึกสะกดคำยากในบทเรียน – ครูเขียนให้ดูบนกระดาน – นักเรียนฝึกอ่านและสะกดคำยาก – ฝึกประสมสระ เช่น สระอึ สระเอาะ (ตามภาคผนวก) – ศึกษา :- อาคารไทยในท้องถิ่น :- ภูมิปัญญาไทยในอาหารไทย (ผักสด, ปลา, สมุนไพร ฯลฯ)
๓. การสร้างประสบการณ์ทางเนื้อหา เพื่อฟังเรื่องในบทเรียน แล้วเล่าเรื่องตอบคำถาม อ่านและเขียนแผนภูมิจากเรื่องที่เล่าได้	
(๑) ดูภาพแล้วสนทนาภาพในบทเรียน	– แผนภูมิคำถาม
(๒) ช่วยกันเล่าเรื่องในบทเรียน ถาม - ตอบ (ใช้แนวคิดหมวก ๖ ใบ) เพื่อจับใจความสำคัญ	– ประเภทของอาหารไทย คาว-หวาน อาหารว่าง ของกินเล่น เครื่องดื่ม
(๓) ช่วยกันเล่าเรื่องซ้ำ ด้วยคำพูดของนักเรียนเอง	
(๔) ช่วยกันเขียนเรื่องที่เล่าลงแผนภูมิ ช่วยกันตรวจแก้ไขให้ถูกต้อง	– บทร้อยแก้ว ร้อยกรองเกี่ยวกับอาหาร
(๕) เขียนแผนภูมิ แล้วรายงานหน้าชั้น เขียนลงสมุดเรียบเรียงเป็นเรื่องราว	
(๖) วาดภาพประกอบแผนภูมิ ระบายสี ทำเป็นรูปเล่ม ไว้หัดอ่าน	– มรรยาทในการรับประทาน
(๗) ทำแบบฝึกหัดที่ ๑๘ ข้อ ๑ - ๒ และใบงาน	
๔. การสร้างประสบการณ์การสะกดคำเพื่อปูพื้นฐาน สะกดคำที่มี ว สะกด	
(๑) ช่วยกันเขียนคำ เดียว แถว หิน ฯลฯ บนกระดาน/แผนภูมิ	– บัตรคำ

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
(๒) อ่านคำสะกดทีละคำ	– เพลง
(๓) ฝึกอ่าน และสะกดคำจนคล่อง	– บัตรสะกดคำ
๕. ร้องเพลง “เข้าแถว”	– บทเพลง
เนื้อร้อง - ทำนอง *เตือนใจ ศรีมารุต*	– แผนภูมิผันวรรณยุกต์และประสมสระ
เข้าแถว เข้าแถว อย่าล้ำแนวยืนเรียงกัน อย่ามัวแชเชือน เดินตามเพื่อนให้ทัน ระวังจะเดินชนกัน เข้าแถวพลันว่องไว	– การท่องเที่ยวกับอาหารไทยและภูมิปัญญาไทย (มีส่วนส่งเสริมอย่างไร)
ทำความเข้าใจความหมายเพลงอ่านเนื้อเพลง	
๖. การอ่านในใจบทเรียน เรื่อง “เข้าแถวซื้ออาหาร”	
(๑) ฝึกอ่านในใจ	
(๒) ฝึกเปิดหน้าหนังสือโดยใช้สารบัญ	
(๓) อ่านคำใหม่ และหาความหมายของคำ	– บัตรคำใหม่
(๔) อ่านในใจสำรวจใจความอย่างคร่าวๆ คำใดอ่านไม่ได้ถามเพื่อน/ครู	
(๕) เขียนคำถามบนกระดาน/แผนภูมิให้อ่านเตรียมคำตอบ กำหนดเวลาให้อ่านในใจ	– แผนภูมิคำถาม – คำอุปมา อุปไมย หวานเป็นลม ขมเป็นยา
(๖) ตอบคำถามปากเปล่า	
(๗) ช่วยกันสรุปใจความสำคัญของเรื่องแล้วคัดลงในสมุด เรียบเรียงเป็นเรื่องราว	– แผนภูมิสรุปใจความ
(๘) ทำแบบฝึกหัดที่ ๑๘ ข้อ ๓ - ๖	
๗. อ่านสะกดคำ และแจกลูกในบทเรียนฝึกสะกดคำ + แจกลูก ในแบบฝึกอ่าน	– บัตรคำ – ฝึกอ่านให้คล่อง
(๑) อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่มี ว สะกด	– ฝึกเขียนคำใหม่
– เขียนคำ ดาว แถว เดียว หิว แจว ลงกระดาน/แผนภูมิ	– ครูเขียนให้ดูเป็นตัวอย่าง
– ฝึกสะกดคำตามลำดับ	
– ฝึกสะกดคำและแจกลูกคำที่มี ว สะกด จากแบบฝึกอ่าน	– แถบประโยค
– อ่านเป็นคำและเป็นประโยค	
(๒) ผันวรรณยุกต์ อักษรกลาง สูง ต่ำ คำที่มี ว สะกด	
– ฝึกอ่านผันปากเปล่า	
– อ่านเป็นคำและเป็นประโยค	
– คัดคำที่อ่าน (เมื่อผันและอ่านเป็นคำแล้ว) ลงสมุดทุกครั้ง	
(๓) ทำแบบฝึกหัดที่ ๑๘ ข้อ ๗ - ๘ และใบงานหรือสมุดแบบฝึกหัด	– แบบฝึกหัด
(๔) เลือกอ่านหนังสือเพื่อฝึกอ่านคำที่มีความยากง่ายใกล้เคียงกันจากห้องสมุด และมุมหนังสือในห้องเรียน	– หนังสือ นิทาน
(๕) ร้องเพลง ตัวสะกด ตามมาตราต่างๆ	– บทเพลง

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
(๖) เล่นเกม ทบทวน การสะกดคำ และการผันวรรณยุกต์ อักษรสูง กลาง ต่ำ	– แผนภูมิเกม
๘. กิจกรรม คิดตามใจฉัน เพื่อฝึกทักษะคิดคำที่กำหนดให้ ฝึกทักษะการอ่าน การเขียนคำที่กำหนดให้	
(๑) ครูชี้แจงลักษณะคำ ที่มี ๑ พยางค์ ๒ พยางค์ ๓ พยางค์ และ ๔ พยางค์ พร้อมให้ดูตัวอย่างคำเหล่านั้น	– บัตรคำ พยางค์
(๒) นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกอ่านและตอบว่าเป็นคำที่มีกี่พยางค์ โดยแจกบัตรคำไปตามกลุ่ม แล้วส่งบัตรคำรอบวงในแต่ละกลุ่ม ฝึกอ่าน	
(๓) ให้นักเรียนคิดคำที่กำหนด แล้วเขียนลงในกระดาษ เช่น คำที่มี ๒ พยางค์ คือ ดอกไม้ คำนับ วันครู กล้วยแขก โรงเรียน คำที่มี ๓ พยางค์ คือ ปฏิบัติ ประจำตัว แจกคูปอง ฉลองยศ ตลาดโต้รุ่ง คำที่มี ๔ พยางค์ คือ ระมัดระวัง ปรับปรุงส่งเสริม พระราชวัง ไกลกังวล อำเภอ ปราณบุรี	– บัตรคำที่มี ๒ พยางค์
(๔) นำคำทั้งหมดที่นักเรียนคิดมารวมกันแล้วแจกให้นักเรียนแต่ละกลุ่มใหม่ นักเรียนจะได้คำที่หลากหลาย ซึ่งมีทั้งของเพื่อนหรืออาจมีคำที่กลุ่มตนเองคิด แล้วฝึกอ่านและบอกว่าคำที่ได้มีกี่พยางค์	– บัตรคำใหม่ที่นักเรียนเขียน – เพลงสระออ
(๕) นักเรียนนำคำที่ได้รับ ไปกระจายคำแยกลงในตาราง ดังนี้ ตัวอย่าง	– เพลงสระไอ
(๖) นำคำที่กำหนดให้ไปแต่งเป็นเรื่องให้มีเนื้อหาต่อเนื่องกัน เช่น ได้คำว่า ดอกไม้ โรงเรียน วิทยุ วันครู <u>แต่งเรื่อง</u> นักเรียนฟัง<u>วิทยุ</u> นำ<u>ดอกไม้</u> ไป<u>โรงเรียน</u> ใน<u>วันครู</u> นักเรียนนำเสนอผลงานกลุ่ม แล้วปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง นำรวมเข้าเล่ม ทำเป็นสมุดบัญชีคำในชั้นเรียน <u>สื่อ</u> บัตรคำ ใบงาน *(จากเอกสารการจัดกิจกรรมภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการคิด หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร)*	– แผนภูมิเรื่องที่นักเรียนแต่ง – บัตรคำ ใบงาน
๙. ประเมินผล	ข้อทดสอบ
๑๐. ให้การบ้าน :- อ่านหนังสือ, คัดลายมือ	

คำ/พยางค์	พยัญชนะต้น	สระ	ตัวสะกด	วรรณยุกต์
ดอกไม้ 2 พยางค์	ด ม	ออ ไอ	ก	โท

ภาคผนวก

การสร้างประสบการณ์การสะกดคำ (เด็กอ่านไม่คล่องเพราะสะกดคำไม่เป็น คุณครูควรทบทวน)

ยกตัวอย่างคำที่มีประสมสระอึ และสระเอาะ และแจกลูกคำที่ประสมสระอึ มี ง สะกด

(๑) ครูเขียนสระ ึ และสระ เ - าะ ในกระดานดำ ให้นักเรียนอ่านออกเสียง อึ เอาะ

(๒) ครูเขียนพยัญชนะเติมที่สระ เช่น ตึ อึ หึ เกาะ เจาะ เบาะ เฉาะ เถาะ เหาะ เคาะ เงาะ เพาะ และสะกดคำ

(๓) ให้นักเรียนสังเกตการวางรูปสระเอาะ ซึ่งมีหลายรูปประกอบกัน คือ เ - - า - ะ รวมกันเป็น เ - าะ

(๔) ให้นักเรียนเขียนคำ ตึ อึ หึ เกาะ เจาะ เบาะ เถาะ เหาะ เงาะ เคาะ ลงสมุด วางสระให้ถูกที่

(๕) ครูเขียนคำสระ อึ ที่ ง สะกด เช่น อึง ขึง ถึง ดึง มึง ให้นักเรียนสะกดคำ

(๖) ทำแบบฝึกหัดที่ครูเตรียมให้

จากคู่มือครู ชั้นประถมปีที่ ๑ เล่ม ๒
ตามหลักสูตร พ.ศ. ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เที่ยวทั่วไทย

ระยะเวลาในการสอน ๕ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรม ร้อยแก้ว และร้อยกรองสำหรับเด็ก

๒. สาระการเรียนรู้

๑. มีนิสัยรักการอ่าน-เขียน

๒. การเขียนจดบันทึกความรู้และประสบการณ์และเรื่องราวในชีวิตประจำวัน

๓. มีมารยาทในการอ่าน - เขียน

๔. สระอึ สระเอาะ และคำประสมสระอึ มี ง สะกด

๕. คำใหม่

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เขียน สื่อสาร ได้ชัดเจน สวยงาม สุภาพ ถูกต้อง

๒. อ่านและจดบันทึกอย่างสม่ำเสมอและเขียนได้ดี พร้อมทั้งฟังคำแนะนำ, คำสั่ง และปฏิบัติตาม

๓. อ่านและทัศนศึกษาแล้วบอกเล่าอธิบายเขียนเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวได้

๔. อ่าน เขียน และเข้าใจความหมายคำใหม่ ๓๔ คำ และบอกสาระสำคัญของเรื่องได้

๕. อ่านสะกดคำและแจกลูก สระอึ สระเอาะ อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่ประสมสระอึมี ง สะกดได้

๖. อ่านและเขียนสะกดคำและแจกลูกที่มี ง สะกดอักษรกลาง สูง ต่ำ ได้

๗. อ่านแสดงความคิดเห็น และคาดคะเนเหตุการณ์ได้

๘. จดบันทึกข้อความสั้นๆ

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม ๑. ร้องเพลง “เข้าแถว” และทำท่าทางประกอบเพลง ๒. นักเรียนช่วยกันเขียนแผนภาพความคิด เรื่อง “แจ๋วกับจิ๋วไปเที่ยว” ทบทวนความรู้เดิม ๓. เพลงสระออ *คำร้อง ปิตินันทน์ สุทธสาร ทำนอง Wooden Heart* เด็ก เด็ก จ๋ำ อย่าหน้างอ ดูซิออ นั้นคืออะไร ออนั้นอยู่ที่ใด ออนั้นไซร้เขียนเอาไว้ไหนเอย เด็ก เด็ก จ๋ำ อย่าหน้างอ ดูซิออ นั้นคือ สระ หลังพยัญชนะ คือที่อยู่ของออ แท้เอย เด็ก เด็ก จ๋ำ อย่าหน้างอ หากเสียงออ มี น ตามมา ออ สนุกเริงร่า เปล่งวาจา ว่า หนอน หมอน วอน เด็ก เด็ก จ๋ำ อย่าหน้างอ หากเสียง ออ มี ร ตามมา ออ นั้น อายหลบหน้า เปล่งวาจา ขอลาลับจร 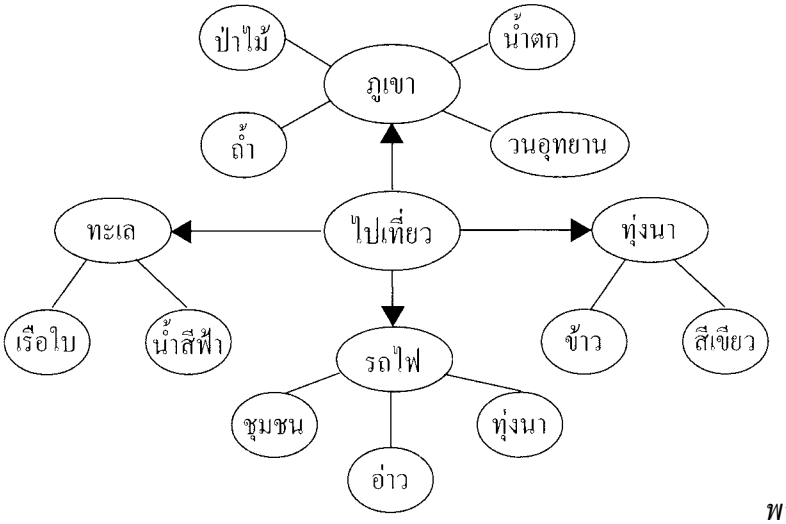 *พว.* – สนทนาเกี่ยวกับการเขียนแผนภาพความคิด – แต่งเรื่องไปเที่ยว – เรียบเรียงเรื่องไปเที่ยวเป็นภาษาของนักเรียนเอง (ควรให้เขียนเที่ยวทั่วไทยหลายสถานที่ ตามประสบการณ์ เริ่มจากหัวหิน ... ฯลฯ) – คัดลงสมุด ด้วยลายมือสวยงาม ถูกต้องและใช้ภาษาสุภาพ	เหมือนโรงเรียนต้นทาง – แผนผังความคิด – การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ● การจัดค่ายพักแรม ● การเดินและขี่จักรยาน ● ศึกษาธรรมชาติ-ไม่ทำลาย ● การทำธุรกิจแบบเศรษฐกิจพอเพียง ● ศึกษาโครงการพระราชดำริ ● ช่วยกันดูแลสิ่งแวดล้อม ● ดูการทำมาหากินในชนบท 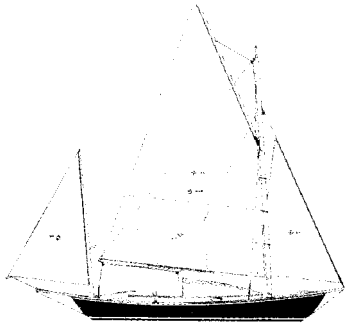 – แผนภาพความคิด การเที่ยวทั่วไทย

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มรายงานหน้าชั้น เกี่ยวกับข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน/สัปดาห์และสรุปเขียนผังความคิด 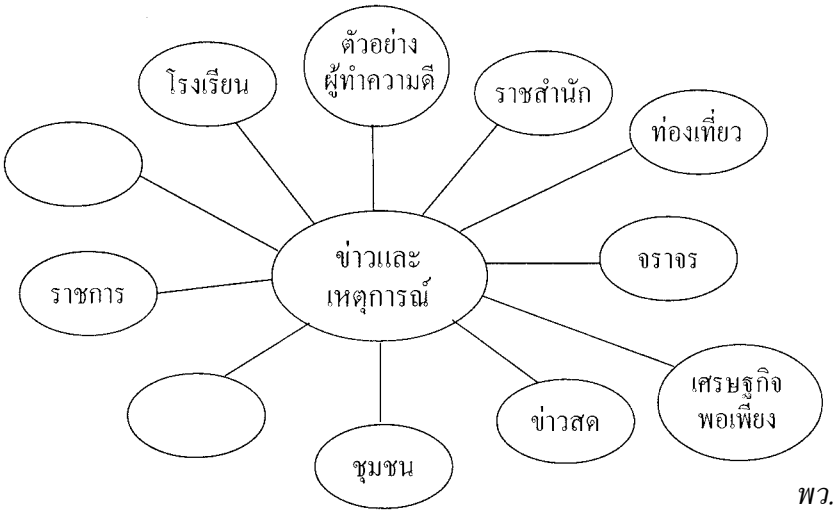 *พว.*	– เทป วิทยุ การรายงานข่าวต่างๆ เช่น ข่าวในพระราช-สำนัก ข่าวรัฐบาล ข่าวการศึกษา ข่าวการท่องเที่ยว ฯลฯ
(ครูควรสั่งให้เตรียมมาล่วงหน้า และควรให้มีการรายงานข่าวสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง) เริ่มจากข่าวท้องถิ่น – นักเรียนช่วยกันซักถาม และตรวจสอบข้อมูล ใช้คำถามตามแนวคิดหมวก ๖ ใบ – กลุ่มที่รายงานเป็นผู้ตอบ ช่วยกันตอบ – แต่ละกลุ่มเรียบเรียงข่าวและเหตุการณ์แล้วเขียนลงแผนภูมิ – ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจแก้ไข – จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับข่าวและเหตุการณ์	– หนังสืออ่านประกอบ หนังสือพิมพ์ที่มีภาพประกอบ – แผนภูมิแนวคิดหมวก ๖ ใบ – แผนภูมิคำถาม – ป้ายนิเทศ
๕. อ่านออกเสียงบทเรียนเรื่อง “เข้าแถวซื้ออาหาร” ได้ถูกต้อง อ่านได้คล่องแคล่วแม่นยำและจำคำได้ (๑) ฝึกอ่านบัตรคำใหม่และแถบประโยค (๒) กลุ่มฝึกอ่านออกเสียง, จับคู่, รายคน ครูคอยดูแลและแก้ไขคำผิด (อาจใช้เทปช่วย)	– บัตรคำใหม่ – แถบประโยค – เทปการออกเสียงที่ถูกต้อง – เทป/วิดีโอ ข่าว
๖. ฝึกการใช้ภาษา ฟัง พูด และการแต่งประโยค (๑) การพูดการฟังและการเขียน – แต่ละกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับการเข้าแถว “เข้าแถวอย่างไรจึงจะเรียบร้อย” การเข้าแถวเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอย่างไร – ช่วยกันถามและตอบ – เขียนแผนภาพความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเปรียบเทียบ	– แผนภูมิคำถาม – การอ่านสะกดคำและแจกลูก ฝึกสะกดคำและแจกลูก (๑) อ่านสระอึ สระเอาะ บนกระดาน/บัตรคำจนคล่องและจำรูปสระได้ (๒) ทบทวนการสะกดคำตึ อึ หึ เกาะ เจาะ ฯลฯ แล้ว

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง

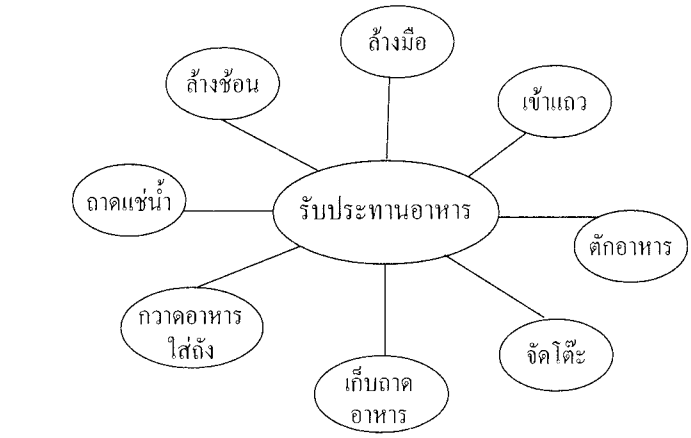

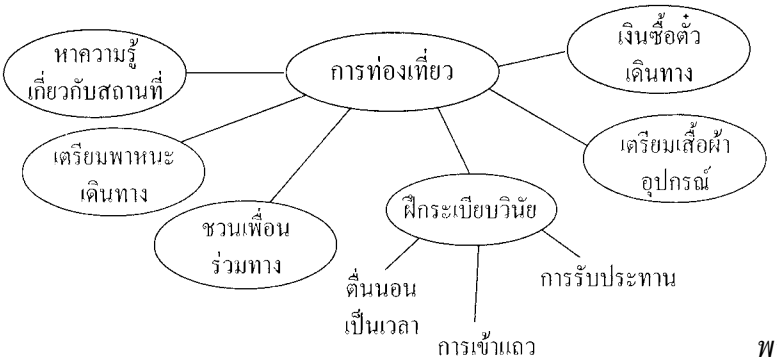

พว.

- ช่วยกันเรียบเรียงข้อความ
- ผู้แทนกลุ่มรายงานปากเปล่าหน้าชั้น
- นักเรียนทุกคนร่วมกันอภิปราย ถ้าได้คำตอบไม่ตรงกัน ให้ร่วมกันอภิปรายอีกครั้ง
- เรียบเรียงเป็นข้อความเขียนลงแผนภูมิ

(๒) การแต่งประโยค ช่วยกันอภิปรายแล้วช่วยกันเขียนลงแผนภูมิ เช่น

- เมื่อถึงเวลา
- นักเรียนทุกคน
- กินอาหารกลางวัน
- ต้องล้างมือ
- ให้สะอาดก่อน

ถึงเวลาอาหาร
พวกชอบรับประทาน
รีบมาเร็วไว
ต่างรีบหยิบถาด
กวาดกับใส่จาน
ของกินคาวหวาน
รวมไว้คนเดียว
เพื่อนมาทีหลัง
หมดหวังหน้าเซียว
คอยเพื่อนประเดี๋ยว
จะได้กินด้วยกัน

หรือเขียนคำคล้องจอง

เมืองไทยนี้ดี
มีที่ท่องเที่ยว
ภาคเหนือภาคใต้

ฝึกสะกดคำ

(๓) อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่ประสมสระอึ และสระเอาะ อ่านเป็นกลุ่มและรายคน

(๔) อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่ประสมสระอึ มี ง สะกด

- ครูเขียน จึง ตึง ดึง ให้นักเรียนสะกดจนคล่อง
- ฝึกสะกดคำในกลุ่ม
- ให้กลุ่มอ่านสะกดคำกับครู แล้วฝึกอ่านเป็นคำ เป็นรายคน

(๕) อ่านสะกดคำ และแจกลูกที่มี น สะกด จาน พาน ฯลฯ

(๖) อ่านผันวรรณยุกต์อักษรสูง ไม่มีตัวสะกด

(๗) อ่านผันวรรณยุกต์อักษรกลาง คำที่มี ง สะกด เช่น บึง บึ่ง บึ้ง บึ๊ง บึ๋ง

- ครูทำแผนภูมิให้นักเรียนฝึกผัน

(๘) อ่านผันวรรณยุกต์อักษรสูง คำที่มี ง สะกด คำว่า ผึง ผึ่ง ผึ้ง จนคล่อง ครูเขียนแผนภูมิให้นักเรียนฝึกผัน

(๙) อ่านผันวรรณยุกต์อักษรต่ำ คำที่มี ง สะกด คำว่า พึง พึ่ง พึ้ง จนคล่อง ครูเขียนแผนภูมิให้นักเรียนฝึกฝน

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
ใกล้ไกลอีสาน วัฒนธรรมยาวนาน สืบสานบ้านเรา ภาคเหนือภูเขา ภาคใต้ทะเล ภาคกลางเมืองหลวง ของปวงชาวไทย หัวหินถิ่นใกล้ มีพระราชวัง *(สุทธาสินี วิเวกานนท์)*	(๑๐) อ่านผันวรรณยุกต์อักษรกลาง ที่มี น สะกด (๑๑) อ่านผันวรรณยุกต์อักษรต่ำที่มี น สะกด
– นักเรียนอ่านข้อความในแผนภูมิ แล้วเรียงข้อความให้เป็นประโยค แล้วคัดลงสมุด	– แผนภูมิคำคล้องจอง
– ทำแบบฝึกหัดที่ ๑๘ ข้อ ๙ - ๑๐ และใบงาน	
– ฝึกเขียนคำคล้องจองง่าย แล้วเขียนลงแผนภูมิ	– แผนภูมิเกม
๗. กิจกรรมพัฒนาทักษะทางภาษา ส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน และการใช้ภาษา	
(๑) การเล่นเกมจับคู่ ประโยคกับภาพ เพื่อฝึกอ่านในใจและการเข้าใจความหมายของประโยค **สื่อ** : รูปภาพ, แถบประโยค, กระดานป้ายสำลี **วิธีเล่น** : นำภาพมาติดพร้อมแถบประโยค กลุ่มใดจัดภาพกับแถบประโยค ได้ถูกต้อง รวดเร็ว ชนะ	– รูปภาพ แถบประโยค – กระดานป้ายสำลี
(๒) แต่ละกลุ่มจับสลากเลือกข้อความ ผลไม้ ขนม อาหาร ช่วยกันแต่งประโยค ใครชอบกินอะไร แล้วเขียนลงกระดาษ เช่น เดชาชอบกิน ก๋วยเตี๋ยว คำใดเขียนไม่ได้ ครูแจกบัตรคำให้วาดภาพประกอบ แล้วแลกเปลี่ยนกันอ่าน ช่วยกันเขียนแผนภูมิการอ่าน	– บัตรคำ – แถบประโยค
(๓) กิจกรรมผันวรรณยุกต์ ดูคำในแผนภูมิหรือแถบประโยค เช่น หมา มี..... (เขียว, เขี่ยว, เขี้ยว) แล้วเลือกบัตรคำเติมให้ตรงความหมาย ฝึกทำแบบฝึกหัดปากเปล่า แล้วเขียนลงสมุดให้ถูกต้อง	– แผนภูมิ
๘. ใช้แนวคิดหมวก ๖ ใบ คิดเกี่ยวกับบทเรียน ช่วยกันตั้งคำถาม เช่น – ทำไมคนขายก๋วยเตี๋ยว จึงไม่ยอมขายก๋วยเตี๋ยวให้เดชา	– แผนภูมิหมวก ๖ ใบ

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
– ถ้าคนขายก๋วยเตี๋ยว ยอมขายก๋วยเตี๋ยวให้เดชาจะเป็นอย่างไร ฯลฯ	
๙. ส่งเสริมให้นักเรียนจดบันทึกรายวัน เริ่มเป็นข้อความสั้นๆ แล้วค่อยๆ ยาวขึ้น เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของนักเรียนหรือจากการจินตนาการ	– แผนภูมิแบบฟอร์มจดบันทึก
– นำมาอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้น	
– จับคู่ช่วยกันคิด จดบันทึก และวาดภาพประกอบ	
– ใครจดบันทึกประจำวันได้ถูกต้องและสม่ำเสมอ ครูควรให้รางวัล	– แผนภูมิ
๑๐. กิจกรรม โครงการ “ยอดนักอ่าน” และโครงการ “หยุดทุกงาน อ่านทุกเล่ม” วางโครงการร่วมกัน โดยเชิญผู้ปกครองมาร่วมคิดด้วย เพื่อให้เกิดความร่วมมือทั้งบ้านและโรงเรียน	
ส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสือ บริจาคหนังสือ จัดมุมหนังสือ และส่งเสริมการเข้าห้องสมุด	
ครูควรบันทึกพฤติกรรมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และติดป้ายนิเทศรายงานผู้ปกครอง, ผู้บริหารโรงเรียนทราบ ให้รางวัลชมเชยเป็นประจำ	– สมุดบันทึกพฤติกรรมนักเรียน
ครูขอบริจาคหนังสือ จัดมุมอ่านหนังสือ และรวบรวมรายชื่อหนังสือที่ต้องการให้อ่าน แจ้งผู้ปกครองทราบ	
๑๑. ทบทวน	
– คัดลายมือ	
๑๒. สอนซ่อมเสริม	
๑๓. ประเมินผล	ข้อสอบ
๑๔. ให้การบ้าน ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์และข่าวประจำวัน, อ่านหนังสือ	

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เที่ยวทั่วไทย

ระยะเวลาในการสอน ๑๐ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ ตอบคำถามและเล่าเรื่องที่ฟังและดูทั้งที่เป็นความรู้ และความบันเทิง

ป. ๑/๓ พูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรม ร้อยแก้ว และร้อยกรองสำหรับเด็ก

๒. สาระการเรียนรู้

๑. มีนิสัยรักการอ่าน - เขียน
๒. การพูดแสดงความคิดเห็น
๓. การเขียนจดบันทึกความรู้และประสบการณ์
๔. มีมารยาทในการอ่าน - เขียน
๕. คำใหม่

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. พูด เขียน ตอบคำถาม เล่าเรื่องจากสื่อและเรื่องที่กำหนดได้ถูกต้อง
๒. แสดงบทบาทสมมติ เล่นละครตามเรื่องที่กำหนดได้ถูกต้องเหมาะสม
๓. อธิบายและเขียนเล่าเรื่องได้
๔. อ่าน-เขียนและเข้าใจความหมายคำใหม่ ๓๔ คำ, เขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และเลขไทยได้
๕. อ่านและเขียนสะกดคำและแจกลูกคำที่มี ม สะกด และอ่านผันวรรณยุกต์กลาง สูง ต่ำ

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม ๑. นักเรียนผู้แทนกลุ่มรายงานข่าวประจำวัน จากที่คุณครูให้ไปเตรียมมา พร้อมแสดงผังความคิด	เหมือนโรงเรียนต้นทาง – แผนภูมิ

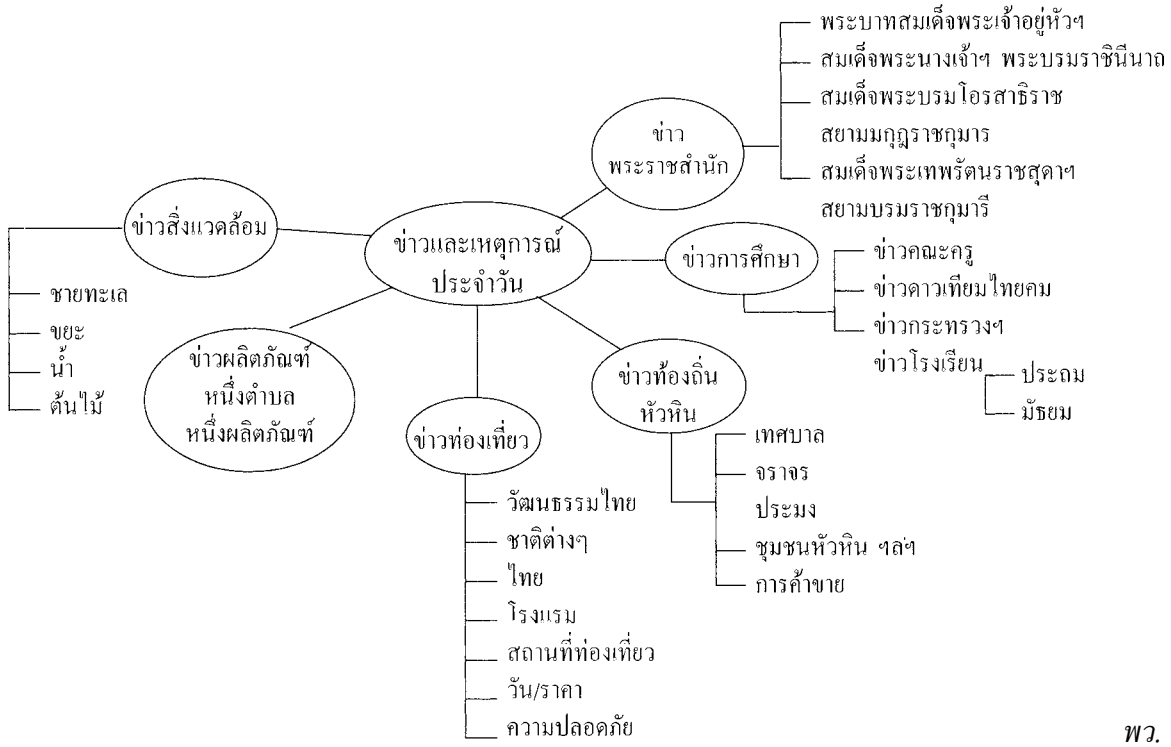

พว.

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้รายงานข่าวหน้าชั้น พร้อมแสดงผังความคิดของข่าวที่รายงาน เช่น (ตัวอย่าง)	– แผนภูมิ – คำถาม – การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ● ดูแลทรัพยากรการท่องเที่ยวให้ทั่วถึงชั่วลูกชั่วหลาน ● ลดปริมาณของเสีย (เริ่มจากบ้านและโรงเรียน) ● กระจายรายได้ ● วางแผนการท่องเที่ยวให้พัฒนาท้องถิ่น

พว.

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๒. ร้องเพลง “ใครหนอ” (เพลงวิทยุโรงเรียน) ใครหนอรักเราเท่าชีวี ใครหนอปรานีไม่มีเสื่อมคลาย ใครหนอรักเราใช่เพียงรูปกาย รักเขามิหน่ายมิคิดทำลายใครหนอ ใครหนอเห็นเราเศร้าทรวงใน ใครหนอเอาใจปลอบเราเรื่อยมา ใครหนอรักเราดังดวงแก้วตา รักเขากว้างกว่าพื้นพสุธานภากาศ จะเอาโลกมาแทนปากกา แล้วเอานภามาแทนกระดาษ เอาน้ำหมดมหาสมุทรแทนหมึกวาด ประกาศพระคุณไม่พอ ใครหนอรักเราเท่าชีวัน ใครหนอใครกันให้เราขี่คอ (คุณพ่อคุณแม่) ใครหนอชักชวนดูหนังสี่จอ รู้แล้วละก็ อย่ามัวรั้งรอทดแทนบุญคุณ	– แผนภูมิ – คำถาม – การอ่านออกเสียง (๑) อ่านบัตรคำใหม่และบอกความหมาย (๒) อ่านบทเพลงคนละวรรคต่อกันจนจบ (๓) จับคู่ผลัดกันอ่าน (๔) อ่านกับครูรายกลุ่มและรายคน (๕) ฝึกอ่านที่บ้าน
๓. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่าเรื่อง คุณพ่อคุณแม่ ความรักความอบอุ่นในครอบครัว และอาชีพการทำมาหากิน	– ภาพ – วิดีโอ
๔. แต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนคำคล้องจองเกี่ยวกับข่าว เหตุการณ์ ชุมชน และครอบครัว เช่น ชุมชนของเราน่าอยู่ ทุกหมู่ช่วยกันหากิน หัวหินเป็นถิ่นสวยงาม ทุกบ้านปลูกดอกไม้แยกขยะ หน้าเขา เราขายท่องเที่ยว หลังเขา เก็บเกี่ยวพืชผล ทุกบ้าน มีงานทุกคน ห่างไกล ความยากจนเอย *(สุทธาสินี วิเวกานนท์)*	– ภาพ + วิดีโอ – แผนภูมิ **การใช้ภาษา** ฝึกการใช้ภาษาในการฟัง พูด และแต่งประโยค ๑) การแต่งประโยค ครูให้ – นักเรียนอ่านบัตรคำใหม่ แล้วให้แต่งประโยคปากเปล่า ๒) ครูเขียนประโยคที่แต่งบนกระดาน – นักเรียนอ่าน
๕. แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับความเป็นอยู่และการทำมาหากินในชุมชน โดยให้แต่ละกลุ่มผลัดกันแสดงตามลำดับ (สอดแทรกข่าวและเหตุการณ์) ให้เพื่อนจดข้อสังเกตการพูดจา แสดงความคิดเห็น และวิจารณ์ เป็นการช่วยกันประเมินผลเพื่อสร้างสรรค์ และฝึกให้ยอมรับความจริง	– ลอกลงสมุด – ฝึกกิจกรรมพัฒนาทักษะทางภาษาและการอ่านรายคน – เล่นเกมแข่งขันการเรียงลำดับเหตุการณ์
๖. ครูเล่านิทาน “เรื่องความรักของแม่ลิง” ครั้งหนึ่งบรรดาสัตว์ป่าทั้งหลายจัดงานประกวดลูกสัตว์ขึ้นในป่า ลูกสัตว์ตัวใดสวย... เล่าจบ ซักถามความคิดเห็นจากนักเรียนดังนี้ – ความคิดของแม่ ที่มีต่อลูกของตนเป็นเช่นไร – นักเรียนคิดว่า แม่ลิงคิดถูกและพูดถูกหรือไม่	– เกมแข่งขันเขียนคำ – แผนภูมิ – คำถาม – การคิดเกี่ยวกับบทเรียน

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
– ใครที่หวังดีต่อเรามากที่สุด – ใครที่เราสมควรเชื่อฟัง ๗. ให้แต่ละกลุ่ม เขียนผังความคิด ให้มีทั้งภาพความคิดหลักและความคิดรอง เช่น	– ช่วยกันคิด – เขียนผังความคิดบนกระดาน
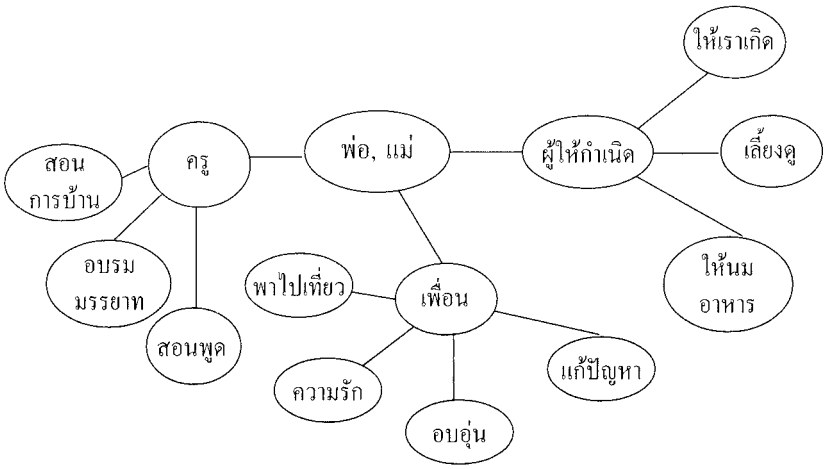	– แผนภูมิ – เขียนแผนภูมิที่ช่วยกันคิดลงสมุด – เขียนแผนภูมิตามความคิดของนักเรียนเอง – อธิบายให้เพื่อนและครูฟังถึงความหมาย – ครูตรวจและชมเชยผลงาน
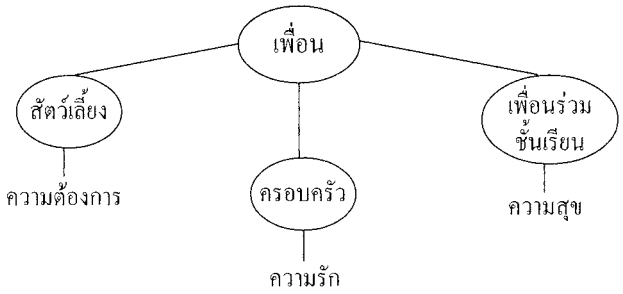 *พว.*	“เพื่อน” – สองเกลอเกลียวกลม สองรักนิยม สองชมนิสัย สองสุขร่วมสุข สองทุกข์ร่วมภัย สองลูกทุ่งไทย สองไมตรีงาม
หนุ่มคำดำสนิท หนุ่มแก้วขาวนิด หนุ่มชนบทคาม หนุ่มคำลือแนว หนุ่มแก้วลือนาม หนุ่มสาวเล่าถาม หนุ่มคำแก้วสหาย	
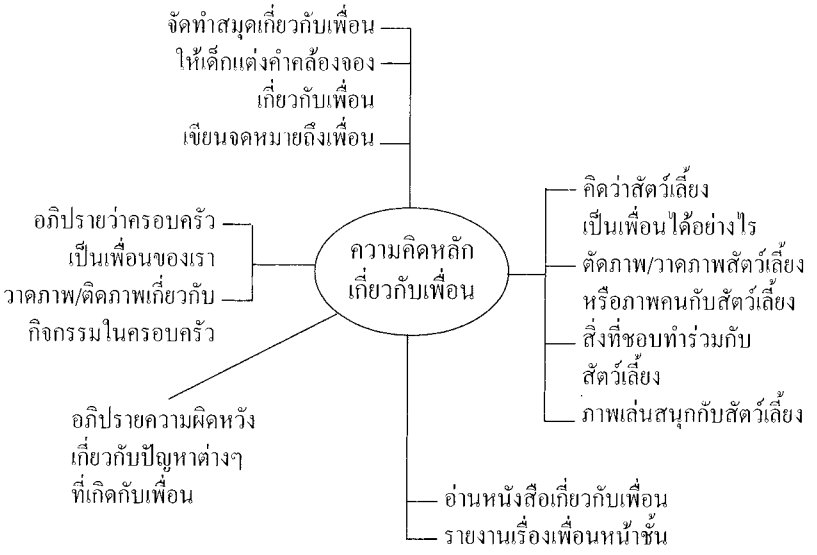 *พว.*	– แผนภูมิ – บทร้อยแก้ว ร้อยกรอง เช่น เพื่อนกินสิ้นทรัพย์แล้ว แหนงหนี **บ้านคำทำสวน** บ้านแก้วนาล้วน บ้านเรือนเรียงราย บ้านน้องบ้านพี่ บ้านมีมากมาย บ้านนั้นเลี้ยงควาย บ้านโน้นเลี้ยงวัว *(จากเพื่อนแก้วคำกาพย์)*

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๘. กิจกรรมเกี่ยวกับความคิดต้องใช้เวลาหลังกล้องช่วยด้วยเพื่อให้นักเรียนมีเวลาคิด อ่าน และเขียน ด้วยการกระตุ้นของครู ถ้านักเรียนขาดประสบการณ์ ตรง ครูต้องใช้สื่อ เช่น ภาพ วิดีโอ หนังสือหลายเล่มกระตุ้นให้เด็กอ่านมากๆ เมื่อนักเรียนสามารถคิด เขียน แสดงความคิดเห็นได้ จึงควรจัดทำรวมเล่มไว้ เพื่อได้ทราบพัฒนาการไว้ทบทวน เมื่อจะเรียนขั้นต่อไป	– ภาพ วิดีโอ
๙. หลังจากให้นักเรียนอ่านหนังสือหลายๆ เล่ม (นิทานสั้นๆ) ครูจึงให้ทำกิจกรรมที่ชอบ เช่น วาดภาพ กิจกรรมต่างๆ ที่ชอบทำร่วมกับเพื่อนแล้วให้คิดคำหรือวลี บอกกิจกรรมที่ชอบทำกับเพื่อน เช่น ขี่จักรยาน เล่นฟุตบอล ฯลฯ ขณะที่เด็กบอกกิจกรรมต่างๆ เช่น ขี่จักรยาน เล่นฟุตบอล แล้วให้แต่ละกลุ่มหยิบกิจกรรมเหล่านั้นมา เขียนเล่าเหตุการณ์ประกอบรูปภาพที่ช่วยกันวาด	– กระดาษ สี
๑๐. ให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่อง บทที่ ๑๕ “อ่านมาก เก่งมาก” (ครูอาจสั่งให้นักเรียนไปอ่านมาล่วงหน้า) โดยครูตั้งคำถาม ให้นักเรียนตอบ เช่น – ทำไมเด็กบางคน ไม่อยากมาโรงเรียน? – นักเรียนชอบอ่านหนังสือหรือไม่ – ถ้าอ่านไม่ออก นักเรียนอยากให้ครูช่วยอย่างไร – ถ้านักเรียนอ่านหนังสือเก่ง (เหมือน กล้า กับ จอม) นักเรียนควรทำอย่างไร – ถ้านักเรียนอยากให้ครูรัก และครูชมต้องทำอย่างไร? – ครูที่นักเรียนรักควรเป็นอย่างไร?	– นิทาน หนังสืออ่านประกอบ
๑๑. กิจกรรมอ่าน อ่านจับคู่ อ่านเป็นกลุ่มและอ่านพร้อมกัน ควรฝึกหลังกล้องเป็นรายคนและจับคู่ ให้มีการบันทึกพฤติกรรม การอ่านของทุกคน และฝึกการอ่านออกเสียงให้ชัดเจน	แผนภูมิ กิจกรรม + เกม
๑๒. เล่นเกมฝึกอ่านคำใหม่ในบทเรียน เช่น เกม แข่งขันตกปลา ขิงก็รา ข่าก็แรง เก็บดอกไม้ตามเสียงสระ ฯลฯ	– บัตรข้อความ
๑๓. อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่มี ก สะกดและร้องเพลง สะกดคำ	– บัตรคำ
๑๔. สาธิตการถือหนังสือ การเปิด-ปิดและการเก็บรักษาหนังสือ ให้ทุกคนฝึก	
๑๕. ฝึกการอ่านจับใจความ ให้สามารถเข้าใจได้เร็ว โดยหาหนังสือนิทานหลายๆ เล่มมาฝึกอ่าน และครูตั้งคำถาม เช่น นิทานอีสป ฯลฯ	– แผนภูมินิทาน
๑๖. ฝึกเคลื่อนสายตาให้สายตาแยกรูปทรงได้ถูกต้อง แผนภูมิรูปร่าง เช่น △ ○ □ ⬠ ฯลฯ	– แผนภูมิภาพ △ ○ □ ⬠
วิธีสอน – ควรฝึกจับคู่ ให้เพื่อนช่วยดู-ประเมิน – ให้ดูภาพและเคลื่อนสายตาตามลูกศร	– อ่านสะกดคำและแจกลูก – ฝึกอ่านไม้ยมก

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
– นับว่ามีภาพ △ กี่ภาพ – เคลื่อนสายตาตามลูกศร – นับว่ามีภาพ ◯ กี่ภาพ – เคลื่อนสายตาตามลูกศร – นับว่ามี □ กี่ภาพ – เคลื่อนสายตาตามลูกศร – นับว่ามี ⬠ กี่ภาพ สื่อ (๑) แบบฝึกเคลื่อนสายตา ชุดที่มีภาพ (๒) บัตรภาพที่สัมพันธ์กับเนื้อหา การวัดผล (๑) สังเกตการเคลื่อนสายตาของนักเรียน (๒) ตรวจความถูกต้องจากตอบคำถาม/แบบฝึกหัด	– ผันอักษรต่ำไม่มีตัวสะกด – สะกดคำและแจกลูกคำที่มี ม สะกด – ผันอักษรกลาง สูง ต่ำ คำที่มี ม สะกด ๑) อ่านสระและพยัญชนะ – สระ อัวะ เออะ เอียะ – ฝึกอ่านคำที่มีพยัญชนะ ซ ในบทเรียน ๒) อ่านไม้ยมก “ๆ” เป็น ดำๆ ดีๆ ไวๆ มากๆ
๑๗. เมื่อฝึกเคลื่อนสายตาแล้ว ให้ฝึกอ่าน โดยกวาดสายตาจากซ้ายไปขวา แล้วผู้ตั้งคำถามสลับกันไป	
๑๘. เกม ส่งเสริมการอ่านจับใจความ (จากนิทานอีสป) เช่น เกมสนุกกับการต่อภาพ, เรื่องลูกแพะกับหมาป่า เกมหนอนหนังสือ เรื่อง กระต่ายป่ากับกบ เกมใครเอ่ย เรื่องราชสีห์กับหนู	– แผนภูมินิทาน
๑๙. ทำแบบฝึกในหนังสือเรียนภาษาไทย และแบบฝึกหัดเพิ่มเติม (ควรให้คำหลังกล้องและทำเป็นการบ้านด้วย) และให้อ่านนิทานเป็นการบ้านกลุ่มละ ๒ เรื่อง หรือมากกว่านั้น	– แบบฝึกหัด ๓) อ่านผันวรรณยุกต์ต่ำ (ซ) คำไม่มีตัวสะกด เช่น ซา ซ่า ซ้า โซ โซ่ โซ้ เซา เซ่า เซ้า ๔) อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่มี ม สะกด เช่น จาม คีม ยืม เจียม กุม แกม ๕) อ่านผันวรรณยุกต์อักษรกลาง คำที่มี ม สะกด เช่น ก้าม จิ้ม ... ป้อม อ้อม ๖) อ่านผันวรรณยุกต์อักษรสูง คำที่มี ม สะกด เช่น ห่าม ห้าม ... สุ่ม สุ้ม ๗) อ่านผันวรรณยุกต์อักษรต่ำ คำที่มี ม สะกด เช่น ม้าม ฟาม ฯลฯ
๒๐. เขียนผังความคิด 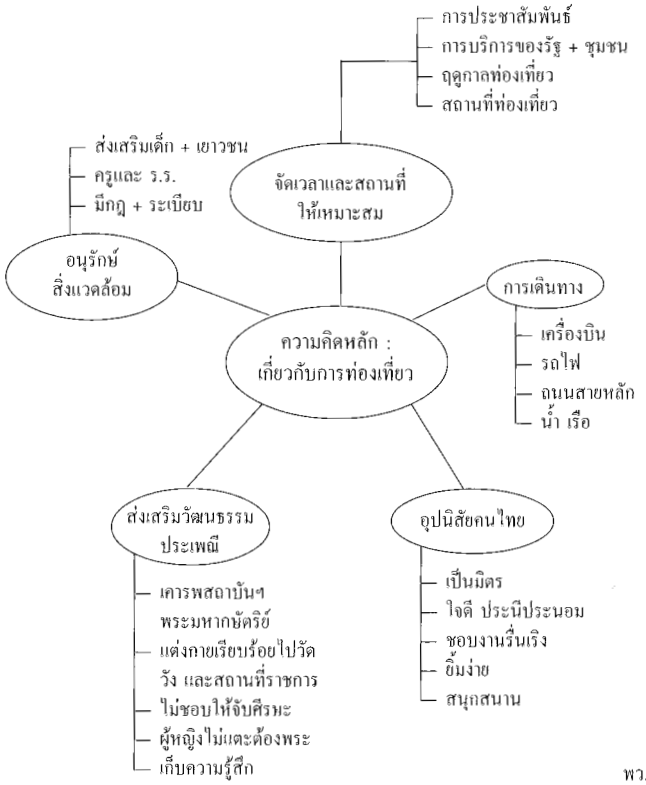 	

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๒๑. สอนซ่อมเสริม ๒๒. ประเมินผล ๒๓. ให้การบ้าน ให้อ่านนิทานที่ชอบ ฯลฯ	– ข้อทดสอบ

ภาคผนวก

จุดประสงค์ของบทเรียน

(๑) ฟังแล้วสามารถเล่าเรื่องและตอบคำถามได้
(๒) เขียนและอ่านแผนภูมิ ผังความคิดจากเรื่องที่ฟังได้
(๓) มีมารยาทในการฟังและการพูดที่ดี
(๔) อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่มี ก สะกดได้
(๕) อ่าน เขียนคำใหม่และบอกความหมายได้
(๖) อ่านในใจแล้วตอบคำถามได้
(๗) อ่านออกเสียงได้ถูกต้อง
(๘) แต่งประโยคโดยใช้คำใหม่ได้
(๙) เล่นเกม กิจกรรมที่กำหนดให้ได้
(๑๐) ร้องเพลงและอภิปรายความหมายของเนื้อเพลงได้
(๑๑) คำใหม่และคำยาก
(๑๒) การผันวรรณยุกต์อักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี ง สะกด
(๑๓) อภิปรายเนื้อเรื่องและสรุปข้อคิดได้

จากคู่มือครู ชั้นประถมปีที่ ๑ เล่ม ๒
ตามหลักสูตร พ.ศ. ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เที่ยวทั่วไทย
ระยะเวลาในการสอน ๕ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ ตอบคำถามและเล่าเรื่องที่ฟังและดูทั้งที่เป็นความรู้ และความบันเทิง

ป. ๑/๓ พูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู

๒. สาระการเรียนรู้

๑. การแสดงทรรศนะ เกี่ยวกับความรู้และนิทาน อย่างมีวิจารณญาณในการฟังและดู

๒. มรรยาท การฟัง และการดู

๓. การสะกดคำและแจกลูกที่มี ย สะกด

๔. คำใหม่

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่กำหนดให้ดู, อ่าน, ฟัง อย่างมีเหตุผล และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๒. อภิปรายได้อย่างมีวิจารณญาณ

๓. อ่าน เขียน และเข้าใจคำใหม่ ๓๔ คำ

๔. ฝึกสะกดคำและแจกลูก คำที่มี ย สะกด และอ่านเขียนได้ถูกต้อง

๕. แต่งคำคล้องจอง และคำขวัญได้อย่างง่ายๆ ได้

๖. ท่องบทอาขยานได้

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม	
๑. ผู้แทนกลุ่มเล่านิทานที่อ่านมาหน้าชั้น ตอบปัญหาที่เพื่อน และครูถามทุกกลุ่ม มีสื่อ คือ – ภาพนิทาน – ผังความคิดเกี่ยวกับนิทานที่เล่า เช่น เรื่องกระต่ายกับเต่า 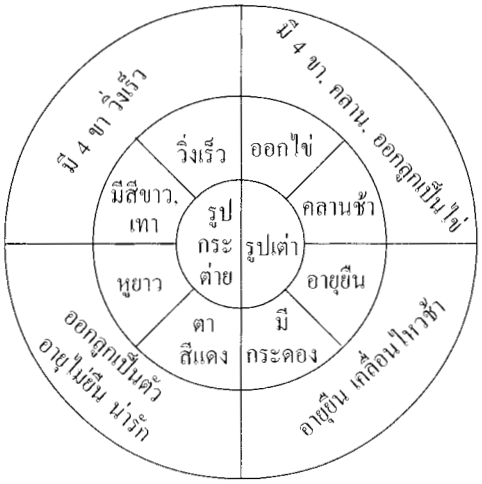 พว. แต่ละกลุ่มควรเล่าแตกต่างกันไป จะได้เห็นผังความคิดที่นักเรียนเขียนมาหลายรูปแบบ อาจเล่าเรื่องการท่องเที่ยวตามความคิดของนักเรียน	– แผนภูมิเพลง – กิจกรรมพัฒนาทางภาษา – ฝึก ฟัง พูด อ่าน เขียน ๑) การเล่นเกม – เกมการอ่านและเขียน – วาดภาพตัวละคร – เขียนข้อความที่ตัวอักษรพูด – นักเรียนแสดงผลงาน – ครูรวบรวมทำสมุดฝึกอ่าน ๒) การผันวรรณยุกต์ ครูนำภาพ เต่า ให้นักเรียนดู ช่วยกันเขียนคำในเรื่องและผันได้ถูกต้อง
๒. อภิปรายเกี่ยวกับผังความคิดที่แต่ละกลุ่มเขียน ช่วยกันปรับความคิดให้เข้าใจ ความคิดหลักและความคิดรอง โดยให้ยึดหลักโยนิโสมนสิการ ซึ่งมีองค์ประกอบ ๔ ส่วนคือ ๑) คิดอย่างเข้าถึงความจริง ๒) คิดอย่างมีลำดับขั้นตอน ๓) คิดอย่างมีเหตุผล ๔) คิดอย่างมีเป้าหมาย คิดให้เกิดผล ฝึกให้นักเรียน ใช้โยนิโสมนสิการ โดยควบคุมความคิดในแนวทางที่ดีงาม ตามที่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากกัลยาณมิตร – คิดพิจารณา เห็นความจริง รู้ว่าคำแนะนำสั่งสอนนั้นถูกต้อง ดีงาม มีประโยชน์ ทำให้เกิดความมั่นใจ เกิดศรัทธา ถ้านักเรียนจะไปเที่ยว นักเรียนจะเขียนผังความคิดเพื่อเตรียมการอย่างไร	– แผนภูมิ “คิดอย่าง” โยนิโสมนสิการ – การคิดเกี่ยวกับบทเรียน – การปฏิบัติตนเป็นคนดี – ทำความดีเพื่อพ่อแม่ – ทำความดีเพื่อตนเอง
๓. กิจกรรมแข่งขันถาม - ตอบ นิทาน – ตั้งคำถามจากนิทานการท่องเที่ยว หรือเรื่องที่นักเรียนจินตนาการ – เขียนผังความคิดจากนิทาน – อภิปรายข้อคิดเห็นจากนิทาน ** ให้ทำงานเป็นกลุ่มแจกนิทานเรื่องละกลุ่ม* – ให้แต่ละกลุ่มคิดคำถาม กลุ่มละ ๕ - ๖ ข้อ	– แผนภูมิคำถาม – แผนภูมินิทาน/เรื่องแต่ง

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
– เขียนคำถามที่คิดในกระดาษและระบุชื่อนิทานที่อ่าน – จัดบอร์ด - ป้ายนิเทศ – สลับคำถามของแต่ละกลุ่ม แจกให้นักเรียน – แต่ละกลุ่มไปค้นคำตอบ จากการอ่านนิทานบนป้ายนิเทศ – กลุ่มที่ตั้งคำถาม และตอบคำถามนำเสนอผลงานหน้าชั้น – พิจารณาผลงานแต่ละกลุ่ม พร้อมปรับปรุงแก้ไข ตัวอย่างนิทาน เรื่อง ความกตัญญู (อาจหานิทานได้จาก นิทานอีสป และหนังสือนิทานอื่นๆ เหมาะสม เพิ่มเติม ดูภาคผนวก) อภิปรายจากนิทาน : น้ำท่วมเพราะอะไร? ควรท่องเที่ยวไปในที่ใดบ้าง? ครั้งหนึ่งนานมา เกิดน้ำท่วมป่า ท่วมบ้านผู้คน เจ้าเอี้ยงตัวน้อย ลอยคอเวียนวน พยุงแม่ตน ด้วยกตัญญู น้ำพัดพาไป ถึงเกาะกว้างใหญ่ พาให้เจ้าหนู พบหีบสมบัติ งัดออกมาดู มีเพชรพลอยอยู่ เป็นของรางวัล *(บุษบง โควินท์)*	เพื่อน - เกาะเพื่อนกินมาก กิน - แล้วจากเมื่ออิ่มหนำ หา - ง่ายพบประจำ ง่าย - กว่าทำให้เพื่อนกิน เพื่อน - ทุกข์เพื่อนแท้น้อย ตาย - เป็นคอยช่วยชีวัน หา - ยากในแผ่นดิน ยาก - กว่าสินทรัพย์อื่นๆ
๔. ร้องเพลง “เพื่อนใหม่” (ทำนอง Make New Friends) มีเพื่อนใหม่ อย่าลืมเพื่อนเก่า เพื่อนใหม่ เปรียบเหมือนเงิน เพื่อนเก่า คือทอง เพื่อนมีความสำคัญอย่างไร ในการท่องเที่ยว	– แผนภูมิเพลง – อภิปรายความหมายของเพลง – ความคิดของนักเรียนเอง – แผนภูมิคำถาม
๕. แสดงบทบาทสมมติ ตามนิทานต่างๆ ที่นำมาเล่าสู่กันฟัง	
๖. เล่นเกม “ท้าคนเก่ง” – จังหวัดอะไร มี ร. เรือ มากที่สุด – จังหวัดอะไรกระจายไปทั่ว – จังหวัดอะไรมีมากมายในภาษาไทย – จังหวัดอะไรเทวดาชอบอยู่ – จังหวัดอะไรมีน้ำใสราวกระจก – จังหวัดอะไรชอบไปสู้กันในน้ำ – จังหวัดใดมีการแสดงของช้าง ฯลฯ ครูอาจหาเกมทายปัญหา ลักษณะที่ได้ทั้งภาษาไทยและความรู้รอบตัวเกี่ยวกับท่องเที่ยวมาให้เด็กเล่น	**เฉลย** นครศรีธรรมราช แพร่ สระบุรี กรุงเทพมหานคร สระแก้ว สมุทรสาคร สุรินทร์
๗. อ่านเล่าเรื่อง “เพื่อนของตุ่ม” (ครูควรสั่งให้อ่านล่วงหน้า) ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ – อะไรเป็นเพื่อนที่ดีของเด็กๆ – ทำอย่างไรจึงจะอ่านหนังสือเก่ง? – นักเรียนชอบอ่านหนังสือหรือไม่?	– แผนภูมิคำถาม – กิจกรรมเติมวรรณยุกต์ ครูเขียนคำ(เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน) บนกระดาน ให้นักเรียนเติมวรรณยุกต์

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
– ถ้าไม่ชอบอ่าน อยากให้ครูช่วยอย่างไร? – ถ้าเราอยากรู้เรื่องต่างๆ มากๆ ควรทำอย่างไร? – ถ้าเราอยากรู้เรื่องต่างๆ และอยากท่องไปในโลกกว้างควรทำอย่างไร? – ใครหรืออะไรเป็นเพื่อนรักของตุ่ม?	– จัดทำแผนภูมิสะสมคะแนนการอ่าน
๘. แบ่งกลุ่มนักเรียน ช่วยกันวาดภาพประกอบเรื่องที่อ่าน และอาจเขียนคำอธิบาย ด้วยความคิดของนักเรียนเองเก็บเป็นหนังสืออ่านประกอบมุมห้องเรียน	– กระดาษ สี
๙. ช่วยกันแต่งคำคล้องจองเกี่ยวกับหนังสือ เช่น หนังสือ หนังสือ หนังสือ หนังสือ คืออะไร หนังสือ ไซร้ คือวิชา สารพัด นานา ให้เราเรียนรู้ อย่าเก็บไว้ แต่ในตู้ หมั่นเรียนรู้ สู่โลกกว้าง *(สุทธาสินี วิเวกานนท์)* ให้แต่งง่ายๆ ตามความคิดของนักเรียน วาดภาพประกอบ จัดป้ายนิเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้	– แผนภูมิ – ครูเขียนคำใหม่บนกระดาน – ฝึกอ่านและสะกดคำ – เพลงเต้นกำรำเคียว เกี่ยวกันเถิดเอย เอ๋ยเกี่ยวนะพ่อเกี่ยว อย่ามัวแต่มือถือเคียว มาช่วยกันเกี่ยวข้าวเอย
ครูอาจหาคำกลอนเพราะๆ มาติดป้ายนิเทศร่วมด้วย เพื่อส่งเสริมให้เด็กชอบอ่านและเขียนบทร้อยกรอง	– แผนภูมิ
๑๐. ช่วยกันเขียนทายปัญหา อะไรเอ่ยเป็นคำคล้องจอง เช่น หนูโยเป็นเด็กฉลาด ชอบปั้นวาด ทุกเวลา สนใจ ชอบใฝ่หา ความรู้มาจากอินเทอร์เน็ต แต่หนูชอบติดเพื่อน จึงแชเชือน การบ้านไม่เสร็จ ชอบเกมอินเทอร์เน็ต ทำอย่างไรจึงจะเสร็จทันเวลา (ใครรู้ตอบด้วย) *(สุทธาสินี วิเวกานนท์)*	– แผนภูมิ – การสร้างประสบการณ์การสะกดคำ – ฝึกสะกดคำและแจกลูกคำที่มี ย สะกด เช่น นาย สาย คอย เคยเฉย เลย
๑๑. กิจกรรมเสนอแนะในการสอนเขียนสร้างสรรค์ กิจกรรม ต่อเติมเสริมแต่ง วัตถุประสงค์ ใช้จินตนาการต่อเติมภาพและคิดสิ่งที่คิด (ผังความคิด) สื่อ – ภาพ บ้าน ดอกไม้ สัตว์เลี้ยง ต้นไม้ ทะเล ดวงอาทิตย์ ฯลฯ กิจกรรม – แจกภาพให้แต่ละกลุ่มไม่ซ้ำกันให้คิดและเขียนเกี่ยวกับภาพ เช่น	– อ่านคำใหม่จากบัตรคำ – อ่านคำ ประโยคใต้ภาพในบทเรียน – ถามและให้อ่านแถบประโยคคำถาม

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
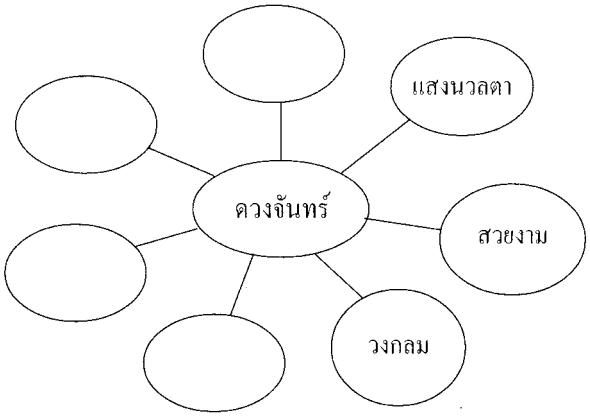 แล้วนำมาจัดป้ายนิเทศ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อนๆ อาจอภิปรายเพิ่มเติมเสริมแต่งได้ ๑๒. แต่งเรื่องจากภาพ แต่งเรื่องจากการท่องเที่ยว แต่งเรื่องจากงานประเพณีในชุมชน ฯลฯ ๑๓. แต่งเรื่องจากเรื่องมีโครงเรื่องกำหนดให้ ๑๔. ทบทวน – คัดลายมือ ๑๕. สอนซ่อมเสริม ๑๖. ประเมินผล ๑๗. ให้การบ้านและอ่านหนังสือ	– ตอบคำถามปากเปล่า – เขียนเรื่องและเหตุการณ์บนกระดาน – กลุ่มนักเรียนช่วยกันเขียนข้อความตามลำดับเหตุการณ์ – ฝึกอ่าน – วาดภาพตามเรื่องที่อ่าน – บทร้อยกรอง:- ลานวัดแหล่งนัดพบ มหรสพสงกรานต์ไทย ดื่นดาระดะไป ด้วยวงเล่นและรำวง – ศึกษาจากวรรณคดี จะรู้จักประเพณีไทย

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เที่ยวทั่วไทย

ระยะเวลาในการสอน ๕ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ ตอบคำถามและเล่าเรื่องที่ฟังและดูทั้งที่เป็นความรู้ และความบันเทิง

ป. ๑/๓ พูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ

๒. สาระการเรียนรู้

๑. การตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้และนิทานจากการฟังและการดู

๒. การสนทนาแสดงความคิดเห็นในชีวิตประจำวัน

๓. การผันวรรณยุกต์อักษรสูง กลาง ต่ำ คำที่มี ย สะกดได้

๔. คำใหม่และคำยาก

๓. สาระการเรียนรู้

๑. ถาม - ตอบ จากเรื่องที่กำหนดให้ดูและฟังได้ถูกต้องอย่างมีมรรยาท

๒. สนทนาและแสดงความคิดเห็นได้ถูกต้องเหมาะสม

๓. อ่าน - เขียนและเข้าใจความหมายคำใหม่ ๓๔ คำ

๔. อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่มี ย สะกด และผันวรรณยุกต์อักษรกลาง สูง ต่ำ คำที่มี ย สะกดได้

๕. คัดตัวบรรจงและท่องบทอาขยานได้

๔. กระบวนการการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม	
๑. ร้องเพลง “เต่ากับกระต่าย” (ชุดดอกไม้ป่า) “เต่าตัวลายเดินย้ายโคลงเคลงกระต่ายร้องเพลงเดินสวนทางมา...” อ่านเนื้อเพลง ฟังเพลงจาก เทปและร้องเพลงปรบมือเข้าจังหวะทำท่าทางประกอบ อภิปรายสรุปข้อคิดได้จากเพลง “เต่ากับกระต่าย” แต่งนิทานจากเพลงเป็นร้อยแก้ว	– แผนภูมิ – อุปกรณ์:- กระต่าย
๒. อ่านจับใจความในหนังสือ “นิทานของแก้ว” แต่ละกลุ่ม เขียนผังความคิด เช่น 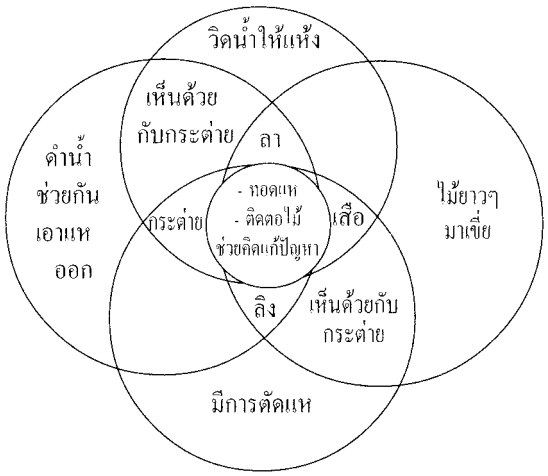 ช่วยกันอภิปราย ความคิดเห็น โดยครูตั้งคำถาม – สัตว์ทั้ง ๔ มีใครบ้าง – ไปทำอะไร – เกิดอะไรขึ้น – ใครเสนอความคิดว่าอย่างไรบ้าง – ความคิดใครเหมาะสมที่สุด – สัตว์อื่นๆ เห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด – ใครคิดแบบโยนิโสมนสิการ – ใครเป็นกัลยาณมิตรกันบ้าง – ใครเล่านิทาน มีอุทาหรณ์สอนใจอย่างไร	– อ่านคำใหม่จนคล่อง – อ่านคำและประโยคใต้ภาพ – เขียนประโยคคำถามบนกระดานดำ ให้นักเรียนตอบ – แนะวิธีอ่านในใจ – ตอบคำถามปากเปล่าและลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง – แผนภูมิคำถาม – ครูเขียนเหตุการณ์บนกระดาน – กลุ่มนักเรียนช่วยกันเขียนข้อความลำดับเหตุการณ์และวาดภาพประกอบ – ตอบสอบถูกต้องและนำเข้าเล่ม – อุปกรณ์แสดงบทบาทสมมติ – นิทานท้องถิ่น ● หินกลิ้งชิงนาง ● นกกระยางคอแตก ● หมาทำไมไม่ถูกกับแมว ● นกหัวหงอกกับเจ๊ก ● พญากาเผือก ● เต่าทำไมกระดูกออกนอกเนื้อได้ ● อายุคน ● ประวัตินกกาเหว่า ● ทำไมจระเข้จึงไม่มีลิ้น ฯลฯ
๓. แต่งเรื่องท่องเที่ยวจากข้อคิดในนิทานเรื่องนี้	
๔. เล่นบทบาทสมมติตามเรื่องในนิทาน	
๕. เล่นเกมอ่านคำใหม่ในบทเรียน	
๖. คัดเขียน แต่งคำ โดยใช้คำใหม่	
๗. ใช้คำใหม่ ช่วยกันแต่งนิทานใหม่	
๘. อ่านสะกดคำ แจกลูก เขียนคำคล้องจอง จากคำเหล่านี้ เช่น (แผนภูมิ)	– แผนภูมิเพลงและคำถาม – อ่านสะกดคำและแจกลูก

พว.

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
เบียด – เบียดเสียด เฉียด – เฉียดฉิว ฯลฯ ๙. ร้องเพลงหน้าที่ของเด็ก *คำร้อง - ทำนอง สุนทราภรณ์* เด็กเอ๋ยเด็กดี ต้องมีหน้าที่สิบอย่างด้วยกัน (ซ้ำ) หนึ่งนับถือศาสนา สองรักษาธรรมเนียมมั่น สามเชื่อฟังพ่อแม่ครูอาจารย์ สี่วาจานั้นต้องสุภาพอ่อนหวาน ห้ายึดมั่นกตัญญู หกเป็นผู้รักการงาน เจ็ดต้องศึกษาให้เชี่ยวชาญ ต้องมานะบากบั่นไม่เกียจคร้าน แปดรู้จักออมประหยัด เก้าต้องซื่อสัตย์ตลอดกาล น้ำใจนักกีฬากล้าหาญ ให้เหมาะกับกาลสมัยชาติพัฒนา สิบทำตนให้เป็นประโยชน์ รู้บาปบุญคุณโทษสมบัติชาติต้องรักษา เด็กสมัยชาติพัฒนา จะเป็นเด็กที่พาชาติไทยเจริญ ครูตั้งคำถาม:- – เพลงนี้กล่าวถึงหน้าที่เด็กกี่อย่าง? – ความหมายของหน้าที่เด็กแต่ละอย่างมีอะไรบ้าง จงอธิบาย – นักเรียนคิดว่าจะทำหน้าที่ได้ครบหรือไม่ เพราะเหตุใด – ข้อใดที่ทำได้ง่ายที่สุด – ข้อใดที่ทำได้ยากที่สุด – นักเรียนต้องการให้ครู ช่วยอย่างไรบ้าง ๑๐. อ่านคำร้อยกรอง และช่วยกันแต่งบทร้อยกรอง สอนเด็ก พร้อมทั้งอภิปรายความหมาย พร้อมเขียนผังความคิดตามประสบการณ์ พ่อแม่รังแกฉัน เปรียบเทียบอันโบราณว่า เตือนแม่อย่าหลับตา รักลูกยาจนมากไป รักลูกควรสอนสั่ง อบรมฝังบ่มนิสัย มิใช่ตาม (ใจ) เรื่อยไป เอาแต่ใจไม่ได้ดี *(สุทธาสินี วิเวกานนท์)* ๑๑. ร้องเพลง “นกน้อยน้อย” *กระทรวงศึกษาธิการ* นกเอยนกน้อยน้อย บินล่องลอยมาตามลม น่ารักน่าชื่นชม แสนสุขสมร่าเริงใจ เล็กเล็กเจ้าหัดบิน จึงโผผินได้เร็วไว เด็กเด็กหัดอ่านไป อ่านเก่งได้ไม่ช้าเอย อ่านเนื้อเพลง อภิปรายความหมายของเพลง เขียนภาพประกอบเพลง จัดป้ายนิเทศ ๑๒. คัดตัวบรรจง เต็มบรรทัดให้ถูกวิธีและงดงาม ครูฝึกสอนท่านั่ง จับดินสอ และวิธีเขียน ให้นักเรียนฝึกหลังกล้องตามบทร้อยกรองและร้อยแก้วต่อไป	– อ่านพยัญชนะ ย และสังเกตว่าแตกต่างจาก บ – สะกดคำที่มี ย สะกด เช่น เกย เคย เตย – สะกดคำ ตอ - เออ - เตอ เตย + ย - เตย – ฝึกผันวรรณยุกต์อักษรกลาง คำที่มี ย สะกด – อานผันวรรณยุกต์ในบทเรียน แล้วอ่านเป็นคำ – นิทานตลกขบขัน ● หลวงตาทองดูเม่น ● เจ้ากำพร้า ● ผีหลอกเด็กวัด ฯลฯ – แผนภูมิ – อ่านผันวรรณยุกต์อักษรสูง ที่มี ย สะกด นอย น่อย น้อย – แผนภูมิ – ทำท่าทางประกอบเพลง – นิทานปรัมปรา ● ปลาบู่ทอง, นางสิบสอง ● พระสุธนกับนางมโนราห์ ● มโนราห์, นางพิกุลทอง ● จำปาสี่ต้น, เมืองทอง ● นางนกกระจาบ, นางวิสาขา ● เจ้าชายผู้ขมังธนู, ยันต์สามแผ่น – สรุปวิธีคัดลายมือ

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
นี้และแบบฝึกในหนังสือ และแบบฝึกอื่นๆ เพิ่มเติม พร้อมทั้งอภิปรายความหมายก่อนเขียน เช่น เขียนลายมือมีหลักรู้จักนั่ง ตัวต้องตั้งตรงแนบถูกแบบอย่าง จับดินสอปากกาถูกท่าทาง สมุดวางพลางเพ่งแล้วเล็งแล ค่อยเขียนไปให้งามตามส่วนสัด ช่องไฟจัดกะระยะแน่ สระหรือเครื่องหมายอย่าผันแปร ตั้งใจแน่มีระเบียบเรียบร้อยเลย *(รวมบทร้อยกรอง เล่ม ๑)* "วัยเด็กเป็นวัยเริ่มต้น เป็นวัยเตรียมตัวเพื่อสร้างความเจริญมั่นคงในชีวิต เด็กๆ จึงควรรีบขวนขวายศึกษา จักได้มีความฉลาด รอบรู้ว่าอะไรคือความดี และอะไรคือความเสื่อมเสีย เพื่อสามารถเลือกเฟ้นหยิบยก เอาแต่สิ่งที่ดีงามมาประพฤติปฏิบัติ ให้เป็นทางนำชีวิตของตนไปสู่ความสุขความเจริญได้โดยถูกต้องและสมบูรณ์" *(พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช)* ๑๓. เล่นเกมต่างๆ อ่านเป็นคำในหนังสือและแต่งคำเหล่านี้เป็นประโยค พร้อมวาดภาพประกอบ ๑๔. ทบทวน ๑๕. สอนซ่อมเสริม ๑๖. ประเมินผล ๑๗. ให้การบ้าน ทำในสมุดแบบฝึกหัด	- แผนภูมิ - ตำนานเรื่องสัตว์ ● ควายต่างขี้โกง ● ปลาดุกรบยักษ์ - บอกความหมายพระบรมราโชวาท - แผนภูมิ - สรุปใจความสำคัญเป็นข้อๆ - ตำนานและนิทานเพิ่มเติม ● ตำนานเรื่อง "เขากบ" ● ประวัติบึงบอระเพ็ด ● ไกรทอง ● นิทานไม่รู้จบ ● คาวี ● พระยาฉัททันต์ ● มะกะโท ฯลฯ - ข้อทดสอบ

ภาคผนวก

คุณค่าของนิทานพื้นบ้าน

๑. ให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน
๒. ช่วยกระชับความสัมพันธ์ในครอบครัว
๓. ให้การศึกษา และเสริมสร้างจินตนาการ
๔. สะท้อนสภาพสังคมในอดีต

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เที่ยวทั่วไทย

ระยะเวลาในการสอน ๕ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ ตอบคำถามและเล่าเรื่องที่ฟังและดูทั้งที่เป็นความรู้ และความบันเทิง

๒. สาระการเรียนรู้

๑. การเล่าความรู้ ประสบการณ์ ข่าว นิทาน

๒. หลักการพูด การใช้ถ้อยคำเหมาะแก่เรื่อง อย่างสร้างสรรค์

๓. มารยาทการพูด

๔. คำใหม่และคำยาก

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เล่าเรื่องต่างๆ ที่กำหนดให้ได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์ชัดเจน ตามอักขรวิธีและหลักการพูด

๒. พูดตอบคำถาม ชัดเจน สุภาพ และเหมาะกาลเทศะ

๓. อ่าน - เขียนคำใหม่และเข้าใจความหมาย ๓๔ คำ

๔. มีมรรยาทในการฟัง พูด

๕. อ่านออกเสียงคำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ ได้

๖. ท่องบทอาขยานได้ + คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดได้

๗. เขียนสื่อสารด้วยประโยคง่ายๆ อย่างมีมารยาท

๘. บอกข้อผิดที่ได้จากการอ่าน, ฟัง บทร้อยแก้ว และร้อยกรองได้

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม ๑. ศึกษาผังความคิดต่อไปนี้ แล้วช่วยกันอภิปราย ว่านักเรียนอ่านนิทาน อ่านหนังสือ แล้วได้ฝึกกระบวนการครบตามผังความคิดนี้หรือไม่ อย่างไร 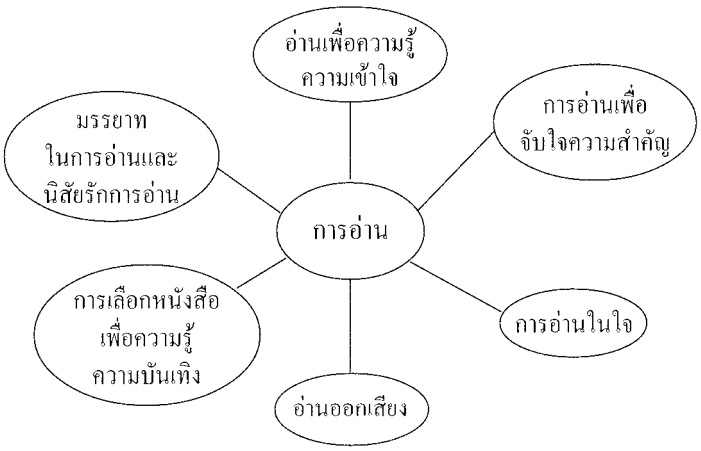 พว.	หนังสือนิทานอีสป – ภาพวาดจากนิทานอีสป – บัตรภาพ, บัตรคำ – หุ่นชนิดต่างๆ – ตุ๊กตา – อุปกรณ์แต่งกายแสดงละคร/บทบาทสมมติ – การเล่าเรื่องจากภาพ เตรียมภาพให้นักเรียนฝึกเล่า
๒. นักเรียนคิดและอภิปรายการเล่นเกมพื้นบ้านของไทย ส่งเสริมการท่องเที่ยวได้อย่างไร ๓. ให้นักเรียนเล่นเกม “รีรีข้าวสาร” โดยอธิบายการเล่น รีรีข้าวสาร สองทะนานข้าวเปลือก เลือกท้องใบลาน คดข้าวใส่จาน เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน พานเอาคนข้างหลังไว้ ๔. นักเรียนเล่นเกมต่างๆ เพื่อฝึกการอ่านนิทานอีสป ครูกำหนดนิทานอีสป ให้แต่ละกลุ่มอ่านแล้วอภิปรายจับใจความสรุปคติสอนใจ และข้อความที่เป็นคุณธรรมจากเรื่องนั้นๆ แล้วให้นักเรียนเลือกชื่อเรื่องกับคติสอนใจให้ตรงกัน เช่น นิทานเรื่อง “ไก่กับพลอย” คติว่า “ของดีย่อมมีประโยชน์แก่ผู้ที่รู้จักใช้” อาจทำเป็นรูปหัวใจ 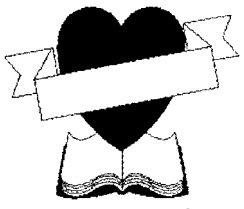 นิทานเทวดากับคนขับเกวียน : พึ่งตนเองดีกว่าพึ่งผู้อื่น นิทาน หมา กับ เงา : โลภนักมักลาภหาย ฯลฯ ๕. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้ คิดท่าทางประกอบและแสดงท่าทางประกอบบทร้อยกรอง	– คำถาม – อภิปรายและยกตัวอย่างเกมพื้นบ้านต่างๆ ในท้องถิ่น – แผนภูมิภาพ – แผนภูมิคำกลอนประกอบภาพ – ฝึกพูดไพเราะ – คำทักทาย เช่น สวัสดีค่ะ สวัสดีครับ – แผนภูมิ – บัตรคำใหม่

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
ให้นักเรียนช่วยกันแต่งบทคล้องจองเกี่ยวกับการท่องเที่ยวไทย ตามความคิดหลักที่ให้ไว้ เช่น คนไทยใจดี มีเมตตา ..... คนไทย ยิ้มง่าย ไหว้สวย ..... ตัวอย่าง ลมเอยลมฝน ลมบนก็สู้พัดอู้ เจ้าคางคกตกคู มันเฝ้าดูสายฝน เสียงอะไรอ๊บอ๊บ แน่ะเสียงกบมันร้อง เจ้าอึ่งอ่างตัวพอง มันเฝ้าร้องเรียกฝน พอฝนตกลงมา ข้าวในนาแตกใบ ปลาก็ได้น้ำใส คนก็ได้น้ำฝน เรารักฝนรักฟ้า รักทุ่งนาป่าเขา รักแผ่นดินถิ่นเก่า รักบ้านเราทุกคน	– นิทานพื้นบ้าน มีค่านิยม ยกย่อง ผู้มีวิชาความรู้ และคนฉลาดหลักแหลม เช่น “มีความรู้อยู่กับตัวกลัวอะไร ชีวิตไม่ปลดปลงคงได้ดี” *(พระอภัยมณี)* – แผนภูมิ – “รู้อะไรไม่สู้รู้วิชา ไปเบื้องหน้าเติบใหญ่ จะให้คุณ” *(ขุนช้างขุนแผน)*
๖. นักเรียนช่วยกันแต่งคำคล้องจากเรื่องที่อ่านหรือเรื่องที่นักเรียนสนใจ ช่วยกันแต่งทั้งชั้นเรียน แต่งเป็นกลุ่มที่จับคู่ช่วยกันแต่งอ่านให้เพื่อนๆ ฟังหน้าชั้น	
๗. เขียนและวาดภาพประกอบ จัดป้ายนิเทศ	– ป้ายนิเทศ
๘. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นคว้าและอ่านหนังสือในห้องสมุด (หลังกล้อง) และนำมารายงานหน้าชั้น	– หนังสืออ่านประกอบ
ครูแนะนำการใช้ห้องสมุดและมรรยาทในห้องสมุด การเข้าแถว การค้นคว้าการอ่านและการเขียนรายงาน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นคว้าและเขียนรายงานตามเรื่องที่มากำหนดให้ เช่น การละเล่นของไทยเพลงกล่อมเด็ก ภาษาถิ่น นิทานอีสป นิทานพื้นบ้าน คำพังเพย และสุภาษิตไทย ฯลฯ ครูอาจเลือกเรื่องอื่นๆ ที่เหมาะสมกับเด็ก เช่น ให้แต่งเรื่องต่อจากคำขึ้นต้น “เที่ยวทั่วไทยไปสะดวก”	– แผนภูมิภาพ วิดีโอ โทรทัศน์ เทป
๙. เรื่องที่นักเรียน ทำรายงานให้เน้นการวาดภาพและหาภาพประกอบ จัดทำเป็น หนังสืออ่านประกอบในห้องเรียน และจัดป้ายนิเทศให้บอกชื่อครูที่ปรึกษาและวิทยากรท้องถิ่น (ผู้ปกครอง/ผู้รู้ที่นักเรียนไปสอบถามด้วย)	– กระดาษแผนภูมิ – สี หนังสืออ่านประกอบ – วิทยากร
๑๐. กิจกรรม ๑ “ครื้นเครง เล่นเกม” ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม อ่านนิทานอีสป อย่างสนุกสนาน ฝึกทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน และร้องเพลง เล่นเกม เกี่ยวกับนิทาน – อภิปรายข้อคิดเห็น ฝึกตอบ - ถาม จากเรื่อง – ทำสื่อประกอบ เช่น บัตรคำ บัตรภาพ วาดรูป นิทานอีสป เรื่อง ลูกปูกับแม่ปู	– แผนภูมิเกม – กระดาษ สี หุ่น กระดาษ

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
เกมปูลงรู (ใช้นิ้วมือซ้าย - ขวา) เช่น ถ้าครูพูดถึงคำที่ใช้สระอู ให้มือที่เป็นรูปู กำนิ้วที่เป็นปู ส่วนมือที่เป็น ปูหนีไม่ยอมถูกหนีบ เช่น “วันหนึ่งลูกปู เดินคู่ กับแม่อยู่ที่ชายทะเล ไม่พบงูกำลังขู่ และต่อสู้ กับศัตรู จึงรีบหนีลงรู แล้วค่อยๆ แอบดู” นักเรียนทำบัตรคำ คำที่ใช้สระอู ที่อยู่ในเกมเพลง	– ศึกษาชื่อของนิทานของความหมาย เช่น ● แม่นึ่งนานสุก กับแม่นั่งนานลุก ● เนื้อไม่ได้กิน หนังไม่ได้รองนั่ง กระดูกแขวนคอ
๑๑. กิจกรรม ๒ “มาเชิดหุ่นกันเถอะ” สื่อ : วาดรูปและตัดเป็นตัวสัตว์ตามเรื่อง ทำหุ่นกระดาษ กิจกรรม : – นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากเชิดหุ่น ทีละกลุ่มต่อวัน – ศึกษาเนื้อเรื่อง เขียนบทพูดและบรรยาย – จัดฉากตามท้องเรื่องและจัดการแสดง บทพากย์ : ในป่าใหญ่แห่งหนึ่ง มีราชสีห์ตัวหนึ่ง นอนหลับอยู่ใต้ต้นไม้... (เขียนตามนิทานอีสป) อภิปรายสรุป ข้อคิดเห็น แลกเปลี่ยน ถามตอบกับผู้ดู (นักเรียน) นิทานอีสปที่กำหนดให้เชิดหุ่นชนิดต่างๆ หุ่นตัว ตุ่นตุ๊กตา หุ่นนิ้วมือ ได้แก่เรื่องกระต่ายตื่นตูม (ใช้นักเรียนแสดงแทนหุ่นโดยสวมหัว) เรื่อง อีกากับสุนัขจิ้งจอก (หุ่นตุ๊กตา) เรื่อง นกอินทรีกับหมาจิ้งจอก (สอนว่าผู้มีอำนาจเหนือกว่าไม่ควรรังแกผู้ที่ด้อยกว่า) หรือ เรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	– คมในฝัก – นางสามเบี้ย – กรรมตามสนอง ฯลฯ – แผนภูมิ – ภาพ
๑๒. กิจกรรม ๓ ช่วยกันเล่า สื่อ : นิทาน, ภาพ, บัตรประโยค กิจกรรม : – เตรียมผู้ฟัง และตกลงกติกา – เริ่มเล่านิทาน โดยใช้คำซ้ำ และภาพประกอบ – ให้ผู้ฟังช่วยกันพูดซ้ำๆ พร้อมกับเล่าต่อเนื่องกันไป – สรุปข้อคิด โดยถาม - ตอบ (สอนเรื่องความรับผิดชอบและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน) นิทานอีสป เรื่อง : – “ยายกับตาปลูกถั่วปลูกงาให้หลานเฝ้า”	– ภาพ วิดีโอ – ภาพ แถบประโยค
๑๓. กิจกรรม ๔ ช่วยกันเล่า สื่อ : นิทาน, หน้ากากสัตว์ กิจกรรม : เตรียมผู้ฟัง และตกลงกติกา – เล่านิทาน โดยใช้ภาพประกอบ – ซักซ้อมให้นักเรียนช่วยเป็นตัวละครในเรื่อง – สรุปข้อคิดเห็น (สอนเรื่อง : ไม่พูดปด)	– แผนภูมิ – อุปกรณ์
๑๔. กิจกรรม ๕ เรื่องเก่าเล่าใหม่ สื่อ : นิทาน, กระดาษ, สี	– อุปกรณ์

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
กิจกรรม : ช่วยกันเล่าเรื่องนิทานอีสปให้อ่านแล้วเก็บเรื่องที่อ่าน – ช่วยกันเล่าเรื่องที่อ่าน – แบ่งกลุ่มให้เขียนเรื่อง – วาดภาพระบายสีประกอบ – จัดทำรูปเล่มไว้มุมห้อง	– นิทานฯ มีค่านิยมในการให้อภัยกัน ไม่ผูกพยาบาท เช่น เรื่องปลาบู่ทอง
๑๕. กิจกรรม ๖ ผึกตั้งคำถาม สื่อ : แผ่นกระดาษ ปากกาเขียนคำถาม กิจกรรม : ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านและตั้งคำถามจากเรื่อง ที่ครูกำหนดให้ – เขียนลงแผ่นกระดาษ – กลุ่มใดเสร็จก่อนยกมือพร้อมกัน – เมื่อทุกกลุ่มเสร็จ ครูให้กลุ่มที่เสร็จก่อน ชูกระดาษคำถามเพื่อให้กลุ่มอื่นตอบ – ครูปรับคำถามให้เหมาะสมถูกต้อง – กลุ่มใดตอบให้ยกมือทั้งกลุ่ม สรุปคำถาม - คำตอบ ตามเหตุการณ์ ๑ - ๒ - ๓	– แผ่นกระดาษ ปากกา – แผนภูมิ – ค่านิยมเรื่องการเชื่อฟังผู้ใหญ่ ฯลฯ เช่น เรื่องคมในฝัก ค่านิยมเรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เช่น เรื่องน้ำใจคน
๑๖. กิจกรรม ๗ รื่นรมย์นิทานสนุก ให้ร้องเพลงประกอบไปด้วยขณะทำกิจกรรม	– เพลง
๑๗. กิจกรรม ๘ ฝึกวิจารณ์ นิทานเรื่อง “ชาวสวนกับลูก” ขั้นตอนเหมือนกิจกรรมต่างๆ ที่เขียนมาแล้วเพิ่มให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ เช่น – สมบัติที่พ่อมอบให้ คืออะไร – ทำไมพ่อไม่บอกลูกตรงๆ	– เทปเพลง + นิทาน
๑๘. ทบทวน – คัดลายมือ, ท่องบทอาขยาน	
๑๙. สอนซ่อมเสริม	– ข้อสอบ
๒๐. ประเมินผล **หมายเหตุ** เรียบเรียงจากกิจกรรมประกอบการเรียนนิทานอีสป สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร	

ภาคผนวก

การสอนซ่อมเสริม

(๑) นักเรียนที่อ่านไม่คล่อง และจำคำไม่ได้

- ฝึกอ่านบัตรคำ แจกลูก สะกดคำ โดยการแจกบัตรชิ้นส่วนของคำ ให้ฝึกประสมคำ แล้วไปเขียนคำนั้นบนกระดาน
- เมื่อนักเรียนฝึกตามกิจกรรมข้อแรกจนคล่องแคล่วแล้ว ให้ฝึกฝนเลือกคำต่างๆ จากกระเป๋าผนัง ตามที่ครูอ่านให้ฟัง หรืออ่านบัตรคำต่างๆ ตามที่เพื่อนหยิบมาชูให้อ่าน โดยแข่งขันกัน ใครอ่านบัตรคำใดได้ได้รับบัตรนั้นเป็นรางวัล

(๒) นักเรียนที่เขียนคำไม่ได้

- ฝึกสะกดคำแล้วเขียนในกระดานทีละคำ
- ครูลบส่วนประกอบของคำนั้นออกทีละส่วน แล้วให้นักเรียนเติมส่วนที่หายไป จากนั้นตรวจทานความถูกต้อง
- ฝึกแข่งขันกันเป็นคู่ๆ

(๓) ให้นักเรียนที่เรียนปานกลางและเรียนดี ช่วยฝึกให้เพื่อน

- ทำหนังสือเล่มน้อย โดยออกแบบหนังสือเป็นรูปต่างๆ แล้วรวบรวมคำต่างๆ ที่ได้จากบทเรียนมาแต่งเป็นนิทาน

จากคู่มือครู ชั้นประถมปีที่ ๑ เล่ม ๒
ตามหลักสูตร พ.ศ. ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เที่ยวทั่วไทย

ระยะเวลาในการสอน ๓ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ

ป. ๑/๒ บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน

ป. ๑/๓ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ป. ๑/๔ เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่อ่าน

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ

๒. สาระการเรียนรู้

๑. สะกดคำตามมาตราตัวสะกด การผันวรรณยุกต์, การผันตัวอักษรและแจกลูก และอักษรควบที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

๒. การเขียนคำมาตราตัวสะกดและคำผัน

๓. การผันวรรณยุกต์อักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี ว สะกดและคำใหม่

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. สะกดคำตามมาตราตัวสะกด + แม่ ก กา ได้ถูกต้องและเขียนคำมาตราตัวสะกดได้

๒. อ่านเขียนบทร้อยแก้ว ร้อยกรอง ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

๓. อ่านสะกดคำ ผันวรรณยุกต์ - อักษรและแจกลูก และอักษรควบได้ อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่มี ว สะกด และอ่านผันวรรณยุกต์อักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี ว สะกดได้

๔. อ่าน - เขียนและเข้าใจความหมายคำใหม่ ๓๔ คำ

๕. แสดงความคิดเห็น และความรู้สึกได้อย่างมีมรรยาท

๖. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด ถูกต้องสวยงาม

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม ๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนผังความคิดเกี่ยวกับหมู่บ้านที่นักเรียนอยู่ ใครอยู่ชุมชนใด เขียนผังความคิดตามที่ๆ ตนอยู่ ไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทุกกลุ่ม เช่น ถ้าบ้านอยู่ใกล้สถานีรถไฟอาจเขียนผังความคิดได้ ดังนี้ 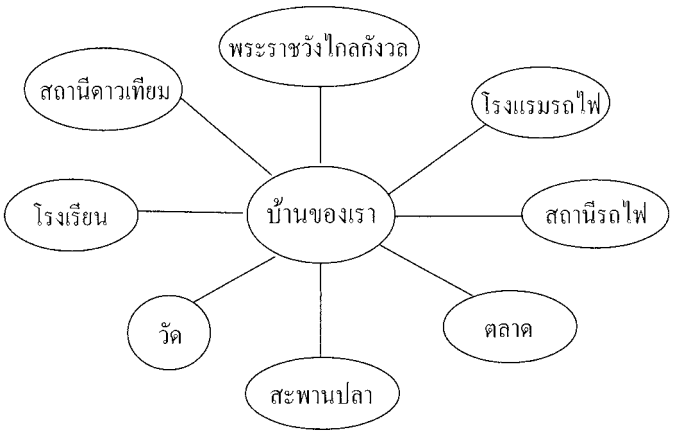 อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามประสบการณ์และข้อคิดเห็นของนักเรียน และครูควรศึกษาแผนที่อำเภอหัวหินและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ประกอบด้วย	– ดูแผนที่จังหวัด, อำเภอที่โรงเรียนตั้งอยู่ – หนังสือส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด/อำเภอ ฯลฯ – เพลงประจำจังหวัด/อำเภอ – ข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้าน/ชุมชน – สถิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง – ภาพสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัด/อำเภอ – ภาพรถไฟ – แผนที่ อ.หัวหิน หรือชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่
๒. ร่วมกันอภิปรายว่าหมู่บ้านโดยทั่วไปควรมีสถานที่สำคัญๆ และสถานที่ท่องเที่ยว อะไรบ้าง เช่น ที่ทำการ อบต. ตลาดนัด สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ฯลฯ เพื่อเขียนผังรอบ หมู่บ้านให้ใกล้เคียงแผนผังของจริงให้มากที่สุด	– แผนผังสถานที่สำคัญๆ + ที่ท่องเที่ยวในชุมชน
๓. แสดงบทบาทสมมติ เกี่ยวกับอาชีพการทำมาหากิน, แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ โดยให้แต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติ ในกิจกรรมต่างๆ กัน เช่น เน้นเรื่อง อาชีพ, ท่องเที่ยว. การศึกษา, โครงการพระราชดำริ, การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, ประเพณี ฯลฯ ให้ครูซักซ้อมเตรียมการกับนักเรียนหลังกล้องและมาแสดงหน้ากล้อง พร้อมทั้งสรุปข้อคิดเห็นตามประสบการณ์ อาจเชิญวิทยากร (ผู้ปกครอง) มาแสดงร่วมด้วยได้	– อุปกรณ์แสดงบทบาทสมมติ
๔. ร้องเพลง ประกอบท่าทาง เพลง “ความเกรงใจ” ความเกรงใจเป็นสมบัติของผู้ดี...	– แผนภูมิเพลง
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ออกมาเล่าเรื่องราวในหนังสือ “เรื่องเที่ยวรอบหมู่บ้าน” (ครูควรกำหนดให้นักเรียนไปอ่านล่วงหน้า) แล้วตอบคำถาม ดังนี้ : – เหตุใดเด็กๆ จึงอยากไปเที่ยวรอบหมู่บ้าน – ใครเป็นคนนำทาง เพราะเหตุใด – ลักษณะของหมู่บ้านเป็นอย่างไร	– แผนภูมิคำถาม – เพลงมาตราตัวสะกด – นักเรียนลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับชุมชนของเรา – อ่านสะกดคำและแจกลูกคำ

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
– เด็กมีความคิดเห็นอย่างไรกับหมู่บ้านที่ตนอาศัยอยู่ – ทำไมจึงเรียกว่าตลาด – ใกล้ตลาดเป็นอะไร – วัดมีลักษณะอย่างไร – วัดตั้งอยู่ที่ไหน – ทำไมเด็กๆ ไม่ควรลงเล่นน้ำ – เด็กๆ เดินต่อไปถึงไหน – พ่อของนักเรียนมีอาชีพอะไร – ต่อจากทุ่งนาเด็กๆ เห็นอะไร – นักเรียนชอบอะไรมากที่สุด ในหมู่บ้านของเรา – เหตุการณ์ในเรื่องนี้ที่น่าสนใจมีอะไรบ้าง – นักเรียนเคยไปเดินเที่ยวรอบชุมชนที่นักเรียนอยู่หรือไม่ – นักเรียนสังเกตเห็นอะไรที่น่าสนใจบ้าง – นักเรียนอยากให้มีบ้านอยู่ที่ใด เพราะเหตุใด – ลองให้นักเรียนเขียนแผนผังหมู่บ้านในฝันของนักเรียน โดยช่วยกันคิดและแสดงเหตุผล	ที่มี ว สะกด เช่น ข้าว แมว แกว แถว เร็ว หิว – อ่านผันวรรณยุกต์อักษรกลางที่มี ว สะกด เช่น แกว แจว เอว – อ่านผันวรรณยุกต์อักษรสูงที่มี ว สะกด เช่น แถว หาว สาว – อ่านผันวรรณยุกต์อักษรต่ำที่มี ว สะกด เช่น แมว แนว แซว – อ่านคำใหม่ในบทเรียนและเขียนลงสมุด – แผนผังหมู่บ้านอื่นๆ
*การตั้งคำถาม - ตอบ ครูต้องรอให้นักเรียนคิดหาคำตอบได้ด้วยตนเอง ถ้าตอบไม่ได้ให้ผ่านไปก่อน ค่อยย้อนกลับมาถามใหม่บางคำถาม ให้นักเรียน ปรึกษาได้ ควรให้นักเรียนได้คิด และตอบทุกคน แต่ไม่ใช่คราวเดียวกัน ครูควรประเมินผล (ใบแบบบันทึก) ชั่วโมงใด ใครตอบได้ - ไม่ได้บ้าง เพื่อคอยช่วยแก้ไขปรับปรุง พัฒนาเด็กเป็นรายคนและชมเชยกำลังใจเป็นรายคน พยายามใช้สื่อช่วยและใช้วิธีหลากหลายเพื่อประตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจ	– แผนภูมิคำถาม – ดูภาพแล้วสนทนาจากภาพ – นักเรียนช่วยกันเรียบเรียงเรื่องเล่าซ้ำ – ตอบคำถามจับใจความสำคัญ – สะกดคำและแจกลูก
๖. ร้องเพลงและทำท่าทางประกอบเพลง ม้าวิ่ง (เพราะหัวหินมีม้า) ให้นักเรียนวิ่งตามกันแล้วเต้นรอบๆ ห้อง ตามจังหวะเพลง **เพลงม้าวิ่ง** *(บัณฑิต บุณยาคม)* ม้าวิ่งกับกับ เดี๋ยวเดียวลับตาเราไป ม้าวิ่งเร็วไว เร็วทันใจควบกับกับกับ ม้าวิ่งเร็วรี่ ดูซิหายไป วิ่งไว ม้าวิ่งกับกับ เดี๋ยวเดียวลับตาเราไป ม้าวิ่งเร็วไว เร็วทันใจควบกับกับกับ ม้าวิ่งเร็วรี่ ดูซีหายไปควบกับกับกับ	– แผนภูมิเพลง – หัวม้า ก้านกล้วย – ฝึกอ่านและสะกดคำในเนื้อเพลง – อ่านคำใหม่และหาความหมายของคำใหม่ – อ่านสะกดคำและแจกลูกคำ

หมายเหตุ ครูอาจนำเรื่องที่เกี่ยวกับชุมชนของเรา หรือแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนมาแต่งให้อ่านก็ได้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๗. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านออกเสียงและอ่านในใจให้คล่อง โดยใช้บัตรคำ บัตรภาพ และบัตรประโยค ตลอดจนแผนภูมิช่วย	ที่มี ว สะกด เช่น เร็ว เอว เดียว หิว แจว
๘. เล่นเกมต่างๆ อ่านคำใหม่ในบทเรียน ใช้คำ อ่าน - เขียน เป็นวลีที่มีความหมาย หรือประโยคสั้นๆ	– ฝึกสะกดคำ
เช่น ข้าง – ข้างเคียง, ข้างๆ คูๆ แคบ – คับแคบ, บ้านคับแคบ เงียบ – เงียบเสียง, ทุกคนเงียบ ชาวนา – ชาวนาทำนา, ชาวนาปลูกข้าว ดอกไม้ – ดอกไม้บาน, ดอกไม้สวย ฯลฯ	– บัตรคำ – ฝึกแจกลูกคำที่มี ว สะกด และ ง สะกด – อ่านเป็นคำ - ประโยค – ผันวรรณยุกต์อักษรกลาง คำที่มี ว สะกด เช่น กาว ก่าว ก้าว ก๊าว ก๋าว
แต่ละกลุ่มหรือจับคู่	
๙. เลือกคำเหล่านี้แต่งประโยค เช่น ภูเขา – ภูเขาอยู่ไกลออกไป แม่ค้า – แม่ค้าขายของในตลาด รั้ว – ทุกบ้านมีรั้วรอบบ้าน ลานวัด – ลานวัดสะอาด รถไฟ – ฉันชอบรถไฟ	– แผนภูมิการผันวรรณยุกต์ – ผันวรรณยุกต์อักษรสูง คำที่มี ว สะกด ขาว ข่าว ข้าว สิว สิ่ว สิ้ว – ผันวรรณยุกต์อักษรต่ำคำที่มี ว สะกด เช่น รัว รั่ว รั้ว เคียว เคี่ยว เคี้ยว
๑๐. แต่งคำคล้องจอง โดยใช้คำเหล่านี้และให้ได้ความหมายใกล้เคียงกับเรื่องที่อ่าน เช่น เดินรอบหมู่บ้าน ร้านเรือนสะอาดตา ต้นไม้นานา แสนน่าดูชม ขนมก็อร่อย ผลไม้ย้อยน่าชม ชายทะเลสุขสม ลมพัดเย็นอุรา *(สุทธาสินี วิเวกานนท์)*	– แผนภูมิ – วาดภาพและเขียนผังความคิดตามคำกลอนที่อ่าน – อ่านคำใหม่ (สะกดคำ) – เขียนลงสมุด
๑๑. อ่านพยัญชนะ ภ อ่านสะกดคำ และแจกลูกคำที่มี บ สะกด กาบ - ก - า - บ อ่านว่า กาบ คาบ อาบ อ่านเป็นคำ หาบ ดิบ ... แต่งประโยคหรือวลี ด้วยคำเหล่านี้ เช่น	– บัตรคำ, บัตรข้อความ, แผนภูมิ – คำคล้องจองในสำนวนไทย:- • กตัญญู รู้คุณ • ก่อกรรม ทำเข็ญ • กอดแข้ง กอดขา • ก่อร่าง สร้างตัว

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
คาบ - ราบคาบ, อาบ - อาบน้ำ เทียบ - เปรียบเทียบ, เรียบ - เรียบร้อย ริบ - ริบบิ้น, แบบ - แบบอย่าง ฯลฯ ฯลฯ ๑๒. อ่านคำคล้องจอง ที่ราบ อาบน้ำ, ใส่งอบ หอบผ้า ฝาจีบ หีบของ, เรือเพียบ เรียบร้อย ๑๓. เขียนคำคล้องจอง ที่ราบ อาบน้ำ ซ้ำรอย สอยเสื้อ เรือมา หอบผ้า ฝาหีบ เสื้อจีบ หีบของ ทองเพียบ เรียบร้อย ๑๔. ใช้คำเหล่านี้ แต่งเป็นประโยค หรือเรื่องราวสั้นๆ	• ขบเขี้ยว เคี้ยวฟัน • ขยัน ขันแข็ง • ข้าวแดง แกงร้อน • ข้าวยาก หมากแพง • ขุดดิน กินหญ้า • เข้าผู้ เข้าคน • เข้าพระ เข้านาง • เข้ารก เข้าพง • คนดี ผีคุ้ม
๑๕. อ่านในใจ เรื่อง หมู่บ้านที่น่าอยู่ แล้วตอบคำถาม - โดยให้นักเรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตั้งคำถาม เช่น – หมู่บ้านนี้ มีลักษณะอย่างไร – มีสถานที่ใดบ้างในหมู่บ้าน – สิ่งที่ขาดไม่ได้ในหมู่บ้าน มีอะไรบ้าง – ใครเป็นผู้นำทำความสะอาดในหมู่บ้านและปลูกต้นไม้ – วัดที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร – เราควรช่วยพระอย่างไรบ้าง – โรงเรียนที่ดีควรเป็นอย่างไร – ทำไมเราต้องดูแลรักษาโรงเรียนและวัด – หมู่บ้านจะน่าอยู่เพราะเหตุใด – นักเรียนคิดว่าคนในหมู่บ้านควรมีหน้าที่อะไรบ้าง	– แผนภูมิคำถาม – เดินสำรวจรอบหมู่บ้าน – จดและวาดภาพสถานที่สำคัญๆ – เรียบเรียงลำดับสถานที่ – แต่งเรื่อง “หมู่บ้านของเรา” สั้นๆ – คำพังเพย:- • จับเสือมือเปล่า • จุดใต้ตำตอ • เจ๊กตื่นไฟ ไทยตื่นน้ำ
๑๖. อ่านออกเสียง เป็นกลุ่มจับคู่และรายคนให้คล่อง (ควรฝึกอ่านหลังกล้องและที่บ้าน โดยครูติดตามผลเป็นรายคน) ควรสร้างแรงจูงใจ ให้เด็กทุกคนอ่าน มีความสุขในการอ่าน และใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ	• ใจดีสู้เสือ • เชือดไก่ให้ลิงดู
๑๗. อ่านออกเสียง “รถไฟปู๊นปู๊น” อ่านทำนองเสนาะ ร้องเพลงรถไฟ และทำท่าทางประกอบให้เข้าจังหวะ	– แผนภูมิ – ภาพรถไฟ/รถไฟจำลอง
๑๘. ฝึกแต่งคำคล้องจอง เรื่องรถไฟ	
๑๙. พานักเรียนไปดูรถไฟนอกเวลา ควรจัดกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง ให้นักเรียน สังเกต วาดรูป ตั้งคำถาม แต่งเรื่อง เขียนผังความคิด และเขียนโครงงาน เรื่องรถไฟ	– สี กระดาษ

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๒๐. อ่านทบทวน, คัดลายมือ, ท่องอาขยาน ๒๑. สอนซ่อมเสริม ๒๒. ประเมินผล ๒๓. ให้การบ้าน	– ข้อทดสอบ

ภาคผนวก

การอ่านบทร้อยกรอง

การอ่านบทร้อยกรองเพื่อส่งเสริมการจำ รู้จักคำคล้องที่ไพเราะและปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อภาษาไทย

(๑) อ่านบทร้อยกรองตามแบบฝึกหัดและจากวรรณคดีไทย

(๒) หาคำสัมผัสคล้องจอง จากบทร้อยกรอง

(๓) ช่วยกันอ่านบทร้อยกรองคนละวรรคต่อกันจนจบ

(๔) คัดเลือกบทร้อยกรองที่ไพเราะมาอ่านและจดบันทึกไว้

(๕) ช่วยกันแต่งบทร้อยกรองง่ายๆ แลกเปลี่ยนกันอ่าน

ตัวอย่าง **“เพลงหนูเอย”**

หนูเอยจะบอกให้ จำเอาไว้จงขยันหมั่นเพียร
เป็นเด็กให้รีบอ่านเขียน ไปโรงเรียนใฝ่หาวิชา

จาก คู่มือครูชั้นประถมปีที่ ๑ เล่ม ๒
ตามหลักสูตร ๒๕๒๑ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เที่ยวทั่วไทย

ระยะเวลาในการสอน ๒ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรม ร้อยแก้ว และร้อยกรองสำหรับเด็ก

ป. ๑/๒ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองตามความสนใจ

๒. สาระการเรียนรู้

๑. การเขียนคำถูกต้องความหมายและตัวสะกดการันต์

๒. การเขียนประโยค ข้อความ และเรื่องราว การเขียนแสดงความคิด ความรู้สึก ความต้องการ และเขียนจินตนาการ

๓. บทร้อยกรองและคำใหม่

๔. การผันวรรณยุกต์อักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี ย สะกด

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ผันอักษรตามหลักภาษา และพูดออกเสียง เขียนถูกต้องชัดเจน

๒. แต่งประโยค เรื่องราว และพูดได้ตามลำดับความคิดชัดเจน

๓. อ่านเขียนคำใหม่และเข้าใจความหมาย ๓๔ คำ และนำไปแต่งประโยคสั้นๆ ได้

๔. อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่มี ว สะกดได้ ผันวรรณยุกต์อักษรกลาง สูง ต่ำ ที่มี ว สะกดได้

๕. อ่านออกเสียงคำคล้องจอง และบทร้อยแก้ว ร้อยกรองได้ถูกต้อง

๖. แสดงความคิดเห็น และความรู้สึกได้อย่างมีมารยาท

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม	
๑. นักเรียนดูภาพ สถานีรถไฟบนแผนภูมิ แต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนผังความคิด (ครูใช้วิธีถามนำเกี่ยวกับภาพเหตุการณ์ที่สถานีรถไฟ หรืออาจให้การบ้านไปศึกษาก่อน)	– แผนภูมิรถไฟ + สถานีรถไฟ
– นักเรียนเคยไปสถานีรถไฟหรือไม่	– แผนภูมิคำถาม
– บริเวณสถานีรถไฟ มีอะไรบ้าง	– แต่งเรื่องรถไฟ รถยนต์ เรือบิน (เรื่องที่นักเรียนชอบ)
– รถไฟวิ่งมาตามอะไร	
– ถ้านักเรียนจะขึ้นรถไฟต้องทำอย่างไรก่อน	
– สถานีรถไฟหัวหินสร้างปี พ.ศ. อะไร	
– ใครเคยไปสถานีรถไฟบ้าง	
– นักเรียนเคยนั่งรถไฟหรือไม่ ต้องการไหม?	
– ใครต้องเดินทางโดยรถไฟบ่อยๆ	– สื่อการเรียน
– รถไฟกับรถยนต์ต่างกันอย่างไร	– แผนภูมิภาพและประสบการณ์ เนื้อหา (ที่สอน)
– ใครต้องการให้ครูพาไปเที่ยวโดยทางรถไฟบ้าง	– บัตรคำใหม่
– เราควรวางแผนอย่างไร	– เกม : จับคู่คำ / ประโยคกับภาพ
ฯลฯ	– แถบประโยค แผนภูมิ
แต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนผังความคิด หลังจากสนทนากันแล้ว เช่น	– เพลง
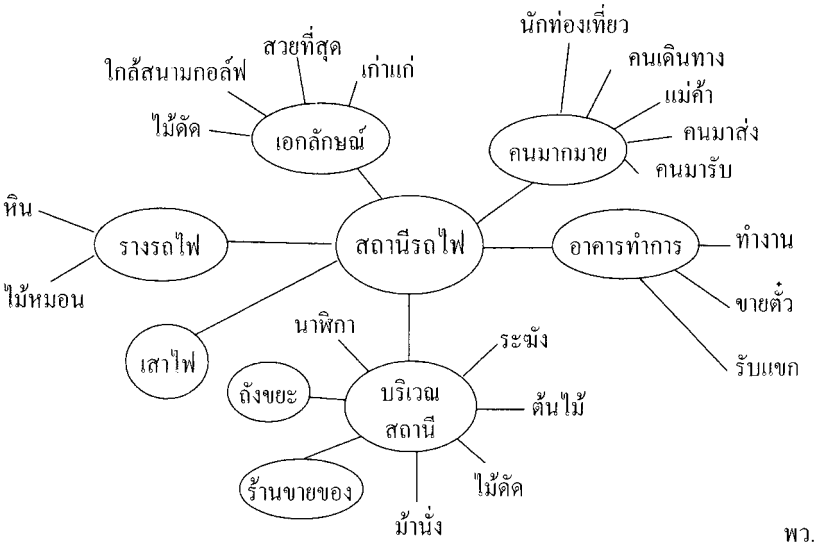	– เทปเพลง ซีดี ฯลฯ
	– โทรทัศน์
พว.	*หมายเหตุ* ถ้าจังหวัดหรือชุมชนมีสนามบิน หรือท่าเรือ หรือท่ารถขนส่ง อาจผูกเรื่องให้เกี่ยวข้องกัน สถานที่ที่มีอยู่ในชุมชน เด็กจะสนใจมากกว่า
นักเรียนอาจคิดและเขียนแตกต่างออกไปตามประสบการณ์ และความคิด ถ้าอธิบายให้เหตุผลได้ก็เป็นไปได้	– หลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ● กระตุ้นจิตสำนึกของตนในท้องถิ่น เด็ก และผู้ใหญ่ ● ให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านในใจจากหนังสือเรียนหน้า ๙๗ - ๑๐๐ ช่วยกันถามและตอบโดยผลัดกันเป็นผู้ถามและตอบเป็นกลุ่มๆ ไป (แผนภูมิคำถาม)	– ระมัดระวังมิให้มีการก่อสร้างกระทบธรรมชาติ
– ทำไมเด็กๆ จึงไปสถานีรถไฟ	– ควบคุมนักท่องเที่ยวไม่ให้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
– ในหมู่บ้านของนักเรียนมีรถไฟหรือไม่ – การเดินทางโดยรถไฟ ต้องทำอย่างไรบ้าง – ทำอย่างไร สถานีรถไฟจึงจะดูสะอาดและสวยงาม (อาจให้ไปสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ก่อน) – การมีขยะมาก ทำให้เป็นอย่างไรบ้าง – ทุกคนที่จะขึ้นรถไฟ หรือรถยนต์ต้องคอยฟังเสียงอะไร – เมื่อเราโบกมือให้คนที่อยู่บนรถไฟ เราจะรู้สึกอย่างไร – นักเรียนคิดว่าเราควรมีรถไฟไว้เดินทางหรือไม่ เพราะเหตุใด – ใครเคยคิดอยากทำงานรถไฟบ้าง เพราะเหตุใด – นักเรียนเคยท่องเที่ยวทางรถไฟหรือไม่? – ชอบหรือไม่ – นักท่องเที่ยวชอบเดินทางด้วยรถไฟหรือไม่ เพราะเหตุใด – รถไฟสายใต้ออกจากสถานีใด ถึงสถานีใด? ฯลฯ	มากเกินไป – ติดป้ายบอกทางไปที่ต่างๆ – จัดทำเอกสารอธิบาย *จากสารานุกรมไทยฯ ฉบับเสริมสร้างการเรียนรู้ เล่ม ๕* – แต่งความเรื่องแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ พร้อมวาดภาพประกอบ หรือหาภาพประกอบพร้อมทั้งขอเตือนนักท่องเที่ยวให้ระวังรักษา
๓. นักเรียนจดคำตอบลงกระดาษ/สมุด เพื่อสรุปรายงาน นักเรียนที่เป็นผู้ตอบ อาจเปลี่ยนเป็นผู้ถามบ้าง นักเรียนช่วยกันมารายงานหน้าชั้น เล่าเรื่อง “ไปส่งตากลับบ้าน”	– สมุด
๔. นักเรียนฝึกเขียนผังความคิดเกี่ยวกับภาพและเรื่องต่อ เช่น 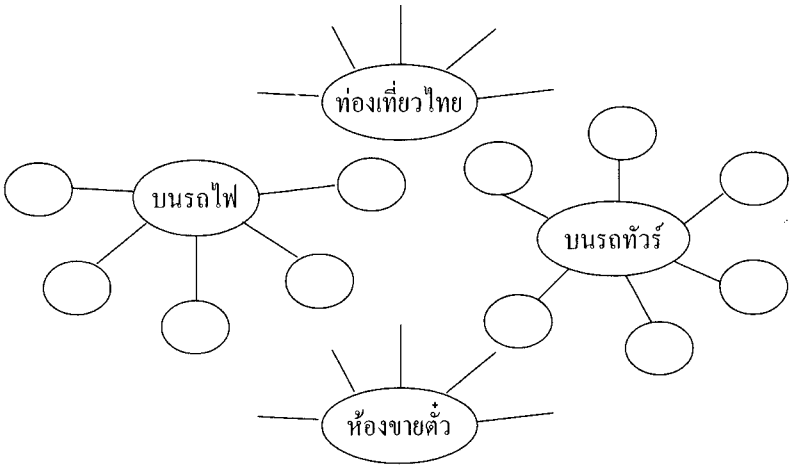 	– แผนภูมิ – รวบรวมคำใหม่ในบทเรียน – แผนภูมิ อุปกรณ์ – สำนวนไทยฯ (เกี่ยวกับการท่องเที่ยว) ● ร้อยเอ็ดเจ็ดหัวเมือง ร้อยเอ็ดเจ็ดย่านน้ำ ● อ่าวติดลม, ว่าวเหลิงลม ● สร้างวิมานในอากาศ ● สุดหล้าฟ้าเขียว ● สูงเท่านกเขาเหิน
อาจเพิ่มเติมหัวข้อให้คิดได้ตามประสบการณ์และความสนใจ	– แผนภูมิ
๕. ร้องเพลง “รถไฟ” (ทำนอง Happy Birthday) รถไฟ วิ่งมา แสนไกล รถไฟ วิ่งไป แสนไกล เด็กเล็ก ชอบนั่ง รถไฟ เราช่าง สุขใจ จริงจริง (ซ้ำ) *(สุทธาสินี วิเวกานนท์)* พร้อมทำท่าทางเกาะหลังกันเป็นขบวนรถไฟ	– คำคล้องจอง ● กินลม ชมวิว ● กินอยู่ พูวาย ● ข้าวยาก หมากแพง ● ข้าวเหลือ เกลืออิ่ม ● ชอบมา พากล ● ซัดเซ พเนจร

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๖. อ่านคำใหม่ในบทเรียน และเขียนคำคล้องจองโดยใช้คำเหล่านี้ เช่น เล่นเกม ขิงก็รา ข่าก็แรง (ภาคผนวก) ของฝากอยากได้ คิดถึงจึงมาหา ที่นั่งผังดี ที่นี่มีมาก เวลานานกาลเวลา นาฬิกาบอกเวลานาที แปดแฝด พอดีมีเวลา พื้นลื่น ม้านั่งชั่งใจ ยายขายอะไร ระฆังดังเหง่งเหง่ง ฯลฯ ฯลฯ	• ดีดสี ตีเป่า • ตลก โปกฮา • ต้อนรับ ขับสู้ • ติดสอย ห้อยตาม
๗. ครูเขียนพยัญชนะ ฆ พ ฮ ให้นักเรียนดูนักเรียนฝึกลีลามือ และฝึกเขียนให้ถูกวิธี ทบทวนพยัญชนะ อักษรสูง กลาง ต่ำ	– บัตรอักษร, บัตรสระ – แผนภูมิ – บัตรประสมสระ
๘. นักเรียนทุกคน ทุกกลุ่ม ฝึกสะกดคำ และแจกลูกคำที่ประสมสระ – ะ, มีตัวสะกด สระ – ะ มีตัวสะกด – ะ เปลี่ยนเป็น ั ไม้หันอากาศ ดัง --- ด - ะ - ง --- ดัง ครูนำบัตรคำ ดัง รัง ขัง | กัน ฟัน ขัน ตัก รัก ผัก | จัด วัด หัด กับ นับ ขับ ให้นักเรียนอ่าน และเล่นเกม “มือใครยาว สาวได้สาวเอา” โดยดัดแปลง เช่น ครูกับนักเรียนช่วยกันเตรียมบัตรคำ ด – ะ ร – ะ ผ – ะ (อักษรกับสระ – ะ) ไว้จำนวนมาก แล้วแจกให้แต่ละกลุ่มเท่าๆ กัน กลุ่มใดอ่านสะกดได้มากชนะ มีครูและนักเรียน ที่เก่งเป็นกรรมการตัดสิน แล้วชมเชยให้รางวัลและให้ทุกคนคัดลงสมุดให้ครบทุกคำ (อาจทำหลังกล้องและทำแบบฝึกจากหนังสือและสมุดแบบฝึก)	– บัตรคำ – คำคล้องจอง • เต้นแร้ง เต้นกา • ถอนราก ถอนโคน • ถึงพริก ถึงขิง • ท่าดี ทีเหลว • ทุกเมื่อ เชื่อวัน • นกมีหู หนูมีปีก • นอกลู่ นอกทาง • นั่งกิน นอนกิน • นุ่งลม ห่มฟ้า • น้ำไหล ไฟดับ • น้ำใส ใจจริง • บอกเล่า เก้าสิบ • บุกป่า ฝ่าดง • ปากว่า ตาขยิบ • เป็นกอบ เป็นกำ • เป็นตัว เป็นตน
๙. นักเรียนช่วยกันสรุป การสังเกต คำที่ประสมสระ – ะ เมื่อมีตัวสะกดเปลี่ยนเป็น ั ไม้หันอากาศ อ่านคำใหม่ ทั้ง ๒๖ คำ อีกครั้ง เล่นเกม “ขิงก็รา ข่าก็แรง” เพื่อช่วยจำและเข้าใจความหมายของคำ พร้อมทั้งเขียนคำคล้องจองได้	• เป็นหู เป็นตา • ปีกกล้า ขาแข็ง • ตาลุก ตาขัน • ตามลม ตามแล้ง

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๑๐. เตรียมบัตรคำ และบัตรสระ สอนประสม สระ เ–ะ มีตัวสะกด สระ เ –ะ มีตัวสะกด –ะ เปลี่ยนเป็น ◌็ (ไม้ไต่คู้) เก็ง --- ก–เ–ะ–ง --- เก็ง ให้มีทั้งบัตรคำ บัตรสระ และแถบประสมสระดังตัวอย่าง เพื่อช่วยให้เด็กเกิดความคิดรวบยอด ฝึกอ่านสะกดคำต่อไปนี้และเล่นเกม “มือใครยาว สาวได้สาวเอา” ด้วยวิธีเดิม เอ็ง เซ็ง เล็ง | เป็น เย็น เห็น เต็ม เค็ม เข็ม | เร็ว – – เด็ก เล็ก – | เจ็ด เช็ด เผ็ด เก็บ เย็บ เห็บ ฝึกอ่านเป็นคำให้คล่อง หรือเล่นเกม	● ทุกเมื่อ เชื่อวัน ● วัดวา อาราม – คำอุปมาอุปไมย ● โง่เหมือนควาย ● ใจแข็งเหมือนหิน ● ใจดีราวกับพระ ● ใจดำเหมือนอีกา
๑๑. ใช้คำเหล่านี้แต่งประโยค เช่น เธอเป็นใคร ฉันเห็นรถไฟ ฯลฯ	– แถบประโยค – แผนภูมิ – บัตรคำ
๑๒. อ่านคำคล้องจอง และฝึกแต่งคำคล้องจอง เอ็นดู ตู้เย็น – เอ็นดู ผู้คน | ไปเที่ยว ทั่วไทย เต็มใจ ไข่เค็ม – เต็มใจ ใฝ่รู้ | ใฝ่ใจ เรียนรู้ ใจเด็ด เจ็ดตัว – ใจเด็ด เผ็ดมัน | ตาดู หูฟัง ฯลฯ	– คำพังเพย ● คนตายขายคนเป็น ● คนล้ม อย่าข้าม ● คาหนังคาเขา ● งูกินหาง ● จอดเรือไม่ดูท่า ขี่ม้าไม่ดูทาง ● จับงูข้างหาง ● จับปลาสองมือ ● จับปูใส่กระด้ง ● จับแพะชนแกะ ● จับเสือมือเปล่า ● จุดใต้ตำตอ ● ใจดีสู้เสือ ● ดอกไม้ใกล้ทาง
๑๓. ใช้บัตรคำ บัตรอักษร บัตรสระ สอนประสมสระ โ–ะ สระ โ –ะ มีตัวสะกด ตัดรูป โ –ะ ออก จง _ จ - โ - ะ - ง _ จง จง ธง ผง | บน คน ฝน ๑๔. จม ลม ผม | ตก นก หก กด มด สด | จบ พบ ขบ เล่นเกม “มือใครยาว สาวได้สาวเอา” และฝึกอ่านเป็นคำให้คล่อง ใช้คำเหล่านี้แต่งประโยค และแต่งเรื่องสั้นๆ เช่น – เธอ จง เคารพ ธงชาติ เมื่อเดินบนถนน ยกเว้น ฝนตก ลมพัดจัด – เที่ยว หัวหิน ถิ่นทะเล กิน กุ้งปลา สดอร่อย เดินทางผ่านเขาย้อย	

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
อาหารอร่อยเหลือหลาย ฯลฯ (ควรวาดภาพประกอบ)	
๑๕. อ่านคำคล้องจองในบทเรียน และลองแต่งคำคล้องจองใหม่ เช่น เสาธง มั่นคง ชนกัน มันตาย หัวหิน ถิ่นทะเล เขาย้อย อาหารอร่อย จับกุ้งปลา มาสดสด ฯลฯ	– บัตรคำ
๑๖. ใช้บัตรคำ บัตรสระ บัตรอักษร สอนประสมสระ ัว มีตัวสะกด สระ ัว มีตัวสะกด ตัดรูป ั ออก ควง _ ค – ัว – ง _ ควง ดวง งวง ชวน สวน รวม สวม รวย สวย บวก พวก ปวด นวด เล่นเกม “มือใครยาว สาวได้สาวเอา” และฝึกอ่านเป็นคำให้คล่อง	– อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่มี ว สะกด – อ่านผันวรรณยุกต์อักษรกลางคำที่มี ว สะกด – อ่านผันวรรณยุกต์อักษรสูงคำที่มี ว สะกด – อ่านผันวรรณยุกต์อักษรต่ำคำที่มี ว สะกด
๑๗. แต่งประโยค และคำคล้องจอง โดยใช้คำเหล่านี้ และเกมฝึกอ่านให้คล่อง	– แผนภูมิ
๑๘. ร้องเพลง “นกน้อยน้อย” และเพลงเกี่ยวกับทะเล อ่านบทร้อยกรองและร้องเพลง ทำท่าทางประกอบจังหวะ ให้นักเรียนคิดท่าทางเอง ครูคอยให้กำลังใจ	– เพลงแห่นางแมว “นางแมวเอย มาร้องแจ้วแจ้ว
๑๙. เล่นเกม “มือใครยาว สาวได้สาวเอา” เพื่อเรียนรู้ คำประสมสระ เ – อ ที่มีตัวสะกด (แผนภูมิ) สระ เ – อ ที่มีตัวสะกด เปลี่ยนรูป – อ เป็น ิ เชิง --- ช – เ – อ – ง --- เชิง (บัตรคำ) เชิง เปิง เพิง | เกิน เนิน เขิน เจิม เดิม เหิม | เบิก เลิก เฉิก เกิด เชิด เฉิด | เติบ เปิบ เนิบ ฝึกอ่านให้คล่อง แข่งกันระหว่างกลุ่ม ให้จับคู่อ่าน ครูประเมินผลการอ่านลงสมุดบันทึกพฤติกรรมรายคน	นางแมวขอไก่ ขอไม่ได้ ร้องไห้ขอฝน ขอน้ำมนต์ รดแมวข้าที แมวข้าดี..... ..... – เพลงปั้นเมฆ ปั้นเมฆเสียก่อน มีละครสามวัน หัวล้านชนกัน ฝนก็หลั่งลงมา
๒๐. ใช้คำเหล่านี้แต่งประโยค และคำคล้องจอง วาดภาพประกอบ	นางแมวหางขอด
๒๑. เมื่อสอนครบทุกอักษรในบทนี้ ให้ครูและนักเรียนช่วยกันทำกิจกรรม ดังนี้ (๑) สรุปบทเรียนที่เรียนเรื่องการประสมคำ (๒) จัดป้ายนิเทศในห้องเรียน (ประสานงานกับครูการงาน) (ป้ายนิเทศ)	ตลอดหางยาว สี่เท้าดำแดง แมวกินปลาย่าง

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
(๓) จัดทำสมุดฝึกอ่าน จากผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ไว้ฝึกอ่านในห้องเรียน (๔) อัดเทปเพลงที่นักเรียนร้อง (อาจแต่งเพิ่มเองได้) (๕) อัดเทป ทำนองเสนาะ ที่นักเรียนอ่านและคำคล้องจอง (เทปเพลงวิดีโอ)	แมวกินปลาแห้ง ฝนตกหน้าแล้ง อยู่ที่ต้นสะเดา เย็นทั้งรากข้าว ปลาหลดปลาไหล ปลากระทิงวิ่งไล่ อยู่ที่ในท้องนา นางเมขลาเอย มาจากเบื้องบน ท่านให้ขอฝน ฝนก็ตกลงมา ลงมา.....
๒๒. แต่ละกลุ่มอ่านในใจและเข้าใจความหมายเรื่อง “ลูกชาวนา” (แผนภูมิ) ตั้งคำถามและตอบคำถาม ผลัดกันหรือใช้วิธีจับฉลาก ใครตั้งคำถามได้มากตอบได้มาก และมีเหตุผลดี เป็นผู้ชนะตัวอย่างคำถาม - ใช้แนวของหมวก ๖ ใบ ไม่ควรถามความจำอย่างเดียว ให้ถามความคิดประสบการณ์ความสนใจ ชีวิตประจำวันของเด็กสอดแทรกไปด้วย ตัวอย่างเช่น คุณพ่อคุณแม่/ผู้ปกครองของนักเรียนมีอาชีพอะไร นักเรียนคิดว่า อาชีพนั้น เหมาะสมหรือไม่ อาชีพ.....มีประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างไร นักเรียนเคยไปดูพ่อแม่ทำงานหรือไม่ เป็นอย่างไร (ความรู้สึก ประสบการณ์) ฯลฯ	– เพลงคล้องช้าง (คล้องคอคน) คล้องช้างเอามาได้เอย เอามาผูกไว้ ผูกไว้ที่ต้นครก ช้างเถื่อนมันไม่เคย เอาหัวไปเกยกับช้างบก (ลูกคู่) ก้นครกละมันเล็กนัก มันจะหักลงเอย .....
๒๓. ร้องเพลงที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สนทนากัน	– แผนภูมิเพลง – ภาพตลาด
๒๔. ครูให้การบ้านนักเรียนไปทำโครงงานเรื่องตลาด เพื่อแก้ข้อสงสัยของนักเรียน โดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (ควรประสานงานกับครูวิทยาศาสตร์และสังคมด้วย) เพื่อ (๑) แก้ปัญหาหรือข้อสงสัยตามเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ภาษาไทย (เที่ยวสถานีรถไฟแล้วควรได้เที่ยวตลาดด้วย เพราะตลาดมีอยู่ทั่วไปในชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น ตลาดสด ตลาดโต้รุ่ง ตลาดนัด ฯลฯ) (๒) ได้วางแผน ศึกษา สอบถาม และค้นคว้าด้วยตนเอง มีลำดับขั้นตอน ดังนี้ (๑) รู้ปัญหา และ เกิดคำถาม (๒) สมมุติฐาน หรือ คำตอบชั่วคราว (๓) กำหนดวิธีที่ดีที่สุดเพื่อทดสอบสมมุติฐานด้วยการ – สังเกต – ทดลอง (๔) เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผล ข้อมูล ขัดแย้งกับสมมุติฐาน สนับสนุนสมมุติฐาน	**เพลงชุมชนของเรา** ชุมชนของเราน่าอยู่ เดินดูรู้จักทุกคน ปลูกดอกไม้หน้าบ้านตน เราทุกคนช่วยกันดูแล ชุมชนของเราสะอาด ในตลาดมี กุ้ง หอย ปู ปลา พืชผัก ผลไม้ นานา เดินดู แล้วน่าสุขใจ *สุทธาสินี* ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ดูภาคผนวก ป. ๑) – เพลงพื้นเมืองที่เกี่ยวข้องกับ

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
(๕) ใช้สมมุติฐานที่ได้รับการยืนยันจากข้อมูลเป็นรากฐานในการสร้างความรู้ใหม่ ๒๕. ทบทวน, คัดลายมือ, ท่องอาขยาน ๒๖. สอนซ่อมเสริม ๒๗. ประเมินผล ๒๘. ให้การบ้าน + อ่านหนังสือ	การทำไร่ทำนา:- ๑. เพลงเกี่ยวข้าว ๒. เพลงเต้นกำรำเคียว ๓. เพลงร้อยชั่ง ๔. เพลงสงฟาง ๕. เพลงพานฟาง – เพลงกล่อมเด็ก (ดู ป. ๑) – ข้อทดสอบ

ภาคผนวก

การอ่าน

(๑) ปฏิบัติตนในการอ่านในใจและอ่านออกเสียง
(๒) อ่านบัตรคำ แถบประโยค คำขวัญ คำโฆษณา
(๓) อ่านในใจแล้วตอบคำถาม
(๔) อ่านออกเสียง
(๕) อ่านสะกดคำ (เพื่อช่วยการพัฒนาประสบการณ์การอ่าน)
(๖) อ่านผันวรรณยุกต์ (เพื่อช่วยการพัฒนาประสบการณ์การอ่าน)
(๗) อ่านจับใจความสำคัญของเรื่อง

จากคู่มือครู ชั้นประถมปีที่ ๑ เล่ม ๒
ตามหลักสูตร พ.ศ. ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เที่ยวทั่วไทย

ระยะเวลาในการสอน ๒ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด

ป. ๑/๒ เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่ายๆ

ป. ๑/๓ มีมารยาทในการเขียน

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ

ป. ๑/๓ เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่ายๆ

๒. สาระการเรียนรู้

๑. การนำประโยคมาเรียงเป็นข้อความสั้นๆ

๒. การใช้ภาษาสุภาพในการสนทนา การพูดแนะนำตนเอง และการเขียนสื่อความหมาย

๓. การใช้ภาษาที่สุภาพในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม หรือเขียนแสดงความคิดเห็น

๔. การสะกดคำในแม่กก และแม่กด และคำใหม่

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. พูด - เขียน ด้วยภาษาสุภาพสื่อสารได้

๒. ถาม ตอบ สนทนา อภิปราย ด้วยภาษาสุภาพได้

๓. อ่าน เขียน คำใหม่ และเข้าใจความหมายได้ ๓๔ คำ และแต่งประโยคสั้นๆ ได้

๔. อ่านและเขียนสะกดคำและแจกลูกคำที่มี ก สะกดได้

๕. อ่านสะกดคำตามมาตรา แม่กด ได้

๖. บอกข้อคิดจากการอ่านและฟังบทร้อยแก้ว ร้อยกรองได้

๗. พูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังได้

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม ๑. ครูให้นักเรียนไปทำโครงงานเรื่อง “ไปเที่ยวตลาด” มาแล้วจึงให้กลุ่มต่างๆ มารายงานผลหน้าชั้น พร้อมผังความคิด (เป็นแผนภูมิหรือป้ายนิเทศ) 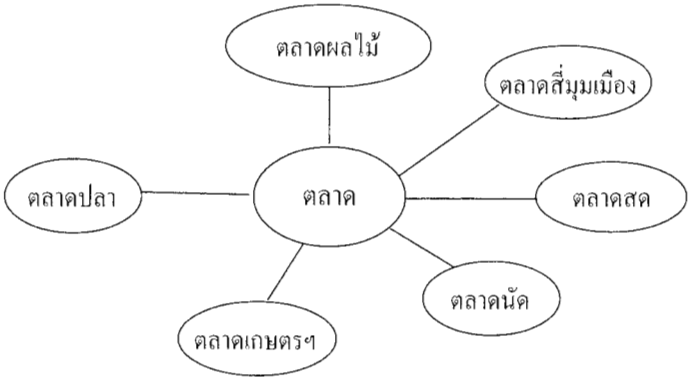 	– แผนภูมิ ผังความคิด – กลอนนำ (เร้าความสนใจ) วันนี้ดีใจ ได้ไปตลาด ก้าวเดินพรวดพราด เกือบเหยียบอ่างปลา *(สุทธาสินี)*
๒. นักเรียนช่วยกันอภิปรายความหมายเกี่ยวกับตลาดซึ่งปัจจุบันนี้มีอยู่มากมาย ถ้าในเมืองใหญ่ๆ ก็มีตลาดติดแอร์ (Super Market) ตลาดต่างๆ เรียกชื่อตามลักษณะและของที่ขาย อภิปรายประโยชน์ - โทษ การจัดการ แก้ปัญหา วางกฎระเบียบ เพื่อให้เกิดประโยชน์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	– แผนภูมิ ภาพตลาดต่างๆ วิดีโอ เทป (อัดเสียงจากตลาด)
๓. เขียนอธิบายความหมายของตลาดแต่ละชนิดเป็นผังความคิดและข้อความสั้นๆ วาดภาพ หาภาพประกอบ เขียนข้อมูลที่ศึกษาได้ประกอบความคิดเห็น 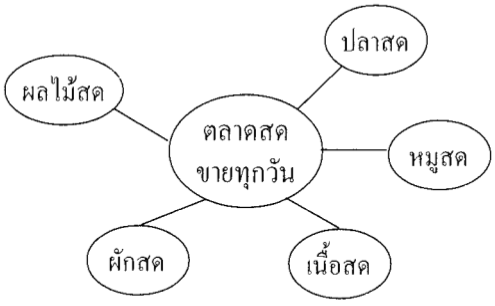 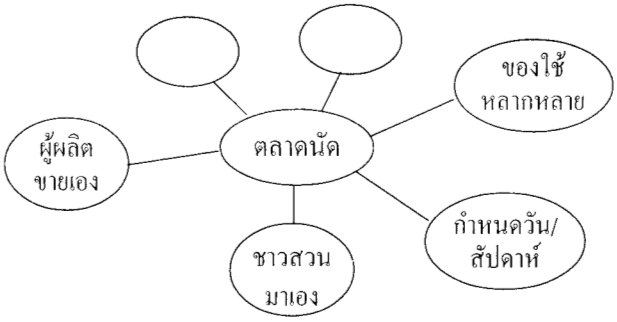 	แผนภูมิ คำถาม :- – ตลาดมีกี่ชนิด – อะไรบ้าง – ตลาดใดที่มีนักท่องเที่ยวมาก – ตลาดใดที่นักเรียนชอบเที่ยว เพราะเหตุใด – ชุมชนใดบ้างที่นักท่องเที่ยวชอบ เพราะเหตุใด – เราควรปฏิบัติตนอย่างไรต่อนักท่องเที่ยว – คำพูดที่ควรพูด – กิริยาที่ควรแสดง

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๔. ร้องเพลง “มอญ (กับแม่เม้ย) ชมตลาด” แสดงบทบาทสมมุติ ให้มีกลุ่มขายของ ผู้ซื้อ มอญกับภรรยาเดินชมตลาด ช่วยกันเขียนบทและแสดง หรืออาจดัดแปลงเป็น “สามีภรรยาชมตลาด” แบบปัจจุบัน ตามท้องถิ่นใช้ภาษาถิ่นและเป็นลักษณะตลาดนัดตามหมู่บ้าน * สมัยก่อนโรงเรียนในต่างจังหวัด (เมื่อเกือบร้อยปีมาแล้ว) กำหนดให้นักเรียน นำผัก ผลไม้มาขายสัปดาห์ละครั้ง ครูควรค้นคว้า หรือเชิญวิทยากร มาเล่าบรรยากาศให้นักเรียนฟัง (อาจแสดงบทบาทสมมุติ) ฝึกใช้ภาษาในการซื้อของ ขายของ ผู้ซื้อ : ราคาเท่าไรจ๊ะ ผู้ขาย : กิโลละ ๒๐ บาทจ๊ะ สดไหม สดอร่อยจากไร่ ปลูกเองหรือเปล่า ไม่ซื้อจะเสียใจนะจ๊ะ ฯลฯ ฯลฯ	– แผนภูมิเพลง – อุปกรณ์ แสดงบทบาทสมมุติ – อุปกรณ์ ผลไม้ ผัก อาหาร – อาหารไทย (ดู ป. ๑)
๕. กลุ่มนักเรียนรวบรวม ภาษาที่ใช้ซื้อขายพูดอย่างไร ผู้ซื้อ/ผู้ขายพอใจการใช้ภาษาถิ่นตามภาค จัดทำเป็นเล่มพร้อมภาพ	– แผนภูมิภาษาที่ใช้ซื้อของ
๖. เล่นเกม ซื้อขาย ผัก ผลไม้ ของใช้แต่ใช้บัตรคำแทน เพื่อฝึกอ่าน ใครซื้อได้มาก และนำมาใช้ประโยชน์ได้สมเป็นแม่บ้านเป็นผู้ชนะ แข่งกันซื้อ-ขายเป็น กลุ่มให้คิดเลขโดยยึดหลักรับ-จ่ายของครอบครัวประกอบด้วยแบบเศรษฐกิจพอเพียง	– แผนภูมิเกม
๗. นักเรียนบอกราคาสิ่งของต่างๆ พร้อมชื่อตามราคาที่เป็นจริง โดยรวบรวมจากแผ่นพับที่ร้านค้าประชาสัมพันธ์จากหลายๆ ห้างไว้ศึกษา หัดอ่านจากแผ่นโฆษณาต่างๆ และหนังสือพิมพ์รายวัน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันรวบรวม และนำมารายงาน เขียนรายงานเป็นเล่ม เรื่องราว และภาพ	– แผนภูมิราคา
๘. ฝึกอ่านสะกดคำ ผสมคำจากหน่วยที่ ๓๒ ทบทวนด้วยการฝึกอ่าน เขียนแต่งประโยค และเล่นเกมจนคล่อง	– บัตรคำ - สระ
๙. ร้องเพลงจากหนังสือเพลง “ตัวสะกดแสนสนุกทุกมาตรา” รศ.ปิตินันท์ (ประคอง) สุทธสาร เช่น เนื้อเพลงมาตรา กด *ทำนอง เพลงสามัคคีชุมนุม* มาตราสะกดแม่กด จงจำให้หมดสิบแปดตัวมี ทั้ง จ และ ฉ เข้าที กับ (ช) ช้างที่นำ (ฌ) เฌอ (ซ) โซ่ (ฎ) ชฎา (ฏ) ปฏัก ช่างงามจริงนัก (ฑ) มณโฑ (ฒ) ผู้เฒ่า (ฐ) ฐานใหญ่โต (ด) เด็กเล็กโก้ เดินโซ (ต) เต่านา (ท) ทหารแบก (ถ) ถุงและ (ธ) ธง ต่างมุ่งหน้าตรงไปที่ (ศ) ศาลา (ส) เสือร้ายอยู่ในพนา ผู้มีเมตตา (ษ) ฤาษีอยู่ไพร มาตราสะกดแม่กด สิบแปดทั้งหมดจดจำเอาไว้ ขอเชิญมาท่องเร็วไว ไม่พลาดพลั้งไปเป็นคนเก่งเอย	– แผนภูมิเพลง – “ไอ้เข้ไอ้โข่ง” บทร้อง “ไอ้เข้ไอ้โข่ง อยู่โพงไม้สัก ไอ้เข้ฟันหัก กัดคนไม่เข้า” – โพงพาง “โพงพางเอย ปลาเข้าลอด ปลาตาบอด เข้าลอดโพงพาง”

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๑๐. อภิปรายถึงปัญหาของตลาดโดยเฉพาะเรื่องน้ำเสียและขยะ ควรช่วยจัดการอย่างไรให้ปลอดสารพิษ ไม่เกิดมลภาวะต่อหมู่บ้านและชุมชน โดยเฉพาะขยะที่ไม่ย่อยสลายหรือย่อยสลายยาก เช่น ก้นกรองบุหรี่ ใช้เวลาย่อยสลาย ๑๒ ปี รองเท้าหนัง „ ๒๕ - ๔๐ ปี กระป๋องอะลูมิเนียม „ ๘๐ - ๑๐๐ ปี ถุงพลาสติก „ ๔๕๐ ปี โฟม ไม่ย่อยสลายควรหลีกเลี่ยงใช้	– แผนภูมิภาค – วิดีโอ โทรทัศน์ วีซีดี – ครูอาจารย์เริ่มชี้นำด้วยคำคล้องจองให้นักเรียนช่วยกันแต่งต่อ “มาพวกเรามา แยกขยะเถิดหนา ....”
๑๑. ให้นักเรียนเขียนเป็นแผนผังความคิด 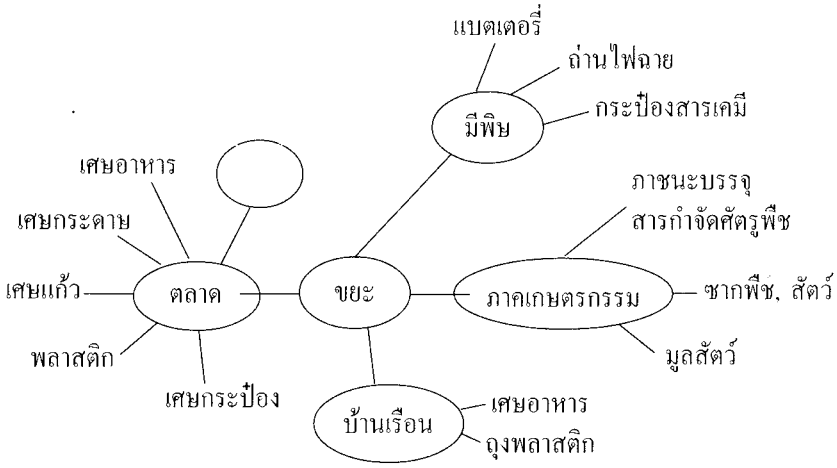 ช่วยกันอภิปราย สรุป เขียน แต่งความ จากเรื่องที่ช่วยกันคิด และน่าสนใจ เช่น การกำจัดขยะ แนวทางลดปัญหาขยะ การจัดการขยะในบ้าน/ในโรงเรียน ฯลฯ	– กีฬาพื้นเมืองไทย และการละเล่นเด็กไทย (ดู ป. ๑ และ ป. ๓ เพิ่มเติม) :- ปรบไก่, ปิดตาตีหม้อ, ปลาหมอ ตกกระทะ, มอญซ่อนผ้า ฯลฯ “มอญซ่อนผ้า ตุ๊กตาอยู่ข้างหลัง ไว้ไม่นไว้นี่ ฉันจะตีก้นเธอ” รีรีข้าวสาร, เสือกินวัว ฯลฯ
ควรมีโครงงานให้เด็กได้ปฏิบัติจริง จากในห้องเรียน, อาคารเรียน → โรงเรียน	– แผนภูมิ สรุปข้อคิด
๑๒. เล่นเกมตอบปัญหาอะไรเอ่ย ออกมาถามกลุ่มละ ๑ คน ให้เขียนคำตอบบนกระดาน (๑) อะไรเอ่ยเป็นแผ่นขาวบาง ใช้เขียนหนังสือ **(กระดาษ)** (๒) อะไรเอ่ยตอนเช้าเชิญขึ้น เย็นเชิญลง ผู้คนยืนตรง **(ธงชาติ)** (๓) อะไรเอ่ยมีสี่ล้อเลื่อน คนขับเคลื่อนบนถนน บรรทุกผู้คนไปได้ทุกที่ **(รถ)** (๔) อะไรเอ่ยรักษากฎหมาย จับผู้ร้ายแทนเรา **(ตำรวจ)** (๕) อะไรเอ่ยเป็นก้อนสี่เหลี่ยม เตรียมไว้สร้างบ้าน **(อิฐ)** (๖) อะไรเอ่ยผู้คนใช้จ่าย ซื้อขายสินค้า มีค่าสี่สลึง **(กระดาษ)** ฯลฯ	– กีฬาพื้นเมืองไทย เล่นมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย เพื่อฝึกฝนการต่อสู้ป้องกันตัวในลักษณะมือเปล่าและการใช้อาวุธโบราณและเล่นเพื่อสนุกสนานในงานประเพณีต่างๆ สมัยกรุงศรีอยุธยา เรียกการเล่นกีฬาฯ ว่า การมหรสพ รวมถึงการเล่นร้องรำทำเพลง
ครู - ติดบัตรเฉลย ให้นักเรียนตรวจสอบและ	– บัตรเฉลย

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
– สะกดพร้อมกัน – ให้สังเกตตัวสะกด ออกเสียงเหมือน ด สะกด – สรุปแล้วให้คำศัพท์เพิ่มเติม เช่น ครุฑ พืช พุธ ทิศ ฯลฯ – ช่วยกันคิดคำสะกดด้วย แม่กด ไม่ตรงมาตราแล้วเขียนบนกระดานฝึกอ่าน – แต่งประโยคจากคำบนกระดาน – ช่วยกันสรุปลักษณะของตัวสะกด แม่กดและพยัญชนะที่ออกเสียงเหมือน ด สะกด * ร้องเพลง มาตรา แม่กด และทำท่าทางประกอบ ๑๓. ทบทวน, คัดลายมือ, ท่องอาขยาน, อ่านหนังสือ ๑๔. สอนซ่อมเสริม ๑๕. ประเมินผล ๑๖. ให้การบ้าน ทำโครงงานเรื่อง “ไปเที่ยวงานวัด”	– บัตรคำ – แถบประโยค – ข้อทดสอบ

ภาคผนวก

การสร้างประสบการณ์การสะกดคำ

สะกดคำและแจกลูกคำที่มี ก สะกด

๑) อ่านแผนภูมิทบทวนบทเรียน

๒) คำใดที่นักเรียนไม่เคยอ่าน หรืออ่านไม่ได้ให้ใช้วิธีอ่านสะกดคำและแจกลูก

๓) ครูเขียนคำ ตาก ปีก จุก บนกระดาษ ให้นักเรียนอ่านสะกดคำ

ตอ - อา - กอ - ตาก ปอ - อี - กอ - ปีก จอ - อุ - กอ - จุก

๔) ครูนำคำที่มี ก สะกดอื่นๆ มาให้นักเรียนฝึกสะกดคำและแจกลูกจนคล่อง

๕) อ่านสะกดคำจนคล่องแล้วจึงอ่านเป็นคำ

จาก คู่มือครูชั้นประถมปีที่ ๑ เล่ม ๒
ตามหลักสูตร ๒๕๒๑ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓

การเล่นลิงชิงหลัก

มาเราจะวิ่งลิงชิงเสา ข้างโน้นนะเจ้าเป็นแดนพี่
ข้างนี้เป็นแดนเจ้านั้น เล่นลิงชิงเสาเหมือนกัน
ถ้าใครวิ่งเร็วไปข้างหน้า ถ้าใครวิ่งช้าอยู่หลังนั้น
เอาบัวเป็นเสาเข้าชิงกัน ขยิกไล่ผายผันกันไปมา

(หอพระสมุดวชิรญาณ, ๒๔๖๒ : ๓๑)

ผังวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้

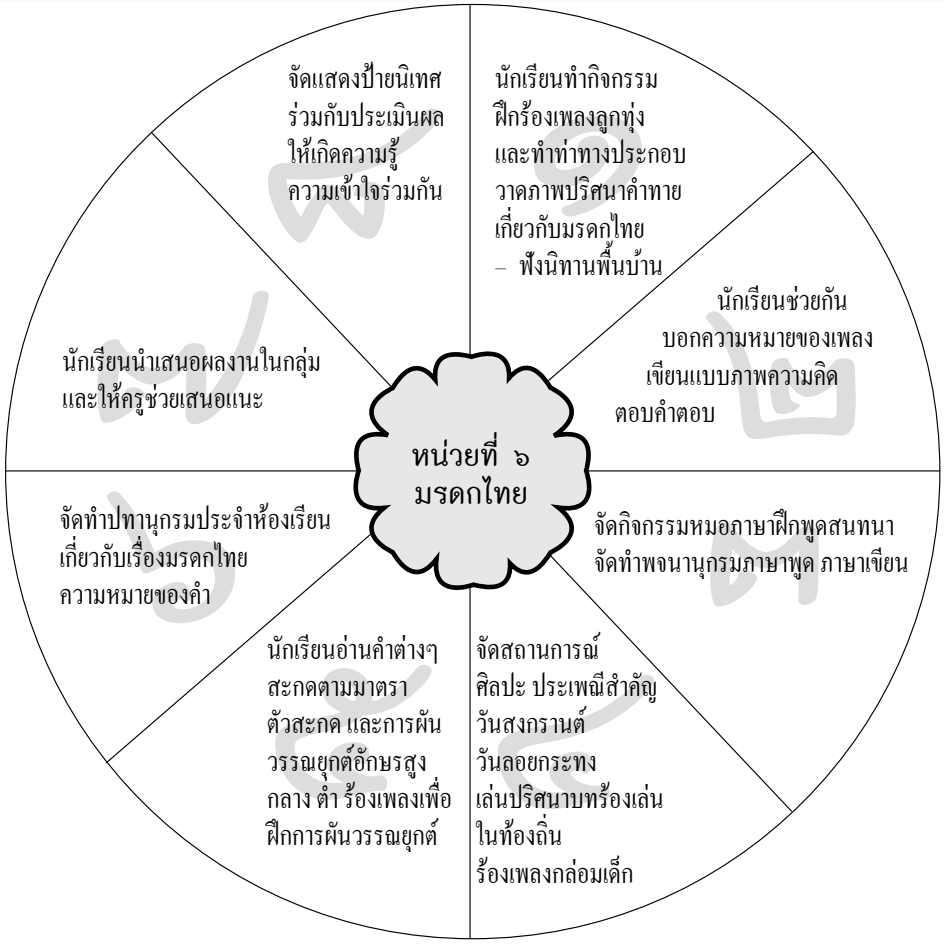

ผังบูรณาการการเรียนรู้ต่างกลุ่มสาระ

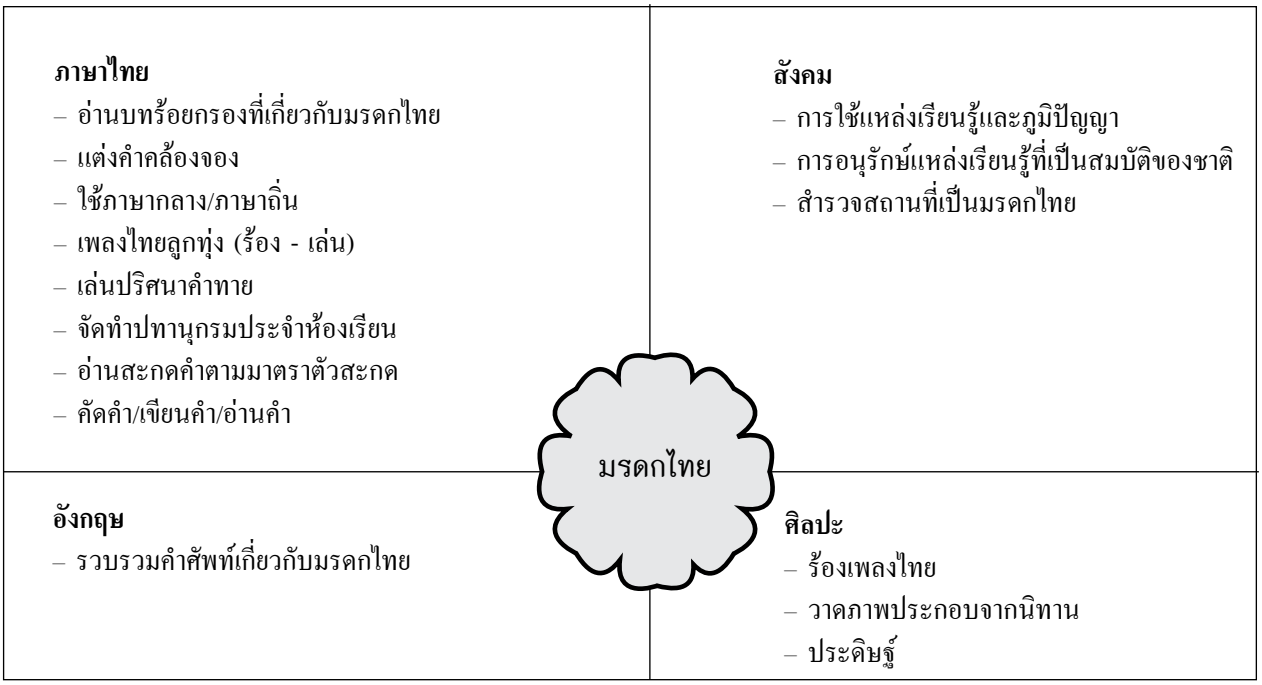

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ มรดกไทย

ระยะเวลาในการสอน ๖ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด

ป. ๑/๒ เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่ายๆ

ป. ๑/๓ มีมารยาทในการเขียน

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ

ป. ๑/๓ เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่ายๆ

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรม บทร้อยแก้ว บทร้อยกรองสำหรับเด็ก

๒. สาระการเรียนรู้

๑. การคิดไตร่ตรองก่อนพูดและเขียน

๒. การใช้ภาษาไทยกลางและภาษาถิ่นในการพูดและเขียน

๓. การสะกดคำในแม่กดและคำใหม่

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. พูดและเขียนอย่างใช้ความคิดไตร่ตรอง และมีมรรยาท

๒. ใช้ภาษาไทยกลางและภาษาถิ่นของตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกาลเทศะ

๓. อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่ ด สะกดได้

๔. อ่าน - เขียนคำใหม่และเข้าใจความหมายได้ ๓๔ คำ

๕. อ่าน - พูด คำคล้องจองและข้อความสั้นๆ ได้

๖. ตอบคำถามและเล่าเรื่องที่ฟังและดูทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม ๑. ฟังเพลงลูกทุ่ง “เที่ยวงานวัด” สนทนาถึงเรื่องประเพณีไทยที่มีวัดเป็นศูนย์กลาง	เหมือนโรงเรียนต้นทาง
๒. นักเรียนทุกกลุ่ม ช่วยกันเขียนผังความคิด “งานวัด” 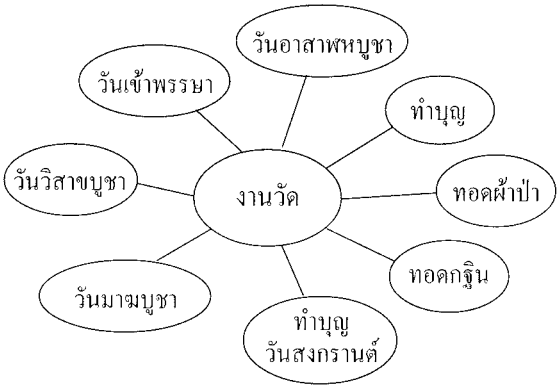 พว.	– แผนภูมิภาพ งานวัดประเพณีไทยที่สืบต่อมา (ให้มีภาพงานฉลองฯ ที่หลากหลาย) – คำประพันธ์ – เพลงกล่อมเด็ก (ดู ป.๑)
นักเรียนช่วยกันอภิปรายความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดงานวัดในเทศกาลต่างๆ และช่วยกันรวบรวมว่าในงานวัดนั้นๆ มีกิจกรรมและความมุ่งหมายอะไรบ้าง เขียนผัง ความคิด เช่น 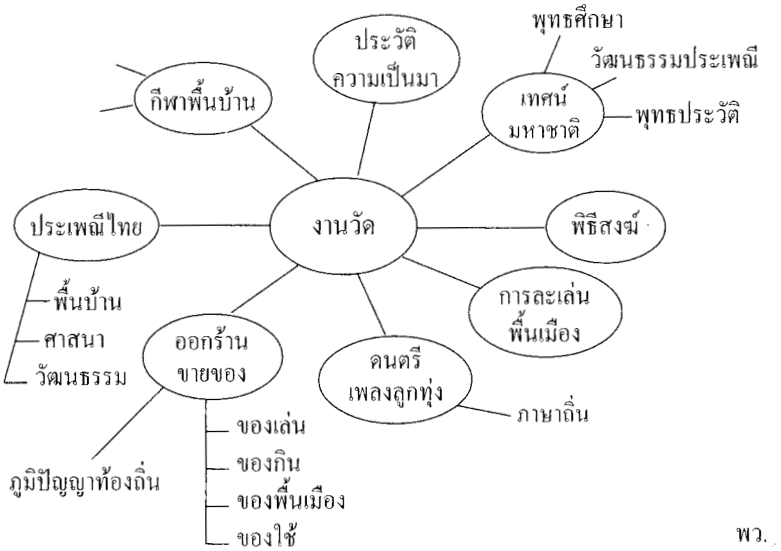 พว.	– แผนภูมิ – ภาพประกอบ วีดิทัศน์ เทปเพลง ฯลฯ – ถามให้นักเรียนตอบ – เรียบเรียงเหตุการณ์ – เขียนบนกระดาน – แผนภูมิเรื่องราว (ให้อ่านหลังจากช่วยกันเรียบเรียงเรื่องราวแล้ว) – อ่านคำใหม่-เขียนลงสมุด – แต่งเรื่องลงสมุดรวมเล่มไว้อ่านประจำห้องเรียน – วาดภาพระบายสีประกอบ
ช่วยกันคิด ช่วยกันเขียน จากประสบการณ์และจากข้อมูลที่ได้ไปศึกษาค้นคว้า สอบถามจากญาติผู้ใหญ่ในครอบครัวและชุมชน	
๓. แต่งเรื่อง ไปเที่ยวงานวัด วาดภาพประกอบระบายสี	– แผนภูมิภาพฝาผนังตามวัด

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๔. รวบรวมเพลงไทย เพลงกล่อมเด็ก และเพลงลูกทุ่งที่บรรยายถึงงานวัด พร้อมทั้งร้องประกอบ ท่าทาง เลือกเพลงที่ใช้ภาษาถิ่น เพื่อศึกษาความหมายของภาษาถิ่นแต่ละภาค	– แผนภูมิเพลงไทย
๕. ศึกษาประวัติและความเป็นมา ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากงานวัด ความหมายของการจัดงาน ฯลฯ	
เราเรียนรู้อะไรบ้าง ช่วยกันถาม - ตอบ อภิปราย ศึกษาข้อมูลจากวิทยากรและเขียนเป็นรายงานหรือเรื่องราวประกอบภาพไว้ค้นคว้าต่อไป	– เชิญวิทยากร – บัตรคำ – แผนภูมิ
๖. ทบทวนการอ่านสะกดคำประสมคำจากหน่วย ๓๒ ให้คล่องแคล่วตามบัตรคำ และแผนภูมิป้ายนิเทศและสมุดเล่มเล็กที่ทุกกลุ่มช่วยกันค้นคว้าและรวบรวมได้	– อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่มีตัว ด สะกด
๗. ให้อ่านหนังสือนิทานและหนังสืออ่านนิทานแปลสำหรับเด็ก นอกเวลาและกับครอบครัว ควรกำหนดจำนวนเล่ม ขั้นน้อย - มากไว้เพื่อให้เด็กทุกคนได้อ่าน	
๘. ร้องเพลงประกอบท่าทางเนื้อเพลงมาตรากบ *รศ. ปิตินันท์ สุทธสาร ทำนอง โด เร มี* บ ใบไม้ ป ปลา พ พาน ฟ ฟัน ภ สำเภาสหาย ห้าตัวนั้นร่วมเป็นเพื่อนตาย มอบกายใจไว้เคียงคู่กัน ล้วนต่างพึ่งซึ่งกันและกัน มาช่วยกันเปล่งเสียงให้ดี มีอยู่ในมาตราของไทย มา มาเรียงมาตราแม่กบ อบ อบ อบ อบ * อภิปรายความหมายของคำในเนื้อเพลง ช่วยกันสรุปมาตรากบ คือคำที่ประสมสระต่างๆ และมี บ เป็นตัวสะกดตรงตามมาตรา มี ป พ ภ ฟ เป็นตัวสะกดไม่ตรงมาตราแต่ออกเสียงเหมือน บ สะกด เช่น รูปภาพยีราฟ ฯลฯ	– แผนภูมิ - เพลง – เทปเพลง – แผนภูมิ – เทปเพลง – บัตรคำ – ไปวัด วันนี้วันดีมงคล คำเร่งจรดล มาโดยความหวังตั้งใจ ชวนเพื่อนรักคู่หทัย ร่วมสงกรานต์สมัย ไทยเทศกาลประเพณี แก้วจึงขมีขมัน โดยลงวารี ชำระร่างกายไม่นาน เสร็จแล้วชวนคำขึ้นบ้าน แม่จันพ่อก้าน กำลังคดข้าวตักแกง
๙. แต่ละกลุ่มเล่นเกม “ปริศนาพาสนุก” โดยตอบปริศนาคำทายต่อไปนี้ – อะไรเอ่ย นั่งลอยฟ้าชมวิวน่าหวาดเสียว *(ชิงช้าสวรรค์)* – อะไรเอ่ยเป็นกีฬาโบราณต่อยกันบนบกตกน้ำ *(มวยทะเล)* – อะไรเอ่ยฟังแต่เสียงเหมือนละคร ผู้แสดงเพศชาย แต่เล่นอยู่เรื่องเดียว *(เทศน์มหาชาติ)* – อะไรเอ่ยต้องการให้ขนเข้าวัด แต่ต้องสร้างเป็นปราสาท *(ก่อกองทราย)* – ฯลฯ ฯลฯ ให้ครูและนักเรียนช่วยคิดปัญหาและทายจากเรื่องงานวัด	
๑๐. ให้แต่ละกลุ่มเล่นเกม “ใบไม้อักษรหรรษา” ตามสื่อที่ครูแจกให้ ให้หาคำในมาตรา กบ	

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
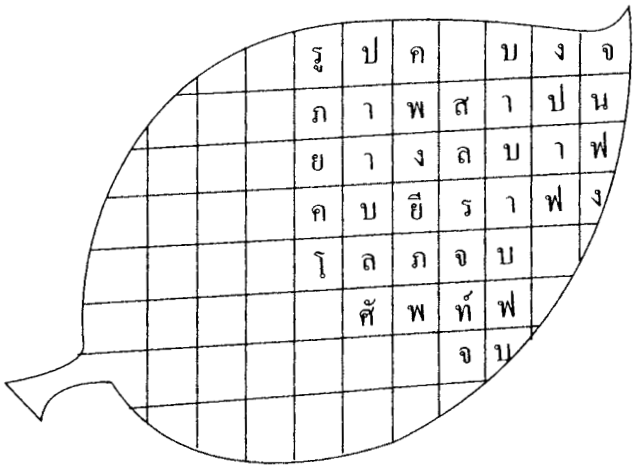	ส่วนหนึ่งไปวัดจัดแต่ง ส่วนหนึ่งซึ่งแบ่ง เป็นอาหารเช้ากลางวัน .....
๑๑. ร้องเพลง ประกอบท่าทาง “เพลงมาตราตัวสะกด” *รศ. ปิตินันท์ สุทธสาร ทำนอง แคนลำโขง* มาตราตัวสะกดของไทย รวบรวมไว้มี ๙ มาตรา มาตราแม่ ก กา อย่าชักช้าจำให้ดี คำที่ไม่มีตัวสะกด อย่าละลด เช่น ปู เต่า ปลา มาตราตัวสะกดแม่ กน อีกแม่ กม และ แม่ กง เกย เกอว อย่าใหลหลง พวกเราจงจำให้มั่น ห้าแม่นั้นสะกดต่างกัน มาเร็วพลันจำให้ขึ้นใจ มาตราแม่ กด กก กบ รวมแล้วครบเก้าแม่พอดี มาตราทั้งสามแม่นี้ อย่ารอรีมีเสียงสั้นสั้น จำคำนั้นว่าเป็นคำตาย เราทั้งหลายจำได้ไม่ลืม อภิปรายสรุปจากเพลงเป็นการทบทวนว่า – มาตราตัวสะกด ๙ แม่ คือ แม่ ก กา แม่ กก แม่ กด แม่ กน แม่ กบ แม่ กง แม่ กม แม่ เกย แม่ เกอว – ตัวสะกดแม่ กก กด กบ มีเสียงตัวสะกดเสียงสั้นเป็นคำตาย – ตัวสะกดแม่ กง กน กม เกย เกอว และ แม่ ก กา มีตัวสะกด ออกเสียงยาว เป็นคำเป็น	– เพลงพิษฐาน (เล่นหลังทำบุญที่วัด แยกเป็นพวกชาย-หญิง) (ฝ่ายชาย) พิษฐานเอย มือหนึ่งดังพาน พานแต่ดอกอ้อ เกิดชาติใด แสนใด ขอให้ได้คนชื่อลอย (ลูกคู่) พิษฐานวาดไหว้ ขอให้ได้ ดังพิษฐานเอย (ฝ่ายชาย) พิษฐานเอย มือหนึ่งดั่งพาน พานแต่ดอกพิกุล เกิดชาติใด แสนใด ขอให้ห่างไกล คนชื่อปุ่น (ลูกคู่) พิษฐานวานไหว้ ขอให้ได้ดังพิษฐานเอย
๑๒. นักเรียนเล่นเกม “ลูกสัตว์หาแม่” โดยแจกบัตรคำรูปสัตว์ ให้นักเรียนคนละใบ นักเรียนสังเกตบัตรแล้วเข้ากลุ่มเดียวกัน รูปกา = แม่ ก กา (กา บัว ตี มือ) รูปแม่ไก่ = แม่ กก (โรค สุข เมฆ นก) รูปแม่งู = แม่ กง (ง่วง แรง เกรง กลอง) รูปหนู = แม่ กน (เชิญ เวร พาล จาน) ควรวาดรูปประกอบ รูปม้า = แม่ กม (อิ่ม ชาย ยาม ดูม)	– เพลงพวงมาลัย (ดู ป.๑) – เพลงช้าเจ้าหงส์ – เพลงเหย่อย – เพลงปรบไก่ – แผนภูมิ – บัตรภาพ – อ่าน+ท่องแผนภูมิเพลงกล่อมเด็ก

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
รูปยักษ์ = แม่ เกย (ยาย ถวาย เคย โดย) รูปวัว = แม่ เกอว (สาว เขียว เปลิว แวว) รูปบ้าน = แม่ กบ (กราบ บาป เทพ โลภ) รูปดาว = แม่ กด (รถ มีด บวช อิฐ) ๑๓. นำบัตรคำรูปสัตว์ติดไว้ใต้ภาพแม่บนกระดานดำ รูปกา รูปงู รูปนก รูปม้า รูปยักษ์ รูปวัว รูปไก่ รูปใบไม้ รูปเด็ก ตา ง่วง จาน อิ่ม ยาย สาว นก กราบ รถ บัว แรง พาล ชาม เคย เขียว สุข บาป บวช ตี เกรง เวร ยาม โดย ปลิว เมฆ เทพ มีด มือ กลอง เชิญ ตูม ถวาย แวว โรค โลภ อิฐ ให้นักเรียนอ่านบัตรคำแต่ละชุดแล้วสรุปเพิ่มเติมเป็นมาตราๆ ไป ๑๔. ติดบัตร ๑๕. ทบทวน ๑๖. สอนซ่อมเสริม ๑๗. ประเมินผล ๑๘. ให้ทำโครงการ “พระราชวังไกลกังวล”	จันทร์เจ้าขา ขอข้าวขอแก้ว ขอแหวนทองแดง ผูกมือน้องข้า ขอช้างขอม้าให้น้องข้าขี่ ขอเก้าอี้ให้น้องข้านั่ง ขอเตียงตั้งให้น้องข้านอน ขอละครให้น้องข้าดู ขอตุ๊ดตู่ มาร้องตับแก – บัตรภาพ – บัตรคำ <u>โยกเยก</u> โยกเยกเอย น้ำท่วมเมฆ กระต่ายลอยคอ หมาหางงอ กอดคอ โยกเยก <u>แมวเหมียว</u> อ้ายแมวเหมียว แยกเขี้ยวยิงฟัน เสือปลาหน้าสั้น กัดกันกับแมวเหมียวเอย – ข้อทดสอบ

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ มรดกไทย
ระยะเวลาในการสอน ๖ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด

ป. ๑/๒ เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่ายๆ

ป. ๑/๓ มีมารยาทในการเขียน

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ

ป. ๑/๓ เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่ายๆ

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรม บทร้อยแก้ว บทร้อยกรองสำหรับเด็ก

๒. สาระการเรียนรู้

๑. การพูดและเขียนคำคล้องจอง

๒. การเขียนกลอน ๔ สั้นๆ ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์

๓. ปริศนาคำทาย บทร้องเล่นในท้องถิ่น เช่น แมงมุง, ไอ้เข้ ไอ้โขง

๔. การสะกดคำในแม่กบและคำใหม่

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. แต่งคำคล้องจอง กลอน ๔ ได้

๒. แต่งปริศนาคำทายทำเป็นสมุดภาพ และร้องเล่นบทร้องเล่นในท้องถิ่นได้

๓. อ่าน-เขียนเข้าใจความหมาย คำใหม่ ๓๔ คำ

๔. อ่านและเขียนพยัญชนะ ภ ได้ถูกต้อง

๕. อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่มี บ สะกดได้

๖. พูดและแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดูได้

๗. ท่องบทอาขยานได้

๘. คัดตัวบรรจงเต็มบรรทัดได้สวยงาม

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม	
๑. ร้องเพลง “รักเมืองไทย” รักเมืองไทย ชูชาติไทย ให้เป็นเมืองของไทย..... ทำท่าทางประกอบและอภิปรายความหมายของเพลง	เหมือนโรงเรียนต้นทาง – แผนภูมิเพลง – เทปเพลง
๒. อ่านบทร้อยกรอง “รักเมืองไทย” สนทนาถึงความหมาย สังเกตสัมผัสนอก สัมผัสใน	– แผนภูมิบทร้อยกรอง
๓. ครูให้ดูแผนภูมิ ภาพเมืองไทย ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และประชาชน วัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ ตั้งคำถามดังต่อไปนี้ เช่น	– แผนภูมิภาพ ฯลฯ
– ประวัติศาสตร์ชาติไทยเริ่มสมัยใด กี่ปีมาแล้ว	
– พระราชประวัติพระมหากษัตริย์ไทยในปัจจุบัน ทรงพระนามว่าอย่างไร หมายความว่าอย่างไร ทรงครองราชย์นานเท่าไร พระราชกรณียกิจที่สำคัญมีอย่างไรบ้าง สมเด็จพระบรมราชินีนาถฯ มีพระราชกรณียกิจที่สำคัญ คือ..... มีพระราชโอรส พระราชธิดา กี่พระองค์ ทรงพระนามว่า	– อ่านพยัญชนะ ภ “ ภูมิพลอดุลยเดช” – แผนภูมิพระราชวงศ์
– ผลงานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญๆ มีอะไรบ้าง พระองค์ผู้ทรงริเริ่ม คือ.....	– แผนภูมิพระราชกรณียกิจ “น้ำ คือ ชีวิต”
– ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบสานมาจากอดีต เช่น ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ฯลฯ มีอะไรบ้าง	– แผนภูมิปัญญาท้องถิ่น
– ปัจจุบันรัฐบาลได้ส่งเสริมและนำมาเพิ่มพูนรายได้อย่างไร	
* ครูต้องเตรียมสื่อ เช่น หนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสาร ภาพ แผ่นพิมพ์ จุลสาร ฯลฯ ให้แต่ละกลุ่มค้นคว้าด้วยตนเอง และครูซักถามจนเกิดความคิด ความเข้าใจ บูรณาการกับวิชา สังคม ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเชื่อมโยงกับภาพจัดวันสำคัญต่างๆ ในโรงเรียน ในชุมชน ฯลฯ	– สื่อต่างๆ ฯลฯ – อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่มี ม สะกด เช่น รอบ, ปลอบ, ระบอบ, ระเบียบ ฯลฯ

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๔. เขียนแผนผังความคิด จากประสบการณ์และการอภิปราย เช่น 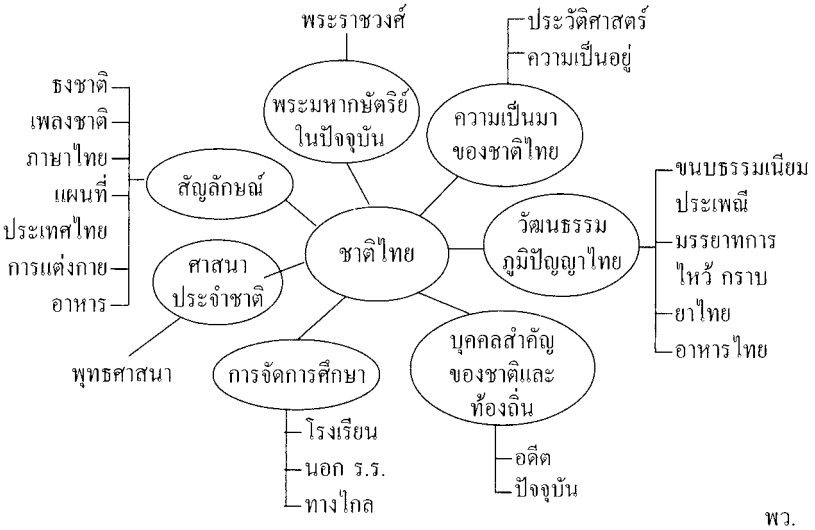 พว. **หมายเหตุ** การอภิปราย มิใช่การบอก แต่ถามให้นักเรียน ครูช่วยเรียบเรียงแนวคิดเป็นแผนผัง เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจน จะมีรายละเอียดมากน้อยขึ้นกับครูประสบการณ์และความคิดของนักเรียนเพราะความสามารถในการจัดประสบการณ์และการกระตุ้นของครู แต่ความคิดหลักให้ยึดตามหลักสูตร	– แผนภูมิ – อ่านคำใหม่ในแผนภูมิและบัตรคำ – ให้นักเรียนดูรูปเรือสุพรรณหงส์ “สุพรรณหงส์ทรงภู่ห้อย งามชดช้อยลอยหลังสินธุ์ เพียงหงส์ทรงพรหมินทร์ ลินลาศเลื่อนเตือนตาชม” อ่านให้ฟังและอธิบาย (กาพย์เห่เรือ) – เรือไชยไวว่องวิ่ง รวดเร็วจริงยิ่งอย่างลม เสียงเส้าเร้าระคน ห่มท้ายเยื่นเดิรคู่กัน
๕. เขียนแผนผังความคิด ตามเรื่อง “รักเมืองไทย” 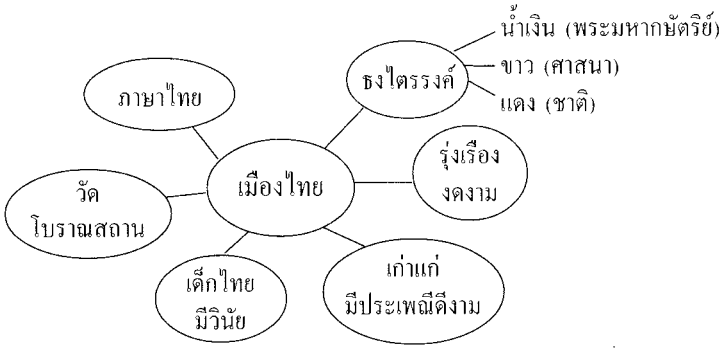 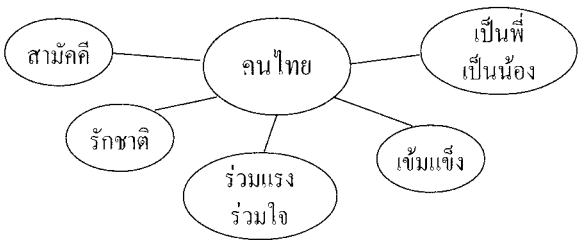 พว. อภิปรายสรุปความเห็นตามความคิดเห็นของนักเรียนเอง ประกอบด้วย	– แผนภูมิ – ร้องเพลง “รักเมืองไทย” ใครรานใครใครรุกด้าว แดนไทย ไทยรบจนสุดใจ ขาดดิ้น เสียเนื้อเลือดหลั่งไหล ยอมสละ สิ้นแล เสียชีพไป่เสียสิ้น ชื่อก้องเกียรติงาม – บทไหว้ครูเพลงฉ่อย นางทองหล่อ..... เอ่-เอ เอ๊ มือของลูกสิบนิ้ว ลูกยอวางหว่างคิ้ว ถวายต่างธูปเทียนทอง ขอให้เส้นผมเข้าเจ้าบนหัว ขอให้เป็นดอกบัวก่ายกอง
๖. แต่งเรื่อง ภูมิปัญญาไทย วาดภาพประกอบระบายสี (ภาพต่างๆ, แผนภูมิ)	

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๗. ร้องเพลง “ธงไตรรงค์” ทำท่าทางประกอบ ไตรรงค์ธงไทย ปลิวไสวสวยงามสง่า (ซ้ำ) สีแดง คือชาติ สีขาวศาสนา สีน้ำเงินหมายว่า พระมหากษัตริย์ไทย อภิปรายความหมายของเพลง	...เอ๊ย (ลูกค้า) อีกทั้งเส้นผมบนหัว (รับ) โอละช้าๆๆ ฉ่า เอื้อยเอ่ย...หนอย หนอยแนะ ตีช่าช้า .....
๘. นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันถามและตอบจากสัญลักษณ์ของชาติไทย เช่น **ธงชาติไทย** – มีสีอะไรบ้าง และมีความหมายอย่างไร – ธงไตรรงค์มีความสำคัญอย่างไร – เราควรทำอย่างไร เมื่อได้ยินเพลงชาติ – นักเรียนรู้สึกอย่างไร เมื่อได้ยินเพลงชาติ เช่น ในการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ – หากประเทศไทยไม่มีธงชาติ จะเป็นอย่างไร **เพลงชาติไทย** – มีความหมายอย่างไร – มีความรู้สึกอย่างไรขณะร้องเพลงชาติ – เราควรปฏิบัติอย่างไรเมื่อร้องเพลงชาติ – ถ้าร้องเพลงชาติไม่ถูก หมายความว่าอย่างไร ฯลฯ **ภูมิปัญญาไทย** – หมายความว่าอย่างไร – ผลงานที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน – ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบสานมาจากอดีตมีอะไรบ้าง – ผลงานที่เกิดจากภูมิปัญญาในครอบครัวมีอะไรบ้าง ฯลฯ	– เพลงเกี่ยวข้าว เกี่ยวเถิดหนาแม่เกี่ยว อย่ามัวแลเหลียว เคียวจะบาดมือเอย คว้าเถิดหนาแม่คว้า รีบตะบึงให้ถึงคันนา จะได้พูดจากันเอย ..... *(จากการละเล่นพื้นบ้าน ฝ่ายวิชาการหอสมุดกลาง ๐๕)* – ภาพแสดงถึงภูมิปัญญาไทย อาจเป็นภาพถ่ายตัดจากหนังสือพิมพ์
๙. แต่งคำคล้องจองเกี่ยวกับรักเมืองไทยและอ่านบทร้อยกรองให้คล่อง	
๑๐. อ่านคำใหม่ในบทเรียนทบทวนจนเข้าใจความหมายแต่งคำคล้องจองและแต่งประโยค เช่น ประเพณีไทย – ประเพณีไทยควรรักษาไว้ <u>ก้าว</u>ก่าย – อย่าก้าวก่ายงานของฉัน ของ<u>เก่าแก่</u> – เรารักษาของเก่าแก่ งาน<u>ท้องถิ่น</u> – เครื่องปั้นดินเผา เป็นงานท้องถิ่น ฯลฯ ฯลฯ	– แผนภูมิ – เมืองไทย ใหญ่อุดม ดินดีสม เป็นนาสวน เพื่อนรัก เราชักชวน ร่วมช่วยกัน มุ่งหมั่นทำ วิชา ต้องหาไว้ เป็นหลักได้ ใช้ช่วยนำ ให้รู้ ลู่ทางจำ ค้นคว้าไป ให้มากมาย
๑๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มรายงาน เรื่อง “พระราชวังไกลกังวล” จากโครงงานที่ให้ไปศึกษาและเขียนผังความคิด แต่งคำคล้องจอง ประกอบภาพ	

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
ระบายสี และสรุปรายงานเป็นสมุดเล่มเล็กไว้เป็นหนังสืออ่านประกอบในห้องเรียน 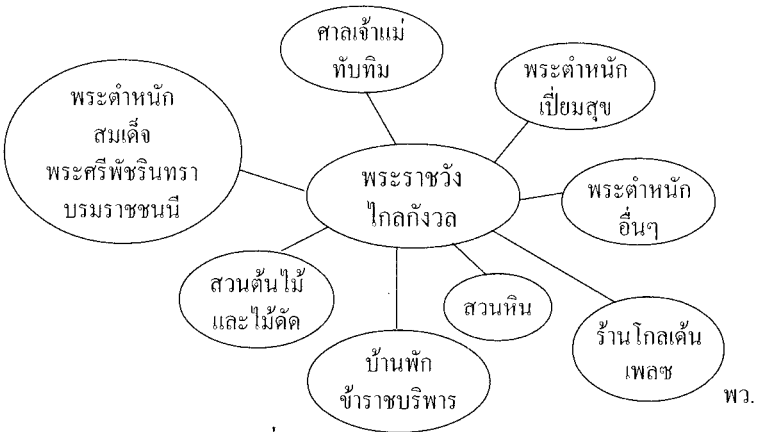 **หมายเหตุ** แผนผังอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามโครงงานศึกษาของนักเรียนและความเห็นของครูร่วมกัน	ช่วยกัน อย่างแข็งขัน ด้วยลำแข้ง และแรงกาย ทำไป ไม่เสียดาย แม้อาบเหงื่อ เมื่อทำงาน ดั่งนี้ มั่งมีแท้ ร่มเย็นแน่ หาไหนปาน โลกเขา คงเล่าขาน ถิ่นไทยนี้ ดีงามเอย *(แบบเรียนภาษาไทย)*
แต่งคำร้อยกรองง่ายๆ ที่มีความหมาย ตามความสามารถของนักเรียน เช่น วังไกลกังวล พระจอมคนประทับ ที่ทรงงานพร้อมสรรพ เหมือนกับวังใน ที่อยู่เจ้าแผ่นดิน ที่ทำกินชาวไทย สหกรณ์ร่วมใจ ขนของมาขาย *(สุทธาสินี วิเวกานนท์)*	– แผนภูมิ
๑๒. อ่านแบบฝึกอ่านทบทวน อ่านสระ ร้องเพลงสระทบทวน (ดูภาคผนวก)	
๑๓. อ่านพยัญชนะ ๔๔ ตัว ฝึกอ่านและเขียนอย่างถูกต้อง ร้องเพลงพยัญชนะ (ดูภาคผนวก) กิจกรรม ฝึกอ่าน และเขียนควรฝึกหลังกล้อง มีบัตรคำและสื่อต่างๆ ช่วยฝึก	– เทปเพลง – บัตรคำ – แผนภูมิเพลง
๑๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเรื่อง “อักษรคุยกัน” แล้วตอบคำถาม อาจให้แสดงบทบาทสมมติ เด็กๆ ทุกคน มีอักษรประจำตัวติดที่ศีรษะแทนหมวก เช้าวันหนึ่ง อักษรสูง อักษรกลาง และอักษรต่ำ นั่งคุยกัน อักษรสูง : เพื่อนรู้ไหม ฉันมีพยัญชนะ ๑๑ ตัว จำง่ายๆ สิบ กับ หนึ่ง มากกว่าสิบอยู่หนึ่ง อักษรกลาง : ของฉันจำง่ายกว่า ฉันมี เก้า ตัวพอดี ก้าวหน้าไง ฉันเขียนว่า ไก่ จิก เด็ก ตาย บน ปาก โอ่ง	– แผนภูมิ – อุปกรณ์แสดงบทบาทสมมติ – แผนภูมิอักษรกลาง สูง ต่ำ – เพลงกล่อมเด็ก

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
อักษรต่ำ : ไม่ครบนี่ ขาดไปสองตัว อักษรกลาง : คำที่ซ้ำกัน สองตัว คือ ด ฎ กับ ต และ ฏ ก็เติมเข้าไปซิ ไก่ จิก เด็ก ตาย บน ปาก โอ่ง มี ๙ ตัว คือ ก จ ด ฎ ต ฏ บ ป อ น้อยกว่าสิบอยู่หนึ่ง อักษรต่ำ : ของฉันก็จำง่ายๆ อักษรทั้งหมดมี ๔๔ ตัว กลางมี ๙ สูงมี ๑๑ รวมกันเป็น ๒๐ ลบออกเหลือของฉัน ๒๔ ตัว จำ ๔๔ ตัว จำ ๙ ตัว และ ๑๑ ตัว ที่เหลือก็เป็นของฉันไง คือ ค ต ฆ ง ช ซ ฌ ญ ฑ ฒ ณ ท ธ น พ ฟ ภ ม ย ร ล ว ฬ ฮ อักษรสูง : ช่วยจำด้วยนะจ๊ะ อักษรสูง อักษรกลาง อักษรต่ำ รวมเรียกว่า อักษร ๓ หมู่ หรือไตรยางค์ ช่วยกันตั้งคำถามและตอบหลังอ่านข้อ ๑๔ จบ ๑๕. เลขไทย คือ ศิลปะไทย เขียนเลขไทย ด้วยใจ มีศิลป์ ชาติเรา จะ ชำนะ ถ้าเราให้ ศิลปะ นำไทย *(สุทธาสินี วิเวกานนท์)* ให้นักเรียนแต่งคำคล้องจอง และฝึกเขียนเลขไทยด้วยใจรัก การคัดลายมือ และเขียนเลขไทย ฝึกให้เขียนด้วยใจรัก เหมือนทำงานศิลปะในอนาคต ถ้าเด็กไทยทุกคนเขียนได้สวย อาจเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว นำรายได้เข้าประเทศ เช่นเดียวกันผลงานศิลปะจากภูมิปัญญาชาวบ้าน ๑๖. อ่านทำนองเสนาะ “เจอกันใหม่วันเปิดเรียนและฝึกเขียนคำคล้องจอง บทความ ที่น่าสนใจ จัดป้ายนิเทศและรวบรวมไว้ในสมุดเล่มเล็กประจำห้องเรียน หรือเขียนในสมุดบันทึกรายงาน ๑๗. ทบทวน :- คัดลายมือ, ท่องอาขยาน, อ่านหนังสือ ๑๘. สอนซ่อมเสริม ๑๙. ประเมินผล ๒๐. การบ้านให้นักเรียนทำโครงงานเรื่อง “ชุมชนหัวหิน”	เจ้าทองดีเอย แม่จะพัดวีให้เจ้านอน เจ้าทองดีอย่าขี้อ้อน นอนเถิดนะพ่อคุณเอย นกเขาเอย ขันแต่เช้าจนเย็น ขันเถิดแม่จะฟังเสียงเล่น เนื้อเย็นเจ้าคนเดียวเอย (แสดงความรักต่อลูก) เจ้าเนื้อเย็นเอย แม่มิให้ไปเล่นที่หาดทราย ครั้นว่ายน้ำขึ้นมา มันจะพาเจ้าลอยหาย แสนเสียดายเจ้าคนเดียวเอย – แผนภูมิ – ข้อทดสอบ

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ มรดกไทย
ระยะเวลาในการสอน ๖ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ ตอบคำถามและเล่าเรื่องที่ฟังและดูทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง

๒. สาระการเรียนรู้

๑. การใช้ตัวเลขไทย

๒. การพูดตามความเป็นจริงและใช้ภาษาที่สุภาพเหมาะแก่กาลเทศะและบุคคล

๓. การเขียนตามความเป็นจริงและใช้ภาษาที่สุภาพเหมาะแก่กาลเทศะและบุคคล

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เขียนตัวเลขไทยและคัดตัวบรรจงเต็มบรรทัดได้ถูกต้อง สวยงาม

๒. พูดและเขียนแต่ความเป็นจริงและใช้ภาษาเหมาะสมอย่างมีมรรยาท

๓. วาดภาพประกอบข้อความที่อ่านได้

๔. อ่านประสมสระได้และแต่งประโยคได้

๕. อ่าน-เขียนคำใหม่และเข้าใจความหมายได้ ๔๗ คำ

๖. อ่านและเขียนพยัญชนะ ฃ ฅ ฎ ฏ ฐ ฌ ฑ ฒ ณ ได้

๗. พูดแสดงความคิดเห็น และความรู้สึกอย่างจริงใจเรื่องที่ฟังและดูได้

๘. ท่องบทอาขยานได้ถูกต้อง

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม ๑. นักเรียนแต่ละกลุ่ม อ่านบทร้อยกรอง เป็นทำนองเสนาะให้เพื่อนฟังอย่างไพเราะ เช่น บัดเดี๋ยวดังหง่างเหง่งวังเวงแว่ว สะดุ้งแล้วเหลียวแลชะแง้หา เห็นโยคีขี่รุ้งพุ่งออกมา ประคองพาขึ้นไปจนบนบรรพต แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์ มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด ถาม – บทกลอนนี้จากเรื่องอะไร – ตอนใด – ใครพูดกับใคร – หมายความว่าอย่างไร – นักเรียนเห็นด้วยกับคำสอนนี้หรือไม่ **เพลงนกขมิ้น** เจ้านกขมิ้นเหลืองอ่อนเอย ค่ำแล้วจะนอนที่ตรงไหน จะนอนไหนก็นอนได้ สุมทุมพุ่มไม้ที่เคยนอน ลมพระพายชายพัดมาอ่อนอ่อน เจ้าเคยจรมานานรังเอย *(เฉพาะครู)* ทำนองและบทร้องเพลงนกขมิ้นนี้เป็นเพลงที่ได้รับความนิยมในหมู่นักดนตรีไทยเพลงหนึ่ง บทร้องได้นำมาจากเนื้อเพลงกล่อมเด็กของรายฎรบทหนึ่ง ดัดแปลงและเพิ่มเติมบางคำ ถาม – เป็นบทกลอนเกี่ยวกับอะไร – ให้ผู้รายงานร้องเป็นเพลงให้ฟังถ้าร้องได้ – หมายความว่าอย่างไร – นักเรียนชอบหรือไม่ เพราะเหตุใด อันเพลงไทยไพเราะเสนาะเลิศ ควรต้องเทิดทูนไว้ไม่ให้สูญ เป็นวัฒนธรรมประจำไทยอันไพบูลย์ เจิดจำรูญคู่ชาติบ้านเมืองมา มีทำนองหลายอย่างท่านสร้างไว้ แม้นใส่ใจช่วยกันหมั่นศึกษา ก็จะเสริมศิลปะไทยให้วัฒนา เกียรติดำรงก้องฟ้าราตรีเอย *(จาก หนังสือดนตรีไทยประถมศึกษา เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๓ รอบ)* โอ้แม้เจ้าพระคุณของลูกแก้ว สิ้นซากศพแล้วไม่สูญหาย ลูกทำบุญส่งไปให้มากมาย ยังไม่วายความชั่วที่ตัวทำ อาเพศเป็นเปรตอสุรกาย กลับกลายตามมาเวลาค่ำ สั่งสอนวอนบอกให้ลูกจำ มีพระคุณเช้าค่ำแต่เป็นคน	เหมือนโรงเรียนต้นทาง – แผนภูมิ – เทปทำนองเสนาะ – เพลงพื้นบ้าน (ดู ป. ๑) เพลงพวงมาลัย เพลงพิษฐาน เพลงปรบไก่ เพลงฉ่อย เพลงเรือ เพลงอีแซว เพลงโคราช ฯลฯ – แผนภูมิ เพลงกล่อมเด็ก (ดู ป. ๑) – แผนภูมิ – แผนภูมิ

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
(จากเรื่อง “ขุนช้างขุนแผน” ตอนพระไวยรู้ความจริงว่ามารดาต้องกลายไปเป็นเปรตก็ตกใจ ร้องไห้คร่ำครวญด้วยความสงสารมารดา) ตั้งคำถาม บทร้อยกรองไพเราะเหล่านี้มีมากมาย ครูและนักเรียนควรช่วยกันค้นคว้ามาอ่านอีกบทสองบทก็ยังดี จะได้ซึมซับซาบซึ้งความไพเราะ และสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นร้อยแก้ว ร้อยกรองที่ไพเราะเมื่อนักเรียนโตขึ้น ๒. แสดงบทบาทสมมติจากบทร้อยกรองที่ค้นคว้ามา แล้วช่วยกันเขียนคำใหม่ที่ต้องอ่านและเขียนและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ๓. เชิดหุ่นจากบทร้อยกรองและศึกษาคำศัพท์ แต่งความเรื่องสั้นๆ เป็นภาษาของนักเรียนเอง (อุปกรณ์เชิดหุ่น) ๔. อ่านบทกลอนต่อไปนี้ แล้วลองบรรยายภาพจะเห็นภาพเหตุการณ์ในสมัยรัชกาลที่ ๒ (แผนภูมิ) บัดนั้น ฝูงประชามาสิ้นทุกถิ่นฐาน พวกผู้หญิงสาวสาวชาวร้าน เดินเที่ยวดูงานพล่านไป นักเลงเหล่าเจ้าชู้ฉุยฉาย นุ่งลายฉีกผ้าดัดตัดผมใหม่ ดัดจริตปิดขมับทาไพล ห่มแพรหนังไก่สองเพลาะ เห็นสาวสาวเหล่าข้าหลวงเรือนนอก สะกิดบอกเพื่อนกันคนนั้นเหมาะ บ้างเดินเวียนแวดชายร่ายเราะ พูดปะเหลาะลดเลี้ยวเกี้ยวพาน พวกดูโขนโคลนตมก็ไม่ว่า สู้ทนฝนฟ้าไม่ไปบ้าน บ้างยืนนั่งตั้งใจจะดูงาน สับสนอลหม่านเล้าลุม... *(จากเรื่อง “อิเหนา” บทละครพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (ร. ๒))* ครูตั้งคำถาม ให้นักเรียนตอบ (คุณครูควรได้อ่านมากกว่าที่ให้นักเรียนอ่าน) (๑) ภาพที่บรรยายทำให้นักเรียนเห็นภาพอะไรบ้าง (๒) ชาวบ้านสมัยก่อน แต่งกายอย่างไร ลองบรรยายหรือวาดภาพประกอบ (๓) การละเล่นสมัยโบราณมีอะไรบ้าง ในเรื่องนี้ชาวบ้านมาดูการแสดงอะไร (๔) สนทนาแลกเปลี่ยน ลองเปรียบเทียบกับการจัดงานสมัยปัจจุบันเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไรบ้าง ฯลฯ ๕. ครูควรอ่านและคัดเลือกบทกลอนจากหนังสือ วรรณคดี เช่น สังข์ทอง พระอภัยมณี ขุนช้างขุนแผน อิเหนา รามเกียรติ์ ฯลฯ	หนังสือ มีมากมาย หลายชนิด นำดวงจิต เริงรื่น ชื่นสดใส ให้ความรู้ สำเริง บันเทิงใจ ฉันจึงใฝ่ ใจสมาน อ่านทุกวัน – แผนภูมิ พระราชนิพนธ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี “ไปวัด” สองหนุ่มถึงวัดศรัทธา ผู้คนบางตา แต่ก็เริ่มมาเริ่มมี ต่างยิ้มอิ่มใจไมตรี ลืมทุกข์ทวี ในวันสงกรานต์งานบุญ หอมข้าวหอมแกงหอมกรุ่น หอมปรางแป้งฝุ่น จุนจิตสนิท นาสา โน่นพี่นี่น้องนั่นน้า โน้นลุงนั้นป้า ก็ล้วนมุ่งหน้ามาวัด – หนังสือวรรณคดี – สมุดภาพวรรณคดี

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
คัดตอนที่เหมาะสมกับเด็กหรือให้เด็กเลือกเองจากห้องสมุดมาอ่านสู่กันฟังแล้วกระตุ้นให้เด็กนักเรียนไปอ่านต่อเองในห้องสมุด การได้ฟังบทร้อยกรองที่ไพเราะบ่อยๆ ทำให้นักเรียนอารมณ์ดี มีอารมณ์ละเมียดละไมและรักในการอ่าน	– นิทานพื้นบ้าน – ห้องสมุด
๖. อ่านคำกลอน แล้วเขียนคำตอบลงในช่องว่าง เด็กไม่อยู่นิ่ง ชอบวิ่งตึงตัง ถูกดุทุกครั้ง ยังไม่จดจำ เด็ก..... ตัวฉันคือใคร ใช้อยู่อาศัย นอนหลับหลบภัย ให้ความร่มเย็น ฉันคือ..... 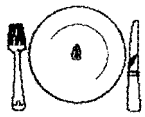 ตัวฉันคือใคร ใช้ใส่อาหาร ของคาวของหวาน ใส่ฉันงามดี ฉันคือ..... ตัวฉันคือใคร อยู่ในโรงเรียน 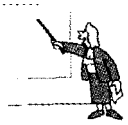 สอนเด็กอ่านเขียน เป็นนักเรียนดี ฉันคือ..... ตัวฉันคือใคร เอาไว้หนุนนอน ยามหลับพักผ่อน นอนหนุนตัวฉัน ฉันคือ.....	– แผนภูมิ “มดแดง” มดเอ๋ยมดแดง เล็กเล็กเรี่ยวแรงแข็งขยัน ใครกล้ำกรายทำร้ายถึงรังมัน ก็วิ่งพรูกรูกันมาทันที สู้ได้หรือมิได้ใจสาหัส ปากกัดก้นต่อยไม่ถอยหนี ถ้ารังเราใครกล้ามาราวี ต้องต่อตีทรหด เหมือนมดเอยฯ
๗. ครูและนักเรียนช่วยกันแต่งคำร้อยกรองแล้วสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่แต่ง เช่น กบน้อยน่ารัก ร้องทักแมลงสาบ ด้วยคำสุภาพ แมลงสาบร้องตอบ อย่าทำพูดดี ฉันนี้ไม่ชอบ 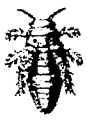 มาร้องอ๊อบอ๊อบ เกะกะหลีกไป กบน้อยตกใจ หลบไปเร็วไว โลกที่สดใส มืดมัวลงพลัน *(สุทธาสินี วิเวกานนท์)* ฯลฯ – อาจแต่งต่อเป็นเรื่องนิทานสอนใจ เกี่ยวกับมรรยาทที่เพื่อนควรแสดงต่อเพื่อน – นำสนทนาเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งที่อยู่รอบตัว โดยนำนักเรียนไปเดินชม ธรรมชาติรอบๆ โรงเรียน (หลังกล้อง) จะได้เกิดอารมณ์สุนทรียอยากแต่งร้อยกรอง	– แผนภูมิ “ตุ๊กแก” ตุ๊กเอ๋ย ตุ๊กแก ตับแก่ แซ่ร้องกึกก้องบ้าน เหมือนเตือนหู ให้งูร้องการ น่ารำคาญเสียแท้แท้แส่ จริงจริง อันความลับเหมือนกับ ตับที่ลับแน่ อย่าตีแผ่ให้กระจาย ทั้งชายหญิง ที่ควรปิดปิดไว้อย่าไหวติง ควรจะนิ่งนิ่งไว้ในใจเอยฯ

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๘. นำนักเรียนไปเที่ยวชมสวนผีเสื้อ ใกล้ๆ โรงเรียน ให้นักเรียนทำโครงงานเกี่ยวกับผีเสื้อ – ธรรมชาติของผีเสื้อ – วงจรชีวิตของผีเสื้อ – การนำผีเสื้อมาใช้ประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ เช่น แต่งความ แต่งบทร้อยกรอง วาดรูป ให้เกิดความคิดด้านอนุรักษ์มากกว่าทำลาย ครูควรสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เด็กตระหนักคุณค่าของสรรพสิ่งทั้งหลาย บทร้อยกรองจะช่วยโน้มน้าวจิตใจเด็กได้ง่าย ให้เด็กเขาแต่งคำคล้องจองง่ายๆ เช่น ผีเสื้อแสนสวย ดื่มน้ำหวานด้วย ดอกไม้สดสี แสงแดดสดใส ใบไม้เขียวขจี อยากอยู่ตรงนี้ ชมธรรมชาติทั้งวัน ฯลฯ *(สุทธาสินี วิเวกานนท์)* ให้เด็กต่อคำคล้องจองกัน ขณะชมธรรมชาติแล้วกลับมาเขียนในห้องเรียนหรือดูไปเขียนไปก็ได้	– “สวนผีเสื้อ” – สวนสาธารณะ – สวนสมเด็จย่าในชุมชนนั้นๆ – ภาพ วีดิทัศน์ แผนภูมิ – สมุด ดินสอ – ตัวอย่างสมุดศัพท์
๙. เรียนเรื่องอะไรแล้ว อย่าลืมจดจำคำศัพท์ของเรื่องเหล่านั้น บันทึกไว้ในสมุดคำศัพท์ของกลุ่ม เป็นคำใหม่ที่นักเรียนรวบรวมได้เอง นอกเหนือจากหนังสือ	– สมุดเพลง สมุดภาพ
๑๐. อาจให้แต่ละกลุ่มแต่งเป็นเพลงใส่ทำนองง่ายๆ ร้อง คิดท่าทางประกอบการเรียนจะมีความหมายยิ่งขึ้น	– แผนภูมิ
๑๑. สรุปเป็นความคิดเห็นไว้เป็นผังความคิดป้องกันลืมหลังจากไปทัศนศึกษา 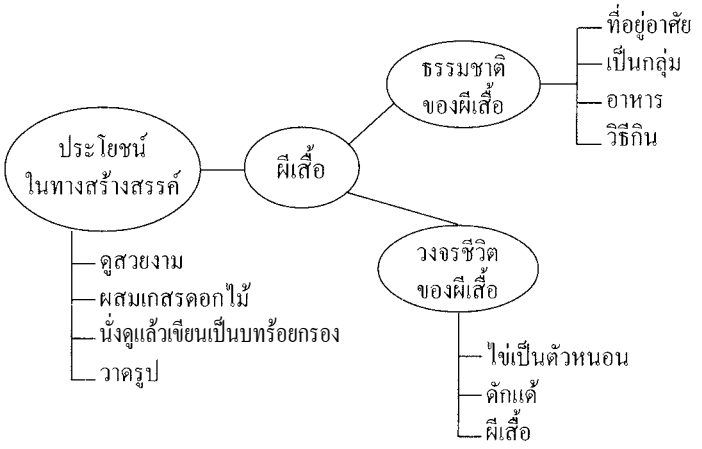 ความคิดรวบยอดของเด็กจะเกิดจากการสังเกต รวบรวมความคิด เขียนผังความคิดและได้ฝึกใช้ภาษาไปด้วย	
๑๒. ทบทวน	

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๑๓. สอนซ่อมเสริม ๑๔. ประเมินผล ๑๕. การบ้าน ทำแบบฝึก และอ่านหนังสือที่ต้องการหลายๆ เล่ม ในห้องสมุด **หมายเหตุ** ครูควรนำวรรณคดีและนิยายพื้นบ้านมาให้นักเรียนอ่านมากๆ หลายๆ เล่ม รวมทั้งขอความร่วมมือผู้ปกครองและชุมชน เพื่อกระตุ้นให้เด็กๆ รักการอ่าน และเรียนรู้มรดกไทยจากวรรณคดีเหล่านี้	– ข้อทดสอบ

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ มรดกไทย
ระยะเวลาในการสอน ๖ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองตามความสนใจ

๒. สาระการเรียนรู้

๑. การอ่านนิทานเรื่องสั้นง่ายๆ สำหรับเด็ก สารคดี บทความ บทร้อยกรอง ประเภทกาพย์ยานี ๑๑ และกลอนบทดอกสร้อย

๒. ข้อคิดเห็นจากการอ่านและนำไปใช้ในชีวิตจริง

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อ่านและเล่านิทาน เรื่องสั้น สารคดี บทความ บทร้อยกรองง่ายๆ ได้

๒. อ่านแล้วเล่า เขียนแสดงความคิดเห็นง่ายๆ ได้

๓. ปฏิบัติตามคติ คำสอน ข้อคิดที่ดีๆ ได้

๔. มีมารยาทการอ่าน อ่านได้นาน ไม่เบื่อ

๕. อ่านและเขียนพยัญชนะ ฆ ฬ ฮ ได้

๖. อ่านสะกดคำและแจกลูกคำที่ประสมสระ อะ เอะ โอะ อัว เออ มีตัวสะกดได้

๗. อ่าน-เขียนเข้าใจความหมายคำใหม่ได้ ๓๔ คำ

๘. แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกในเรื่องที่อ่านและฟังได้

๙. คัดตัวบรรจงเต็มบรรทัดได้ถูกต้อง สวยงาม

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม	
๑. แต่ละกลุ่มกล่าวคำสวัสดีต่อกันอย่างสุภาพทักทายกัน	เหมือนโรงเรียนต้นทาง
๒. ร้องเพลง “สวัสดีเธอจ๋า” ทำท่าทางประกอบ	– เทปเพลง
๓. ดูแผนภูมิคำสนทนาที่กล่าวทักทายกัน ทุกกลุ่มอ่านและจับคู่ทักทาย ครูคอยสังเกตคู่ใดพูดจาสุภาพกิริยา ท่าทางถูกกาลเทศะให้ทุกคนปรบมือให้เป็นการชมเชย	– แผนภูมิ ทบทวนเพลงในอดีต (เพลงไทยนับเป็นมรดกไทย)
๔. ร้องเพลง “ช้าง ช้าง ช้าง” ดูแผนภูมิเพลงประกอบภาพทำท่าทางประกอบและเพลงอื่นๆ เป็นการทบทวนการอ่าน	– เพลงไทยลูกทุ่ง – เด็กๆ ร้องเพลงลูกทุ่ง เช่น “จงภูมิใจเถิดที่เกิดเป็นไทย .....”
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มมารายงานหน้าชั้นว่าได้อ่านหนังสืออะไรบ้าง มีเรื่องย่อๆ เกี่ยวกับอะไร กลุ่มใดอ่านได้มากที่สุดและรายงานได้ใจความที่สุด ได้รับการปรบมือชมเชยจากเพื่อนๆ และรางวัลจากครู (เป็นดาวเป็นเดือน หรือเครื่องหมาย)	
๖. จัดป้ายนิเทศ ชื่อหนังสือและเรื่องที่อ่าน ครูควรกำหนดให้นักเรียนได้อ่านต่อเนื่องทุกวัน ทุกสัปดาห์ โดยใช้วิธีกระตุ้น มีการอ่านให้ฟัง ฟังนิทาน ฟังบทร้อยกรอง ฯลฯ ครูควรใช้คำถามถามนักเรียนตลอดเวลา เพื่อให้นักเรียน ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลและสนใจอ่านหนังสือเพิ่มเติม เมื่อได้ข้อมูลมานำมาวิเคราะห์วิจารณ์สรุปเป็นข้อมูลได้ระดับหนึ่ง ตรวจสอบแล้วร่วมกันพิจารณาว่ายังขาดอะไร ต้องเพิ่มเติมให้นักเรียนไปอ่าน เพิ่มเติม สรุปเป็นความรู้ของนักเรียน เป็นบทเรียนที่เขียนด้วยตัวนักเรียนเอง รวมเล่มและจัดป้ายนิเทศ	– อ่านแผนภูมิทบทวนบทเรียน – คำใดอ่านไม่ได้ให้ฝึกสะกดคำ – ครูเขียน คำ ดัง กัน ดัก บนกระดาน ฝึกสะกดตามครู เช่น ดอ-อะ-งอ-ดัง
๗. ในการกำหนดให้นักเรียนอ่านหนังสือเรื่องใดครูต้องป้อนคำถามให้นักเรียนทุกครั้ง ดังนี้ (๑) เรื่องที่อ่านเกี่ยวกับอะไร (๒) ใคร ทำอะไร ที่ไหน กับใคร (๓) สรุปเรื่องราวของตัวละคร แต่ละตัว (เป็นใคร ทำอะไร เก่งเรื่องอะไร ฯลฯ) (๔) เปรียบเทียบความเก่งกล้าสามารถของตัวละคร (๕) ความรู้สึกของนักเรียน (ผู้อ่าน) ต่อตัวละคร ถ้านักเรียนยังตอบคำถามเหล่านี้ไม่ได้แสดงว่าต้องอ่านเพิ่มเติม ทำให้รู้จักค้นคว้าเพิ่มเติมหรือสอบถามสนทนากับผู้รู้ ครูไม่ควรรีบสรุปความเห็นของครูยัดเหยียดให้เด็ก ควรให้นักเรียนคิดเองก่อน ใช้วิธีตั้งคำถามนำ ให้เกิดความคิดและสรุปได้เอง ครูทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตร	– แผนภูมิ – ครูสรุปว่า ๑) พยัญชนะประสมสระ อะ เมื่อมีตัวสะกด อะ เปลี่ยนเป็น ั (ไม้หันอากาศ) ๒) ครูเขียนคำ เก็ง เป็น เต็ม ... ให้อ่าน สรุปว่าพยัญชนะที่ประสมสระอะ เมื่อมีตัวสะกดเปลี่ยนเอะเป็น ็ (ไม้ไต่คู้)

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๘. อ่านคำกลอน แล้วเขียนคำตอบเติมในช่องว่าง ตัวฉันคือใคร บินในท้องฟ้า มีปีกมีขา นำหน้าด้วย น ฉันคือ..... ตัวฉันคือใคร อยู่ในห้องครัว มีสากคู่ตัว แม่ครัวชอบใช้ ฉันคือ..... ตัวฉันคือใคร คนไม่ต้องการ กลัวฉันลนลาน เป็นมารของชีวิต ฉันคือ..... 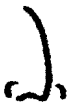 ฉันเป็นอวัยวะ จะอยู่บนหน้า หายใจทุกเวลา พึ่งพาตัวฉัน ฉันคือ..... ฉันเป็นพืชน้ำ นำหน้าด้วย จ. ประสมสระ ออ มี ก. สะกด ฉันคือ..... ๙. อ่านเรื่องต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม **เรื่องนกยูงกับนกกระจอก** “น่าสงสารจังเลย” นกยูงพูดกับนกกระจอก “ตัวเธอเล็กนิดเดียว ขนของเธอก็ไม่สวย สู้แพนหางของฉันไม่ได้” นกยูงรำแพนหางโอ้อวด “สวยจริงๆ” นกกระจอกพูด “ขนของเธอสวยมาก รูปร่างเธอก็สง่างาม แต่แม้ขนฉันจะไม่สวยรูปร่างเล็ก แต่ฉันสามารถบินสูงขึ้นไปชมความงามบนท้องฟ้าได้” คำถาม (๑) เหตุใดนกยูงจึงสงสารนกระจอก (๒) นกยูงคิดว่าตนเองเป็นอย่างไร (๓) นกกระจอกคิดว่าตนเองเป็นอย่างไร (๔) จงเปรียบเทียบนกยูงกับนกระจอกว่านักเรียนอยากเป็นอย่างไร ให้เหตุผล ๑๐. กิจกรรมเสริมบทเรียนดังตัวอย่าง ควรให้เด็กได้แสดงออกทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน	๓) ครูเขียนคำ จง, บน, ผม, ... ให้อ่าน สรุปว่าพยัญชนะที่ประสมสระโอะ เมื่อมีตัวสะกดให้ตัดรูปโอะออก ๔) ครูเขียนคำ ดวง, กวน, สวม, ... ให้อ่าน สรุปว่าพยัญชนะที่ประสมสระอัว เมื่อมีตัวสะกดตัดรูป ั ออก ๕) ครูเขียนคำ เชิง, เกิน, เดิน, ... ให้อ่าน ครูสรุปว่าพยัญชนะที่ประสมสระเออ เมื่อมีตัวสะกดเปลี่ยนรูปเออเป็น ิ – ภาพ – แผนภูมิ } ตามเรื่องที่สอน

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แต่งเรื่องจากภาพ **ผีฟ้าปาร์ตี้** ในคืนแห่งการปล่อยผี ผีทั้งหลายจะมาปาร์ตี้ร่วมกันที่บ้านร้างบ้านหนึ่ง มีทั้งผีแม่นาค, แดร๊กคูล่า, มัมมี่ ฯลฯ ซึ่งผีทุกตัวต้องนำอาหารมากินเลี้ยงกัน แดร๊กคูล่าหอบเอาเลือดมาให้ทุกคนดื่ม ผีทุกตัวต่างดื่มเลือดของแดร๊กคูล่าได้ ยกเว้นมัมมี่ที่ไม่สามารถดื่มได้จึงเกิดการทะเลาะกันขึ้น มัมมี่โกรธมากจึงหายตัวกลับไป ทำให้งานปาร์ตี้คืนนั้นกลายเป็นคืนที่ไม่สนุก *(ด.ญ. บุศรินทร์ บำรุงตน ร.ร. พิชญศึกษา)* **มัมมี่ผีเกเร** ในเมืองผีสิงมีผีอยู่มากมาย เช่น ผีตาโบ๋และมีผีตาโขง ฯลฯ แต่มีผีอยู่สามตัวที่เป็นเพื่อนรักมาก คือ ผีดูดเลือด, ผีมัมมี่ และผีอีกอ วันหนึ่งผีดูดเลือดไปเจอก้อนหินมหัศจรรย์จึงนำเข้ามาในเมือง พอดีผีมัมมี่มาเห็นก็อยากได้จึงเข้าไปแย่ง ผีดูดเลือดจึงชกหน้าผีมัมมี่จนสลบ และให้ผีอีกอเอาหินมหัศจรรย์ซ่อนไว้ที่ห้องของตน เพราะผีมันมี่หลงรักผีอีกอไม่กล้าไปค้น *(ด.ช. เกรียงไกร เกิดโภคา ร.ร. สุภาคมศึกษา)* **มัมมี่นิสัยเสีย** มัมมี่ได้วางแผนกับลูกชวนกันไปขโมยหีบสมบัติผีดูดเลือดในตอนกลางวัน เพราะผีดูดเลือดจะนอนหลับ แต่แล้วผีมัมมี่ก็เกิดหกล้มเสียงดัง ผีดูดเลือดจึงไล่มัมมี่ว่า “ไปให้พ้น อย่ามายุ่งกับหีบสมบัติของเรา” แต่ผีมัมมี่จะขโมยให้ได้ ผีดูดเลือดจึงตื่นมาชกปากมัมมี่ และเรียกผีกองกอยซึ่งเป็นลูกสมุนมาเอาหีบไปเก็บ แล้วตรงเข้าไปดูดเลือดผีมัมมี่จนตัวแห้ง นับตั้งแต่นั้นมาก็ไม่มีผีตนใดกล้าเข้าไปขโมยหีบสมบัติของผีดูดเลือดอีกเลย *(ด.ช. ภณรัตน์ น้อยเพิ่ม ร.ร. สาธิตเกษตร)*	– ตัวอย่างจากนิตยสารสำหรับเด็กที่มีผลงานของเด็กมีอีกมากมาย – แผนภูมิเพลง <u>เพลงสระโอะ</u> *คำร้อง ปิตินันทน์ สุทธสาร* *ทำนอง รำวง : ใกล้เข้าไปอีกนิด* โปรดจงจำสักนิด คิดคิดคำสระ<u>โอะ</u> โต๊ะ โป๊ะ โละ สระโอะ ทุกคำ สระโอะ มีตัวสะกด โอ-อะ มีตัวสะกด โอ-อะ ลดรูปหมดไป ต - โ-ะ - ก ก็กลายเป็น ตก ก - โ-ะ - ด ก็กลายเป็น กด มามาจำเอาไว้ให้ดี (ซ้ำ) – แต่งคล้ายเพลงเดิมให้จำง่ายทำนองเดิม <u>เพลงสระเอะ</u> โปรดจงจำสักนิด คิดคิดคำ สระเอะ เตะ เปะ เละ สระเอะ ทุกคำ สระเอะ มีตัวสะกด เปลี่ยน เอะเป็นไม้ไต่คู้ ็ ไป ต - เ-อะ - ม ก็กลายเป็น เต็ม ล - เ-อะ - ม ก็กลายเป็น เล็ม มามาจำเอาไว้ให้ดี (ซ้ำ) <u>เพลงสระอะ</u> โปรดจงจำสักนิด คิดคิดคำ สระอะ กะ ปะ ตะ

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
กิจการผีสิง คุณปู่ของแดร๊กคูล่า, มัมมี่ และนาคทิ้งบ้านไว้ให้เป็นมรดกแก่ทั้งสามก่อนไปเกิด ภายในบ้านมี ๓ ห้องนอน แต่ละห้องมีห้องน้ำในตัว และมีห้องโถงกลางบ้าน แดร๊กคูล่าและมัมมี่คิดเอาเปรียบอยากได้ห้องโถงกลาง จึงทะเลาะแย่งชิงกับมัมมี่อย่างดุเดือด นางนาคทนดูไม่ไหว จึงบอกว่า “คุณปู่ยกให้เราแบ่งกันใช้ด้วยกันนะ” แดร๊กคูล่ากับมัมมี่ไม่เห็นด้วยคิดจะแบ่งห้องโถงกลางเป็น ๓ ส่วน แล้วต่างเปิดเป็นห้องผีสิงกัน นางนาค จึงสรุป ว่าควรนำมารวมกัน และเปิดเป็นบ้านผีสิงดีกว่า ต่อมาจึงได้มี “บ้านผีสิง” เกิดขึ้น มีเด็กๆ เข้าไปเที่ยวในบ้านผีสิงกันเยอะแยะมากมายจน ผีทั้งสามหลอก ไม่ไหว นางนาคจึงทิ้งบ้านให้แดร๊กคูล่าและมัมมี่ทำเอง ส่วนตัวนางนาคนั้น หนีไปอยู่พระโขนงจนได้พบรักกับทิดมากในที่สุด *(ด.ช. วิวัฒน์ แก้วเขียว ร.ร. พิบูลอุปถัมภ์)* **ศึกชิงลูกแม่นาค** “ตุ๊บตั๊บ ตุ๊บตั๊บ” เสียง “แดร๊กคูลี่” กำลังปะทะต่อสู้กับ “มัมแมรี่” อย่างรุนแรงเพื่อต้องการชิงลูก “แม่นาค” ไปทำยาอายุวัฒนะโดยแม่นาคกำหนดกติกาเอาไว้ว่า “ถ้าใครเป็นผู้ชนะ ข้าจะขอมอบลูกของข้าให้ผู้นั้นไป และข้าจะมอบน้ำพริกอายุวัฒนะให้ด้วยนะ” แดร๊กคูลี่กับมัมแมรี่ได้ฟังก็ต่อสู้กันอุตลุตหวังเป็นผู้ชนะ แต่ด้วยเป็นแม่ย่อมรักลูกแม่นาคจึงอาศัยจังหวะที่แดร๊กคูลี่กับมัมแมรี่ต่อสู้กันแอบหายตัวหนีไป กว่าผีทั้งสองจะรู้ก็สะบักสะบอมไปทั้งตัว *(ด.ช. โชคชัย เชื้อเทศ ร.ร. ปากเกร็ด)* **แย่งแม่นาค** ในคืนสุนัขหอน “ผีแม่นาค” ออกมาตรวจดูความเรียบร้อยในเขตพระโขนง “มัมมี่” และ “แดร๊กคูล่า” ต่างหลงใหลในความงามของผีไทย จึงตรงเข้ามาหวังฉุดแม่นาค แต่ฉุดเท่าไหร่แม่นาคก็ไม่ตามมา เพราะมือแม่นาคยาวไม่สิ้นสุด นางนาคจึงแปลงกายเป็นนางฟ้าแล้วเสกให้ผีทั้งสองทะเลาะกันเองจนเหนื่อย แม่นาคจึงจับผีทั้งสองไปส่งตำรวจได้โดยละม่อม *(ด.ช. กรกช รุ่งรักษ์อุดิศัย ร.ร. ศรีสุริโยทัย กทม.)* **เพื่อนที่แสนรัก** ตอนอยู่ชั้น ป.๓ ฉันมีเพื่อนที่สนิทมากที่สุด คือ ด.ญ. สุพัฒรา สนองเดช และ ด.ญ. ภารีดี บุญพร้วน จะไปไหนก็ไปด้วยกันเสมอและแบ่งปันขนมกันตลอด แต่พอขึ้นชั้น ป.๔ “ภารีดี” ก็ย้ายตามครอบครัว	สระอะ ทุกคำ สระอะ มีตัวสะกด อะ เปลี่ยนเป็นไม้หันอากาศ ก - ะ - ก ก็กลายเป็น กัก ป - ะ - ก ก็กลายเป็น ปัก ด - ะ - ก ก็กลายเป็น ดัก มามาจำเอาไว้ให้ดี (ซ้ำ) – การอ่านสะกดคำและแจกลูก ครูแต่งเพลงง่ายๆ ให้ร้อง จะช่วยให้เด็กเรียนอย่างสนุก และจำได้โดยไม่ต้องท่องจำ “เพลงเต้นกำรำเคียว” (ฝ่ายชาย) มาเสียเถิดนางเอย เอ๋ยละ แม่มา มาหรือมา แม่มา พี่ก็เรียกอย่าช้า (ซ้ำ) แม่ผมกระจายรายหน้า ให้ลุกขึ้นมาวงเอย (ลูกคู่รับ) (ฝ่ายหญิง) มาแล้วนายเอย เอ๋ยละพ่อมา มาหรือมา พ่อมา พี่เรียกร้องไม่เนิ่น ถ้าพี่เชิญน้องไม่ช้า (ซ้ำ) จึงจัดแจงแต่งหน้า ลุกขึ้นมา แล้วเอย (ลูกคู่รับ)

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
ไปเรียนที่โรงเรียนอื่น ตอนนั้นฉันเสียใจมากที่ต้องจากเพื่อนรักและพออยู่ ป.๕ “สุพัฒรา” ก็ย้ายไปอีกคน ฉันอยากจะบอกทั้งสองคนว่า เรายังเป็นเพื่อนรักต่อกัน ฉันยังคิดถึงเธอสองคน หวังว่าเราคงได้เจอกันอีก *(ด.ญ. ปิยะนุช สัตบุตร ร.ร. สามเสนนอก)* **เพื่อนที่เอาเปรียบ** “มุก” กับ “หมวย” เป็นพี่น้องกัน วันหนึ่งป้าใช้มุกไปซื้อสบู่ แต่มุกเป็นคนเอาเปรียบจึงหลอกหมวยว่า “ป้าใช้หมวยไปซื้อสบู่แน่ะ” หมวยจึงไปซื้อสบู่มาให้ป้า ป้ารู้ความจริงว่ามุกหลอกใช้ต่อให้หมวยไปซื้อแทน ป้าจึงให้เงินหมวยไปซื้อขนมกิน มุกจึงทวงป้าว่า “ทำไมมุกไม่ได้เงินล่ะ” ป้าเลยดุมุก “มุกนิสัยไม่ดีเลยนะ ป้าใช้มุกแต่มุกไปหลอกใช้หมวยต่อ” ตั้งแต่นั้นมุกก็ไม่ทำอย่างนั้นอีก *(ด.ญ. นันทพร ยงพฤกษา ร.ร. วีรสุนทร)*	– กิจกรรม:- ประกวดร้องเพลงลูกทุ่ง

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ มรดกไทย
ระยะเวลาในการสอน ๖ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ

๒. สาระการเรียนรู้

๑. การใช้ทักษะทางภาษาในการเรียน การแสวงหาความรู้และการใช้ทักษะทางภาษา ทำงานร่วมกับผู้อื่น

๒. การใช้วิทยุ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ คอมพิวเตอร์ ในการพัฒนาการเขียน

๓. อักษร ๓ หมู่ และคำยาก

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ฟัง พูด อ่าน เขียน ตามสื่อฯ และเรื่องที่กำหนดให้ได้อย่างมีมารยาท

๒. ใช้ทักษะทางภาษา อ่าน เขียน หาความรู้ได้ แสดงความคิดเห็นได้

๓. อ่าน - เขียนและเข้าใจความหมายคำใหม่ ๓๔ คำ

๔. อ่านและเขียนพยัญชนะไทยได้ตั้งแต่ ก-ฮ อ่านอักษร ๓ หมู่ได้

๕. อ่านสะกดคำและแจกลูกในบทเรียนได้

๖. ท่องบทอาขยานได้

๗. คัดตัวบรรจงเต็มบรรทัดได้

๔. กระบวนการการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม ๑. นักเรียนกลุ่มต่างๆ รายงานเกี่ยวกับชุมชนหัวหิน และเขียนผังความคิด แสดงพร้อมอธิบายข้อมูล จากที่ได้ไปศึกษามา	เหมือนโรงเรียนต้นทาง – แผนภูมิชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ มีลักษณะที่สำคัญและประวัติความเป็นมาที่นักเรียนควรเรียนรู้ – อ่านคำกลอนสอนใจ คนไทยนี้ดี เป็นพี่เป็นน้อง เมืองไทยเมืองทอง เป็นของคนไทย คนไทยเข้มแข็ง ร่วมแรงร่วมใจ รักชาติยิ่งใหญ่ ไทยสามัคคี
๒. นักเรียนช่วยกันอภิปรายสถานที่ใดที่เป็นมรดกไทยหรือสิ่งใด (อาหาร ขนม ฯลฯ) ที่เป็นมรดกไทย	แผนภูมิคำถาม:- เช่น – สถานที่ใดในหัวหินถือเป็นมรดกไทย – ขนมไทย สมุนไพรไทย อาหารไทย เป็นมรดกไทยหรือไม่ เพราะเหตุใด – ภูมิปัญญาท้องถิ่นคืออะไร – จงรวบรวมภูมิปัญญาชาวบ้านในชุมชน ฯลฯ – แผนภูมิคำถามเกี่ยวกับชุมชนที่อยู่อาศัย ครูรวบรวมได้ให้นักเรียนช่วยกันเรียบเรียงและวาดภาพ จัดทำเป็นสมุดเล่มใหญ่เกี่ยวกับชุมชนของเรา – เปรียบเทียบ “หัวหิน” กับเมืองรมจักรในพระอภัยมณี โดยยกบทกลอนดังนี้ :-

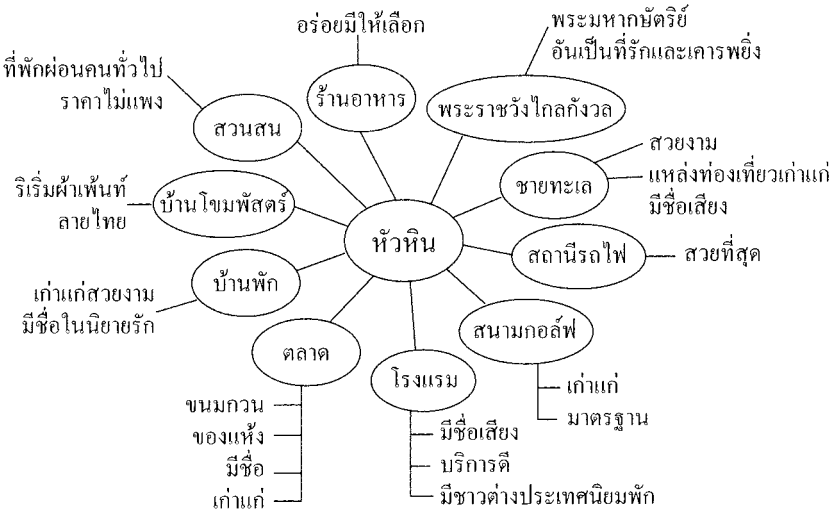

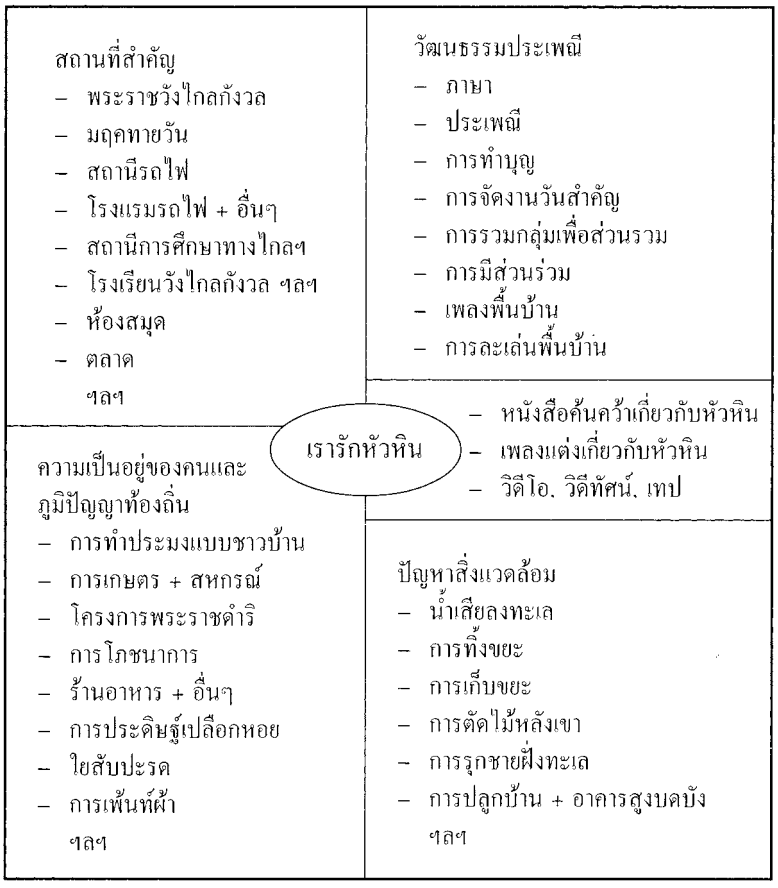

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
* ควรใช้ภาษาง่ายใกล้ตัวเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดและตระหนักในความมีส่วนร่วมและอนุรักษ์ท้องถิ่น เน้นการอภิปรายและความคิดตามลำดับความคิด การเขียนผังความคิด ควรให้นักเรียนได้เขียนข้อมูลหลากหลาย โดยใช้วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ อาจมีข้อมูลทั้งสองทาง ทั้งทางบวกและลบ ถ้ามีข้อมูลทางลบ เช่นเรื่องสิ่งแวดล้อม ให้คิดหาวิธีป้องกันและแก้ไขโดยมุ่งจุดมาแก้ที่ตัวเราก่อน คือ ที่นักเรียน ที่คณะครู โรงเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครองเด็กๆ ก็ฝึกรวมกลุ่มกันแยกขยะ ฯลฯ เป็นต้น	“จะเหลียวซ้าย แลขวา ก็ว้าเหว่ ท้องทะเลลึกล้ำล้วนน้ำเขียว คลื่นระลอกกลอกกลิ้ง เป็นเกลียวเกลียว ทางก็เปลี่ยนใจก็เปล่า เศร้าฤทัย ยิ่งโศกแสนอาดูรพูนทเวศ ชลเนตรหล่อหลั่งละลุมไหล .....”
๓. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำโครงงานเป็นเล่มในสมุดเล่มใหญ่ เพราะเรื่อง “เรารักหัวหิน” เป็นเรื่องใกล้ตัว มีข้อมูลที่จะค้นและศึกษาได้มากมาย เรื่องที่อยู่ในผังความคิดสามารถค้นคว้าศึกษาได้ทุกเรื่อง และอาจเพิ่มเติมได้อีก	– สมุดเล่มใหญ่
๔. ร้องเพลง หัวหินเป็นถิ่นสำราญหรือเพลงอื่นๆ ที่แต่งเกี่ยวกับหัวหิน ครูอ่านเรื่องที่เขียนเกี่ยวกับหัวหินให้นักเรียนฟัง เช่น บางตอนในเรื่อง “ปริศนา” ฯลฯ	– เทปเพลง
๕. จัดป้ายนิเทศหัวหินในอดีต ให้ช่วยกันหาภาพมาจัดป้ายนิเทศ ในห้องเรียน/โรงเรียน	– แผนภูมิภาพ
๖. แต่งความเรื่อง “เรารักหัวหิน” และคัดลายมือ	
๗. วาดภาพระบายสี ประกอบเรื่อง ถ่ายภาพมาประกอบเรื่องเขียนบรรยายสั้นๆ	– กระดาษ สี
๘. เขียนผังความคิด “หัวหินสวยด้วยมือเรา”	– แผนภูมิภาพ

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
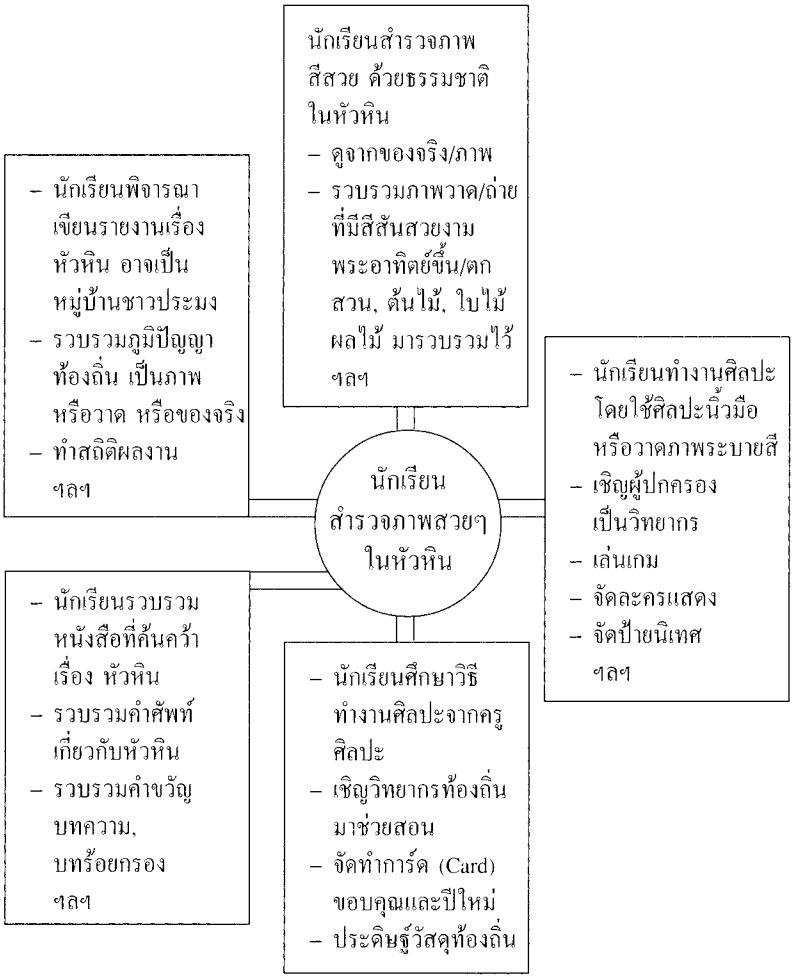	– แผนภูมิพยัญชนะไทย ๔๔ ตัว ไว้ทบทวน – อักษร ๓ หมู่ – แผนภูมิสะกดคำยาก – บัตรคำใหม่ – ตัวอย่างบัตรอวยพร – ร้องเพลงสระทบทวน (ดูภาคผนวก) เปรียบเทียบ (ต่อ) “สำเภาน้อยลอยแล่นมาตามลม ลุอุดมรมจักรนัครา ที่ตรงหน้าธานีนั้นมีเกาะ เรือจำเพาะเข้าออก ตามซอกผา เป็นหอคอยลอยลิ่มตรงทิวตา ก็รู้ว่าปากน้ำเป็นสำคัญ”
๙. ร้องเพลง “วอลซ์ราชนาวี” และทำท่าทางประกอบ ทะเลนั้นเป็นเหมือนถิ่นของเรา...	
๑๐. เล่นเกม “ตายแน่ แย่แล้ว” (ดูภาคผนวก)	– เทปเพลง
๑๑. ทบทวน, คัดลายมือ,ท่องอาขยาน, อ่านหนังสือ	– แผนภูมิเพลง
๑๒. สอนซ่อมเสริม	– แผนภูมิเกม
๑๓ ประเมินผล	
๑๔. การบ้าน ให้ค้นห้องสมุดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวไปยังที่สำคัญๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศเพื่อทำรายงาน	– ข้อทดสอบ

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ มรดกไทย
ระยะเวลาในการสอน ๖ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๑ คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด

ป. ๑/๒ เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่ายๆ

ป. ๑/๓ มีมารยาทในการเขียน

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ป. ๑/๒ เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ

ป. ๑/๓ เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่ายๆ

๒. สาระการเรียนรู้

๑. การใช้ภาษาพูดและภาษาเขียน

๒. การใช้ภาษาและถ้อยคำการสื่อสารได้เหมาะกับฐานะของบุคคลและสถานการณ์

๓. การใช้ภาษาและคำศัพท์เฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ นำมาพัฒนาการอ่านและเขียน

๔. มาตราแม่กม และคำยาก

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. พูดและเขียนได้ถูกต้อง เหมาะสมกาลเทศะและมีมารยาท

๒. อ่านและเขียนหนังสือตามบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นได้

๓. ทบทวนคำที่เขียนในบทต่างๆ รวบรวมแล้วให้ได้ครบตามที่กำหนด

๔. อ่านสะกดคำที่เป็นมาตราแม่กม และอ่านคำยากได้

๕. พูด แสดงความคิดเห็น และความรู้สึกได้

๖. ท่องบทอาขยานได้ คัดตัวบรรจงได้

๔. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม ๑. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันเขียนผังความคิดและรายงานกิจกรรม “เที่ยวไป ในโลกกว้าง” และ “มรดกไทย” จากการค้นคว้า ศึกษาจากหนังสือในห้องสมุด สัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น สังคมศึกษาและวัฒนธรรม ศิลปะ วิทยาศาสตร์ ฯลฯ พร้อมเสนอผังความคิดและภาพสถานที่สำคัญต่างๆ เช่น ตัวอย่าง สถานที่สำคัญๆ ที่นักเรียนควรรู้จักในกรุงเทพมหานคร ซึ่งสถานที่เหล่านี้ อยู่ใกล้เคียงกันหมด	เหมือนโรงเรียนต้นทาง – แผนภูมิ ภาพ – กีฬาพื้นเมืองไทย ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศ ช่วยส่งเสริมการใช้สินค้าไทย

หมายเหตุ การละเล่นพื้นเมืองที่นิยมเล่นกันในปัจจุบัน

กระโดดสาก	-	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้
กระบี่กระบอง	-	ฝึกกันในสถานศึกษา และค่ายศิลปะป้องกันตัว โดยเฉพาะในกรุงเทพฯ
กลองเส็ง	-	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
การเล่นเข้าผี	-	ทุกภาค

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
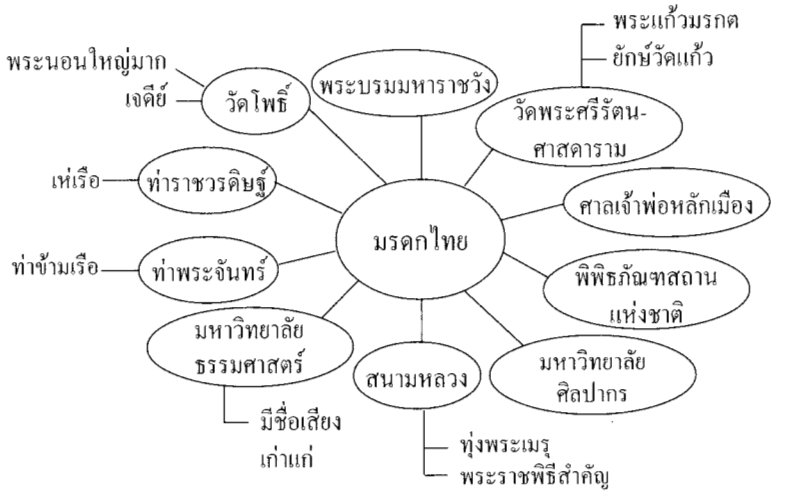 (แผนภูมิ) 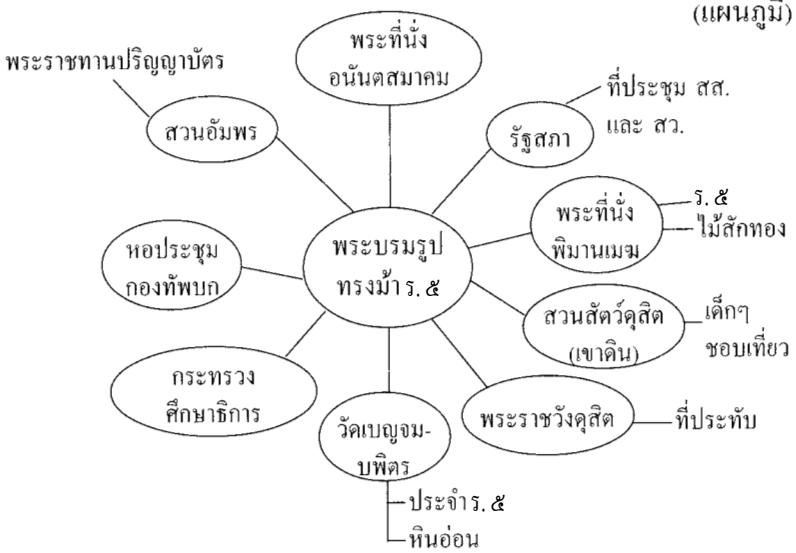	ครกมอง - ภาคอีสาน คำตัก (คำตักเตือน) – ภาคใต้ เพลงบอก-ภาคใต้ ชนวัว-ภาคใต้ เชิ้ง เดินไม้สูง เถิดเทิง หรือเทิ้งบ้อง กลองยาว – ภาคตะวันตกและภาคกลาง โปงลาง เป็นเครื่องดนตรี จ. กาฬสินธุ์ เพลงนา-ภาคใต้ เพลงเรือ-ภาคใต้ ฟ้อน-ภาคเหนือ รองเง็ง-ภาคใต้ ระบำ-การฟ้อนรำของไทย ฯลฯ
คุณครูและนักเรียนดูผังความคิดและอาจมีแผนที่ประกอบ สนทนาถึงสถานที่สำคัญๆ เหล่านี้ มีความสำคัญอย่างไร – ครูเขียนคำเหล่านั้นบนกระดานดำให้เด็กอ่าน – เตรียมบัตรคำ – แผนภาพประกอบ – หนังสือสารคดี, ท่องเที่ยว, ฯลฯ ๒. แต่งเรื่อง สถานที่สำคัญๆ ต่างๆ แต่ละคนแต่ละกลุ่มเขียนเรื่องไม่ซ้ำกัน หาภาพประกอบ วาดรูประบายสี จัดทำสมุดภาพความรู้เก็บไว้มุมหนังสือประจำห้องเรียน ๓. แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับการทัศนศึกษา ๔. เชิดหุ่น เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับพระราชวัง, วัด, รัฐสภา, มหาวิทยาลัย สวนสัตว์ ฯลฯ	– คำถาม:– – มรดกทางความคิดคืออย่างไร (ยึดหลักธรรมะทางพระ-พุทธศาสนา) – มรดกทางวัฒนธรรมคืออย่างไร (เช่น ความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน ...) – แผนภูมิ – อุปกรณ์

กิจกรรมโรงเรียนต้นทาง	กิจกรรมโรงเรียนปลายทาง
๕. เล่นกิจกรรม "มอญซ่อนผ้า" สลับกิจกรรมการเรียน เนื้อร้อง "มอญซ่อนผ้า ตุ๊กตาอยู่ข้างหลัง ไว้โน่นไว้นี่ ฉันจะตีก้นเธอ" อ่านบัตรคำ - ตกลง มอญซ่อนผ้า จับ สั้น ยาว ล้อมวง โน่น นี่ ไล่ ถือ วัน นอก ทิ้ง แกล้ง ผ้า คลำ แต่ละกลุ่มเล่าความรู้สึก ขณะเล่นมอญซ่อนผ้าให้เพื่อนๆ ฟัง	– แผนภูมิ "พระอภัยมณี" พอกลองหยุดจุดดอกไม้ไฟ สว่าง แสงกระจ่างแจ่มเหมือน ดังเดือนหงาย ดอกไม้กลคนชิงกันวิ่งควาย พวกผู้ชายสรวลเสเสียงเฮฮา *(สุนทรภู่)*
๖. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการละเล่นของไทย 1 อย่าง จากการอ่านหรือสอบถามผู้รู้ในท้องถิ่นหรือผู้ปกครอง แล้วนำมารายงานและเล่นให้เพื่อนกลุ่มอื่นดู	– แผนภูมิ
๗. ครูและนักเรียนประชุมวางแผนเพื่อไปทัศนศึกษานอกสถานที่ จะเตรียมการอย่างไรบ้าง แล้วจดบันทึกไว้เป็นโครงงานเพื่อไปศึกษาและค้นคว้าตามแบบฟอร์ม ดังนี้ :– (๑) ที่มาและความสำคัญของโครงงาน (ทำไมจึงทำโครงงานเรื่องนี้) ..... (๒) วัตถุประสงค์ (จะทำอะไรบ้าง) ..... (๓) สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า (คำตอบชั่วคราวของปัญหา) ..... (๔) ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง (ถ้าเป็นโครงงานประเภททดลอง) ตัวแปรต้น (สิ่งที่สงสัยเหตุ) ตัวแปรตาม (สิ่งที่ติดตามดู, ผล) ..... ตัวแปรควบคุม (สิ่งที่จัดให้เท่าๆ กัน มิฉะนั้นผลการทดลองจะเปลี่ยนไป) ..... ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า (กรอบของการทำงาน) สถานที่ที่ทำโครงงาน, ระยะเวลาที่ทำงาน)	– แผนภูมิ "ศูนย์ศิลปาชีพ รักษามรดกไทย" ๑. งานเครื่องเงินเครื่องทอ ๒. งานถมทอง ๓. งานคร่ำ ๔. งานลงยาสี ๕. งานทอผ้า ๖. งานจักสาน ๗. งานแกะสลัก ๘. งานเครื่องปั้นดินเผา ๙. งานศิลปะประดิษฐ์อื่นๆ - ตุ๊กตาชาวเขา - ศิลปะประดิษฐ์อื่นๆ - ตุ๊กตาไทย - ดอกไม้ประดิษฐ์ - งานปักผ้า
๘. ทบทวน, คัดลายมือ, ท่องอาขยาน, อ่านหนังสือ ๙. สอนซ่อมเสริม ๑๐. ประเมินผล ๑๑. การบ้าน ให้ไปศึกษาค้นคว้าบทร้อยกรอง ร้อยแก้วที่ไพเราะจากหนังสือรายสัปดาห์ หนัง วรรณคดี ฯลฯ	– ข้อทดสอบ

ภาคผนวก

แนวการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เป็นการเรียนรู้ที่บ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง รู้วิธีแสวงหาความรู้ วิธีการคิด วิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร ใช้ทักษะทางภาษาในการพูด การอภิปราย รายงาน จดบันทึก พัฒนาต่อเนื่องตลอดชีวิต

ครูผู้สอน ปรับบทบาท เป็นการวางแผน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนส่งเสริมให้ประเมินผล ปรับปรุงพัฒนาตนเอง ครูจึงต้องใช้สื่อและวิธีการหลากหลาย ให้เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุข อยากค้นคว้า (การสะกด-แจกลูก) ด้วยตนเองทุกครั้ง และให้เรียนรู้แบบบูรณาการตามหน่วยการเรียนรู้ที่สามารถดึงสิ่งใกล้ตัว สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมประเพณี มาจัดกระบวนการเรียนรู้ ใช้สื่อ เทคโนโลยี ความรู้ใหม่ๆ เป็นเครื่องช่วยให้นักเรียนร่วมวางแผนการเรียนรู้ ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน แบ่งความรับผิดชอบ ประเมินผลตนเองตามความถนัด และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สุภาษิตคติโบราณ

- ทำการใดให้ผ่อนปรน อย่ารนร้อน
- เร็วนักมักล่มจม
- อย่าคบเพื่อน ผู้เสมือนมาร
- สัตว์ป่ายังฝึกได้ คนทั้งหลายต้องฝึกตน
- เขายุยงแม้เชื่อได้ ก็ให้ฟังหูไว้หู
- อย่าระแวงแคลงใจ ให้รู้จักฟังผู้อื่น

ดอกสร้อยสุภาษิต

“กระต่าย”

กระเอ๋ย กระต่าย
มุ่งหมายเสาะหา แต่อาหาร
เผลอนิดติดแร้ว ดักดาน
ลนลาน เชือกรัด มัดต้นคอ
จะทำการสิ่งไร ให้พินิจ
อย่าคิดแต่ละโมบโลภลาภหนอ
เห็นแต่ได้ไขว่คว้าไม่รารอ
จะยื่นคอเข้าแร้วยายแก้วเอยฯ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

วิชา.....

เรื่อง.....

สัปดาห์ที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

โดย

.....

.....

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

.....

ผลของการพัฒนา/แนวทางการพัฒนาต่อไป

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้บริหารโรงเรียน

ภาคผนวก
เกมและเพลงที่นำมาใช้ประกอบการสอน กลุ่มสาระภาษาไทย

เกม “เราพวกเดียวกัน”

นำสระพยัญชนะที่เรียนมาแล้ว รวมกับ สระที่ต้องการ เช่น สระ -า หรือ ◌ี หรือ โ- ฯลฯ (ควรฝึกทีละสระ)

– แจกบัตรคำให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม คือ คนละ ๑ บัตร

– นักเรียนดูคำที่ถือว่าเป็นคำอะไร

– นักเรียนที่เป็นตัวแทนครู ออกคำสั่ง “หาเพื่อน”

– นักเรียนที่หาบัตรคำ จะวิ่งไปหาคำที่เหมือนกัน แล้วหันคำให้เพื่อนกลุ่มเดียวกันอ่าน เพื่อตรวจสอบว่าเป็นพวกเดียวกัน

– นักเรียนอ่านคำที่ถือพร้อมกันทีละกลุ่ม

– ร้องเพลง สระ -า หรือ ◌ี หรือ โ- ฯลฯ ที่กำลังเรียน

– ให้นักเรียนเขียนคำใหม่ ลงในสมุดของตน

เกมอ่านคำจำหมายเลข

วิธีเล่น

๑. อ่านบัตรคำในกระเป๋าผนังทีละคำ โดยดูตัวเลขหน้าบัตรคำและจำไว้ ให้อ่านให้ถูกต้อง

๒. ครูพลิกบัตรคำทุกคำที่นักเรียนอ่านได้คล่องแล้วเสียบในกระเป๋าผนัง เอาด้านที่มีตัวเลขไว้ด้านหน้าทุกแผ่น

๓. ชูบัตรคำชุดใหม่ ให้นักเรียนอ่านทีละคำ ชื่อคำต่างๆ เป็นคำชนิดเดียวกับชุดแรก นักเรียนคนใดอ่านคำในบัตรคำของครูได้ มีสิทธิเลือกบัตรคำ ซึ่งตนจำหมายเลขไว้ว่าจะมีคำๆ เดียวกับบัตรคำที่ครูถืออยู่ ถ้าเลือกคำได้ถูก จะได้ ๑๐ คะแนน ถ้าเลือกหมายเลขใดแล้ว พลิกด้านหลัง เป็นคำคนละคำกับคำของครูก็จะได้เพียง ๕ คะแนน

๔. เล่นไปเรื่อยๆ จนนักเรียนฝึกได้ทั่ว

* อาจให้นักเรียนที่อ่านคล่องแล้วทำหน้าที่แทนครู

เกมล่าคำ

วิธีเล่น

๑. นักเรียนและครู นำบัตรคำเท่าจำนวนนักเรียนในชั้นไปวางในที่ต่างๆ ในห้องเรียน โดยคว่ำบัตรคำไว้แต่ละแห่ง ๕ - ๖ บัตร

๒. แบ่งนักเรียนเป็น ๓ กลุ่ม ให้นักเรียนฟังคำสั่งของครูแล้วส่งตัวแทนปฏิบัติตามคำสั่ง

ตัวอย่างคำสั่ง

เดินมาหน้าชั้น แล้วเดินไปที่โต๊ะแถวที่ ๓ จะพบบัตรวางไว้ที่โต๊ะตัวที่ ๔ หาคำว่า ลูกแมว

๓. นักเรียนทำตามคำสั่ง แล้วเปิดบัตรหาคำ กลุ่มใดหาได้ก่อน และอ่านได้ถูกต้อง กลุ่มนั้นชนะ

เกมเก็บส้ม

วิธีเล่น

๑. นักเรียนช่วยกันนำบัตรส้มคว่ำไว้ที่หน้าชั้น (สมมติเป็นใต้ต้นส้ม มีส้มหล่นอยู่มาก)

๒. แบ่งนักเรียนเป็น ๔ - ๕ กลุ่ม แต่ละคนมีกระดาษสำหรับเขียนคำ

๓. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาหยิบส้ม และอ่านให้เพื่อนในกลุ่มฟัง ทุกคนเขียนคำนั้นลงสมุด คนที่เก็บส้มอ่านแล้วเก็บไว้ แล้วรีบเขียนคำลงสมุดของตน

๔. กลุ่มใดเก็บส้ม อ่าน และเขียนได้มากไม่ผิด กลุ่มนั้นชนะ

เกมจ่ายตลาด

วิธีเล่น

๑. นำบัตรคำใหม่ติดอกเสื้อนักเรียน เท่าจำนวนคนเล่น ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม

๒. ให้ผู้จ่ายตลาดถือตะกร้าเดินภายในวงกลม พร้อมกับอ่านคำที่อกเสื้อของเพื่อน ถ้าอ่านคำไหนได้ถูกต้อง เพื่อนที่มีคำนั้นจะต้องออกเดินตามหลังผู้จ่ายตลาด ทำอย่างนี้สัก ๔ - ๕ คำ ผู้จ่ายตลาดจะทิ้งตะกร้าพร้อมกับวิ่งไปนั่ง

๓. ผู้ที่เดินตามจะต้องวิ่งไปนั่งด้วย ใครหาที่นั่งไม่ได้ จะต้องเป็นผู้จ่ายตลาดต่อไป

เพลง มาเล่นด้วยกัน

คำร้อง ผศ. ประคอง สุทธสาร

ทำนอง ลอนดอนบริดจ์

มาซิมา มาเล่นด้วยกัน เล่นด้วยกัน เล่นด้วยกัน
มาซิมา มาเล่นด้วยกัน เล่นด้วยกัน เล่นด้วยกัน
มาซิมา มาเล่นดีดี เล่นดีดี เล่นดีดี
มาซิมา มาเล่นดีดี ไม่มีอันตราย

เพลง งานสิ่งใด

งานสิ่งใด งานสิ่งใด แม้ใคร ละเลย ทิ้งปล่อย
มัวแต่คอย เฝ้าแต่คอย หลงคอย และเกี่ยง โยนกลอง
ไม่มีเสร็จ ไม่มีเสร็จ รับรอง ทุกคนต้อง ช่วยกัน
ช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน

เพลง ก. ไก่

คำร้อง - ทำนอง เตือนใจ ศรีมารุต

ก. ไก่ ในสวนบ้านฉัน เช้าขึ้นปลุกฉันตื่นนอน
เช้าแล้ว ก. ไก่ ตื่นนอน (ซ้ำ) ก. ไก่ สั่งสอนฉันไปโรงเรียน

เพลง กุ๊กไก่

คำร้อง - ทำนอง วิชัย น้อยเสนีย์

กุ๊ก กุ๊ก ไก่ เลี้ยงลูกมาจนใหญ่
ไม่มีนมให้ลูกกิน ลูกร้อง เจี๊ยบ เจี๊ยบ
แม่ก็เรียกมาคุ้ยดิน ทำมาหากินตามประสาไก่เอย

เพลง แม่ไก่ ออกไข่

(ไม่ทราบชื่อผู้แต่ง)

แม่ไก่ ไข่วันละฟอง ไข่วันละฟอง ไข่วันละฟอง
แม่ไก่ ของฉันไข่ทุกวัน หนึ่งวัน ได้ไข่หนึ่งฟอง

เพลง กินไข่ วันละฟอง

(ไม่ทราบชื่อผู้แต่ง)

กินไข่ วันละฟอง เราจะต้อง ร่างกาย แข็งแรง
กินทั้ง ไข่ขาว ไข่แดง (ซ้ำ) พวกเรา แข็งแรง กันทั่วทุกคน

เพลง พ่อแม่รักเรา

คำร้อง ปัญญา รุ่งเรือง
ทำนอง ลอนดอนบริดจ์

พ่อรักเราเทียมเท่าดวงใจ เท่าดวงใจ เท่าดวงใจ
พ่อรักเราเทียมเท่าดวงใจ รักใครไม่เทียม
แม่รักเราเทียมเท่าดวงใจ เท่าดวงใจ เท่าดวงใจ
แม่รักเราเทียมเท่าดวงใจ รักใครไม่เทียม

เพลง บ้านแสนสุข

คำร้อง ยิ่งลักษณ์ งามดี
ทำนอง จีนไจ๋ยอ

บ้านของเราร่วมใจทำให้สุข ไม่มีทุกข์ร่มเย็นเป็นสุขี
พ่อแม่ลูกผูกจิตมิตรไมตรี ลูกที่ดีตั้งใจเรียนหมั่นเพียรเอย

การอ่านบทร้อยกรองเรื่อง บ้านแสนสุข

อ่านบทร้อยกรองที่เป็นกลอนสุภาพให้เป็นจังหวะและอ่านเป็นทำนองเสนาะให้ถูกต้องชัดเจน และเข้าในเรื่องที่อ่าน

๑. ครูนำคำยากในบทร้อยกรองมาให้นักเรียนอ่านจนคล่อง

๒. ครูอ่านบทร้อยกรองเป็นจังหวะ โดยอ่านออกเสียงธรรมดา และให้นักเรียนอ่านดังต่อไปนี้

ตื่นเช้า/วันอาทิตย์/ดีที่สุด
ทุกคนหยุด/อยู่บ้าน/กันพร้อมหน้า
ทั้งพ่อแม่/พี่ชาย/และยายตา
มีเวลา/อยู่ด้วยกัน/ในวันนี้

๓. ครูอ่านเป็นทำนองเสนาะทีละวรรคแล้วให้นักเรียนอ่านตาม

๔. นักเรียนอ่านคนละวรรคต่อกัน อ่านคนละบท (๔ วรรค) อ่านเป็นกลุ่ม

๕. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบคำถาม ดังนี้

- ทำไมบทร้อยกรองจึงตั้งชื่อว่าบ้านแสนสุข

๖. วาดภาพตามเนื้อร้อง บ้านแสนสุข แล้วเขียนบรรยายสั้นๆ เป็นคำพูดของนักเรียนเอง

การอ่านเสริมบทเรียนเรื่อง ลูกรัก

อ่านบทเรียน แล้วตอบคำถาม หรือวาดภาพประกอบเรื่องที่อ่าน

๑. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง ลูกรัก โดยจับคู่อ่าน อ่านตามลำพังที่โรงเรียนหรือกำหนดให้อ่านที่บ้านในเวลาว่าง

๒. ตั้งคำถามจากเนื้อความในบทอ่านเสริม และเขียนคำตอบจากคำถามที่ตั้ง

๓. อ่านแล้ววาดภาพเกี่ยวกับเรื่อง ลูกรัก แล้วเขียนบรรยายสั้นๆ ด้วยภาษาของตนเอง

การสอนซ่อมเสริม

๑. สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาการอ่านออกเสียงคำที่มีอักษรนำไม่ถูกต้อง

– ให้นักเรียนฝึกออกเสียงพยัญชนะต้นที่มีอักษรนำ ตามครู

ตัวอย่าง	ขน-	ออกเสียง	ขะ-หนอ	ขม-	ออกเสียง	ขะ-หมอ
	ขย-	ออกเสียง	ขะ-หยอ	สม-	ออกเสียง	สะ-หมอ

๒. ให้ดูบัตรคำตามข้อ ๑ แล้วฝึกอ่านเองทีละคนและอ่านเป็นกลุ่มจนคล่อง

๓. ให้ฝึกการประสมคำที่มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรนำกับสระ และตัวสะกด โดยครูเขียนให้ดูบนกระดาน หรืออาจใช้แถบประโยคประกอบ

ตัวอย่าง	ขนม	สะกดว่า	ขะ-หนอ-โอะ-มอ	อ่านว่า	ขะ-หนม
	ขยาย	สะกดว่า	ขะ-หยอ-อา-ยอ	อ่านว่า	ขะ-หยาย
	สมัย	สะกดว่า	สะ-หมอ-อะ-ยอ	อ่านว่า	สะ-ไหม
	ขยุ้ม	สะกดว่า	ขะ-หยอ-อุ-มอ (ขะ-หยุม-โท)	อ่านว่า	ขะ-ยุ่ม

กิจกรรม

สื่อการเรียนการสอน

๑. ปัญหาอะไรเอ่ย

๒. แผนภูมิเพลง อวัยวะของฉัน และตาของฉัน

๓. ภาพเกี่ยวกับตา

การวัดประเมินผล

๑. การสังเกตจากการร่วมกิจกรรม

๒. การสังเกตจากการใช้ภาษาในการเล่าประสบการณ์ และสนทนาตอบข้อซักถาม

เพลงอวัยวะของฉัน

เนื้อร้อง สุเทพ โชคสกุล

อย่า อย่า อย่า ดวงตามีความสำคัญ
มองขวากลางแดดนั้น อย่ามองมันตาเราจะบอด
หู หู หู แมลงเข้าหูขอยาหมอหยอด
หูไม่หนวกตาไม่บอด นับว่ายอดของคนเรา

เพลงตาของฉัน

ตาของฉันนั้นมีสองตา (ซ้ำ) เอาไว้ดูดีดี

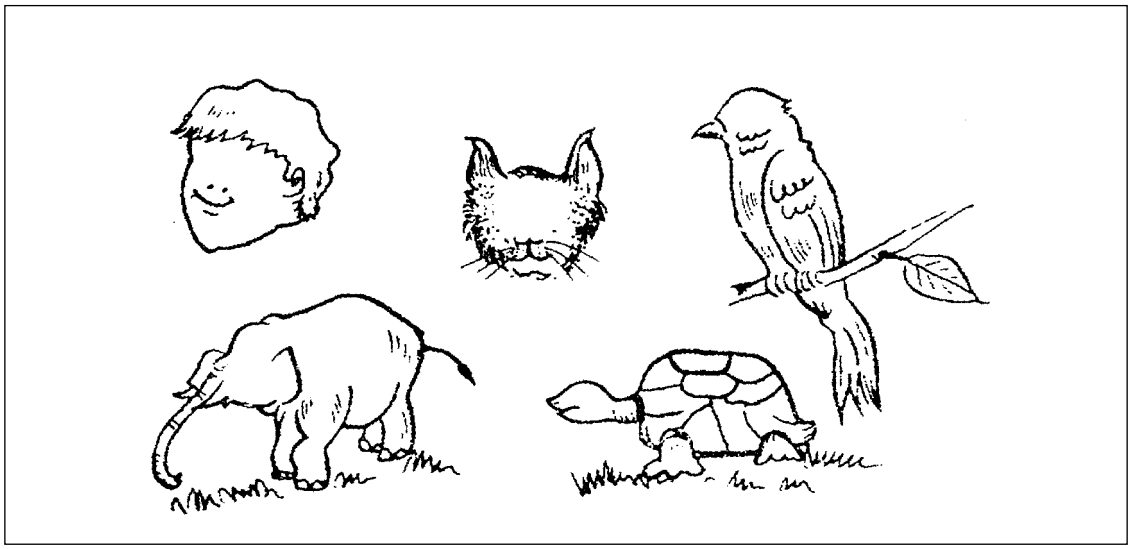

เพลงสระอะ

คำร้อง ปิตินันทน์ สุทธสาร **ทำนอง** This is the Way

คำสระอะ จะมีเสียงสั้น อยู่คู่เคียงกันพยัญชนะ
จะ ปะ กระบะ กระทะ ตะกละ มะระ ล้วนอะ ตามมาเรียงราย
คำสระอะมีตัวสะกด อะจะกระโดด เป็นหันอากาศ
เช่น กะ-น-กัน และ ฉัน นั่น มั่น ตัวอะแปรผันเป็นหันอากาศ (ซ้ำ)

เพลงสระอะ

คำร้อง ปิตินันทน์ สุทธสาร **ทำนอง** Rasa Sayang

สวัสดีเธอจ๋า มามาเรียนคำสระอา
อาจะอยู่คู่พยัญชนะ ไม่ลดละเดินเคียงคู่ไป
ถ้าคำอามีตัวสะกดไซร้ ออกเสียงไปให้แตกต่างพลัน
ยาก ยาย ยาว ยามนี้ ดูให้ดีมีตัวสะกดนั้น
หลังสระอาตามมาใกล้กัน จำให้มั่นคำออกเสียง อา (ซ้ำ)

หมายเหตุ ร้องเพลงแล้วควรมีกิจกรรม ฝึกอ่าน ฝึกเขียน ฝึกจำคำ ฝึกสังเกตสระ ประสมสระ อย่างถูกวิธี และสนุกสนาน ให้ค้นคว้าได้จากเรียนภาษาไทยด้วยเพลง คู่มือการจัดกิจกรรมประกอบเพลง ชุดมารู้จักสระกันเถอะ (๒) ของ รศ. ปิตินันทน์ (ประคอง) สุทธสาร มีรายละเอียดในการสอนสระทุกสระครบถ้วน

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมประกอบเพลง

๑) นำบัตรคำมาให้นักเรียนดู และอ่านออกเสียง ได้แก่ ตา อา น้ำ ป้า ยาย ให้ผู้เรียนสังเกตว่า คำเหล่านี้มีอะไรเหมือนกัน (สระ-า)

๒) นำแผนภูมิวิธีการเขียนสระอา ให้นักเรียนสังเกตวิธีลากเส้นแล้วใช้นิ้วลากเส้นในอากาศ บนโต๊ะ บนกระดาษ บนกระดานดำ

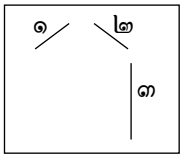

๓) นำภาพปริศนามาให้นักเรียนอ่านสะกดคำจากภาพ แล้วนำบัตรมาวางคู่กันในกระเป๋าหนัง เพื่อสังเกตความเหมือนและแตกต่าง ดังตัวอย่างบัตรคำ

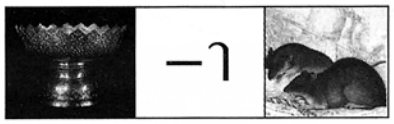

พา พาน

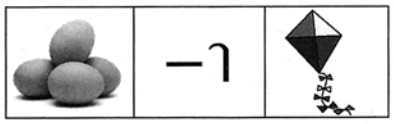

ข่ า ขา ขาว ข้าว

๔) ให้ผู้เรียนสังเกตว่า คำที่มีสระอาประสม มีเสียงอย่างไร (ขาว) วางในตำแหน่งไหน (อยู่หลังพยัญชนะต้น) เมื่อคำประสมสระอาที่มีตัวสะกดแตกต่างจากคำที่ไม่มีตัวสะกดอย่างไร (เพิ่มตัวสะกดหลังสระอา สระอาไม่เปลี่ยนรูป) เมื่อมีวรรณยุกต์วางไว้ที่ดี (ข้างบนตรงกับเส้นหลังของพยัญชนะต้น)

๕) นักเรียนช่วยกันสรุปจากภาพปริศนา และบัตรคำเป็นแผนภูมิ ดังนี้ :-

- สระอา เป็นสระเสียงยาว
- เขียนสระอาไว้หลังพยัญชนะต้น
- คำประสมกับสระอา เมื่อมีตัวสะกด สระอาไม่เปลี่ยนรูป
- คำที่มีวรรณยุกต์ วางวรรณยุกต์ไว้ด้านบนตรงกับเส้นหลังของพยัญชนะต้น

๖) แบ่งกลุ่มผู้เรียนหรือให้แต่ละคนออกมาเลือกบัตรที่มีตัวสระอาประสมให้เพื่อนๆ แล้วอ่านออกเสียง นำไปใส่กระเป๋าผนัง ถ้าอ่านออกเสียงถูกต้องได้ ๑ คะแนน เมื่อครบแล้วให้อ่านพร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง ให้ผู้เรียนสังเกตความแตกต่างแต่ละคำ แล้วตอบข้อซักถาม เช่น
คำนี้แตกต่างจากคำอื่นอย่างไร (อาจตอบว่า มีตัวสะกด มีวรรณยุกต์)

๗) นำเข้าสู่เกม <u>ปัญหาสระอาอะไรเอ่ย</u> แบ่งกลุ่มนักเรียนให้ออกมาเขียนคำตามกำหนด ในบัตรคำถามให้เวลากลุ่มละ ๕ นาที

๑.	ชื่ออวัยวะใดในร่างกายที่มีสระอา	ตา ปาก ขา ม้าม ตาตุ่ม ฯลฯ
๒.	สัตว์ชนิดใดที่มีชื่อประสมสระอา	ม้า หมา กา ปลา ฯลฯ
๓.	ผลไม้ชนิดใดที่มีชื่อประสมสระอา	น้อยหน่า ลางสาด ฯลฯ
๔.	เครื่องใช้ชนิดใดที่มีชื่อประสมสระอา	ยางลบ ปากกา ฯลฯ
๕.	พืชสวนครัวชนิดใดที่มีชื่อประสมสระอา	ข่า มะนาว แตงกวา ฯลฯ

๘) สอนร้องเพลงสระอา จากแผนภูมิเนื้อเพลง ดังนี้ :-

- อ่านเนื้อเพลงตามจังหวะเพลง
- อภิปรายสระจากเพลง
- ฟังเพลงจากแถบบันทึกเสียง
- ร้องเพลงตามแถบบันทึกเสียง
- ทำท่าทางประกอบเพลง

๙) ทำแบบฝึกชุดสระอา

๑๐) สื่อประกอบกิจกรรม

- หนังสือเพลง เครื่องบันทึกเสียง และแถบบันทึกเสียง เพลงสระอา
- แผนภูมิเนื้อเพลง วิธีเขียนสระอา และสาระสำคัญ
- บัตรภาพปริศนา
- บัตรคำต่างๆ ที่ประสมสระอา และไม่ประสม
- กระเป๋าผนัง และบัตรคำถาม (ข้อ ๗)

เพลงของเด็กไทยสมัยเก่า

มีอยู่มากมายลองพิจารณาดู และให้เด็กๆ ได้ร้องเล่นกัน

เพลง จ้ำจี้มะเขือเปราะ (อีกสำนวนหนึ่ง)

จำจี้มะเขือเปราะ กระเทาะหน้าแว่น
พายเรือมาแอ่น กระแท่นต้นกุ่ม
สาวสาวหนุ่มหนุ่ม อาบน้ำท่าไหน
อาบน้ำท่าวัด เอาแป้งที่ไหนผัด
เอากระจกที่ไหนส่อง เยี่ยมๆ มองๆ นกขุนทองร้องเน้อ

เพลงเด็กๆ มีความเรียบง่าย ตลกขบขัน และมีอะไรแปลกๆ เสมอ ร้องแล้วให้ความสนุกสนานมาก มักจะร้องร่วมกันหลายคน หรือร้องทักทายกันเป็นท่อนๆ เพื่อถาม - ตอบ

เพลง จุ้มจี้จุ้มปุด

จุ้มจี้จุ้มปุด จุ้มแม่ศรีพุด
จุ้มแต่ลัดดา พุทราเป็นดอก
หมากงอกเป็นใบ พุ้งพิ้งลงไป
เล่นนี้จุกจิกจอแจ ฮอแอที่ใคร

เพลงจ้ำจี้ของภาคเหนือ เป็นเพลงสั้นๆ

จุ้มจี้จ้ำอวด มึงเอาลูกกูไปปล่อยในวัดในวา
ลูกสิกออกมา เป็นตุ๊กต๋าต้องแตกดังโต้ม

(จากการละเล่นพื้นบ้าน ฝ่ายวิชาการหอสมุดกลาง ๐๕)

กิจกรรม

สื่อการเรียนการสอน

๑. แผนภูมิบทร้อยกรอง และเพลง “ตาของฉัน” “อวัยวะของฉัน”

๒. ภาพคน สัตว์ชนิดต่างๆ ที่ไม่มีตา

๓. ชอล์กสี

การวัดประเมินผล

๑. สังเกตความสนใจเมื่อให้ทำกิจกรรม

๒. จากการสนทนา ตอบข้อซักถาม

บทร้อยกรอง ตาเรามีสองตา

ตาเรามีสองตา ไว้มองทุกอย่าง
สิ่งของต่างต่าง เห็นได้ดังใจ
เราได้วิชา รู้ว่าสิ่งใด
นี่คืออะไร เห็นได้ด้วยตา

นิทาน เรื่องสระอา

นานมาแล้วมีนายสระอา มีรูปร่าง ตรง สูงใหญ่ มีนิสัยหยิ่ง ชอบเกเรเพื่อนๆ อยู่เสมอ จนไม่มีใครอยากคบหาด้วย อยู่มาวันหนึ่งเพื่อนๆ พยัญชนะทั้งหลายที่มีจำนวนถึง ๔๔ ตัว ก็ได้ร่วมมือกันคิดจะเปลี่ยนนิสัยเจ้าสระอาไม่ให้เกเรเพื่อนๆอีก จึงร่วมกันบังคับสระอา ถ้าเดินผ่านพวกพยัญชนะต้องก้มหัวและเดินตามหลังพยัญชนะทุกๆ ตัวด้วย

ดังนั้นนับแต่นั้นมาเจ้าสระอาจึงต้องเดินก้มหัวและเดินตามหลังพยัญชนะตลอดมา รูปร่างของเจ้าสระอาจึงเป็นเช่นนี้ า

เพลง กามานา

ทำนอง จิงเกิลเบล

ก-า - กา ก-า กา เราร้องก้องว่า กา
ม-า - มา ม-า มา กาบินมานาอา เฮ้

ร้องซ้ำ ๒ เที่ยว เที่ยวที่ ๒ จบด้วยเสียงต่ำ

หรือ

เพลง กา

ทำนอง สุเทพ โชคสกุล

กอ สระ อา อ่านว่า กา กา กา กาโผผินบินมา
ร้อง กา กา เสียงร้อง กา กา
มอ สระ อา อ่านว่า มา มา มา กาโผผินบินมา
ร้อง กา กา เสียงร้อง กา กา

เพลงสระอี ี

ทำนอง - ทำนอง สุเทพ โชคสกุล

อี อี อี สระอีนั้นอยู่ข้างบน
พวกเราทุกคน จำได้ดี จำได้ดี
อยู่บนตัว ม อ่านว่า มี มี มี
อยู่บนตัว ต อ่านว่า ตี ตี ตี

(เพิ่มพยัญชนะได้)

กิจกรรม

สื่อการเรียนการสอน

๑. แผนภูมิเพลง กา
๒. แผนภูมิบทร้อยกรอง “ในนา”
๓. บัตรคำสระ -า และสระ -ี
๔. รูปสัตว์

การวัดประเมินผล

๑. สังเกต
   ๑.๑ การอ่านออกเสียงของนักเรียนว่าถูกต้องหรือไม่
   ๑.๒ การร่วมกิจกรรมของนักเรียนในชั้นเรียน
๒. การตอบคำถาม

บทร้องกรอง ในนา

ในนามีน้ำใส มองลงไปแลเห็นปู
ก้ามหนีบต้นข้าวอยู่ รีบเขี่ยปูออกโดยไว
เดินเที่ยวในทุ่งนา ระวังหนางูตัวใหญ่
เห็นงูต้องหลีกไกล ระวังตัวกลัวงูเอย

เพลง กา

กา กา กา บินร้อง กา กา ออกไปหากิน
เช้าตรู่ทิ้งรังไปสิ้น ออกไปหากินบินร้อง กา กา

กิจกรรม

สื่อการเรียนการสอน

๑. นิทาน เรื่องสระอู
๒. แผนภูมิเพลง สระอู
๓. บัตรคำ
๔ เทปเพลงสระ ู และเครื่องเล่นเทป
๕. แบบฝึกหัด
๖. ชอล์กสี

การวัดประเมินผล

๑. การร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
๒. การทำแบบฝึกหัดเสริมความเข้าใจ

นิทาน เรื่องสระอู

หญิงชราคนหนึ่ง เป็นช่างถักถุงเท้าที่เก่งมาก วันหนึ่งเธอได้ถักถุงเท้าขึ้นข้างหนึ่ง ถุงเท้าข้างนี้มีไข่มุกแสนสวยประดับอยู่ด้วยเม็ดหนึ่ง ถุงเท้านี้ออกจากจะสวยและยังวิเศษอีกด้วยคือ ถ้าใครได้สวมแล้วจะมีความสุข พร้อมทั้งลุกขึ้นร้อง อู อู อู ไปด้วย พยัญชนะหลายตัวจึงอยากลองสวมดูบ้างจึงพยายามทำความดี จนหญิงชนะเกิดความเห็นใจและอนุญาตให้ลองสวมกันตามลำดับ คนแรกที่สวม คือ นาย ช. เมื่อสวมแล้วนาย ช. ก็ร้องว่า ชู ชู ชู ได้ นาย ง. สวมแล้วก็ร้อง งู งู งู และถ้านาย ป. สวม นักเรียนคิดว่าเข้าจะร้องเพลงอะไร

เพลง สระ ู

สระ ู นั้นมีมากมาย
ปู อยู่ ในรู หนูดูงูอยู่
ปู่ ดู หนู และ ดูตุ๊ดตู่ที่สู้งูในรู

กิจกรรม

สื่อการเรียนการสอน

๑. ภาพสุนัข
๒. แผนภูมิบทร้อยกรอง ลูกสุนัข
๓. เทปเพลง ลูกหมา

การวัดประเมินผล

๑. สังเกต
   ๑.๑ การออกเสียงของนักเรียน
   ๑.๒ การร่วมกิจกรรมของนักเรียนในชั้นเรียน
๒. การตอบคำถาม

บทร้อยกรอง ลูกหมา

เพลงวิทยุโรงเรียน

ฉันเรียกลูกหมา ให้มันมาหาฉันเรียกติ๋งติ๋ง
มันไม่ยอมอยู่นิ่งนิ่ง แล้วมันรีบวิ่งเข้ามาเร็วไว
มันทำหางกระดุกกระดิก ทำตาหลุกหลิกชอบอกชอบใจ
ฉันให้มันเฝ้าบันได มันเห็นใครใครก็เห่าบ๊อกบ๊อก

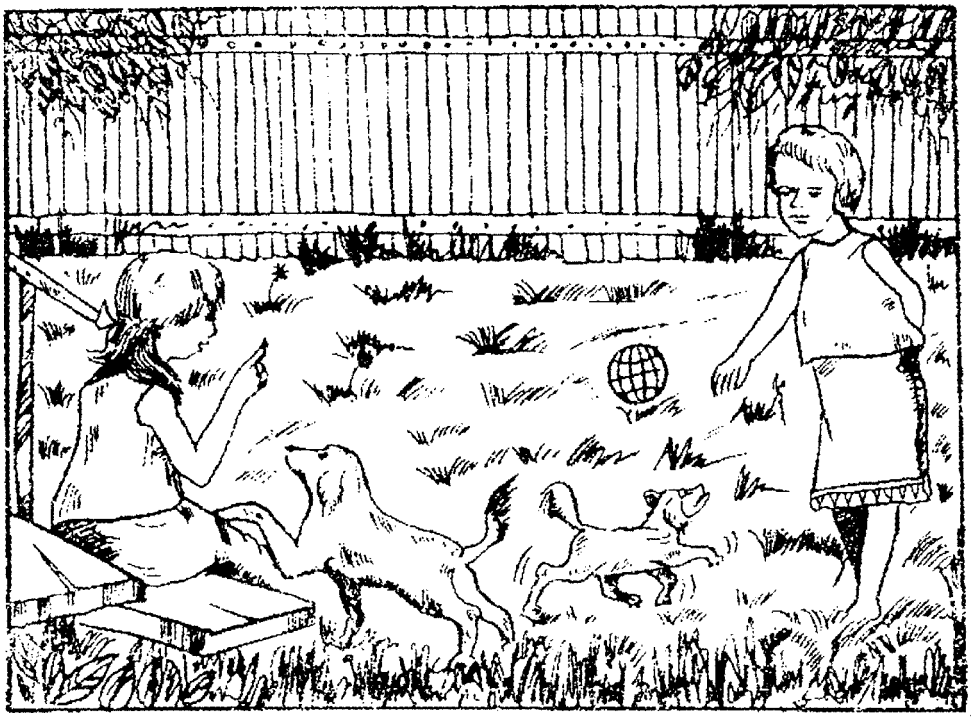

เพลงสระอิ

คำร้อง ปิตินันทน์ สุทธสาร **ทำนอง** ยาเหล่

ดูซิสระอิ นั้นมีเสียงสั้น วางไว้ข้างบนตัวอักษรนะจ๊ะ
ดูซิ ปิติ นิ ธิ มิ สิ อิ นั้น จำกันให้ดีนะ เธอ
ดูซิสระอิ แม้มีตัวสะกด ไม่ลดคงลอยบนอักษรนะจ๊ะ
ชิงช้า ม้าวิ่ง โผผิน บินว่อน แน่นอน คำอิ มีเสียงสั้นจริงๆ

เพลงสระอี

คำร้อง ปิตินันทน์ สุทธสาร **ทำนอง** รำวงลอยกระทง

คำอี มีมากมาย นี้ มี ดี ปี ตี สี่
สระอีนี้หนา สนุกนักหนา ลอยไป ลอยมา
ดู ดู ดู คำอี (ซ้ำ)
สระอีอยู่ที่ไหน ป ปลา ต เต่า อยู่ล่างสระอี
ปี ตี มี สระอี (ซ้ำ)
ฟัง นี่สิ สระอี เสียงยาว (ซ้ำ)
คำอี มีเพื่อนมากมาย อ๋อนั่นไงตัวสะกด
สระอีงามงด ต่างๆไม่ละลด เดินตามกันมา
ดู ดู ดู คำอี (ซ้ำ)
ฉีกและปีกใช่ไหม มีตัว ก ไก่ เป็นเพื่อนตามมา
จีน ปีน มีสระอี (ซ้ำ)
ฟังนี่สิ สระอี เสียงยาว (ซ้ำ)

หมายเหตุ ควรจัดกิจกรรมโดยมีบัตรคำ แผนภูมิ วิธีเขียน สระอี วิธีลากเส้น ใช้นิ้วลากเส้นในอากาศ บนกระดาน ฯลฯ มีบัตรภาพปริศนา คำทาย ให้ลองอ่านออกเสียง ฯลฯ

การฝึกกิจกรรมนี้ ควรฝึกตามคู่มือโดยเคร่งครัด ไม่ร้องเพลงอย่างเดียว เด็กจะต้องได้เรียนรู้ตามลำดับขั้นตอน เพื่อช่วยการจำอย่างถูกวิธี

เพลงสระอึ

คำร้อง ปิตินันทน์ สุทธสาร ทำนอง Twinkle Twinkle Little Star

หึ่ง หึ่ง มีผึ้งบินไปมา มาเรามา ฟังเสียง หึ่ง หึ่ง
บัวในบึง มีผึ้งมาตอม ลมดมดอม บัวบานในบึง
หึ่ง หึ่ง มีผึ้งบินไปมา มาเรามา ฟังเสียงสระอึ
อึ่ง บึ่ง จึง ตึง ขึงให้ตึง ยืนรำพึง นึกถึง ปึงปัง

เพลงสระออ

คำร้อง ปิตินันทน์ สุทธสาร ทำนอง Row Row Row Your Boat

เรา เรา เรามาเรียน คำที่ออกเสียงคือ
ดูซิคำ ออ มือ คือ สื่อ ขื่อ อื มี อ เคียงข้าง
ดู ดู ดู ค อื ที่ น สะกด
ยื- น คือ ยืน ปื- น คือ ปืน น เคียงข้างแทน อ
เรา เร็ว เร็ว ไว ไว รวบรวมไว้เสียงอื
ยืน ลืม กลางคืน เริงรื่น ตื่นเถิด คำอื มีมากมาย

หมายเหตุ จัดกิจกรรมตามหนังสือคู่มือการจัดกิจกรรม ประกอบเพลงเรียนภาษาไทยด้วยเพลง ชุดมารู้จักสระกันเถอะ (๑) ของ รศ. ปิตินันทน์ (ประคอง) สุทธสาร

เพลง ส้มโอ

โอ โอ้โอ แตงโม ส้มโอ โตโต

อ่านดูดีดี มักมี สระโอ โอชอบอยู่หน้าใครๆ
พยัญชนะชอบใจ วิ่งไล่ตามหลังเจ้าสระโอ

เพลง โอ - โฮะ - โอ

(สร้อย) โอ โฮะ โอ โฮะ โอ โฮะ โอ (๒ เที่ยว)

ไม้เอกไม่เอาจะเอา ไม้โท
เล็กๆ ไม่เอาจะเอา โตโต
หัวแตกไม่เอาจะเอา หัวโน
เนื้อหมูไม่เอาจะเอา เนื้อโค
แตงกวาไม่เอาจะเอา แตงโม
อาม่วยไม่เอาจะเอา อาโก
กาแฟไม่เอาจะเอา ไมโล
ลุงแจ๊กไม่เอาจะเอา ลุงใจ
ส้มเช้งไม่เอาจะเอา ส้มโอ
นางมณฑาไม่เอาจะเอา นางมณโฑ

ฯลฯ

บทร้อยกรอง สีเทาหง่าวเล็ก

สีเทาหง่าวเล็ก
เป็นแมวเด็กเด็ก น่ารักนาชัง
ชูใจรักเจ้า เจ้าก็เชื่อฟัง
ชูใจเขาสั่ง สอนให้เจ้าดี
สีเทาหง่าวเล็ก
ชอบเล่นกับเด็ก และกับมานี
เจ้าแก่เจ้าโต เป็นเพื่อนโก้ดี
ผูกมิตรไมตรี พวกสัตว์ด้วยกัน

บทดอกสร้อย แมวเหมียว

แมว เอ๋ย แมวเหมียว รูปร่างประเปรียวเป็นนักหนา
ร้องเรียก เหมียว เหมียว เดี๋ยวก็มา เคล้าแข้งเคล้าขาน่าเอ็นดู
รู้จักเอารักเข้าต่อตั้ง ค่ำ ค่ำ ช้ำนั่งระวังหนู
ควรนับว่ามันกตัญญู ควรดูอย่างไว้ใส่ใจเลย

บทร้อยกรอง ยี่สิบม้วน

ผู้ใหญ่หาผ้าใหม่ ให้สะ**ใภ้ใช้**คล้องคอ
ใฝ่ใจเอา**ใส่**ห่อ มิหลง**ใหลใคร**ขอดู
จะ**ใคร่**ลงเรือ**ใบ** ดู**น้ำใส**และปลาปู
สิ่งใดอยู่ในตู้ **มีใช่**อยู่**ไต้**ตั่งเตียง
บ้า**ใบ้**ถือ**ใย**บัว หูตามัวมา**ใกล้**เคียง
เล่าท่องอย่าละเลี่ยง ยี่สิบม้วนจำลงดี

เพลง สระไอไม้มลาย

ทำนอง สุเทพ โชคสกุล

สระไอ ไม้มลาย สระไอ ไม้มลาย
ใส่ไว้หน้าอักษรไทย ประสมตัวใดออกเสียง ไอ ไอ
ตัว ป ก็อ่านว่า ไป ตัว ถ ก็อ่านว่า ไถ
ตัว ฟ ก็อ่านว่า ไฟ อย่าเล่นกับไฟ เพราะไฟมันร้อน

เพลง สระอา

ทำนอง สุเทพ โชคสกุล

เอ อา เป็นเอา เอ อา เป็น เอา
เอา ร ใส่ไว้ตรงกลาง ใครๆ ก็ต่างอ่านว่า เรา
เราคือตัวเรา เราคือตัวเรา
เราดีต่อเขา เขาก็ดีต่อเรา

เพลง สระเอีย

คำร้อง ปิตินันทน์ สุทธสาร **ทำนอง** Jingle Bells

เอ อี ย เอ อี ย รวมเรียก สระเอีย
เอีย เอีย เอีย เอีย เอีย เอีย เอีย เอีย เอียนะเอีย เฮ้
เอ อี ย เอ อี ย รวมเรียก สระเอีย
เอีย เอีย เอีย เอีย เอีย เอีย เอีย เอีย เอีย เอีย เอีย เอีย
เอ นั้น เดินนำหน้า อี นั้นมาข้างบน
ย ขอตามด้วยคน สุขเหลือล้นไปกันสามเกลอ

เพลงรักชาติ

คำร้อง หลวงวิจิตรวาทการ

ความรักอันใด แม้รักเท่าไหน ยังไม่ยั่งยืน
เช่นรักคู่รัก แม้รักดั่งกลืน ยังอาจขมขื่น ขื้นได้ภายหลัง
แต่ความรักชาติ รักแสนพิศวาท รักสุดกำลัง
ก่อเกิดมานะ ยอมสละชีวัง รักจนกระทั่ง หมดเลือดเนื้อเรา
ชีวิตร่างกาย เราไม่เสียดาย ตายแล้วก็เผา ทุกสิ่งย่อมคลาด
เว้นแต่ชาติของเรา ไม่ให้ใครเข้า เหยียบย่ำทำลาย

แบบฝึกหัด

ก. เติมพยัญชนะหลัง ไ– ในช่องว่างแล้วฝึกอ่าน

รถไ___	ลำไ___	บันไ___	ต้นไ___
ร้องไ___	ไ___น้ำ	ทำไ___	ไ___เป็ด

ข. เติมสระ ใ– ในช่องว่างแล้วฝึกอ่าน

_____จ	_____ค	_____คร	_____คร่
_____ช่	_____ช้	_____บ	_____บ้
_____ย	_____กล้	_____ส	_____ส่

การวัดประเมินผล

๑. สังเกต

๑.๑ การร่วมกิจกรรมของนักเรียนในชั้นเรียน

๑.๒ การทำแบบฝึกหัด

๒. จากการตรวจแบบฝึกหัด

เพลง แมว เหมียว เหมียว

แมว เหมียว เหมียว มันเหลียวหน้ามา

แมวเหมียวจ๋ำ น่ารักจัง

แบบฝึกหัด

ตอนที่ ๑ อ่านเนื้อเรื่องแล้ว กา ✓ ลงใน ☐ หน้าคำที่ใช้เติมลงในช่องว่างของประโยคข้างหน้า

๑. สีเทา.....หาโต	☐ ไว	☐ ไป	☐ ไอ
๒. ใด.....	☐ ในใจ	☐ ชูใจ	☐ ดีใจ
๓. ..... ดีใจ	☐ มานี	☐ ปีใด	☐ มาไว
๔. ชูใจ..... ดีใจ	☐ ก็	☐ กา	☐ กู
๕. สีเทาไปหาโต.....	☐ ไอไอ	☐ ไปไป	☐ ไวไว
๖. ..... ไปหาโต	☐ มานะ	☐ มานา	☐ มานี
๗. โตดีใจ สีเทาก็.....	☐ ชูใจ	☐ ดีใจ	☐ ในใจ
๘. มานี มาหา ชูใจ.....	☐ ไวไว	☐ ไอไอ	☐ ไปไป

กิจกรรม

การวัดประเมินผล

๑. สังเกต

๑.๑ จากการอ่านในใจ และการอ่านออกเสียง

๑.๒ จากการตอบคำถามตามเนื้อเรื่อง

๒. ตรวจผลงานการเขียนคำ

เพลง มือถืออะไร

มอ อือ มือ ถอ อือ ถือ

มือ ถือ อะไร

มือ ถือ โบ ไป ใน มือ ถือ โบ

มอ อือ มือ อ่านว่า มือ อ่านว่า มือ

ถอ ถือ ถือ อ่านว่า ถือ อ่านว่า มือ

มือ ถือ ดีดี มือ ถือ ดีดี

เพลงคำคล้องจอง กำ กำ แบ แบ

กำ กำ แบ แบ ใครรู้แน่ว่ามีอะไร

ถ้ารู้ก็บอกเร็วไว แล้วฉันจะให้ของอยู่ในมือ

สิ่งที่ฉันนี้อยากได้ เธอมีจริงไหม จะให้ฉันหรือ

ความดีไม่ซนไม่ดื้อ ให้เธอยึดถือเอาไว้ด้วยเอย

เพลงสระอุ

คำร้อง ปิตินันทน์ สุทธสาร **ทำนอง** รำวงงามเสงเดือน

(สร้อย) มาซิมา มาดูสระอุ ยุ จุ ดุ สระอุเรียงราย (ซ้ำทั้งหมด)
เสียง อุ นั้นเป็นเสียงสั้น อุนั้นช่างเขียนง่ายดาย
เขียนสระอุอยู่ล่างไง ตรงส่วนท้ายพยัญชนะไทย
คำอุ มีตัวสะกด ไม่ลดเดินมาเรียงราย
มุม รุม นุ่ม ชุ่มใจ เป็นคำไทย ที่มีเสียง อุ

เพลงสระอู

คำร้อง ปิตินันทน์ สุทธสาร **ทำนอง** เพลงจีน

ดูซิปู่ ดูหนู ปูชี้ดูหนูอยู่ในรู
สระอูนั้นอยู่ที่ใด สระอูนั้นอยู่ล่างไง
เร็วคิดเถิดคุณหนู สระอูเห็นอยู่มากมาย
จำไว้เสียงยาว สระอู (ซ้ำ)

หมายเหตุ ควรจัดกิจกรรมประกอบการร้องเพลง โดยมีบัตรคำ บัตรภาพ แผนภูมิ วิธีการลากเส้นที่ถูกวิธี ฝึกแต่งประโยค ปากเปล่า เล่นเกม พร้อมร้องเพลง ทำท่าทาง (หรือถือบัตรคำ) ประกอบเพลงและทำแบบฝึกหัด

เพลงสระอุ

ทำนอง ย่าเหล

พายุจุดุนั้นมีสระอุ เขียนไว้ข้างใต้ตัวอักษรนะจ๊ะ
บุกรุก คุกสุข จุกลุก ซุกซ่อน แน่นอน คำอุมีเสียงสั้นจริงๆ

กิจกรรม

สื่อการเรียนการสอน

๑. นิทาน
๒. แผนภูมิคำที่ผสมด้วยสระ ุ กับคำอื่น
๓. รูปภาพต่างๆ ที่เกี่ยวกับตัวพยัญชนะที่จะใช้
๔. บัตรภาพ รูปใบและดอกบัว รูปวัว รูปหัว รูปตัว
๕. บัตรคำ เช่น บัว มัว วัว รัว ตัว หัว ใบ เกาะ
๖. แบบฝึกหัด
- ให้นักเรียนเขียนคำจากภาพ
- เขียนคำตอบลงในช่องว่าง
๗. แผนภูมิเพลงสระ ุ

การวัดและประเมินผล

๑. สังเกตการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน

๒. การทำแบบฝึกหัดเสริมความเข้าใจ

เรื่องกากับวัว

ณ กลางป่าแห่งหนึ่งมีสระบัวมหัศจรรย์ที่มีบัวขนาดใหญ่มาก ซึ่งใครๆ ได้หลงป่ามาพบก็จะแปลกใจ แม้ดอกบัวที่อยู่ในสระนั้น ก็มีขนาดใหญ่มหึมา เป็นที่น่าแปลกใจของสัตว์ที่อยู่ในป่านี้มาก จึงมีสัตว์มาหยุดพักริมสระนี้และพูดคุยกัน

มีกากับวัว คุยกันว่า “นี่เจ้าวัว นายว่าในสระนี้มีอะไรมหัศจรรย์ ฉันไม่กล้าแม้แต่จะกินน้ำในสระนี้ เอางี้ไหม! เจ้าวัว นายลองลงไปในสระ และฉันจะเอาเชือกผูกที่เขานาย ถ้าเกิดอะไรขึ้นฉันจะได้ช่วยดึงนายขึ้นมา”

ดังนั้น วัวจึงตัดสินใจเดินลงไปในสระบัวอย่างช้าๆ ทันใดนั้นเมื่อวัวลงไปในน้ำ...

(เด็กๆ คิดว่าอะไรจะเกิดขึ้นกับวัว คะ...)

ปรากฏว่าวัวตัวใหญ่กว่าเดิมมาก เมื่อเจ้ากาเห็นดังนั้น จึงชวนพวกสัตว์ทั้งหลายช่วยกันดึงเชือกที่ผูกกับเขาวัวให้รีบขึ้นมาจากสระ ดังนั้นวัวจึงมีตัวโตและเขาของวัวงอ เพราะอะไรคะ

(เพื่อนๆ ช่วยกันดึงให้วัวขึ้นจากบ่อ)

เพลง สระ -ัว

คำร้อง ผศ. ประคอง สุทธสาร

ทำนอง This Old Man

บัว ถั่ว วัว ตัว ชั่ว กลัว

รั้วสวนครัว มีสระอัว

เราอย่ามัวรีรอ จงดูที่สระอัว

มี ว แหวน และหันอากาศ (ซ้ำ)

ควร ช่วย กวน ชวน พวก ญวน

ล้วน ทบทวน มีสระอัว

เราอย่ามัวรีรอ จงดูที่สระอัว

มี ว แหวน ไม่มีหันอากาศ (ซ้ำ)

คำกลอน แม่ครัว

(ผศ. ประคอง สุทธสาร)

แม่ครัวนั่งคั่วถั่ว หน้าหมองมัวในครัวไฟ

ใบบัวใบหนึ่งใหญ่ กระตั้วไล่ไก่ตื่นกลัว

ลูกวัวยืนกินถั่ว อยู่ริมรั้วข้างแม่วัว

ตามัวเดินชนรั้ว หลังคารั่วกลัวฝนเอย

นิทานเรื่องลิงของลุงมั่น

ลุงมั่นมีอาชีพทำสวนมะพร้าว ได้อาศัยลิงน้อยชื่อ ว่องไว เก็บมะพร้าว และช่วยลุงมั่นขายมะพร้าวด้วย ลุงมั่นบรรทุกมะพร้าวไปขายครั้งละหลายๆ ผล

เมื่อลุงมั่นพูดว่า	หนึ่ง	ว่องไวก็หยิบมะพร้าวโยนให้ลุงมั่น		๑	ผล
”	สอง	”	อีก	๑	ผล
”	สาม	”	อีก	๑	ผล

(ครูพูดนำ “เมื่อลุงมั่นพูดว่า...
นักเรียนพูดต่อพร้อมๆ กันว่า...สี่ ว่องไวก็หยิบมะพร้าวโยนให้ลุงมั่นอีก ๑ ผล
ดำเนินการเลาเช่นนี้ต่อไปเรื่อยๆ แล้วถามนักเรียนว่า “ขณะนี้มีมะพร้าวในกองกี่ผล?”)

เพลง สระเอะ

คำร้อง ปิตินันทน์ สุทธสาร **คำร้อง** Kiss Me Another Kiss

(สร้อย) โอ้โฮ โอโฮ โอ้โอ เฮะ
โอ่โฮ โอ่โอ โอ่โอ เฮะ (ซ้ำทั้งหมด)
เอนั้น เดินอยู่หน้าพลัน
เอะที่ตามหลังนั้น มันก็คือ สระเอะ
สระเอนั้นเดินอยู่หน้า ก
เจ้าตัวอะ หลัง ก ก็คือคำว่า เกะ
(เปลี่ยน ก เป็น ต, บ, ป, ล, อ ฯลฯ)
คำที่ว่า เด็กเล็กนั้น
จงมาฟังเสียงกัน ก็ยังมีสระเอะ
อีกทั้งคำว่า เป็ด และ เป็น
ทั้งคำเผ็ด และ เอ็น นั้น ก็มีสระเอะ

เพลง สระเอะ

คำร้อง ปิตินันทน์ สุทธสาร **คำร้อง** รอยรักรอยมลทิน

เอ ขี่ม้า ขาเป๋ ลงเรือตังเก
เราเร่ มาเรียน เรื่องสระเอ
เอชอบอยู่หน้าใครใคร
พยัญชนะชอบใจ
วิ่งไล่ตามหลังเจ้าสระเอ
เอ ทะเล ตังเม เกเร โยเย
โซเซ จ๊ะเอ๋ ลิเก ฮาเฮ

หมายเหตุ ฝึกและจัดกิจกรรมตามคู่มือ

เพลงสระแอะ

คำร้อง ปิตินันทน์ สุทธสาร **คำร้อง** พม่ากลองยาว

ดูซิดูเจ้า แอ มาพบกับ อะ (ซ้ำ)
ลองฟังนะจ๊ะ เป็นเสียง แอะ (ซ้ำ)
แพะ แหละ แกะ แคะ อีก ถั่วแระ
แซะ แปะ แตะ แงะ และ เยอะแยะ
เราใช้สระแอะทุกคำ
อีกคำว่า <u>แข็ง</u>ตัว อะมีแรงสูงกระโดดขึ้นไป
โจ๊ะพรึม พรึม โจ๊ะ พรึม พรึม (ซ้ำ)
พวกเรา เร็วไว ตัวแอะแปลไป ก็ไต่คู้ (็) นั่นเอง
โจ๊ะพรึม พรึมโจ๊ะ พรึม พรึม (ซ้ำ)

เพลงสระแอ

คำร้อง ปิตินันทน์ สุทธสาร **คำร้อง** เขี้ยวรำลึก

(สร้อย) มงแซะ มงแซะ แซะมง ตะลุ่มตุ้มมง (ซ้ำ)
สระแอมีอยู่มากมาย เด็กทั้งหลายเอาใจใส่ดูให้ดี
สระแอ มีไม้หน้า (-แ) สองรูปนี้
มามาดูซิ แต่ แท้ แล มีสระแอ
สระแอ สระเสียงยาว เมื่อถึงคราวมีตัวสะกดดูสดใจ
แต้มสีแดง กลางแจ้ง แบ่งปันให้
ดูซินั่นไง แก้ว แล้ว แรง แปรง มีสระแอ

หมายเหตุ ฝึกและจัดกิจกรรมตามคู่มือ ของ รศ. ปิตินันทน์ สุทธสาร <u>เรียนภาษาไทยด้วยเพลง</u> ชุดมารู้จักสระกันเถอะ (๑)

เพลง ช้าง

คำร้อง คุณหญิงชิ้น ศิลปบรรเลง
คำร้อง พม่าเขว

ช้าง ช้าง ช้าง ช้าง ช้าง หนูรู้จักช้างหรือเปล่า
ช้างมันตัวโตไม่เบา จมูกมันยาวเรียกว่างวง
สองเขี้ยวข้างงวงเรียกว่างา มีหูมีตาหางยาว

กิจกรรม

การวัดประเมินผล

๑. บัตรคำใหม่

๒. คำคล้องจอง และบทร้อยกรอง

๓. แผนภูมิเพลงสระเอาะ

การวัดประเมินผล

๑. จากการสังเกตพฤติกรรม เมื่อให้ทำกิจกรรม

๒. จากงานที่ให้ทำ

บทร้อยกรอง สระ เ-าะ

(ผศ. ประคอง สุทธสาร)

เดินลัดเลาะไปบนเกาะ เก็บลูกเงาะมาเพาะชำ
หัวเราะเพราะความขำ เงาะตัวดำทำเกราะดี
ลูกเงาะกะเทาะเปลือก เพาะหัวเผือกเลือกให้ดี
หัวเราะเคาะสามที รีบเหาะหนีอย่ารีรอ

คำคล้องจอง

อะไร ในเกาะ เงาะดี ปีเถาะ เจาะหู ชูคอ ออเซาะ เคาะพื้น ยืนรอ พอเหมาะ เพราะมาก ตากปอ ซอใคร ใบชา พาไป ไถนา หาปู ครูมอง/...อะไร ในเกาะ เงาะดี... (วนขึ้นต้นใหม่)

เพลง สระเอาะ

คำร้อง อาจารย์อร่ามศรี ศุขะทัต

ทำนอง มันบ่แน่หรอกนาย

เมื่อตัว เอาะ ไปเดินกับอะ จะเกิดเป็นเสียงสระใหม่
เด็กเด็กจ๋าจงจำใส่ใจ เป็นสระไทย (เรียกว่า สระเอาะ)
หนู - - - จำเสียงเอาะให้ดี ช่วยค้นดูชิคำสระเอาะ
เกาะ เคาะ เซาะ เสียงนั้นทันใด เด็ก เด็กจ๋าจงจำใส่ใจ
เป็นคำไทยไม่มีตัวสะกด หนู -- จำคำเอาะให้ดี

กิจกรรม

สื่อการเรียนการสอน

๑. ภาพสัตว์เลี้ยง เช่น ช้าง ม้า วัว ควาย หมู สุนัข แมว เป็น ไก่ ฯลฯ
๒. บัตรคำใหม่ และที่สัมพันธ์กับประโยคที่นักเรียนแต่ง
๓. บัตรประโยค

การวัดประเมินผล

๑. จากการสังเกตพฤติกรรม เมื่อให้ทำกิจกรรม
๒. จากงานที่ให้ทำ

การวัดประเมินผล

๑. เขางอเข่า
๒. เขาขี่ม้า
๓. ม้างอเข่า
๔. เขาขี่วัว
๕. วัวงอเข่า

สัตว์เลี้ยงชนิดต่างๆ

แมว เอ๋ยแมว หิวข้าวปลาแล้ว ร้องขอเหมียว เหมียว
หมา เอ๋ยหมา เห็นใครผ่านมา มันเห่าบ๊อก บ๊อก
หมู เอ๋ยหมู พ่อค้ามาดู มันร้องอี๊ดอี๊ด
ม้า เอ๋ยม้า ขายาววิ่งมาส่งเสียงฮี้ฮี้
ไก่ เอ๋ยไก่ จิกไปขันไป เอ้กอี๊เอ่ก เอ้ก
เป็ด เอ๋ยเป็ด เอาไปแกงเผ็ด ร้องดังก้าบก้าบ
ลิง เอ๋ยลิง ไม่เคยอยู่นิ่ง ตะโกนเจี๊ยกๆ

กิจกรรม

สื่อการเรียนการสอน

๑. แผนภูมิคำที่ผัน และการอ่านแบบแจกลูก
๒. บัตรคำ

การวัดประเมินผล

๑. สังเกตพฤติกรรม เมื่อให้ทำกิจกรรม
๒. จากงานที่ให้ทำส่ง

แผนภูมิการผันวรรณยุกต์

เสียง / รูป / อักษร	สามัญ -	เอก ่	โท ้	ตรี ๊	จัตวา ๋
ก	กา	ก่า	ก้า	ก๊า	ก๋า
จ	แจ	แจ่	แจ้	แจ๊	แจ๋
ด	ดี	ดี่	ดี้	ดี๊	ดี๋
ต	เตา	เต่า	เต้า	เต๊า	เต๋า
บ	บู	บู่	บู้	บู๊	บู๋
ป	ปา	ป่า	ป้า	ป๊า	ป๋า
อ	อู	อู่	อู้	อู๊	อู๋

กา-อา-กา	กา-เอก-ก่า	กา-โท-ก้า
จ-แอ-แจ	แจ-เอก-แจ่	แจ-โท-แจ้
ด-อี-ดี	ดี-เอก-ดี่	ดี-โท-ดี้
ต-เอา-เตา	เตา-เอก-เต่า	เตา-โท-เต้า
บ-อู-บู	บู-เอก-บู่	บู-โท-บู้
ป-อู-ปู	ปู-เอก-ปู่	ปู-โท-ปู้
อ-อู-อู	อู-เอก-อู่	อู-โท-อู้

แบบฝึกหัด

จงเขียนคำที่มีเสียงวรรณยุกต์เหมือนกับคำที่กำหนดให้ แต่มีรูปสระต่างออกไป เช่น กา-ดู เต่า-ปู่ แจ้-แต้ คำที่กำหนดให้คือ แก เจ้า ไต้ ตอ บ่า ปู กา เตา ปู แจ

กิจกรรม

สื่อการเรียนการสอน

๑. บัตรคำใหม่ และคำที่คู่กับบัตรภาพ

๒. บัตรภาพ

๓. แผนภูมิบทร้อยกรอง

การวัดและประเมินผล

๑. จากการอ่านออกเสียงบทเรียนหรือบทร้อยกรอง

๒. จากพฤติกรรมเมื่อให้ทำกิจกรรม

บทร้อยกรอง คำที่มีสระอิ

(อาจารย์จิตติรัตน์ พุกจินดา)

มะลิถือกะปิ เอามาบิใส่กะทิ
เชิญลองชิมดูซิ อย่าเพิ่งติมิมีกลิ่น
แม่เก็บผักดิบ ดิบ แล้วมาหยิบยอดกระถิน
เรี่ยราดบนพื้นดิน นกจิกกินบินหนีไป

กิจกรรม

สื่อการเรียนการสอน

๑. เทปเพลง และแผนภูมิเพลงม้าวิ่ง
๒. แถบประโยคที่จะใช้อ่านในใจ
๓. แถบประโยคสำหรับทำแบบฝึกหัด

การวัดและประเมินผล

๑. สังเกตุพฤติกรรมเมื่อให้ทำกิจกรรม
๒. จากการตอบคำถาม
๓. จากงานที่ให้ทำ

เพลง ม้าวิ่ง

เนื้อร้อง บัณฑิต บุณยาคม

ม้าวิ่งกับกับ เดี๋ยวเดียวลับตาเราไป
ม้าวิ่งเร็วไว เร็วทันใจควบ กับ กับ กับ
ม้าวิ่งเร็วรี่ ดูซิหายไป วิ่งไว
ม้าวิ่งกับ กับ เดี๋ยวเดียวลับตาเราไป
ม้าวิ่งเร็วไว เร็วทันใจควบกับ กับ กับ
ม้าวิ่งเร็วรี่ ดูซี่หายไป ควบกับ กับ กับ

แถบประโยคเนื้อหาสำหรับอ่านในใจ	แถบประโยคคำถาม
๑. ไก่แจ้ของ**แม่**แก่เล้ว	๑.๑ ใครเป็นเจ้าของไก่แจ้?
๒. **เต่า**ตัวต่ำดำน้ำใน**คู**	๑.๒ อะไรดำน้ำ? ๒.๒ เต่าดำน้ำที่ไหน?
๓. **ลุง**แก่**ตา**แกเป็นต้อ	๓.๑ ลุงเป็นต้อที่ไหน? ๓.๒ ใครเป็นต้อ?
๔. ในคูมี **ปู งู เต่า** และบัว	๔.๑ ในคูมีสัตว์กี่ชนิด?
๕. โตชูคอดูวัวตัวโต**ในนา**	๕.๑ สัตว์อะไรที่ดูวัว? ๕.๒ วัวอยู่ที่ไหน?
๖. ปีติ**ขี่ม้า**มาที่ป่าอ้อดู**ต่อ**และ**เต่า**	๖.๑ ในข้อนี้มีสัตว์กี่ชนิด?
๗. **เงาะป่า**ตัวดำทำบ้าใบ้ใน**ป่าอ้อ**	๗.๑ เงาะป่าอยู่ที่ไหน ๗.๒ ใครทำบ้าใบ้?
๘. บัวสี่กอใน**บ่อใหญ่**มีใบโตๆ	๘.๑ กอบัวขึ้นอยู่ที่ไหน?
๙. **ไก่อู ไก่แจ้ เจ้าแก่ สีเทา**และ**เจ้าโต**	๙.๑ ในข้อนี้มีสัตว์กี่ชนิด?
๑๐. เขานำ**รำงาดำ ชาดำ จำปี** และ**ลำไย**ไปในนา	๑๐.๑ เขานำอะไรไปในนาบ้าง? กี่อย่าง?

เพลงสระเอาะ

คำร้อง ปีตินันทน์ สุทธสาร **เนื้อร้อง** รำวงงามแสงเดือน

(สร้อย) มาซิมา มาดูสระ เอาะ เงาะ เจาะ เฉาะ สระเอาะเรียงราย (ซ้ำ)

ไม้เอนั้นเดินนำหน้า เพื่อนอาเข้ามากรีดกราย

แล้วตัว อะ อยู่หลังไง ช่างแสนสุขใจเสียจริงเอย

เสียงเอาะนั้นเป็นเสียงสั้น เสียงมันออกเสียงง่ายดาย

ตัวสะกดหลีกหนีไป เป็นคำไทย ไม่มีตัวสะกด

เสียงเอาะมีตัวสะกด เอาลดไม้ไต่คู้ (็) มาแทน

คำมาจากต่างแดน ใช้ อ เข้าแทน น๊อต ค๊อก ล๊อก เอย

กิจกรรม

๑. ให้ทำงานเกี่ยวกับคำใหม่ เช่น เติมคำที่ใช้ลงในช่องว่างเพียงที่เดียว

๑. เข้า : โต ____ มา ____ หา ____ มานี ____

๒. เกะกะ : โต ____ และสีเทา ____ นอน ____ ชูใจ ____

๓. ไม่ : ชูใจ ____ พาสีเทา ____ ไป ____ หา ____ ปีติ

๔. เห่า : โต ____ ดูขา ____ เจ้าแก่ ____ ที่เกะกะ ____ แล้ว

๕. ฟู่ฟู่ : สีเทา ____ ขู่ ____ เจ้าแก่ ____ เสียงดัง ____

๒. ให้เขียนตามคำบอก ๓ คำ (ใช้บัตรคำใหม่) แล้วแก้คำผิดโดยคัดตัวบรรจงเต็มบรรทัด คำละ ๓ ครั้ง

สื่อการเรียนการสอน

๑. ภาพสัตว์เลี้ยงชนิดต่างๆ
๒. บัตรคำ และแผนภูมิ
๓. บัตรงาน (สำหรับทำแบบฝึกหัด)

การวัดและประเมินผล

๑. สังเกตพฤติกรรมเมื่อให้ทำกิจกรรม
๒. จากงานที่ให้ทำ

คำที่ออกเสียงสระเหมือนกัน

เข้า เก้า เง่า เจ้า เช่า เท่า เน่า เป้า เฝ้า เล่า ฯลฯ
เกะกะ เขะขะ เอะอะ เฟะฟะ เละละ เละเทะ ฯลฯ
ไม่ ไข้ ใช่ ได้ ใต้ ไต้ ใบ้ ไม่ ไร่ ไล่ ไส้ ให้ ฯลฯ
เห่า เก่า เข่า เจ่า เต่า เป่า เห่า ฯลฯ
ฟู่ฟู่ ซู่ซู่ ตู้ ทู่ บู้ ผู้ ภู่ มู่ ยู่ ลู่ สู้ หู้ อู้ ฯลฯ

เพลงสระอำ

คำร้อง ปิตินันทน์ สุทธสาร **ทำนอง** เดินจุฬา

มาเถิดพวกเรา มาช่วยคิดคำ สระอำ
คำ จำ ลำ นำ น้ำ คำ ดำ ถ้ำ ล้วนมีเสียง อำ
ระบำ ระกำ ถ้อยคำ อีกร้องรำ ก็เสียง อำ
เรา จำ คำ มีสระ อำ สระ อำ

กิจกรรม

สื่อการเรียนการสอน

๑. แผนภูมิบทร้อยกรอง และแผนภูมิคำที่ออกเสียงสระเหมือนกัน
๒. บัตรคำ

การวัดและประเมินผล

๑. จากพฤติกรรมเมื่อตอบคำถามของครู
๒. จากการอ่าน
๓. จากงานที่ให้ทำ

บทร้อยกรอง อะไรเอ่ย

อะไรเอ่ย
สัตว์เลี้ยงฉันมี ชอบร้องฮี้ฮี้
วิ่งเร็วรีบรี่ กับ กับ เร็วไว
มันชอบกินหญ้า เรียกมาทันใด
ตัวมันสูงใหญ่ ตัวอะไรทายซิ

อะไรเอ๋ย
สัตว์เลี้ยงของฉัน ก็แสนน่ารัก
ใครๆ รู้จัก ฉันเรียกเจ้าด่าง
หน้ามันแหลมยาว ฟันขาวเขี้ยวกาง
จมูกใช้นำทาง ทายซิอะไร

อะไรเอ่ย
สัตว์เลี้ยงของฉัน นั้นมันน่ารัก
ใครใครรู้จัก นั้นเรียกเจ้าเหมียว
ตามันกลมกลม ฟันคมมีเขี้ยว
มันร้องเหมียวเหมียว ทายซิอะไร

เพลง ม้าวิ่ง

เพลงวิทยุโรงเรียน

เนื้อร้อง บัณฑิต บุญยาคม

ม้าวิ่ง กับ กับ เดี๋ยวเดียวลับตาเราไป ม้าวิ่งเร็วไว เร็วทันใจ ควบกับ กับ กับ ม้าวิ่งเร็วรี่ ดูซิหายไป วิ่งไว

ม้าวิ่ง กับ กับ เดี๋ยวเดียวลับตาเราไป ม้าวิ่งเร็วไว เร็วทันใจ ควบกับ กับ กับ ม้าวิ่งเร็วรี่ ดูซิหายไป ควบกับ กับ กับ

กิจกรรม

สื่อการเรียนการสอน

๑. รูปภาพ
๒. บัตรคำแถบประโยค
๓. แผนภูมิเพลง

การวัดและประเมินผล

๑. จากการตอบคำถาม
๒. การกล้าออกมาเล่าเรื่อง

เพลง เขมรคำปอ

ป่านี้เขาว่ามีวิหค เหล่านกนับร้อยพัน
มาช่วยกัน (ซ้ำ) ชมไพร นะเพื่อนเอยให้เพลิดเพลิน
ป่านี้เขาว่ามีความสุข สนุกดังเชื้อเชิญ
ให้ก้าวเดิน (ซ้ำ) ชมไพร นะเพื่อนเอย วิไลตา (ซ้ำทั้งหมด)

เพลง สระแอะ

ดูซิดูเจ้า แอ มาพบกับ อะ (ซ้ำ)
ลองฟังนะจ๊ะ เป็นเสียง แอะ (ซ้ำ)
แพะ แหละ แกะ แคะ อีก ถั่วแระ
แซะ แปะ แตะ แงะ และ เยอะแยะ
เราใช้สระแอะ ทุกคำ
อีกคำว่า แข็ง ตัว อะ มีแรงกระโดดสูงขึ้นไป
โจ๊ะ พรึม พรึมโจ๊ะ พรึม พรึม (ซ้ำ)
พวกเราเร็วไว ตัว อะ แปลงไปก็ไต่คู้นั่นเอง
โจ๊ะพรึม พรึมโจ๊ะ พรึม พรึม (ซ้ำ)

แผนภูมิ สระแอะ

(ผศ. ประคอง สุทธสาร)

จับแพะมาชนแกะ ต้มถั่วแระนั่งแคะฟัน
ดินแฉะแซะหัวมัน แทะเล็บนั้นไม่น่าทำ
ครูแนะและสั่งสอน จงรีบนอนแต่หัวค่ำ
รูปแยะแปะประจำ แวะดื่มน้ำแงะกำไล

ใครช่วยมาลา

มาลาไปป่า เจอเสือติดจั่นอยู่ในป่า เสือพูดว่า เจ้าช่วยข้าด้วย ข้าจะให้แหวน มาลาอยากได้แหวนจึงช่วยเสือออกมา เสือว่าข้าจะกินเจ้า มาลาไม่ให้กิน ข้าช่วยเจ้าแล้ว ไหนล่ะแหวนที่เจ้าจะให้ เสือว่า แหวนที่ไหนกัน ถ้าเจ้าไม่ให้ข้ากิน เจ้าจงไปหาคนตัดสินมา มาลาไปหาไก่ ขอให้ไก่ไปตัดสิน พี่ไก่ช่วยข้าด้วย เสือจะกินข้า ไก่ว่าข้าช่วยไม่ได้ ข้ากลัวเสือ มาลาไปหากา พี่กาช่วยไปตัดสินให้ข้าด้วยเสือจะกินข้า กาพูดว่า ข้ากลัวเสือ มาลาไปหาวัว พี่วัวช่วยไปตัดสินให้ข้าด้วยเสือจะกินข้า วัวพูดว่า ข้ากลัวเสือ มาลาไปหาแพะ พี่แพะช่วยไปตัดสินให้ข้าด้วยเสือจะกินข้า แพะว่าข้าก็กลัวเสือ มาลาไปหาลิง พี่ลิงช่วยไปตัดสินให้ข้าด้วย เสือจะกินข้า ลิงพูดว่าข้าจะช่วยเจ้า ข้าไม่กลัวเสือ มาลาก็พาพี่ลิงไปหาเสือ เสือพูดว่า ข้าติดจั่นอยู่ มาลาช่วยข้า ลิงพูดว่า ข้าไม่เข้าใจ เจ้าติดจั่นได้อย่างไร เสือก็เข้าไปในจั่นให้ลิงดู ลิงก็ปิดจั่น เสือออกไม่ได้ ลิงจึงว่า เจ้าจงอยู่ในจั่นดีแล้ว ลิงพูดกับมาลาว่า เจ้าเสือหน้าโง่กินเจ้าไม่ได้ มาลาดีใจ ขอบใจพี่ลิง

สื่อการเรียนการสอน

๑. บัตรคำ

๒. บัตรอวยพร

๓. แผนภูมิเพลง

การวัดและประเมินผล

๑. สังเกตจากพฤติกรรมเมื่อให้ทำกิจกรรม

๒. จากการตรวจงานที่ให้ทำ

เพลง สระ เ–ือ สระ เ-อ

ส. เ–ือ เสือ มือถือเสื้อ ถือเสื่อมาเรือ
ในเรือก็มีมะเขือ (ซ้ำ) เธอแล่เนื้อเอื้อเฟื้อเผื่อเรา
จ. เ-อ เจอ เธอไปเจออะไร เออทำไมเธอจึงนอนละเมอ
เธอเรอไม่ดีนะเออ มาทำแก้เก้อ หุยฮา หุยฮา

บทร้อยกรอง บ้านนี้ของใคร

บ้านนี้ของใคร สดใสน่าดู
ทุกคนที่อยู่ รักใคร่กันดี
ช่วยกันทำงาน เบิกบานเต็มที่
บ้านใครหนอมี อ๋อ บ้านฉันเอง

จงเลือกใช้คำในวงเล็บ

๑. เมื่อวานเขา_____บ้านสานเสื่อ (ลา อยู่ ชี้)

๒. ถ้า_____ทางนี้จะมีเพื่อน (อย่า นาน ผ่าน)

๓. ต้น_____มีดอกมากมาย (บ้าน จำปี แวะ)

๔. เขา_____มือไปที่เจ้าแก่ (ขี้ อย่า ผ่าน)

๕. ไปนา_____อยู่นานนะ (ลา แวะ อย่า)

๖. เมื่อวาน_____นี้ไม่มีคนอยู่ (บ้าน จำปี ชี้)

๗. อาจากบ้านนี้ไป_____หลายปี (ผ่าน นาน ลา)

๘. เด็กดีไปต้อง_____มาต้องไหว้ (ลา อย่า ผ่าน)

บ้านของฉัน

ทำนอง พม่า
เนื้อร้อง วิชัย น้อยเสนีย์

บ้านของฉัน บ้านฉันนั้นมีหลายคน
ทุกคนเป็นพี่น้องกัน (เอาว่าไขยา บาเลๆ)
มีพี่มีน้องของฉัน
เปลี่ยนเป็น พี่น้อง, ปู่ย่า, ตายาย, ลุงป้า, น้าอา, ฯลฯ ในข้อความที่ขีดเส้นใต้

จุดประสงค์

๑. ออกเสียงคำที่มีตัวสะกดแม่กง (ง) ได้ถูกต้อง
๒. เขียนและบอกตำแหน่งที่ตั้ง ง. ได้ถูกต้อง
๓. แจกคำที่มีไม้หันอากาศผสมด้วย ง.
๔. อ่านและเขียนคำใหม่ที่ผสมด้วย ง. เช่น นั่ง วาง มะม่วง ว่าง
๕. ผันวรรณยุกต์จากคำในบทเรียนได้

การวัดและประเมินผล

๑. สอนคำใหม่ ๑๓ คำ คือ แม่ เสื่อ เสื้อ ฟ้า จาน ใส่ เห็น นั่ง บน วาง มะม่วง กิน ว่าง

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ร้องเพลงลิง ให้นักเรียนอ่านแผนภูมิเนื้อเพลงลิง ตามครู (ฝึกการอ่าน)

เพลงลิง

เจี๊ยก เจี๊ยก เจี๊ยก เป็นเสียงเรียกของลิง
ลิงมันไม่อยู่นิ่ง มันชอบวิ่งอยู่ไปมา
เจี๊ยก เจี๊ยก เจี๊ยก มันร้องเรียกพวกมา
ครั้นพอถึงเวลา ออกเที่ยวหาผลไม้กิน

๒. อภิปราย สนทนาร่วมกับนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเพลง เป็นการฝึกพูดและฟัง
๓. ครูสรุปเกี่ยวกับเรื่องลิง ถามนักเรียนว่ามีคำใดบ้างในเนื้อเพลงลิงที่ใช้ ง. สะกด (แม่กง)
๔. ครูบอกตำแหน่งที่ตั้งของ ง. เมื่อเป็นตัวสะกด เขียนตัวอย่างให้ดูบนกระดานดำ ๑ คำ แล้วให้นักเรียนเขียนคำที่มี ง. สะกด เช่น คำว่า ลิง วิ่ง ของ ร้อง ฯลฯ

กิจกรรม

จุดประสงค์

๑. ใช้คำพูดในโอกาสต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

๒. เล่าเรื่องเกี่ยวกับบุคคลในครอบครัวได้

๓. แสดงบทบาทสมมติตามคำที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

๑. เหตุการณ์ประจำวันในบ้าน

๒. มารยาทในการพูด (การใช้คำพูดให้เหมาะสมกับบุคคลในโอกาสต่างๆ)

๓. เล่าเรื่องเกี่ยวกับบุคคลในครอบครัว

๔. แสดงบทบาทสมมติ

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ครูนำแผนภูมิเพลง “บ้านของฉัน” ทำนองเพลง พม่าเขว

บ้านของฉัน บ้านฉันนั้นมีหลายคน

ทุกคนเป็นพี่น้องกัน (เอาว่าไชยาบาเลๆ)

มีพ่อมีแม่ของฉัน

(เปลี่ยนเป็น พี่น้อง ลุงป้า ฯลฯ ในข้อความที่ขีดเส้นใต้) มาให้นักเรียนอ่าน โดยครูอ่านนำให้นักเรียนอ่านตาม แล้วครูสอนให้นักเรียนร้องเพลงเป็นวรรคๆ จนนักเรียนสามารถร้องได้

๒. ครูให้นักเรียนดูแผนภูมิภาพเกี่ยวกับครอบครัวของเรา แล้วครูซักถามความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว และช่วยอธิบายเพิ่มเติม

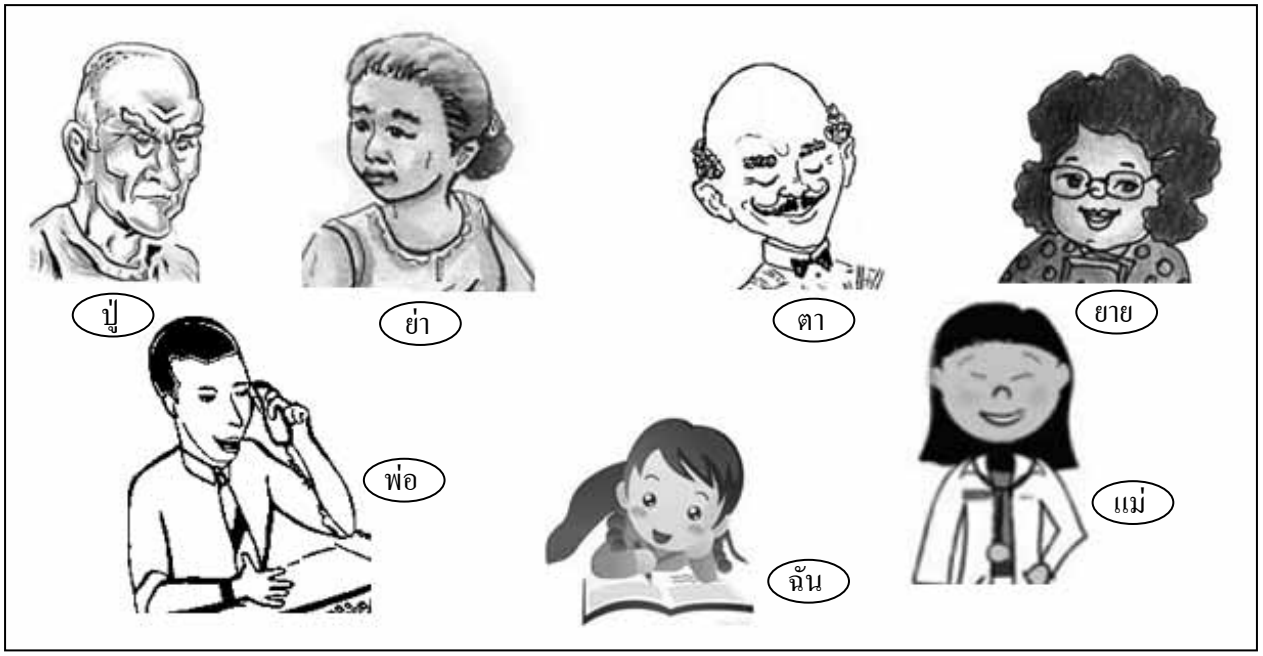

กิจกรรม

ให้นักเรียนฟังครูร้องเพลงสระอู จากนั้นตอบคำถามข้อ ๑ - ๕ และฝึกร้องเพลงสระอู

เพลง สระอู

เนื้อร้อง ประคอง สุทธสาร

ทำนอง เพลงจีน

ดูซิปู่ตูหนู ปู่ชี้ดูหนูอยู่ในรู
สระอูนั้นอยู่ที่ใด สระอูนั้นอยู่ล่างไง
เร็วคิดเถิดคุณหนู สระอูมีอยู่มากมาย
จำไว้เสียงยาวสระอู จำไว้เสียงยาวสระอู

๑) ใครเป็นคนดูหนู
   ก. งู
   ข. ปู่
   ค. รู

๒) อะไรอยู่ในรู
   ก. หนู
   ข. ปู่
   ค. งู

๓) สระเสียงยาวในเพลงคือสระใด
   ก. สระอุ
   ข. สระอู
   ค. สระอา

๔) คำว่า **หนู** ประสมด้วยสระใด
   ก. สระอา
   ข. สระอุ
   ค. สระอู

๕) จากเพลงมีคำใดบ้างที่ประสมด้วยสระ ู และสระ -า

.....

.....

.....

ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดให้ใน □ ของรูปรถไฟ เติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

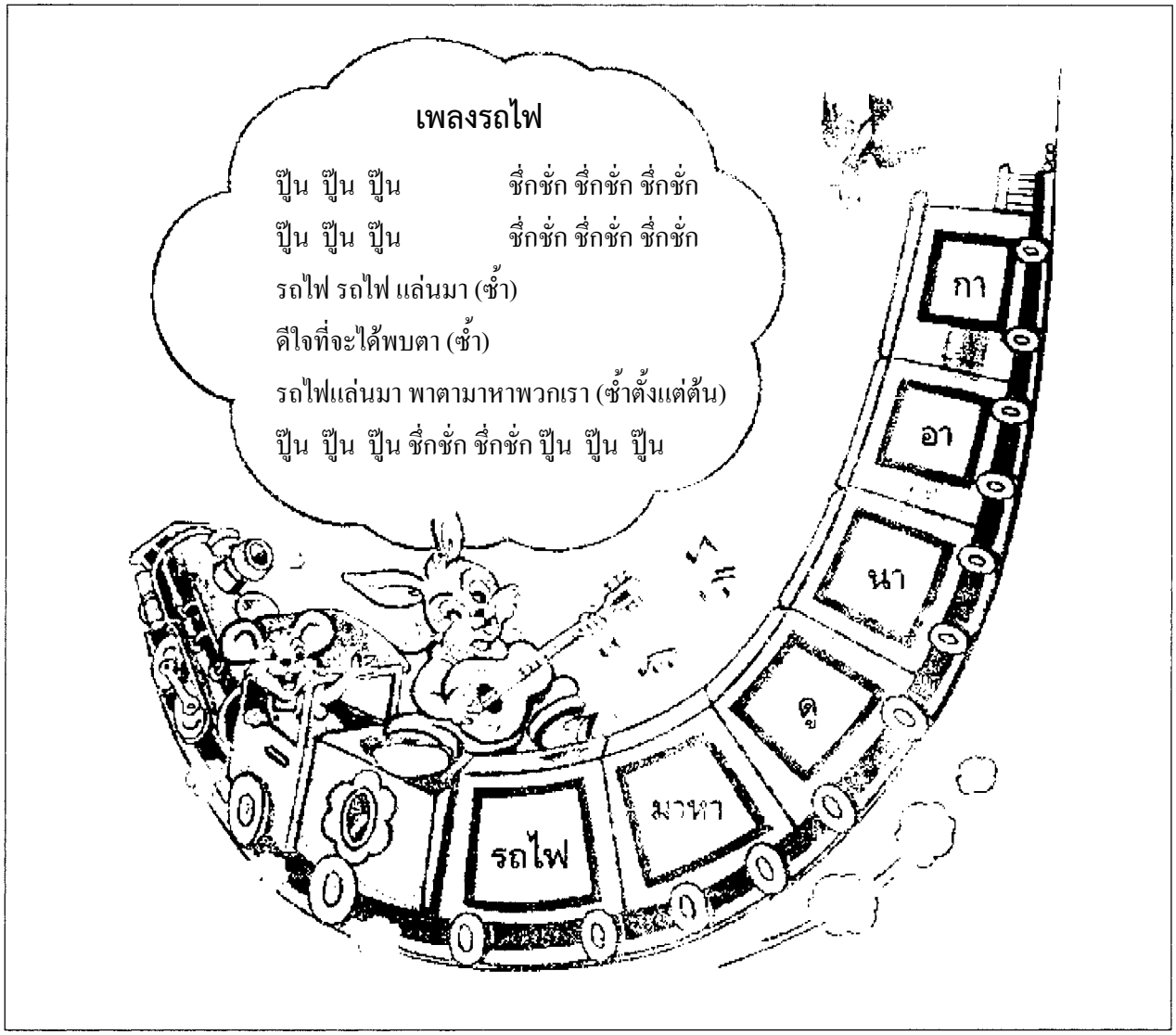

๑) ตาขี้น.....

๒) .....กล้า

๓) กล้าอยู่กับ.....

๔) อาอยู่ที่.....

๕) ที่นามี.....

๖) ตา กล้า และอา.....กา

ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑ - ๔ ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

สะอาดนั้นดี ไม่มีโรคภัย
ไม่เจ็บไม่ไข้ จิตใจเข้มแข็ง
อยู่สุขสบาย ร่างกายแข็งแรง
บ้านเรือนทุกแห่ง สีสวยงามเอย

๑) ความสะอาดมีผลดีต่อเราอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

๒) จากบทร้อยกรองมีคำใดบ้างที่ประสมด้วยสระ ี-

.....

๓) จากบทร้อยกรองมีคำใดบ้างที่ประสมด้วยสระ ใ-

.....

๔) จากบทร้อยกรองมีคำใดบ้างที่ประสมด้วยสระ -า

.....

ให้นักเรียนทดสอบการอ่าน จากบทร้อยกรองที่กำหนดให้

เทวดากับคนขับเกวียน

(นิทานอีสปคำกลอน)

ชายคนหนึ่งขับเกวียนไปในป่า ล้อเกวียนพาตกหล่นลึกเหลือหลาย
สุดกำลังลากเข็นของแรงควาย ตะวันชายกลัวจะค่ำอยู่กลางทาง
จึงบนบานเทวดาให้มาช่วย เจ้าป่าฉวยเวลามากล่าวอ้าง
ว่า **“ยืนดูอยู่ไยไม่หาทาง** **บ่าแบกข้างลูกล้าแล้วเมี่ยนควาย**
เมื่อควายเดินล้อจะหลุดจากหล่มลึก จงรู้สึกตนช่วยตนเร่งขวนขวาย
การสิ่งใดเพียงแต่ร้องโวยวาย ไม่ทันได้ลองดูกำลังตน
ใครจะมีแก่ใจช่วยเจ้าเล่า” นิทานเร้าใจให้คิดพินิจผล
สอนไว้ว่าตนหมายพึ่งกายตน ดีกว่าคนที่หวังพึ่งเขาร่ำไป

เพลง สระโอ

(ประคอง สุทธสาร)

ลูกหมามีตาโต ลูกแมวโก้มีโบสีดำ
ไม้โอ ไม้โอ เขียนนำ (ซ้ำ)
สูงใหญ่ล้ำนำพยัญชนะไทย (ซ้ำ)
ต - โอ - โต บ - โอ - โบ (ซ้ำ)

ครูและนักเรียนสนทนาเรื่องมารยาทในการฟัง แล้วให้นักเรียนปฏิบัติตามขณะที่นักเรียนฟังนิทาน เรื่อง สิงโตกับฝูงวัว จากครู จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถาม ข้อ ๑ - ๓ ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

เรื่อง สิงโตกับฝูงวัว

สิงโตตัวหนึ่งเที่ยวหากินตามทางทุ่งหญ้า อันเป็นที่อยู่ของฝูงวัวฝูงหนึ่ง ซึ่งมีอยู่ ๔ ตัว หลายครั้งที่สิงโตตัวนั้นพยายามจะจับวัวทั้งสี่ตัวไปกินเป็นอาหาร แต่ทุกครั้งที่มันตรงไปเพื่อจะจับวัวกิน วัวทั้ง ๔ ตัวจะหันหลังชนกัน และช่วยกันต่อสู้สิงโตอย่างแข็งขันด้วยความสามัคคี สิงโตจึงไม่สามารถจับวัวทั้ง ๔ กินได้ แต่ต่อมาวันหนึ่ง วัวทั้ง ๔ เกิดทะเลาะและแตกแยกกัน ไม่ร่วมฝูงรวมกำลังกันเช่นเดิม จึงเป็นโอกาสของสิงโตที่จะเข้ามาจับวัวกินเป็นอาหาร เพราะพละกำลังของวัวเพียงตัวเดียวนั้นไม่สามารถต่อสู้กับสิงโตได้ สิงโตจึงจับวัวกินทีละตัวๆ จนหมดทั้ง ๔ ตัว

๑) เหตุใดในครั้งแรกสิงโตจึงไม่สามารถจับวัวทั้ง ๔ กินเป็นอาหารได้

.....

.....

๒) นักเรียนคิดว่าวัวทั้ง ๔ ควรทำอย่างไรหลังจากทะเลาะกัน

.....

.....

๓) นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากนิทานเรื่องสิงโตกับฝูงวัว

.....

.....

ครูอ่านเรื่อง หนังสือร้องไห้ ให้นักเรียนฟัง แล้วครูและนักเรียนสนทนาเรื่องข้อควรปฏิบัติในการใช้หนังสือ

เรื่อง หนังสือร้องไห้

ฮือ ฮือ น้องๆ ครับ ผมเป็นหนังสือที่ถูกทำร้าย ร่างกายผมฉีกขาดยับเยิน เพราะน้องคนหนึ่งใช้งานผมอย่างไม่ระมัดระวัง นำผมไปอ่านแล้วทำให้น้ำอัดลมหกรดตัวผม โอ๊ย! เจ้าน้ำนี้เป็นศัตรูตัวสำคัญของผมเชียวครับ มันทำให้ผมเปียกปอนเลอะเทอะ และร่างกายที่แสนบอบบางของผมก็เปื่อยยุ่ยไปด้วยฝีมือของมัน และเขายังกางตัวผมคว่ำไว้ที่พื้นจนร่างกายผมหลุดเป็นแผ่นๆ อีก สงสารผมเถอะครับ อย่าใช้งานผมแบบนี้เลย

ถ้าหากน้องๆ ต้องการจะอ่านผม ขอให้ระมัดระวังอย่าให้น้ำหกรดตัวผม หรือทำให้ตัวผมสกปรก โถ! ผมก็อยากให้ตัวเองดูเรียบร้อยหล่อเหลาเหมือนกันนี่ครับ และถ้าหากน้องๆ ต้องการหยุดพักการใช้งานผมไว้ชั่วคราว น้องๆ ก็ควรใช้กระดาษบางๆ หรือที่คั่นหนังสือคั่นหน้าที่ต้องการกลับมาอ่านอีก อย่าพับผม อย่าใช้ดินสอหรือสิ่งที่มีความหนามาคั่นตัวผม และอย่ากางหรือคว่ำผมไว้นะครับ เพราะผมต้องหักงอตัวอยู่อย่างทรมาน และตัวผมจะฉีกขาดพังยับเยิน ได้ง่าย และน้องๆ ก็จะนำผมมาอ่านอีกไม่ได้ แต่ถ้าหากน้องๆ คนเก่งเมตตาผม ใช้งานอย่างถูกวิธี ผมก็จะคงสภาพที่ดีให้น้องๆ ได้ค้นคว้าหาความรู้ได้อีกนานนะครับ

ให้นักเรียนฟังครูเล่าเรื่อง ลากับจิ้งหรีด แล้วนักเรียนจับคู่เล่าให้เพื่อนๆ ฟัง จากนั้นอ่านเรื่องใน ☐ แล้วเขียนเรียงลำดับประโยคตามเหตุการณ์ ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

ลากับจิ้งหรีด

ลาจึงกินน้ำค้างเป็นอาหารแทนหญ้า
ลาตื่นแต่เช้าเดินเล็มหญ้าหากิน
ในที่สุดลาก็ตายเพราะขาดอาหาร
ได้ยินจิ้งหรีดร้องเพลงเสียงไพเราะมาก
ลาต้องการมีเสียงเพราะเหมือนจิ้งหรีด
จิ้งหรีดบอกว่าตนกินน้ำค้างเป็นอาหาร

.....
.....
.....
.....
.....

ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดให้ เติมลงใน ..... ให้ถูกต้อง

สี	
จะ	ทา
ตะปู	ดี

๑) พ่อกำลังดี.....

๒) กล้า.....สีบ้านให้ดำ

๓) แก้ว.....ช่วยพ่อทำบ้านให้ดำ

๔) บ้านดำ.....แดง

๕) กล้าช่วยพ่อ.....ตะปู

ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองที่กำหนดให้ แล้วขีดเส้นใต้คำที่ประสมด้วย สระ -ะ

เก็บมะระใส่กระทะ ลงกระบะกะละมัง

มะละกอเก็บใส่ถัง ระฆังดังระวังตน

กระรอกกัดมะพร้าว กระต่ายวิ่งอ้าวเข้าชน

รับประทานมะไฟปน กะทิคนเร็วเร็วซี

ละมุดมะกรูดมะนาว มะเฟืองมะพร้าวเหล่านี้

มะม่วงล้วนเป็นของดี เล่นจ้ำจี้กันเถิดเอย

(พวงเล็ก อุตระ)

ให้นักเรียนหาคำที่ประสมด้วย สระ -ะ จากภาพที่กำหนดให้ แล้วคัดด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

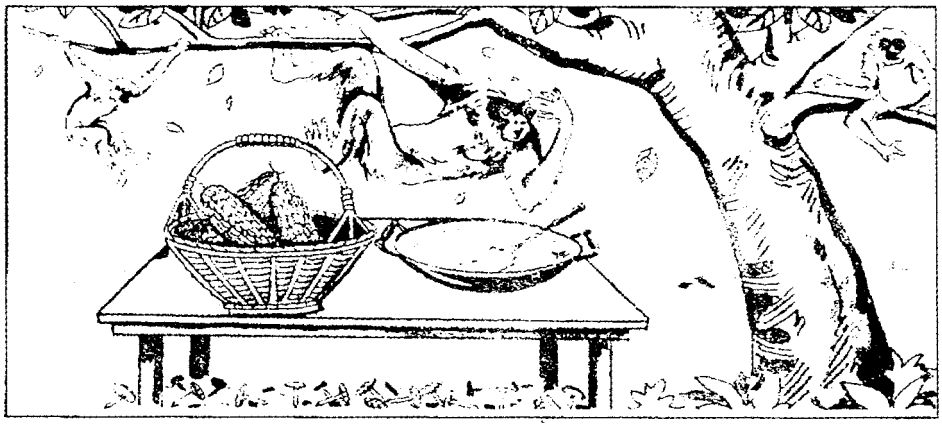

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ให้นักเรียนทดสอบการอ่าน จากบทร้อยกรองที่กำหนดให้

หมาจิ้งจอกกับนกกระสา

จะกล่าวความตามมีนิทานบอก หมาจิ้งจอกอาศัยในไพรสัณฑ์
ถูกก้างปลาติดคอมาหลายวัน หมดทางอันที่จะหมายให้ออกมา
จึงไปจ้างนกกระสาให้มาช่วย เอาปากฉวยล้วงก้างจากคอหมา
กระสาซื่อใช้จะงอยคาบก้างปลา แล้วทวงค่าจ้างที่ตกลงกัน
หมาจิ้งจอกกลับโทษทำโกรธเกรี้ยว แกล้งขบเขี้ยวคำรามร้องเยาะหยัน
“ชิชะเอ็งนี่ช่างกำเริบครัน **ปากท่านนั้นเมื่อเข้าอยู่ในคอเรา**
ถ้าเรางับท่านก็ตายอย่างไร้ค่า ปล่อยออกมาบุญแล้วอย่าโง่เขลา
หักคุณข้ากับค่าจ้างพอทำเนา” สุดจะเอานกกระสาไม่หาความ
นิทานสอนว่าผู้น้อยด้อยความคิด อย่าเผลอจิตทำคุณให้เขาหยาม
เมื่อผู้นั้นเป็นพาลสันดานทราม ย่อมประนามไม่สำนึกระลึกคุณ

(นิทานอีสปคำกลอน)

ให้นักเรียนช่วยกันบอกข้อควรปฏิบัติในการฟัง แล้วปฏิบัติตามขณะฟังครูอ่านบทเล่น มอญซ่อนผ้า จากนั้นตอบคำถามข้อ ๑ - ๔ และปฏิบัติตามกิจกรรมข้อ ๕ - ๖

มอญซ่อนผ้า

มอญซ่อนผ้า ตุ๊กตาอยู่ข้างหลัง
ไว้โน่นไว้นี่ ฉันจะตีก้นเธอ

๑) สิ่งใดที่ถูกซ่อนไว้
   ก. ผ้า
   ข. เงิน
   ค. ขนม

๒) ซ่อนไว้ที่ไหน
   ก. ในกระเป๋า
   ข. ข้างหลังคนอื่น
   ค. ในห้องเรียน

๓) ใครเป็นคนซ่อนสิ่งนั้น
   ก. คนไทย
   ข. คนจีน
   ค. คนมอญ

๔) คำว่า **ผ้า** สัมผัสกับคำใด
   ก. ตา
   ข. บ้าง
   ค. ตี

๑) ให้นักเรียนฟังครูอ่านบทเล่นมอญซ่อนผ้า แล้วฝึกร้องให้คล่อง

๖) ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๘ - ๑๐ คน จากนั้นครูอธิบายวิธีเล่นมอญซ่อนผ้า* ให้นักเรียนฟัง แล้วให้แต่ละกลุ่มเล่นมอญซ่อนผ้า

(สำหรับครู) วิธีการเล่นมอญซ่อนผ้า ให้ผู้เล่นนั่งล้อมวงหันหน้าเข้ากัน แล้วให้คนหนึ่งเป็นคนซ่อนผ้า โดยเดินเป็นวงรอบคนที่นั่ง ส่วนผู้เล่นที่นั่งก็ร้องเพลงมอญซ่อนผ้าไปเรื่อยๆ แล้วคนซ่อนผ้า (ใช้ผ้าเช็ดหน้าผืนใหญ่หนึ่งผืน) ก็พยายามเอาผ้าซ่อนหลังคนที่นั่งโดยไม่ให้คนที่นั่งรู้ เมื่อเดินต่อไปจนครบรอบแล้วคนนั่งยังไม่รู้ตัวก็ให้เอาผ้านั้นตีก้นคนที่นั่งคนนั้น แล้วให้เขามาเป็นคนซ่อนผ้าแทนเรา แต่ถ้าคนที่นั่งรู้ตัวก่อนก็ให้ลุกขึ้นวิ่งหนีไปรอบวงแล้วกลับมานั่งที่เดิม (ข้อสำคัญ คือ คนที่นั่งห้ามหันมาดูว่าผ้าอยู่ด้านหลังตนหรือไม่ แต่ให้ใช้มือคลำได้)

ให้นักเรียนฟังครูอ่านบทเล่น แมงมุม แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑ - ๔

แมงมุม

แมงมุม ขยุ้มหลังคา
แมวกินปลา หมากัดกระพุ้งก้น

๑) บทร้อยกรองที่นักเรียนฟังกล่าวถึงสัตว์อะไรบ้าง

.....

.....

๒) แมวกำลังทำอะไร

.....

๓) ใครกำลังกัดและกัดอะไร

.....

๔) คำว่า **แมงมุม** สัมผัสกับคำว่า .....

คำว่า **ปลา** สัมผัสกับคำว่า .....

๖) ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔ - ๕ คน แล้วฟังครูอธิบายวิธีเล่นแมงมุม* และให้แต่ละกลุ่มเล่นแมงมุม

*** วิธีเล่น** ให้ผู้เล่นแต่ละคนหยิบหลังมือของผู้เล่นคนอื่นในกลุ่มต่อซ้อนๆ กัน (ดังภาพข้างบน) แล้วร้องเพลงแมงมุมและขยุ้มมือไปด้วย พอร้องจบทุกคนต้องรีบชักมือกลับ ถ้ามือใครยังอยู่จะถูกคัดออกและถูกทำโทษ

ให้นักเรียนคัดบทร้อยกรองที่กำหนดให้ ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

ความซื่อ

ความเอ๋ยความซื่อ แม้ยึดถือได้จริงเป็นมิ่งขวัญ
เป็นเครื่องรางศักดิ์สิทธิ์ฤทธิ์อนันต์ อาจป้องกันสรรพภัยไม่บีฑา
ในโลกนี้แม้มีแต่คนคด โลกคงหมดความดีศรีสง่า
เราซื่อสัตย์ไปเถิดเลิศราคา จะพลอยพาโลกชื่นรื่นรมย์เอย

(ชูปะนีย์ นาครพรรพ)

.....
.....
.....
.....
.....

ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วขีดเส้นใต้คำที่ประสบด้วย สระ -ัว

จุกพาวัวตัวโตไปเลี้ยงที่ริมรั้วบ้านของอาตั้ว ที่ริมรั้วปลูกต้นถั่วไว้ จุกทิ้งวัว แล้วลงเรือไปเก็บสายบัวในสระน้ำ พอดีเรือรั่วจุกหันหัวเรือเข้าหาฝั่ง แล้วรีบไปดูวัว พบวัวกำลังกินถั่ว จุกตกใจกลัวรีบไล่วัวและไปบอกอาตั้วว่าวัวกินถั่ว

(กระทรวงศึกษาธิการ)

ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วขีดเส้นใต้คำที่ประสมด้วย สระ -อ

มาลาก่อไฟไม่ระวัง ไฟไหม้กอไผ่ ใบยอ มะละกอ แม่วัวร้อง มอ มอ เรียกลูกและพ่อให้หนีไป

(กระทรวงศึกษาธิการ)

ให้นักเรียนทดสอบการอ่าน* จากเรื่องที่กำหนดให้

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายแก่คนหนึ่งเป็นคนเลี้ยงม้า วันหนึ่งเขาต้อนฝูงม้าไปขายในตัวเมือง ๑๐ ตัว ก่อนออกเดินทางเขานับฝูงม้าของเขา **“หนึ่ง สอง สาม สี่ ห้า หก เจ็ด แปด เก้า สิบ”** แล้วเขาก็ขี่ม้าตัวหนึ่งในฝูงและต้อนที่เหลือไป เมื่อเขาเดินทางมาถึงลำธารเล็กๆ สายหนึ่ง เขาก็หยุดพักเพื่อจะกินข้าวกลางวัน เขานับม้าของเขา **“หนึ่ง สอง สาม สี่ ห้า หก เจ็ด แปด เก้า โอ! ทำไมม้าของเราเหลือเก้าตัว มันหายไปไหนหนึ่งตัว”** ชายแก่ตกใจมากเขารีบลงจากหลังมาและนับใหม่ **“หนึ่ง สอง สาม สี่ ห้า หก เจ็ด แปด เก้า สิบ เอ๊ะ! ก็ครบนี่นา”** แล้วเขาก็จัดแจงกินข้าวกลางวัน หลังจากที่กินข้าวเสร็จและพักผ่อนแล้ว เขาก็ขึ้นม้าเพื่อจะเดินทางต่อไป ก่อนออกเดินทางเขาก็นับม้าอีก คราวนี้เขานับได้ ๙ ตัว ชายแก่ตกใจมาก คิดว่ามีคนมาขโมยม้าตอนเขาพักผ่อน เขารีบลงจากม้าและนับใหม่ได้สิบตัว ชายแก่จึงพูดว่า **“โอ! เราไม่น่าโง่เลย เราก็เดินต้อนม้าไปก็ได้ ม้ามันจะได้อยู่ครบ แหม! เรานี่ฉลาดจัง”** แล้วชายแก่ก็เดินต้อนฝูงม้าเข้าเมืองไป

***เกณฑ์ในการตัดสิน** ให้ครูสังเกตจากการอ่านออกเสียงชัดเจน อ่านถูกต้องตามอักขรวิธี การอ่านเว้นวรรคตอน ท่านั่งหรือท่ายืนในการจับหนังสือ

กิจกรรม

ให้นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติตนในการฟัง แล้วฟังครูอ่านบทร้อยกรองและตอบคำถาม ข้อ ๑ - ๔ จากนั้นฝึกอ่านบทร้อยกรองให้คล่อง

แก้วเอ๋ยแก้ว แจ้วแจ้วเจรจา
มันรู้ภาษา พูดตามคนสอน
เจ้าของพูดเพราะ แก้วเกาะจับคอน
อุตส่าห์ว่าวอน พูดเพราะตามไป

(ฐะปะนีย์ นาครทรรพ)

๑) แก้ว หมายถึงใคร

.....

.....

๒) มัน หมายถึงใคร

.....

๓) แก้วพูดตามใคร

.....

๔) แก้วเอ๋ย**แก้ว** แจ้วแจ้วเจรจา คำว่า **แก้ว** สัมผัสกับคำใด

.....

๕) เจ้าของพูด**เพราะ** แก้วเกาะจับคอน คำว่า **เพราะ** สัมผัสกับคำใด

.....

ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วขีดเส้นใต้คำที่ประสมด้วย สระ เ-อ จากนั้นตอบคำถามและคัดคำเหล่านั้นด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

ครอบครัวของ เ-อ

เอเป็นพี่ของออ เวลาไปไหนมาไหน เอจะเดินนำหน้าออ เอกับออเป็นคู่แฝด เจอหน้าเอก็ต้องเจอหน้าออ เอมีนิสัยขยัน ไม่พูดเพ้อเจ้อ ออกมีนิสัยตรงต่อเวลา ไม่ยอมให้ใครคอยเก้อ ทุกคนจึงรักและไปมาหาสู่เธอทั้งสองเสมอ แม่ของเอกับออชื่อเออ เออเป็นแม่ที่ดีของลูก คอยพูดแนะนำให้ลูกทำดีต่อทุกคน ด้วยเหตุนี้ครอบครัวของเออจึงมีแต่ความสุข

(กระทรวงศึกษาธิการ)

๑) คำที่ประสมด้วยสระ **เ-อ** มีทั้งหมด.....คำ

๒) จงคัดคำที่ประสมด้วยสระ **เ-อ**

.....

ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองที่กำหนดให้โดยปฏิบัติตามข้อควรปฏิบัติในการอ่านแล้วคัดด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด โดยปฏิบัติตามข้อควรปฏิบัติในการเขียน

บ้านนี้ของใคร สดใสน่าดู
ทุกคนที่อยู่ รักใคร่กันดี
ช่วยกันทำงาน เบิกบานเต็มที่
บ้านใครหนอนี่ อ๋อ! บ้านฉันเอง

(รัชนี ศรีไพรวรรณ)

.....
.....
.....
.....
.....

ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้แล้วขีดเส้นใต้คำที่ประสมด้วย สระ ื จากนั้นคัดคำเหล่านั้นด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

น้องรื่นตื่นแต่เช้า อาบน้ำสวมชุดนักเรียนที่คุณแม่ซื้อมาให้ใหม่ หลังจากกินข้าวมื้อเช้าแล้วน้องรื่นก็ไปโรงเรียน น้องรื่นถือดอกบานชื่นไปให้ครูนารี ครูนารียืนรอรับนักเรียน นักเรียนสวัสดีคุณครูนารี ครูนารียิ้มรับบอกให้เอากระเป๋าไปไว้ในห้องและให้ทำความสะอาดห้องเรียน น้องรื่นเป็นเด็กดีไม่ดื้อจึงรีบทำตาม น้องรื่นจะถูพื้นห้อง ที่พื้นห้องมีตัวอะไรขดอยู่ น้องรื่นจึงบอกให้ครูนารีมาดู ครูนารีบอกว่ามันคือกิ้งกือ อย่าเอามือไปถูกมัน น้องรื่นถูพื้นห้องแล้วจึงนำดอกบานชื่นมาจัดแจกันให้ครูนารี

(กระทรวงศึกษาธิการ)

.....
.....
.....
.....
.....

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔ - ๕ คน แล้วผลัดกันเล่าเรื่อง “สถานที่ที่ฉันอยากไป” โดยบอกชื่อสถานที่ ลักษณะของสถานที่ และเหตุผลที่อยากไป จากนั้นเขียนเรื่องที่เล่าด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

เรื่อง.....

.....

.....

.....

.....

.....

ให้นักเรียนดูภาพและอ่านนิทาน เรื่อง กระต่ายกับเต่า จากนั้นตอบคำถาม ข้อ ๑ - ๔ ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

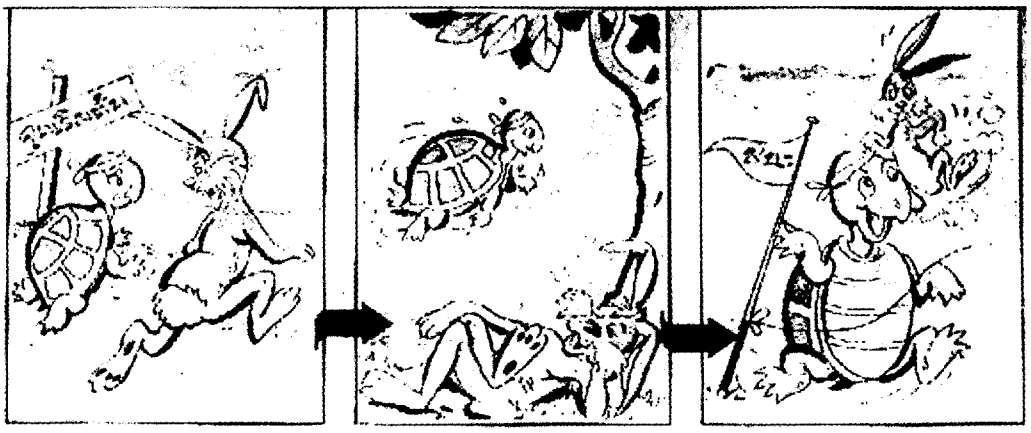

กระต่ายกับเต่า

กระต่ายตัวหนึ่งนอนเล่นอยู่ใต้ต้นไม้ มันเห็นเต่าเดินต้วมเตี้ยมผ่านมา มันก็หัวเราะเยาะและพูดว่า เต่าขาสั้นเดินช้า เต่าก็บอกว่า ถึงจะช้าแต่ก็ถึงที่หมายได้ เต่าจึงท้ากระต่ายวิ่งแข่ง กระต่ายรับคำท้าและก็นึกดูถูกเต่าที่อาจหาญท้าตน เมื่อถึงเวลาวิ่งมันจึงลงนอนพักกลางทางและหลับไป พอตื่นขึ้นมามองไม่เห็นเต่า มันจึงรีบวิ่งไปยังที่นัดหมาย แต่ก็สายไปเสียแล้ว เพราะเต่าไปถึงหลักชัยแล้ว

.....

.....

.....

.....

๑) นิทานเรื่องนี้กล่าวถึงสัตว์อะไรบ้าง.....

๒) ใครหัวเราะเยาว่าเต่าขาสั้น.....

๓) ทำไมกระต่ายจึงแพ้.....

๔) จากนิทานเรื่องนี้นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง

.....

ให้นักเรียนฝึกอ่านและคัดบทร้อยกรองที่กำหนดให้ ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

แม่ไก่พาลูกไก่ ออกเที่ยวไปที่ในนา
ไก่มีขาสองขา พาลูกหากินโตไว
เรามีสองมือดี สองขามีเราพอใจ
ทำมาหากินได้ ดูแม่ไก่ที่ในนา

หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้น ป.๑ (ชุดพื้นฐานภาษา)

.....
.....
.....
.....
.....

ให้นักเรียนอ่านและคัดบทร้อยกรองที่กำหนดให้ ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

ตั้งไข่ล้มต้มไข่กิน

ตั้งเอ๋ยตั้งไข่ จะตั้งไยไข่กลมก็ล้มสิ้น
ถึงว่าไข่ล้มจะต้มกิน ถ้าตกดินเสียก็อดหมดฝีมือ
ตั้งใจเรานี้จะดีกว่า อุตส่าห์อ่านเขียนเรียนหนังสือ
ทั้งวิชาสารพัดเพียรหัดปรือ อย่าดึงดื้อตั้งไข่ร่ำไรเอย

(สมเด็จพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ)

.....
.....
.....
.....
.....

ให้นักเรียนลากเส้นโยงคำที่มี สระ เหมือนกัน

๑) แทะ เส

๒) ตือ หือ

๓) เบา แจก

๔) เห เงา

๕) แน่ แบะ

ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วขีดเส้นใต้คำที่ประสมด้วย สระ แ-ะ จากนั้นคัดคำเหล่านั้นด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

หนูแกละตัวเตี้ยเท่าคนแคระ สวมรองเท้าแตะเดินบนถนนเฉอะแฉะเสียงดังเปาะแปะ แวะมาร้านตาแป๊ะ ซื้อถั่วแระ นมแพะ และขนแกะ ตาแป๊ะให้ข้าวโพดหนูแกละ หนูแกละรับข้าวโพดมาแทะ ข้าวโพดติดฟันเยอะแยะ ตาแป๊ะแนะนำให้หนูแกละแคะฟัน

(กระทรวงศึกษาธิการ)

.....

.....

.....

.....

.....

ให้นักเรียนเติมวรรณยุกต์ ่ ้ ๊ ๋ ลงใน □ ให้ถูกต้อง

๑) □น้องชอบกิน□น้องไก่

๒) พ่อค้าขาย□เสื้อสวม□เสื้อสีแดง

๓) □น้าซื้อน้อย□หน้ามาวาง□ไว้ที่หน้าบ้าน

๔) พ่อ□ค้าบอกฉันว่า□ข้าวเป็นพืชที่มีคุณ□ค่า

๕) น้องนอน□ค้างคืนที่บ้านป้าเพราะอยากเล่นลูก□ช้างกับ□ค้างที่อยู่□ข้างบ้าน

ให้นักเรียนหาคำที่ประสมด้วย สระ แ- จากตารางที่กำหนดให้ (ข้อ ๑, ๓, - ๖ ดูตามแนวนอน ส่วนข้อ ๒ ดูตามแนวตั้ง) แล้วคัดด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

	๑ ก	า	แ	ฟ
๒ ◌		่		้
ป	๓ ไ	ก	แ	จ
ม		๔ แ	ล	ด
ะ	่	้		๋
๕ แ	ม	ค	า	
ม		๖ แ	ต	ง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วขีดเส้นใต้คำที่ประสมด้วย สระ เ-อะ

ฝนตกทางเฉอะแฉะ
เจอะดินโคลนเปื้อนเปรอะ
ถอดเสื้อไปซักเถอะ
ซักเสื้อต้องระวัง
น้ำเยอะแยะแน่ะเสื้อเลอะ
ตัวเหนียวเหนาะน่าเคาะเขิน
โคลนหนาเตอะติดเกรอะกรัง
จะลุกนั่งอย่าเงอะงะ

ให้นักเรียนช่วยกันบอกข้อความปฏิบัติในการฟังและพูด แล้วปฏิบัติตามขณะฟังครูเล่านิทาน จากนั้นตอบคำถามข้อ ๑ - ๘

หมาดำตัวหนึ่งวิ่งมาที่ร้านขายเนื้อ ขณะที่แม่ค้าเผลอเจ้าหมาดำก็กระโดดคาบก้อนเนื้อแล้ววิ่งหนีไป ระหว่างที่มันเดินอยู่บนกลางสะพาน มันมองลงในน้ำเห็นหมาดำตัวใหญ่กว่ามันคาบเนื้อชิ้นใหญ่กว่าเนื้อที่อยู่ในปากมัน มันอยากได้จึงเห่าหมาดำตัวใหญ่ และกระโจนลงในน้ำเพื่อจะแย่งเนื้อ พอมันลงน้ำ เนื้อในปากก็หลุดจมน้ำไป มันจึงอดกินเนื้อนั้น

๑) หมาได้เนื้อมาจากไหน.....
๒) หมาได้เนื้อมาอย่างไร.....
๓) ในเรื่องนี้มีหมากี่ตัว.....
๔) หมาดำตัวใหญ่อยู่ที่ไหน.....
๕) จากนิทานในเรื่องนี้นักเรียนได้ข้อคิดอะไร.....
๖) นักเรียนตั้งชื่อเรื่องนี้ว่า.....
๗) ในเรื่องนี้มีคำใดบ้างที่ประสมด้วยสระ เ-อ.....
และมีคำใดบ้างที่ประสมด้วยสระ ◌ิ .....

ให้นักเรียนประสมพยัญชนะและสาระที่กำหนดให้ จากนั้นอ่านและเขียนแจกลูกสะกดคำลงในช่องว่างในตาราง

พยัญชนะ	เ-ะ	เ-	แ-ะ	แ-	เ-ือ
ต	.....	.....	.....	.....	.....
ฉ	.....	.....	.....	.....	.....
ท	.....	.....	.....	.....	.....
น	.....	.....	.....	.....	.....
พ	.....	.....	.....	.....	.....
ป	.....	.....	.....	.....	.....
ล	.....	.....	.....	.....	.....
ว	.....	.....	.....	.....	.....
ส	.....	.....	.....	.....	.....
ห	.....	.....	.....	.....	.....
ก	.....	.....	.....	.....	.....

เพลง สระเอือ

ทำนอง เพลงจิงเกิลเบล

เนื้อร้อง ประคอง สุทธสาร

เอ อือ ออ เอ อือ ออ รวมเรียกสระเอือ

เอือ เอือ เอือ เอือ เอือ เอือ เอือ เอือ เอือ นะเอือ

เอ อือ ออ เอ อือ ออ รวมเรียกสระเอือ

เอือ เอือ เอือ เอือ เอือ เอือ เอือ เอือ เอือ นะเอือ

เอนั้นเดินนำหน้า อือนั้นมาข้างบน

ออขอตามด้วยคน สุขเหลือล้นไปกันสามเกลอ

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔ - ๕ คน แล้วช่วยกันยกตัวอย่างประโยชน์ของการฟังและการพูดที่ดี จากนั้นให้แต่ละกลุ่มผลัดกันส่งตัวแทนออกมาเล่าเรื่องต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑ - ๖

จุกเป็นเด็กที่ซุกซนมาก เย็นวันหนึ่งจุกกำลังจะออกไปวิ่งเล่นหน้าบ้าน คุณแม่เห็นจุกกำลังจะออกจากประตูก็เรียกจุก แต่จุกไม่ฟังเสียงวิ่งออกไปเสียก่อน **“โครม! โอ๊ย!”** คุณแม่วิ่งไปดูจุก และอุ้มจุกไปทำแผล จุกร้องไห้ คุณแม่บอกว่า **“กำลังจะบอกจุกว่าคุณพ่อกำลังซ่อมหลังบ้าน แต่จุกก็ไม่ฟังจึงทำให้จุกหกล้ม”**

๑) จุกหกล้มเพราะอะไร

.....

๒) ใครทำแผลให้จุก

.....

๓) จุกจะไปไหน

.....

๔) ถ้านักเรียนเป็นจุก นักเรียนจะทำอย่างไร

.....

๕) ถ้าจุกฟังคุณแม่เรียกก่อน จุกจะเป็นอย่างไร

.....

๖) นักเรียนตั้งชื่อเรื่องนี้ว่าอย่างไร

.....

ให้นักเรียนฝึกร้องเพลงช้าง แล้วขีดเส้นใต้คำที่มีตัวสะกดในมาตรา แม่กง

เพลง ช้าง

ช้าง ช้าง ช้าง	น้องรู้จักช้างหรือเปล่า
ช้างมันตัวโตไม่เบา	จมูกยาวยาว เรียกว่างวง
มีเขี้ยวข้างงวงเรียกว่างา	มีหูมีตาหางยาว

ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ จากนั้นเขียนเรียงข้อความตามลำดับเหตุการณ์ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

๑) ก. แล้วมันจึงเลียปาก
ข. และมันกินน้ำในอ่าง
ค. เจ้าแต้มกินข้าว

.....

๒) ก. ฉันช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน
ข. ฉันตื่นแต่เช้า
ค. แล้วฉันจึงไปโรงเรียน

.....

๓) ก. เมื่อพ่อแม่แก่
ข. พ่อแม่เลี้ยงดูลูก
ค. และลูกที่ดีก็ต้องเลี้ยงดูพ่อแม่

.....

ให้นักเรียนช่วยกันบอกข้อควรปฏิบัติในการฟัง การพูด และการอ่าน จากนั้นฟังครูอ่านบทร้อยกรอง แล้วตอบคำถามข้อ ๑ - ๖ และฝึกท่องบทร้อยกรอง

ผึ้งกับผีเสื้อ

บัวบานในบ่อ	บานรอฝูงผึ้ง
ผึ้งบินหึ่งหึ่ง	มาถึงบัวบาน
ผีเสื้อมาถึง	ดูผึ้งทำงาน
ร้องเพลงชื่นบาน	บินผ่านไปมา

หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้น ป. ๑ (ชุดพื้นฐานภาษา)

๑) ในบทร้อยกรองนี้มีสัตว์อะไรบ้าง.....
๒) ดอกบัวบานที่ไหน.....
๓) ใครรอผึ้ง.....
๔) เมื่อผีเสื้อมาถึง มันทำอะไร.....
๕) คำว่า **บ่อ** สัมผัสกับคำว่า.....
คำว่า **หึ่ง** สัมผัสกับคำว่า.....
คำว่า **งาน** สัมผัสกับคำว่า.....
๖) จากบทร้อยกรองมีคำใดบ้างที่สะกดด้วยแม่กน.....
.....

ให้นักเรียนลากเส้นโยงคำใน ❤ กับพยัญชนะใน ⇨ และเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

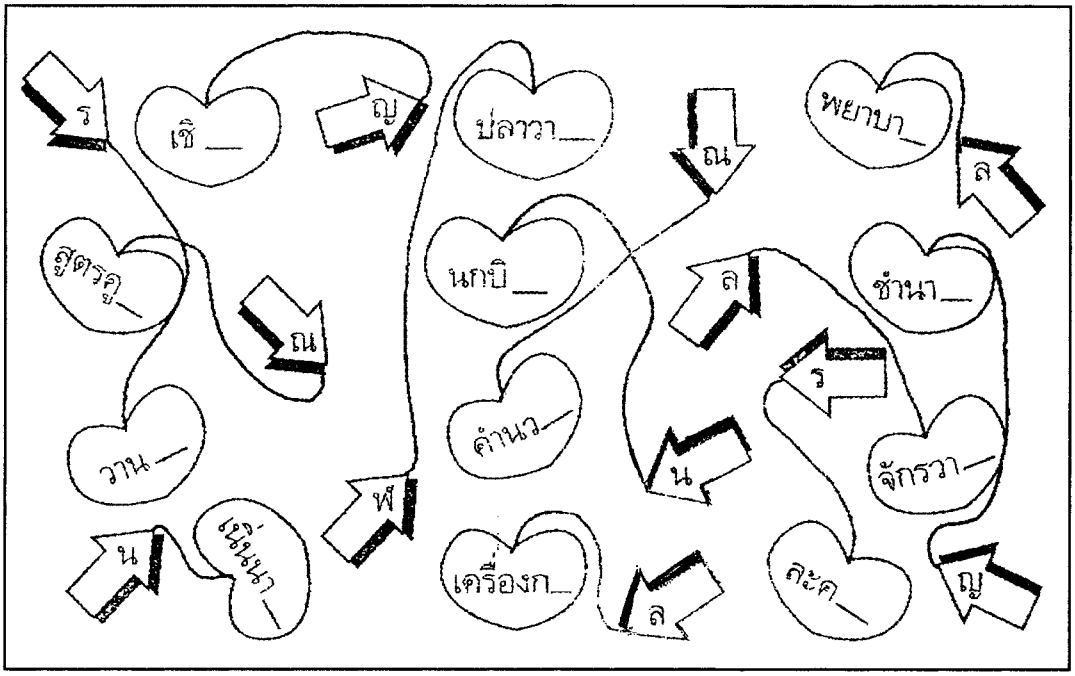

ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ แล้วขีดเส้นใต้คำที่มีตัวสะกดในมาตรา แม่กน

เรื่องหนูอ้น

หนูอ้นเป็นเด็กกล้าหาญและขยันอ่านหนังสือทุกคืน หนูอ้นเดินไปโรงเรียนแต่เช้า ที่ข้างถนนหนูอ้นผ่านร้านขายอาหารส่งกลิ่นหอมชวนให้น้ำลายไหล หนูอ้นโชคดีพบน้าชำนาญเลี้ยงขนมจีนและน้ำหวาน เมื่ออิ่มแล้วหนูอ้นรวบช้อนส้อมและขอบคุณน้าชำนาญ และบอกน้าชำนาญว่าจะไปซื้อดินสอและกุญแจแล้วรีบไปโรงเรียน เพื่อจะได้เล่นฟุตบอลและม้าหมุนก่อนโรงเรียนเข้า

(พวงเล็ก อุตระ)

แมลงรักสะอาด

ในบรรดาแมลงด้วยกัน แมลงที่รักสะอาดมากที่สุดเห็นจะไม่มีแมลงชนิดใดเกินแมลงสาบ เมื่อหยุดจากการแทะโน่นแทะนี่ แมลงสาบจะแต่งตัว เช่น ทำความสะอาดหนวด ขา เกือบตลอดเวลา

แมลงสาบออกลูกเป็นไข่และจะไข่รวมกันเป็นกระจุกโดยสร้างปลอกหุ้ม แมลงสาบชนิดที่อยู่ตามบ้าน เมื่อออกไข่ตัวเมียจะปล่อยให้ไข่คาอยู่ที่รูออกไข่ติดตัวไปด้วยเป็นเวลาวันหรือสองวัน จากนั้นจึงไข่ติดไว้กับที่ใดที่หนึ่ง ในไข่ปลอกหนึ่งๆ จะมีไข่อยู่ ๑๖ ฟอง เรียงกันอยู่สองแถว ไข่จะฟักนานสองถึงสามเดือน ก็ออกเป็นตัวอ่อน ตัวอ่อนตอนออกใหม่จะมีสีขาว พออายุมากขึ้นก็ค่อยๆ เป็นสีเหลือง น้ำตาล และสีดำหรือสีอื่นตามชนิดของพ่อแม่ แมลงสาบกว่าจะโตเต็มที่จะต้องลอกคราบ ๖-๑๒ ครั้ง ซึ่งเกินเวลาประมาณ ๑ ปี

แมลงสาบถึงจะเป็นแมลงรักสะอาดก็จริง แต่ก็เป็นพาหะนำโรคมาสู่คนเราหลายโรค อีกทั้งยังเป็นตัวกัดแทะสิ่งต่างๆ ในบ้าน แทะหนังสือ แม้แต่สีมันก็กิน นับเป็นแมลงให้โทษมากกว่าคุณ

(เกร็ดวิทยาศาสตร์)

ให้นักเรียนฟังครูร้องเพลง แล้วครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเพลงจากนั้นให้นักเรียนฝึกร้องเพลงให้คล่อง

เพลงโรงเรียนของเรา

โรงเรียนของเราน่าอยู่ คุณครูใจดีทุกทคน
นักเรียนก็ไม่ซุกซน พวกเราทุกคนชอบมาโรงเรียน
ชอบมา ชอบมาโรงเรียน

(รัชนี ศรีไพรวรรณ)

ให้นักเรียนช่วยกันบอกข้อควรปฏิบัติในการฟังและพูด แล้วแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔ - ๕ คน จากนั้นสนทนากันในกลุ่มเรื่องเพื่อนที่นักเรียนชอบ แล้วเขียนชื่อของเพื่อนที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

๑) เพื่อนที่ดีที่สุด.....
๒) เพื่อนชอบช่วยเหลือผู้อื่นมาก.....
๓) เพื่อนเรียนเก่งที่สุด.....
๔) เพื่อนที่พูดเพราะที่สุด.....
๕) เพื่อนที่ร้องเพลงเก่งที่สุด.....
๖) เพื่อนที่เรียบร้อยที่สุด.....
๗) เพื่อนรู้จักที่เสียสละมาก.....

ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วขีดเส้นใต้คำที่มีตัวสะกดในมาตราจากนั้นคัดคำเหล่านั้น ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

ตาสุมซุ่มซ่าม
น้ำเต็มยุงชุม
เหลียวเห็นไม้พุ่ม
ต้องหักง่ามไม้
ตาสุมยิ้มแย้ม
หักไม้สามง่าม

ทำชามตกตุ่ม
ตาสุมกลุ้มใจ
ตาสุมคิดได้
มาใช้เขี่ยชาม
แก้มอิ่มฟันงาม
เขี่ยชามได้มา

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ให้นักเรียนแต่งประโยคจากคำที่กำหนดให้ แล้วคัดด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

๑) ห่ม.....

๒) ซุ่มซ่าม.....

๓) หนาม.....

๔) มะขาม.....

๕) ยิ้มแย้ม.....

ให้นักเรียนเติมสระและวรรณยุกต์ลงใน □ ให้ได้ใจความที่ถูกต้อง

๑) ป ย ฝ า ย ซ อ ม ร า ฉ ย ฉ า ย

๒) ต า เ ฉ ย ว า ง ช อ น ส อ ม ไ ว ข า ง ถ ง ป ย

๓) ล ง ท ม ข อ น า ด ม จ า ก บ อ ย บ อ ย ๆ

๔) ส ด า น ง อ ย ข า ง ซ า ย ท า ง ท า ย เ ร อ

๕) ม ะ ล จ า ย เ ง น ค า ด า ย แ ล ะ ต า ข า ย

ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ แล้วขีดเส้นใต้คำที่มีตัวสะกดในมาตรา แม่เกย

เรื่องสามสหาย

กระต่ายเป็นเพื่อนกับเหยี่ยวและค้างคาว วันหนึ่งกระต่ายไปคุยกับเหยี่ยวที่บ้านพบค้างคาว เอากล้วย มะพร้าว อ้อย และข้าวเหนียวมาฝากเหยี่ยว กระต่ายบอกว่าจะไปเที่ยวผจญภัยหาเพชรพลอยแถวชายป่า เหยี่ยวหัวเราะเยาะ แล้วอธิบายให้กระต่ายฟังว่า เจ้าอยู่สบายๆ ไม่ชอบ ช่างวุ่นวาย ต้องเดินทางหิวโหยอ่อนเพลีย และอดกินของอร่อย ส่วนค้างคาวอวยพรให้กระต่ายเดินทางโดยปลอดภัย

(พวงเล็ก อุตระ)

ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรอง แล้วหาคำที่มีตัวสะกดตามที่กำหนดให้ และคัดด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

ฉันคือกระต่ายกายสีขาว
ลูกตาวาวสีแดงแสงฉานฉาย
อาศัยตามป่าละเมาะเหมาะสบาย
ยามเดือนหงายวิ่งเล่นเย็นใจเอย

๑. แม่กง.....

๒. แม่กน.....

๓. มีกม.....

๔. แม่เกย.....

คำที่มีรูปวรรณยุกต์เอก.....

ให้นักเรียนฝึกร้องเพลงและคัดเพลงที่กำหนดให้ ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

เพลง ตื่นแต่เช้า

(*เพลงของโรงเรียนละอออุทิศ)*

หนูเล็ก เด็กทั้งหลาย
อย่านอนตื่นสาย เป็นเด็กเกียจคร้าน
ตื่นเช้าจะได้เบิกบาน สดชื่นสำราญสมองผ่องใส
อาบน้ำล้างหน้าถูฟัน รีบเร่งเร็วพลันแต่งตัวทันใด
รับประทานอาหารเร็วไว เสร็จแล้วจะได้รีบไปโรงเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองที่กำหนดให้ แล้วขีดเส้นใต้คำที่มีตัวสะกดในมาตรา แม่เกอว

ดวงดาวอันพราวแพรว ทอแสงแววอันแพรวพราว
แลเห็นเรือลำยาว ลอยลำไปในกอบัว
เสียงกลองเร่งรัวเร็ว ดุจจะเร่งให้เร็วรัว
ท้องฟ้าอันมืดมัว พลันสว่างสุกสกาว
นางฟ้ารูปงามขำ ร่ายระบำในกลางหาว
พลัดพลิ้วในหมู่ดาว อาภรณ์ขาวสะอาดตา
ความฝันอันวิไล สว่างไสวและโสภา
พลันฟื้นตื่นขึ้นมา ก็วับหายมลายไป

(สุธาทิตย์ พันนาวิน)

ให้นักเรียนฝึกอ่านและคัดบทร้อยกรองที่กำหนดให้ ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

ไก่เอ๋ยไก่แจ้ ถึงยามขันขันแซ่กระชั้นเสียง
โก่งคอขันเรื่อยร้องซ้องสำเนียง ฟังเพียงบรรเลงวังเวงดัง
ถ้าตัวเราเหล่านี้หมั่นนึก ถึงคุณครูผู้ฝึกสอนสั่ง
ไม่มากนักสักวันละสองครั้ง คงตั้งแต่สุขทุกวันเอย

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ให้นักเรียนทดสอบการอ่าน จากบทร้อยกรองที่กำหนดให้

ราชสีห์อันธพาล

นานมาแล้วยังมีราชสีห์หนึ่ง
ลูกแกะน้อยที่ชายป่าให้ว่าความ
แกะว่ากลิ่นเหม็นยิ่งจริงจริงท่าน
ขย้ำคอแกะตายเดินตัวเบา
จึงถามถึงกลิ่นลมหายใจตน
ด้วยกลัวถูกทำร้ายจึงเข้ามา
ราชสีห์รู้ว่าหมาป่าแกล้ง
ก็โกรธกัดฟัดเหวี่ยงจนสิ้นใจ
จึงบอกให้ตรวจลมหายใจอีก
ว่าไม่ชอบยกยอก็ไต่ตรอง
จึงตัดความว่าเป็นหวัดคัดจมูก
จงไปถามผู้ที่พบข้างหน้านั้น
นิทานชี้ว่ารู้จักหลีกเลี่ยงตัว
ย่อมเป็นคุณแก่ตนทุกคนไป

ใคร่รู้ซึ่งลมหายใจจึงไปถาม
เป็นจริงตามกลิ่นลมหายใจเรา
มันจึงพาลโกรธแกะว่าโง่เขลา
ตรงเข้าเนาไพรพบหมาป่ามา
หมาป่าลนลานคร้ามเป็นหนักหนา
แข็งใจสูดกลิ่นว่า “หอมชื่นใจ”
ยกยอล่อลวงแฝงให้พิสมัย
แล้วเดินไปพบหมาจิ้งจอกคะนอง
จิ้งจอกหลีกรู้ทีราชสีห์ผยอง
ครั้งสนองความจริงก็หมิ่นกัน
บอกไม่ถูกเพราะไม่รู้กลิ่นแม่นมั่น
เจ้าป่างันไม่ว่าขานเลยผ่านไป
ไม่พันพัวคนพาลดั่งขานไข
จงตั้งใจพินิจพิจารณา

(นิทานอีสปคำกลอน)

ให้นักเรียนฟังครูอ่านนิทานใน ☐ จากนั้นตอบคำถามข้อ ๑ - ๕

กระต่ายตัวหนึ่งนอนหลับอยู่ใต้ต้นตาล ลูกตาลสุกหล่นลงมาใกล้กระต่าย ทำให้มันตกใจตื่นขึ้น มันคิดว่าฟ้าถล่มจึงวิ่งหนีไปสุดกำลัง ส่วนสัตว์อื่น เห็นเช่นนั้นจึงร้องถามกระต่าย เมื่อได้ยินว่าฟ้าถล่อมก็ตกใจ จึงวิ่งตามกระต่ายไปกันเป็นกลุ่มใหญ่ ราชสีห์เห็นเข้าก็ร้องถาม พอรู้ว่าฟ้าถล่มจึงบอกให้สัตว์ทั้งหลายหยุดและพากันไปดู เมื่อสัตว์ทั้งหลายไปดู ก็พบลูกตาลหล่นอยู่ใกล้ที่กระต่ายนอน จึงรู้ว่าสิ่งที่ทำให้กระต่ายตกใจนั้นคือลูกตาลนั่นเอง ไม่ใช่ฟ้าถล่มลงมา ราชสีห์จึงบอกสัตว์ทั้งหลายว่า **“ได้ยินอะไรต้องคิด พิจารณาให้รู้จริงเสียก่อนจึงค่อยเชื่อ”**

๑) นิทานเรื่องนี้กล่าวถึงสัตว์อะไรบ้าง

.....

๒) ทำไมกระต่ายจึงวิ่งหนี

.....

๓) จริงๆ แล้วอะไรทำให้กระต่ายตกใจ

.....

๔) นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากเรื่องนี้

.....

๕) นักเรียนจะตั้งชื่อนิทานเรื่องนี้ว่าอย่างไร

.....

ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองที่กำหนดให้ แล้วขีดเส้นใต้คำที่มีตัวสะกดในมาตรา แม่กด จากนั้นคัดคำเหล่านั้นด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

แม่กดสะกดได้ ตัวมากมายล้วนออกเสียง
ออกเป็น ด สำเนียง ตัวใดใช้ได้ไม่หยุด
ประเทศเขตประสาท สูดอากาศบริสุทธิ์
ประกาศมีตราครุฑ มหาสมุทรเค็มสนิท
ดาบสอดทนหลาย รัศมีกายมาใกล้ชิด
มัจจุราชอำมหิต บุตรมีฤทธิ์เดชมากมาย
วันพุธอาวุธมาก นายแพทย์อยากพบมิตรสหาย
สัจจะโกรธประกาย เศรษฐีหมายอธิษฐาน
วาสนามาปรากฏ คิดขบถหลายประการ
อุปัชฌาย์มาไม่นาน กฎหมายคานอำนาจคน

.....
.....
.....
.....
.....

ให้นักเรียนฝึกอ่านบทร้อยกรองที่กำหนดให้ แล้วคัดด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

เจ้ากระต่ายตัวนิด

เจ้ากระต่ายตัวนิดนิด ตัวจิ๊ดจิ๊ดตาแจ๋วแจ๋ว
เจ้าโดดไวไปแล้ว ไปเที่ยวแถวถิ่นใด
ฟ้าก็มืดไฟก็มอด เราก็ทอดถอนใจ
คิดถึงเจ้าตาใส อีกเมื่อไรจะมาเอย

หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้น ป. ๑ (ชุดพื้นฐานภาษา)
กระทรวงศึกษาธิการ

.....
.....
.....
.....
.....

ให้นักเรียนเลือกตัวสะกดใน ☐ เติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

ส ฏ ช ถ ศ ธ ฎ ษ ต ท

๑) บว.....พระ
๒. โอกา.....
๓) กบ.....
๔ ร.....ยนต์
๕) บ.....บาท
๖) ก.....หมาย
๗) กระดา.....
๘) อากา.....
๙) วันพุ.....
๑๐) ฟุ.....บอล

ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองใน ☐ แล้วหาคำที่กำหนดให้

รถไฟปู๊นปู๊น

รถเอ๋ยรถไฟ แล่นไปรอบรอบ
ถามอะไรไม่ตอบ แต่ชอบวิ่งไว
รถไฟแล่นมา เธอจ๋ารีบไป
ไปเที่ยวไกลไกล รถไฟปู๊นปู๊น

หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้น ป. ๑ (ชุดพื้นฐานภาษา)
กระทรวงศึกษาธิการ

คำที่มีรูปวรรณยุกต์ ' ๊ ๋ .....
แม่กง.....
แม่กด.....
แม่กน.....
แม่กบ.....
แม่กม.....
แม่เกอว.....

ให้นักเรียนฝึกอ่านบทร้อยกรองที่กำหนดให้ แล้วคัดด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

หลับตาเสีย อ่อนเพลียทั้งวัน
นอนหลับแล้วฝัน เห็นเทวดา
มาร่ายมารำ คำขำโสภา
พอตื่นขึ้นมา เทวดาไม่มี

(ฐะปะนีย์ นาครทรรพ)

.....

.....

.....

.....

.....

ให้นักเรียนแต่งประโยคจากคำที่กำหนดให้ แล้วคัดด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

๑) ดอกไม้.....

๒) ตลาด.....

๓) มืด.....

๔) ลิง.....

๕) ดำน้ำ.....

ให้นักเรียนฟังครูอ่านข้อความและฝึกอ่านตามจนคล่อง จากนั้นครูอธิบายวิธีเล่นโพงพาง แล้วนักเรียนเล่นโพงพาง

โพงพางเอย ปลาเข้าลอด ปลาตาบอด เข้าลอดโพงพาง

วิธีเล่นโพงพาง

การเล่นโพงพางนี้ไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น เลือกผู้เล่นให้เป็นปลา ๑ คน นอกนั้นเป็นโพงพาง ให้พวกที่เป็นโพงพางยืนจับมือล้อมวงกันเข้ารอบปลาให้หันหน้าเข้าข้างในแล้วกระโดดไปรอบๆ โดยไม่ให้มือหลุดจากกัน แล้วร้องเพลงโพงพางพร้อมๆ กัน พอร้องเพลงจบให้ทุกคนที่จับมือกันเป็นวงนั่งยองๆ ลงทันที ถ้าผู้เล่นคนใดถูกปลาเอามือแตะถูกตัวก่อน ผู้นั้นจะต้องเป็นปลาแทน (ปลาจะวิ่งออกจากที่ก่อนเพลงจบไม่ได้) ถ้าผู้ที่เป็นปลาไม่สามารถจับให้ผู้อื่นมาเป็นปลาแทนตนได้ในการเล่น ๓ ครั้ง ก็ให้ผู้เล่นคนอื่นๆ ทำโทษ

ให้นักเรียนฝึกอ่านบทร้อยกรอง นกน้อยน้อย แล้วหาคำที่กำหนดให้

นกน้อยน้อย

นกเอยนกน้อยน้อย บินล่องลอยมาตามลม
น่ารักน่าชื่นชม แสนสุขสมร่าเริงใจ
เล็กเล็กเจ้าหัดบิน จึงโผผินได้เร็วไว
เด็กเด็กหัดอ่านไป อ่านเก่งได้ไม่ช้าเอย

หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้น ป. ๑ (ชุดพื้นฐานภาษา)
กระทรวงศึกษาธิการ

โ–ะ ที่มีตัวสะกด.....

เ–ะ ที่มีตัวสะกด.....

เ–อ ที่มีตัวสะกด.....

–ะ ที่มีตัวสะกด.....

ให้นักเรียนคัดบทร้อยกรอง นกน้อยน้อย ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ให้นักเรียนฝึกอ่านบทร้อยกรองที่กำหนดให้ แล้วคัดด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

พ่อแม่รักฉัน

พ่อแม่รักฉัน ทุกวันเบิกบาน
กลับไปถึงบ้าน สนุกเริงร่า
ทำงานแล้วเล่น เช้าเย็นเฮฮา
พี่น้องพร้อมหน้า สุขใจยิ่งเอย

(รัชนี ศรีไพวรรณ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ให้นักเรียนฟังครูร้องเพลง หน้าที่ของเด็ก แล้วสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเพลง จากนั้นฝึกร้องเพลง แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑ - ๕

เพลงหน้าที่ของเด็ก

คำร้อง - ทำนอง สุนทราภรณ์

เด็กเอ๋ยเด็กดี ต้องมีหน้าที่สิบอย่างด้วยกัน (ซ้ำ)

หนึ่งนับถือศาสนา สองรักษาธรรมเนียมมั่น
สามเชื่อพ่อแม่ครูอาจารย์ สี่วาจานั้นต้องสุภาพอ่อนหวาน
ห้ายึดมั่นกตัญญู หกเป็นผู้รู้รักการงาน
เจ็ดต้องศึกษาให้เชี่ยวชาญ ต้องมานะบากบั่นไม่เกียจไม่คร้าน
แปดรู้จักออมประหยัด เก้าต้องซื่อสัตย์ตลอดกาล
น้ำใจนักกีฬากล้าหาญ ให้เหมาะกับกาลสมัยชาติพัฒนา
สิบทำตนให้เป็นประโยชน์ รู้บาปบุญคุณโทษสมบัติชาติต้องรักษา
เด็กสมัยชาติพัฒนา จะเป็นเด็กที่พาชาติไทยเจริญ

๑) เพลงนี้กล่าวถึงหน้าที่ของเด็กกี่อย่าง

.....

๒) ห้ายึดมั่นกตัญญู มีความหมายอย่างไร

.....

.....

ลอยกระทง

บทพระราชนิพนธ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ฤดูเดือนสิบสองน้ำนองฝั่ง แลอีกทั้งจันทร์พรายฉายแสงใส
สะท้อนเงาเนาชลยลอำไพ สบสมัยพิธีที่สำราญ
“ลอยกระทง” ประเพณีมีมาเก่า เคยได้รู้ผู้เฒ่าท่านเล่าขาน
สนมเอกมีสมญาว่านพมาศ เป็นนักปราชย์ผู้ทรงปัญญาสง่าศรี
ประดิษฐ์จงกลชาติปทุมมี ถวายจอมธรณีลอยธารา
ตามประทีปแลสว่างกระจ่างน้ำ เห็นคลาคล่ำส่องราตรีดีหนักหนา
ท่านนิยมชมกระทงในคงคา สืบต่อมา แก่เราไทยในปัจจุบัน
คติลอยกระทงบ่งความหมาย เป็นเหตุผลอภิปรายไม่แปรผัน
ท่านว่าเพื่อนอบนบอภิวันท์ บังคมคัลบาทพิสุทธิ์พุทธองค์
บ้างว่าเพื่อตั้งจิตอธิษฐาน ให้พ้นพาลพิบัติภัยความใหลหลง
ขอสมคิดตั้งจิตหวังดังจำนง ลอยกระทงลอยทุกข์ก่อสุขเอย

บทร้อง “รี รี ข้าวสาร”

รี รี ข้าวสาร สองทะนานข้าวเปลือก
เลือกท้องใบลาน คดข้าวใส่จาน
เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน พานเอาคนข้างหลังไว้

เพลงปลูกผัก

เนื้อร้อง - ทำนอง สุเทพ โชคสกุล

ปลูกผัก ปลูกผัก ปลูกผัก
ทำสวนครัว ไม่ต้องกลัว อดผัก
ปลูกอะไร จะต้องรู้หลัก (ซ้ำ)
จึงจะได้ผัก มาต้ม แกงกิน (ซ้ำ)

เพลงคำควบกล้ำ ร ล

คำร้อง ยิ่งลักษณ์ งามดี **ทำนอง** เพลงพื้นเมือง

คำควบกล้ำนี้หนอ ควบ ร ล มีอยู่มากมาย
สวนครัว ปลูกตะไคร้เรียงราย พริกยังไม่วาย พร้อมใจพรวนดิน
มะพร้าว ปลูกตะไคร้เรียงราย กระเพราที่รักขึ้นใกล้กระถิน
กระทะปรุงอาหารเป็นอาจิณ คำควบกล้ำทั้งสิ้น เราควรจดจำ

เพลงช่วยกันรักษาป่า

คำร้อง ยิ่งลักษณ์ งามดี **ทำนอง** เพลงจีน (รักปักใจ)

มาพวกเรา ช่วยกันรักษาป่า
ให้ชื่นตา ชื่นใจ พาสดใส
มีสายน้ำลำธาร สำราญใจ
สัตว์น้อยใหญ่ ได้อาศัยเป็นสุขเอย

บทซักส้าว (๑)

ซักส้าวเอย มะนาวโตงเตง
ขุนนางมาเอง จะเล่นซักส้าว

บทซักส้าว (๒)

ซักส้าว มะนาวโตงเตง
ขุนนางมาเอง จะเล่นซักส้าว
มือใครยาว สาวได้สาวเอา
มือใครสั้น เอาเถาวัลย์ต่อเข้า

กิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ ผู้เล่นทั้งคู่นั่งหันหน้าเข้าหากัน ยื่นแขนทั้งสองไปข้างหน้า แล้วเอามือจับกัน คนหนึ่งจะดึงอีกคนหนึ่งเข้าหาตัว ผลัดกันดึง ผลัดกันเอนตัว สลับไปเรื่อยๆ คล้ายๆ กับวิธีเล่นโยกเยก แล้วก็ร้องบทซักส้าว

เพลงบำเพ็ญประโยชน์

ไม่ทราบผู้แต่ง **ทำนอง** เพลงบุเรงนอง

เรามาบำเพ็ญตนให้คนได้เห็น พวกเราเป็นยุวกาชาด (ลูกเสือ)
ยุวกาชาด (ลูกเสือ) ที่ดี
จะอยู่ไหนน้ำใจมีไมตรี มีเมตตาปรานีทุกคน
สร้างศรัทธารักไว้ในใจคน สร้างกุศลเอาบุญเถิดหนา

เพลงข้ามถนน

อย่าเหม่อมอง ต้องดูข้างหน้า
อีกซ้ายและขวา เมื่อจะข้ามถนน
ถ้ายวดยานหลาย ต้องใจอดทน
อย่าตัดหน้ารถยนต์ ทุกคนต้องระวังเอย

เพลงลอยตามลม

คำร้อง - ทำนอง วิชัย น้อยเสนีย์

ลอยตามลม ฉันอยากจะชมนกแก้วสาริกา
ฮุยเอ ฮุยฮา สริกา บินมาแต่ไกล (ซ้ำ)
จับลงที่ตรงกิ่งไม้ ฉันอยากจะได้มาเชยมาชม (ซ้ำ)

หมายเหตุ คำว่า นกแก้วสาริกา อาจเปลี่ยนเป็นนกอื่นๆ ตามท้องถิ่นได้

บทร้อยกรอง เรื่อง “นกเอี้ยง”

(ลูกคู่) จอดเจี๋ยวๆ จี๋เจี๋ยวจอด

๑. นกเอี้ยงเสียงพลอด จอดๆ เจี๋ยวๆ เลี้ยงควายตัวเดียว เที่ยวร้องจอดๆ (ลูกคู่)
๒. เดี๋ยวเปลี่ยนทำนอง เสียงร้อง จอดๆ เจี๋ยวๆ จอดๆ จี๋จอดจี๋เจี๋ยว (ลูกคู่)
๓. เห็นคู่บินมา ก็ว่าอย่างเดียว จี๋จอดจี๋เจี๋ยว จี๋เจี๋ยว จอดๆ (ลูกคู่)

(เจือ สตะเวทิน)

เพลงเมฆลอย

ทำนอง - ทำนอง รัชนี ศรีไพรวรรณ

โน่นเมฆลอย เคลื่อนคล้อยมา
ยามลมพา พัดมาแสนไกล
พัดมาโน่นเมฆลอย เคลื่อนคล้อยไป
ลมพาไกล พัดไปล้นตา

เพลงเสียงฝน

คำร้อง เรืองอุไร กุศลาสัย **ทำนอง** ลาวสวยรวย

เสียงฝนหล่นจากฟากฟ้า สาดซัดมาหนาวเย็นกระไร
เสียงฝนหล่นจากฟากฟ้า สาดซัดมาหนาวเย็นกระไร
พวกเราอย่าออกไปไหน เปียกฝนไปจะเป็นหวัดเอย

บทร้อยกรอง เรื่องตุ๊กตา

ตุ๊กตาเอ๋ยตุ๊กตา โอระเห่โอระช้า
นอนตามเวลา ขอให้ตุ๊กตา
อนามัยจะดี นอนหลับเรียนดี
มีสง่าราศี ตุ๊กตาคนดี
เชื่อพี่เถิดเอย ฟังพี่กล่อมเอย

เพลงเป็นนักเรียน

เนื้อร้อง สดใส วานิชวัฒนา

เป็นนักเรียนควรรักเรียน เพียรทุกวัน
เป็นนักเรียนควรขยันไม่เกียจคร้าน
ควรรักดี มีวินัย ไม่คบพาล
ไม่ระราน มุ่งสมาน สามัคคี
ฟังคุณครู ท่านสอน ท่านสั่ง
ตั้งใจ ตั้งใจ จดจำจดจำ ใส่ใจใส่ใจ ไม่ลืมไม่หลง
มีวิชา มีน้ำใจ ไม่ทระนง
เป็นนักเรียน ซื่อตรง รักความดี

ดอกสร้อยสุภาษิต

“นกกิ้งโครงเข้าโพรงนกเอี้ยง”

นกเอ๋ยนกกิ้งโครง
หลงเข้าโพรงนกเอี้ยงเถียงเจ้าของ
อ้อยอี๋เอียงอ้อยอี๋เอียงส่งเสียงร้อง
เจ้าของเขาว่าหน้าไม่อาย
แต่นกยังรู้จักผิดรัง
นักปราชญ์รู้พลั้งไม่แม่นหมาย
แต่ผิดรับผิดพอผ่อนร้าย
ภายหลังจงระวังอย่าพลั้งเอยฯ

“เรือเล่นสามเส้นสิบวา”

เรือเอ๋ยเรือเล่น
สามเส้นเศษวาไม่น่าล่ม
ฝีพายลงเต็มลำจ้ำตะบม
ไปขวางน้ำคว่ำจมลงกลางวน
ทำขวางขวางรีรีไม่ดีหนอ
เที่ยวขัดคอขัดใจไม่เป็นผล
จะก่อเรื่องเคืองข้องหมองกมล
เกิดร้อนรนร้าวฉานรำคาญเอยฯ

จินดามณี ฉบับหมอบรัดเล

หนังสือ
ประถม ก กา แจกลูกอักษร
แลจินดามุนี กับประถมมาลา
แลปทานุกรม

ELEMENTARY
TABLES & LESSONS.
IN THE SIAMESE LANGUAGE.
BY D. B. BRADLEY,
กรุงเทพมหานคร
ที่โรงพิมพ์ ปากคลองบางกอกใหญ่
1879

แบบเรียนภาษาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

เรื่อง กขกกา

◎ กขแลกกา ให้อุย่าห์จำไว้ดี
ทำแต่กกานี้ มิได้มีอไรคละ
◎ ใคร ๆ ให้อุย่าห์ เล่ากกาจำไว้นะ
ให้ดีมีมานะ จำได้จะให้ต่อไป
◎ แม่ไก่อยู่ในกะกร้า ไข่ ๆ มาสี่ห้าใบ
อิแม่กาก็มาไล่ อิแม่ไก่ไล่ตีกา
◎ หมาใหญ่ก็ไล่เห่า หมูในเล้าแลดูหมา
ปูแสมแลปูนา กะปูม้าปูทเล
◎ เต่านาแลเต่าดำ อยู่ในน้ำกะจรเข้
ปลาทูอยู่ทเล ปลาชิ้เหร่ไม่สู้ดี
◎ ซื้อเจาเบาราคา ปลาชิ้ค่าใช่ผู้ดี
กกาว่าเท่านี้ ดูต่อไปมีในกก
จบเรื่องกกาแล

ั หันณะกาศ ใช้อย่างกัง
ิ ไม้เอก ใช้อย่างกัง
ี ไม้โท ใช้อย่างกั้ง
ึ กากะบาท ใช้อย่างเก็ง
์ ทัณฑฆาฏ ใช้อย่างสงฆ์
๎ เลขแปด ใช้อย่างก็
๏ เลขเจ็ด ใช้อย่างเจ็ก
ฤ ใช้แทน ริ
ฤๅ ใช้แทน รี
ฦ ใช้แทน ลิ
ฦๅ ใช้แทน ลี
ทร ใช้แทน ซ
กษ ใช้แทน ศก
ฬ ใช้แทน ซา
ฬ ใช้แทน ชา
ฯ ใช้แทน ข้าพเจ้า

แม่ กก

ฟก	ฟ่ก	ฟาก	ฟิก	ฟีก	ฟึก	ฟือก	ฟุก	ฟูก	เฟก	แฟก	โฟก	ฟอก	ฟวก	เฟียก	เฟือก	เฟ็ก
ภก	ภ่ก	ภาก	ภิก	ภีก	ภึก	ภือก	ภุก	ภูก	เภก	แภก	โภก	ภอก	ภวก	เภียก	เภือก	เภ็ก
มก	ม่ก	มาก	มิก	มีก	มึก	มือก	มุก	มูก	เมก	แมก	โมก	มอก	มวก	เมียก	เมือก	เมิก
ยก	ย่ก	ยาก	ยิก	ยีก	ยึก	ยือก	ยุก	ยูก	เยก	แยก	โยก	ยอก	ยวก	เยียก	เยือก	เยิก
รก	ร่ก	ราก	ริก	รีก	รึก	รือก	รุก	รูก	เรก	แรก	โรก	รอก	รวก	เรียก	เรือก	เริก
ลก	ล่ก	ลาก	ลิก	ลีก	ลึก	ลือก	ลุก	ลูก	เลก	แลก	โลก	ลอก	ลวก	เลียก	เลือก	เลิก
วก	ว่ก	วาก	วิก	วีก	วึก	วือก	วุก	วูก	เวก	แวก	โวก	วอก	ววก	เวียก	เวือก	เวิก
ศก	ศ่ก	ศาก	ศิก	ศีก	ศึก	ศือก	ศุก	ศูก	เศก	แศก	โศก	ศอก	ศวก	เศียก	เศือก	เศิก
ยก	ย่ก	ยาก	ยิก	ยีก	ยึก	ยือก	ยุก	ยูก	เยก	แยก	โยก	ยอก	ยวก	เยียก	เยือก	เยิก
สก	ส่ก	สาก	สิก	สีก	สึก	สือก	สุก	สูก	เสก	แสก	โสก	สอก	สวก	เสียก	เสือก	เสิก
หก	ห่ก	หาก	หิก	หีก	หึก	หือก	หุก	หูก	เหก	แหก	โหก	หอก	หวก	เหียก	เหือก	เหิก
ฟก	ฟ่ก	ฟาก	ฟิก	ฟีก	ฟึก	ฟือก	ฟุก	ฟูก	เฟก	แฟก	โฟก	ฟอก	ฟวก	เฟียก	เฟือก	เฟ็ก
อก	อ่ก	อาก	อิก	อีก	อึก	อือก	อุก	อูก	เอก	แอก	โอก	ออก	อวก	เอียก	เอือก	เอิก
ชก	ช่ก	ชาก	ชิก	ชีก	ชึก	ชือก	ชุก	ชูก	เชก	แชก	โชก	ชอก	ชวก	เชียก	เชือก	เชิก

ขบแม่กก

แม่ กก

◎ ที่นี้ จะว่า กก มีชื่อนกกระจอกเล็ก
ว่าให้ถูกลูกเด็ก ๆ อย่าโอยกเอยกอุย่าห์นึก
◎ นกแสกนกกระสา แกรก ๆ มาเวลาดึก
น้ำมากแลน้ำภุก แลน้ำหมึกแลน้ำหมาก
◎ ปลาอุกปลาดุกดัก แลบั๊กหลักแลครกสาก
ชักเสาเอาเชือกลาก จะผูกจากให้จักตอก
◎ ปลูกกิ่งไว้ธอหุก ลูกมุดกลูกมุกอก
ไม้แตกให้ใส่ปลอก ไม้กระบอกแลดอกบุก
◎ ข้าครอกดอกโสกสัก มีโรคนักมักแตกจุก
รักษาให้เบาทุกข์ ได้มีศุขสนุกนิ์นัก
◎ นกมีปากแลมีปีก ผ่าไม้ซีกให้แตกหัก
ไปประพวกที่รัก ได้รู้จักทักเรียกแขก
◎ เด็ก ๆ ดูกระจก อย่าให้ตกมักจะแตก
ปลูกเผือกผักกาดหญ้าแพรก หญ้าคาแฝกอย่าให้รก
◎ เช้าเปลือกแลเช้าสุก เลือกปลาดุกทำห่อหมก
ต่าธอต่อตีชก ถูกศอกอกหกถลา
◎ ดูราลูกทารก นี่แลกกกะกกา
จำไว้ให้อุย่าห์ ที่นี้หน่าจะว่ากง
จบเรื่องกกแล

แม่กง

◎ เรื่อง กง ดู จง แข้ง ลูก มะแว้ง แตง ฟัก ทอง
ลูก ตำลึง แล หนึ่ง สอง ไม้ กระบอง แล กระบุง
◎ กระถาง โอ่ง อ่าง ไห ทอง แท่ง ใหญ่ ใส่ ไถ้ ถุง
ยุง หนัก ต้อง กาง มุ้ง ไป เมือง กรุง รุ่ง พรุ่ง นี้
◎ หลัง โกง นั่ง หย่อง ยอง เรียก พวก พ้อง แล น้อง พี่
บึง บาง คลอง กว้าง รี เรียก ว่า ปี่ มะโรง มะเส็ง
◎ ชาว วัง นั่ง ใน ห้อง ชัก ข้อง หน่อง ดัง โหน่ง เหน่ง
ตา ชั่ง แล ตา เต็ง ทั้ง กาง เกง แล กระทง
◎ แมง ป่อง แมลง ผึ้ง ปลา ทู นึ่ง ปลา กระ สง
กุ้ง กั้ง ทู กัง กง ปลา ตะพง ช่อ แพง จริง
◎ อึ่ง อ่าง แล คางคก ทั้ง จิ้ง จก แล แง่ง ขิง
นก ยาง ย่อง จิก ปลิง ฝูง ค่าง ลิง วิ่ง ร้อง อึ่ง
◎ ระฆัง ดัง ห่าง ๆ ฆ้อง ใหญ่ กว้าง คราง หึ่ง ๆ
กลอง หนัง ดัง ตึง ๆ ตี กระดึง ดัง กริ่ง ๆ
◎ นักเลง ร้อง เพลง พลาง ตรง น่า ต่าง ไข่ว่ ห้าง หยิ่ง
เอา หลัง นั่ง เอียง อิง มือ ถือ ฉิ่ง ตี ดัง ๆ
◎ เด็ก ๆ อย่า ไหล หลง เรื่อง กง กา บั้ง
ดู ไป ตั้ง ใจ ฟัง เบื้อง น่า ยัง จะ ว่า กด

จบ เรื่อง กง แล

เรื่องกด

◎ เรื่องกดกำหนดไว้ จัดเรื่องใหม่มิให้ผิด
ยัดเยียดเบียดเสียดชิด เขาซื้ออิฐมาทำวัด
◎ ปลาสลิดสลาดสด ทั้งปลากดแลปลากัด
เม็ดผดไม้กงพัด แลพวกสัตว์พวกมนุษย์
◎ ไข่เปดเจ็ดแปดใบ จัดแจงไว้จะให้บุตร์
ลูกลางสาดแลแมงคุด เม็ดลมุดแลพุดทรา
◎ สลัดไดไม้สลอด แลผักบอดผักเปดบ่า
หมอนวดถือขวดยา เปนหวัดกล้านัดยานัด
◎ ผู้ชี้เกี่ยวกระเดียดกระขาด ไปตลาดไม่ถนัด
ซื้อมาสาระพัด อย่าสบัดพูดชี้ปด
◎ นักปราชญลาดคิด พูดไม่ผิดซื้อสิ่งหมด
จะเกิดประเสริฐยศ มิได้อดแต่สักหนิด
◎ บาทบทจดอย่าคลาศ ในกระดาดวาดอย่าผิด
อย่าคดขบถมิตร์ จะต้องติดโทษในคุก
◎ แดดกล้าพระอาทิตย์ เดือดใจจิตรไม่มีสุข
บุษย์เพ็ชร์เม็ดไข่มุก ศรีสดสุกโชดช่วงดี
◎ ตกเบ็ดติดเกล็ดปลา วัดเบ็ดมาปลาโดดหนี
อัดสลัดโหมดตาดนี้ เมื่องเทษมีแพง หนัก หนา
◎ ถือชุดจุดประทัด ไม้ยุงบั๊ดไม้ตัดถ้า
มะกรูดมะลูดบ่า กฤษนาแลมะมด
◎ ผักคราดผักกาดใหญ่ สาระพัดใช้ได้ดีหมด
เรือดไรแลไข่มด ให้กำหนดทุกบันทัด
◎ เด็ก ๆ ดูเรื่องกด จำทุกบทอุษาห์หัด
พูดขาว่าให้ชัด จึ่งจะจัดให้อ่านกน

จบเรื่องกดแล

เรื่อง กน

◎ อ่านกน ขนสิ้นคำ ให้เพียร จำเหมือนคำ กน
แม้นอ่าน อย่า ฉงน ห้า อย่าง เปนกะ กนนั้น
◎ หมั่นเรียน เพียรอุษาห์ ให้ รู้ว่า สารพัน
เม็ด ฝน บน สวรรค์ แล พระ จันทร์แล วันคืน
◎ คน ญวน เขมร มอญ อยู่นคร พันแสน หมื่น
ชวน กัน หมั่นตัด พืน คน แตก ตื่นไป ซื้อ มัน
◎ ขนมี เงินทอง ใช้ โตก พาน ใหม ภาค เชี่ยนขัน
กระโถน ช้อน กระบัน เทียน น้ำ มัน แล น้ำ ตาล
◎ บ้าน เรือน เกลื่อนผ้า ผ่อน มี ที่นอน หมอน มุ้ง ม่าน
เคหา ฝา กระดาน พื้น นอก ชาน สอาด เตียน
◎ เปน เจ้า คุณ มี บุญ ล้น มีผู้ คนใช้ เสมียร
เปน คน หมั่น เล่า เรียน ให้ ภาก เพียร เชียนทุก คน
◎ คน พาล สันดาน โง่ เปน คน โซเดิน ถนล
ซอ ทาน ท่าน เลี้ยง ตน เดิน ตั้น ต้น ซุกซน ไป
◎ เรือก สวน หมั่น พวน ดิน ต้น กระถิน แล หงอนไก่
เถาวัลย์ ขึ้น พันไม้ แล ป่าน ไหมไม้แก่น จันทน์
◎ ต้น ขนุน แล สนโสก แลต้น โมก แลไม้ หมัน
คน บอน แล เผือก มัน ไม้มะตัน ลูก กระท้อน
◎ ลูกอิน แล ลิ้นจี่ สารภี มี เกสร
พิกุล ยี่สุ่น ซ้อน แล ไม้ค้อน ไม้ท่อนโน้น
◎ วันนี้ เขา มี งาน ไก่ ตพานไป ดูโขน
กระดาน หก ตก เบื้อน โคลน กระโดดโจน ลง ในเลน
◎ ถ้า แม้น ทำ การ นา ให้ นุ่ง ผ้า ถก เขมน
ไป ใน วังโจง กระเบน เขา กะเกณฑ์ทำ การ งาน
◎ ถ้า แม้น จะ เรียน เลข อย่าโอยก เอยก หมั่น คูน หาร
อย่า เล่น เปน คน พาล จะ ยาก นาน ตื่น ตก กรวน

เรื่อง กบ

◎ เล่า กบ ขบ แบบ ฉบับ ครั้ง นั้น จะ กลับ ประดับ ประดิษ คิด กลอน นก กระจาบ อาบ เคล้า เกสร คาบ แกลบ แฉลบ จร ไป จับ ต้น บวบ สวบ สาบ เอา ลอบ ดัก กบ ภย ตชาย กัด ปวด ปลาย ๆ เลีย ก อาบ แสบ เจ็บ เหน็บ ชา ผัก ปลาบ ผัก ตบ ตชบ ป่า หัด เย็บ ตะเข็บ ผ้า หัด จิบ ให้ กลิบ เรียบ ไว้ ตาบ หอก ออก รบ ทัพ ใหญ่ ลอบ แอบ จับ ได้ คน อยาบ ใจ บาป ทุบ บอบ สาระภาพ กราบ นบ ซบ หมอบ เลิก ทัพ จับ กระสอบ บ้าง หอบ บ้าง หาบ กลับ รบ ผ้า อาบ เหม็น สาบ ชื้ ธูบ อบ จับ จิบ ใส่ หีบ ครบ ค่ำ พลบ นอน หลับ ดับ ไฟ กิน กระจับ จันอับ ตับ หมูไก่ พะอบ อับ ตลับ ไม้ สำ หรับ เอา ไว้ ใส่ ยา คน เจ็บ กระหมับ บิบ น วด หน้า จับ จอบ ไป ขุด ยา บุก ป่า สวบ ๆ เดิน หอบ อยิบ กิน เข้า เกรียบ กรอบ ๆ แดด ร้อน ใส่ งอบ เด็ก ร้อง ให้ ปลอบ ชอบ ใจ กว้าง แคบ ฟ้า แลบ เหมือน ไฟ งูบ ขบ สลบ ไป เด็ก ได้ สิบ ชวบ นับ ปี อ่าน กบ ขบ แบบ ฉบับ นี้ อุษาห์ อย่า ลืม อย่า หนี อย่า ไป ไกล ครูบ อาจารย์ เรียก อย่า ไขหูบ หมั่น เพียร เรียน รู้บ ให้ ถูบ เรื่อง ใหม่ ใน กม ฯ

จบ เรื่อง กบ แล

เรื่องกม

บทฉบัง

๑ เรื่องความนี้ในนามกม ชื่อว่ายาขม น้ำนมน้ำต้มส้มมะขาม ขุนนางหนุ่ม ๆ นุ่งปูมดูงาม ห่มผ้าย้อมคราม ไปถามข้อความตามธรรมเนียม เข้ากรมกั้นร่มนั่งพรมเจียม ดูหงิมเสงี่ยม นั่งเยียมน่าต่างข้างริม เด็กนอนผ้าอ้อมอู้มนุ่มนิ่ม กินขนมปลากริม ครั้นอิ่มแล้วดื่มน้ำนม ที่หลุมที่หลุ้มเอาดินถม น้ำท่วมเลนตม ทักน้ำใส่ตุ่มเบี้ยมเตม ทับทิมเกิดริมน้ำเคม ต้นแขมต้นเข็ม มฑุมสุกหอมงอมงาม กท่อมกทุ่มกุ่มมขาม มรุมชะคราม เหล็กซ่อมมีง่ามสองสามคม ถูกหนามมีดพร้าอย่ากินส้ม ชิมักจักกรม ระยมหนองบวมน่วมไป เปนหวัดมักขามกระแอมไอ ทุ่มยามตามไต้ แลไม้เปนเหลี่ยมเกทียมหอม ยี่นแหลมแซมผมแลคนผอม กำแพงมีป้อมสร้างล้อมไว้รอบเมืองดูงาม ลงน้ำดำกุ้งกามกราม แกงผักโหมหนาม ย่ำยามให้ตามโคมพร้อม คนเฒ่านั่งเฝ้ากท่อม จักตอกสานพ้อมฉะลอมโพล่แพ้มแซมริม ซื้อของซอแถมแย้มยิ้ม หนังสือที่พิพพ์ฝนตกหยิม ๆ พรัม ๆ อ่านกมจบสิ้นจงจำ อย่าให้ลืมคำที่ทำเรื่องกลอนสอนความ บทใดสงไสยให้ถาม ครูจะบอกความไปตั้งแต่ต้นจนเกย ฯ

จบบทฉบังเรื่องกม

เรื่องเกย

บทสุรางคะนาง ๒๘

◎ อ่านจำคำเกย เด็กทั้งหลายเอ๋ย ดูให้ท่วนน่า
นกแก้วขนเขียว ตัวเดียวเอกา หัดเจรจา คล้ายคนพูดกัน
◎ สัตว์เนื้อเสือร้าย สัตว์วัวสัตว์ควาย มากมายหลายพรรค์
ต้นกล้วยแพงพวยอ้วย บุกกลอยกล้วยสั้น ดอกบัวหัวมัน พืชพรรค์เข้าเกาะ
◎ ถั่วดำฝักยาว ถั่วเขียวถั่วขาว ถั่วเระถั่วเราะ
ดินอยู่กลางน้ำ จงจำเรียกเกาะ เรื่องน่าหัวเราะ เย้ยเยาะกุ๋ย ๆ
◎ ปลาซิวปลาสร้อย เรือยาวใหญ่น้อย พายคิ้วพายทุ้ย
ปลาค้าวสวาย ปลากรายดุกอุย คนใส่เสื้อครุย คนถุยน้ำลาย
◎ คนถ่อยคนชั่ว ทำเงินตกัว ไปเที่ยวซื้อขาย
แล้วเป่นขะโมย เขาโบยด้วยหวาย เพราะเป่นผู้ร้าย ฉิบหายหลายร้อย
◎ นกกระตั้วกระต่าย แมวขาวแมวลาย กัดหนูบ่อย ๆ
ขะกวดแลเห็ย ไก่เต้ียไก่ต้อย คนบ่วยตะมอย นิ้วก้อยปวดติ้ว
◎ ลางคนเป่นง่อย เขาเอาไปปล่อย อดเข้าจนหิว
ไม่มีเสื้อใส่ หน้าวใจหน้านิ่ว คนเป่นผดสิว ตะคริวชักเมื่อย
◎ ไปเที่ยวประเดี่ยว เรือน้อยคนเดียว น้ำเชี่ยวพายเหนื่อย
หลายเลี้ยวเปลี่ยวใจ เห่อไหลเสือเบื่อย ไปซื้อสิ่วเลื่อย มาทำเรือรั่ว
◎ เข้าสวยเข้าเหนียว กินกับของเปรี้ยว มะนาวมะงั่ว
งเงี่ยวเลื่อยไป บนไม้ขอบรั้ว แล้วเลื่อยออกขั่ว ห้อยหัวลงมา
◎ พันเชือกตีเกลียว หมั้นขึงหมั้นเหนียว จึงเหนียวหนักหนา
มะเดื่อมะเขือ มะเกลือย้อมผ้า ต้นฝ้ายหวายตะค้า ถ้วยชาผ้าลาย
◎ คนไข้คนบ่วย หาหมอมาช่วย รักษาให้หาย
คนแก่ชรา เรียกว่าตายาย ตวันบ่ายสาย ค้าขายเรือรวย
◎ ทวายมวญลาว ไว้ผมยาว ๆ ต้องเกล้าผมมวย
ลมว่าวหนาวกล้า ต้องห่มผ้าผวย สาว ๆ สวย ๆ แทงหวยไม่ดี

เรื่อง กน

◉ นอนฝันเหนกลางวัน ว่าไก่ขันแลคนอ้วน
กำปั่นผูกเชือกพวน อยอกอยิกช่วนแลเกาคัน
◉ เด็กๆ อ่านเรื่องกน ทุก ๆ คนอุษ่าห์หมั่น
เรียนจำคำสารพัน จำกนมั่นจึ่งอ่านกบ

จบเรื่องกนแล

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.) ๒๕๔๔.

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระภาษาไทย. พุทธศักราช ๒๕๔๔, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.) ๒๕๔๔.

หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษาไทย ป. ๑ - ป. ๖ เล่ม ๑ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษาไทย ป. ๑ - ป. ๖ เล่ม ๒ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

หนังสือแบบเรียนภาษาไทย ป. ๑ - ป. ๖ สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ ๒๗ - ๒๙

คู่มือการสอนภาษาไทย ป. ๑ - ป. ๖

หนังสือเพลงประกอบการเรียนภาษาไทย ระดับ ป. ๑ - ๓

นิทานอิสป

นิทานชาดก

ชุดเรียนภาษาไทยด้วยเพลง รศ. ปิตินันทน์ (ประคอง) สุทธสาร

หนังสือจินดามณี ฉบับหมอบรัดเล โรงพิมพ์ปากคลองบางกอกใหญ่

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระภาษาไทย หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, พุทธศักราช ๒๕๕๑.